

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΑΡΙΘ. 22

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Α'

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΛΑΜΑΝΑΣ
Μία από τις εικονογραφίες
του Στρατηγού Μακρυγιάννη

ΑΚΤΗ "ΑΣΤΗΡ" ΓΛΥΦΑΔΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΤΕΥΧΟΣ 22ΟΝ
26 ΜΑΡΤΙΟΥ — 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1956

ΓΡΑΦΕΙΑ

Σύνταξις : Σωκράτους 57, 'Αθήναι. Τηλ. 57-081
'Εκδόσις : Βουλιαγμένης 352, 'Αθήναι. » 90-821

Τηλεγραφική Διεύθυνσις : ΕΙΚΟΝΕΣ 'Αθήναι

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ : ΔΡΑΧΜΑΙ 5

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

'Εσωτερικού : 'Εξάμηνος : Δρχ. 130.—
'Ετησία : » 260.—
'Εξωτερικού : 'Εξάμηνος : \$ 7.—
'Ετησία : \$ 14.—

'Αεροπορική αποστολή κατόπιν συνηνοήσεως
'Αγγελία, διαφημίσεις κατά συμφωνίαν

'Απαγορεύεται ή αναδημοσίευσις άρθρων και εικόνων του
περιοδικού χωρίς την άδεια των συγγραφέων και των έκδο-
τών. Τα μη δημοσιευόμενα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Διεύθυνσις Συντάξεως : 'Ελένη Γ. Βλάχου
(Μουρούζη 1)

Διεύθυνσις 'Εκδόσεως : Η. Γ. 'Ηλιόπουλος
(Βουλιαγμένης 352)

Προϊστ. Τυπογραφείου : Κ. Ζαγοριανίτης
('Αλδου Μανουτίου 18)

«ΕΛΚΗΝ» ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Περιορισμένης εϋθύνης
(Κεφάλαιον δλοσχερώς καταβεβλημένον Δρχ. 400.000)

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

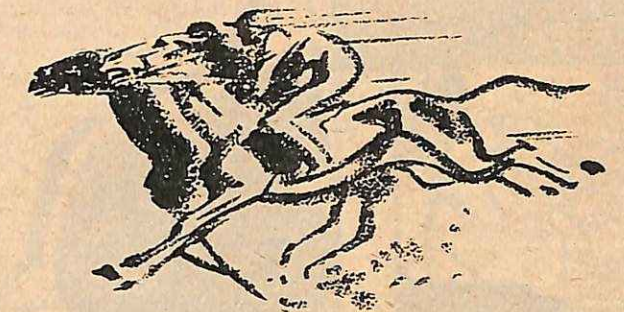
Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΛΑΜΑΝΑΣ
είναι τμήμα ενός από τους 25
πίνακες που ζωγράφισε ο Σπαρ-
τιάτης τεχνίτης Π. Ζωγράφος,
καθ' υπαγόρευσι του στρατηγού
Μακρυγιάννη. Στόν άγνόν αυτόν
άγωνιστή και συγγραφέα, καθώς
και στο ζωγραφικό έργο που έγι-
νε με την έμπνευσί του και την
καθοδήγησί του αφιερώσουμε ει-
δικό άρθρο (σελίδες 6 — 11).

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ

ΤΟ ΡΗΜΑΓΜΕΝΟ ΝΗΣΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΠΑΡΑΝΟΜΗ» ΖΩΗ

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ ΦΑΛΗΡΟΥ

SWEEPSTAKE

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Κύπελλον τής 25ης Μαρτίου
ΤΙΜΗ ΛΑΧΕΙΟΥ ΔΡ. 20

Δέν είναι τυχαίο ότι
χιλιάδες άνθρωποι άγο-
ράζουν από τὰ κατα-
στήματά μας, βρίσκουν:
ΚΑΛΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ
ΚΑΙ ΦΤΗΝΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ Σταυρόλεξο ΤΟΥ ΤΥΖΑΛ

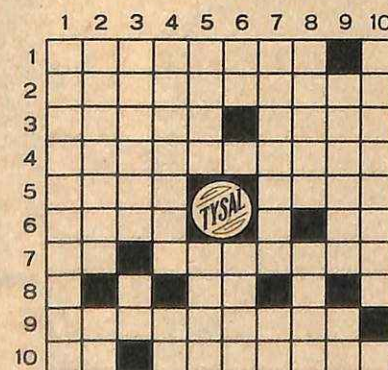
ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Γωνία *Ελ. Βενιζέλου — Πατησίων)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. 'Η των αίσθημάτων είναι ανώτερη από την της καταγωγής.
2. 'Επί της βασιλείας αυτού του 'Ισπανού βασιλέως ανέκαθεν ο Κολόμβος την 'Αμερικήν (αίτ. δημ.).
3. «Για να παίνεσης μία ώρα... περιμένα το τέλος της» (παροιμ.) — Το θηλυκόν του είναι σημείον τονισμού.
4. Με την μετατόπισιν συγγενής.
5. Το δυνατόν γενέσθαι — Θέος του θανάτου της ινδικής μυθολογίας.
6. Βασιλεύς των Θρακών, σύμμαχος του Πρίαμου, φονεύθηκε υπό του 'Οβυσσέως και του Διομήδους (αίτ. δημ.) — Πρόδρας.
7. Νημέτιον — Δευδρόβιον ζών (δημ.).
8. 'Αρθρον.
9. 'Η τελευταία λέξις της παροιμίας μας: «Έχει ο καιρός γυρίσματα...».
10. Διάσημος συγγραφέας — Χρυσιν των κάνουν πολλοί φυσιοθεραπευταί (γεν.).

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Οι διδασκαλοί του κοινού λαού...
2. Το παλαιόν κράτος της Βασιλίσσης του Σαβά (γεν.) — 'Ελβετικόν καντόνιον.
3. 'Αγωνιστής του Εικοστίαν, πολέμαρχος υπό τον Κολοκοτρώνην, διακρίθηκε εις την περιπέτειαν του Χλουμουσιού — Ο μεγαλύτερος των Λουδοβίκων της Γαλλίας.

4. Παγκος — Ποταμός της Σιθρίας ή... το 72.
5. Μεγάλη ολλανδική νήσος του Μαλαϊκού πελάγους — Σινγκάπουρ, μαζί (αντίστρ.).
6. Πρόδρας — Μάρκα αυτοκινήτων.
7. Οι κάτοικοι μιας των τριών μεγάλων Σουδαίων νήσων — 'Ακρίτων μόνον της δημοτικής.
8. 'Αν και απ' το πούπουλο πιά ελαφρά, δεν κρατιέται παρά μερικά λεπτά — 'Ετσι λέγεται το «κόκκι» γερμανιστί.
9. Σύμφωνα με τις λαϊκές προλήψεις, ακατάλληλες ημέρες για πλύσιμα (δημ.) — Το αυτό με το 10 όριζοντίως.
10. 'Ενα νόστιμο φαγητό που ψήνεται στο φούρνο.

ΛΥΣΙΣ ΣΕΛ. 49

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

ΑΧ! ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

«... Σήμερα, όπως πάντα, πήρα με χαρά τις νέες ΕΙΚΟΝΕΣ για να φύγω για λίγη ώρα από την ρουτίνα της πραγματικότητας και γυρίζοντας τις σελίδες μία-μία, κυττάζοντας τις τόσο ενδιαφέρουσες φωτογραφίες, έφθασα εκεί προς το τέλος, σε μία που με έκανε ν' ανασπνέσω. Στην αρχή δεν κατάλαβα ακριβώς ή μάλλον δεν πίστευα σ' αυτό που έδειπα. Μά ύστερα διάβασα και δεδαϊώθηκα πως εκείνο το παιδάκι, το πεσμένο στο πάτωμα ήταν νεκρό (τεύχος 189). 'Ισως έπειδή κι' εγώ έχω παιδιά, το θέσμα αυτού του είδους μου κάνει περισσότερο έντυπωσι. 'Αλλά, σάς έρωτώ, ήταν ανάγκη να μη αυτή η φωτογραφία μέσα στις ΕΙΚΟΝΕΣ που μάς έχουν συλλέξει, εύτυχως, σε πολύ ωραιότερες... εικόνες; Μέσα σ' αυτό το περιοδικό το τόσο ευχάριστο κι' ενδιαφέρον και που το παίρνω στα χέρια ακριβώς την ώρα που θέλωμε λίγο να ξεκουραστούμε από το μαγανωπήδα; Κι' αυτός «Ο επίτροπος που σκοτώνει» αξίζει της τιμής να βρεθεί σε τέτοιο ήθικ και παστρικό περιβάλλον, για να μάς επιδείξει ένα δειστροπικό τύπο ανθρώπου, που σε κάνει ν' ανατριχιάζεις μόνο και να τον σκεφθείς;»

'Ελένη Δούκα ('Ενταύθα)

'Υπάρχει, φίλη αναγνώστριά, ένα γαλλικό τραγουδάκι, που καμιά φορά το θυμάται και το μετοδίδει ο ραδιοσταθμός 'Αθηνών. Προσωπικώς, έμένα, μου έχει κάνει έντυπωσι, γιατί λέει περίπου τα εξής: Γιατί κύριοι δημοσιογράφοι ασχολείσθε μόνο με δτι φοβερό, τρισάθλιο, ανατριχιαστικό, θρώμικο κλπ. υπάρχει στον πλανήτη μας; Γιατί γράφετε μόνο για εγκλήματα, δυστυχήματα, κακίες, ποταπότητες, προστυχίες κλπ; Γιατί ποτέ δεν βλέπετε στις εφημερίδες σας κάτι για ένα παιδί που χαιρείται, για ένα κλαδί που λουλουδίζει, για μία μάνα που χαμογελά στο μωρό της κλπ.; Γιατί τί μονάχα στα σκουπιδιάρια «γυρεύετε το υλικό» σας;... Αυτά περίπου λέει το τραγουδάκι. Μά εγώ, άτυχώς ή ευτυχώς, δεν είμαι αναγνώστης. Είμαι δημοσιογράφος και μαζί με τους συναδέλφους μου είμαι υποχρεωμένος να προσφέρω εκείνο που οι αναγνώστες και η εποχή μου ζητούν. Εύτυχως, υπάρχουν και για μάς «καταφύγια», δηλαδή εφημερίδες ή περιοδικά που οι εκδόται των συμφωνούν με το τραγουδάκι. Περιττο να παράδειγμα οι ΕΙΚΟΝΕΣ — «πραγματική χαρά ζωής», «απόλαυσις ματιών», «γεμάτο ευγένεια», «όλο ανώτερη ύλη» κλπ. (οι χαρακτηρισμοί δεν είναι δικό μου. Τους σταχυολογώ από την τελευταία έσοδεία των έπιστολών του ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ μου). 'Αν τώρα, μέσα σε 18 τεύχη, δηλαδή σε 936 σελίδες, δημοσιεύθηκε και κάτι από αυτά, που καυτηριάζει το τραγουδί, νομίζω πως πιά σω-

στή θα είναι ή σκέψις ότι οι ΕΙΚΟΝΕΣ, χωρίς να «πέφτουν» πνευματικά, χωρίς να «διεγείρουν» τὰ κακά ένστικτα, μένουν πάντα ένα γνήσιο περιοδικό καλής επικαιρότητας, που τολμά να παρουσιάσει, μαζί με τις άλλες όμορφες πλευρές της ζωής, και μία ακόμη, που — όσο ανατριχιαστική και αν φαίνεται — δεν παύει να είναι πραγματική. Και ως σύγκρισις όμως, προς τὰ άλλα, ή δημοσίευσις αυτή δεν έβλαψε. 'Εχω άσχε αδικιο;

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΥΣΤΡΙΑ

«Ευχαριστώ πάρα πολύ για την άποστολή του περιοδικού ΕΙΚΟΝΕΣ. 'Ηταν μία πολύ ευχάριστη έκπληξι. 'Ακριβώς δτι χρειάζεται ο ξενιτεμένος 'Ελληνας, αλλά ακόμη και κάθε ξένος που αγαπά την 'Ελλάδα και θέλει να την γνωρίση καλύτερα. 'Ωραιότερες φωτογραφίες και διαλεγμένη ύλη. Μία πραγματικά εξαιρετική εικόνα της λατρεμένης Πατρίδας. Είθε να έφταναν πιά πολλά τέτοια μηνύματα πρόδους έδω στο έξωτερικό. Τά λίγα που έφτασαν στη Βιέννη, σκορπίστηκαν σε γνωστούς και φίλους, 'Ελληνες και ξένους φοιτητάς του Πανεπιστημίου, και «γυρίζουν» από χέρι σε χέρι. 'Ακόμη θα ήταν εύτυχημα αν ήρχοντο 1 - 2 τεύχη έδω εις την βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, για να μπορούν να τα διαβάζουν όλοι εκείνοι που δεν έχουν την δυνατότητα να έγγραφουν συνδρομηταί, ως και οι δεκάδες των ξένων φοιτητών, που περνούν κάθε ημέρα από το τεράστιο αναγνώστηριό της...».

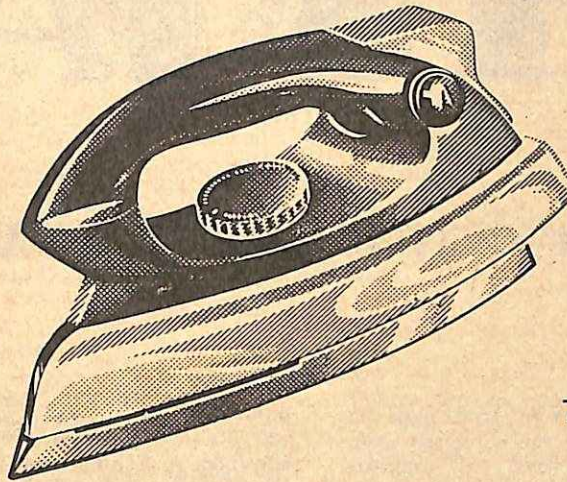
Νέστωρ Φωκάς (Βιέννη)

Ευχαριστούμε για τὰ καλά σας λόγια. Τό θέμα όμως της άποστολής του περιοδικού στις φοιτητικές ή άλλες βιβλιοθήκες τὸν έξωτερικό, δεν μπορεί να είναι ιδιόν μας. 'Υπάρχουν αρμόδιες υπηρεσίες που θα έπρεπε να φροντίζουν για την καλή διαφήμισιν της 'Ελλάδος.

ΔΥΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Πολλοί αναγνώστες, συχνά, με έρωτούν, αν δέχονται οι ΕΙΚΟΝΕΣ την συνεργασία των αναγνωστών, π.χ. διηγήματα, ποιήματα, σταυρόλεξα κλπ., όπως ακόμη ζητούν να πληροφορηθούν ποτέ θα άρχίσωμε την δημοσίευσιν «Ο τάδε ζητά άλληλογραφία με... κλπ.». Για τὸ δεύτερο, λοιπόν, ερώτημα, ή απάντησις είναι ότι μάλλον δεν θα παρουσιάσωμε αυτήν την στήλην στο περιοδικό. Για τὸ πρώτο, όμως, θα είχα να συστήσω μία κάποια ύπομονή. Προς τὸ παρόν δεν είναι δυνατόν να δεχθούμε συνεργασίες άλλες, εκτός από φωτογραφίες έρασι-τεχνών. 'Αλλά και αυτές θα πρέπει να είναι κατάλληλες για έντυπωσι, ακόμη και όταν είναι ενδιαφέρουσες. 'Ελπίζω, ότι σε λίγον καιρό οι ΕΙΚΟΝΕΣ θα είναι σε θέση να δεχθούν όλα τὰ πνευματικά δημιουργήματα των φίλων αναγνωστών τους.

Τὸ καλύτερο ΑΥΤΟΜΑΤΟ ήλεκτριμὸ εἶδηρο MORPHY-RICHARDS

Πιπρός

Πωλείται σε όλα τὰ καλά καταστήματα

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
Μ. & Ι. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ Α. Ε.
ΑΘΗΝΑΙ: ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 8 - ΤΗΛ. 27-838
ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ: ΤΣΙΜΙΣΚΗ 29 - ΤΗΛ. 23-66

Σας συνέβη ποτέ;
'Ενας κύριος είναι κοντά σας και σάς λέει γοητευτικά πράγματα.

'Εσείς όμως μόλις τον ακούτε, γιατί σκέφτεστε συνεχώς τη μύτη σας. Μήπως γυαλίζει; Είναι καλά πουδραρισμένη;

**Είναι πολύ
δυάρεδο
να δκέπτεσαι
πάντα τη μύτη σου**

'Αλλά με την καινούργια πουδρα TOKALON μπορείτε να είσθε οίγουρη, για τόν εαυτόν σας.

Δεν δά έχετε πιά μύτη γυαλιωτή; Η πουδρα TOKALON είναι εξαιρετική, πράγμα που της δίνει μία άσυγκριτη λεπτότητα και πρό παντός τὸ πιά αξιόλογο είναι ότι κρατάει ολόκληρη την ημέρα χωρίς να ένοχλη τὸ δέρμα. Αυτή ή νέα πουδρα υπάρχει σε 7 τέλειους χρωματισμούς. 'Ασφαλώς δά υπάρχει τουλάχιστον μία απόχρωσις που θα σάς ταιριάξει.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΚΑΠΝΙΣΗ

«... Μὲ αυτό μου τὸ γράμμα, δὲν πρόκειται νὰ ψέσω τίποτε ἀπ' ὅσα γράφουν οἱ ἀγαπητὲς σ' ὅλους μας ΕΙΚΟΝΕΣ. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ συμπληρώσω ὀλίγα τινά, περὶ τοῦ προσώπου τοῦ τελευταίου ἀπογόνου τῶν Παλαιολόγων κ. 'Ιωάννη Δραγάση - Παλαιολόγου καὶ τῆς συζύγου του κομίσσης Εὐγενίας, περὶ ὧν ἐγράψατε εἰς τὸ 17ον τεῦχος τῶν ΕΙΚΟΝΩΝ. 'Ο κ. 'Ι. Δραγάσης - Παλαιολόγος, γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τῆς οἰκογενείας Καπνίσσης, περὶ ἧς κατωτέρω, εἶναι ἄμεσος ἀπόγονος τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, γόνος τοῦ πρίγκιπος τοῦ Βυζαντίου Θωμᾶ Δραγάση - Παλαιολόγου. «'Ο κ. Δραγάσης», λέγει ὁ κ. Καψαμπέλης 'Εμμ. εἰς μελέτην του τινά, «εἶναι γνωστὸς συγγραφεὺς τῆς ἑλληνικῆς ἔθνογραφίας καὶ διαπρεπὲς χειρουργὸς ἑλάβε μέρος εἰς τοὺς δύο Βαλκανικοὺς πολέμους καὶ εἰς τὴν μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν καὶ ἴδρυσεν, ἰδίως ἀναλώμασι, τρία στρατιωτικὰ νοσοκομεία, εἰς τὰ ὁποῖα περιέθαλψε, δωρεάν, μετὰ τῆς συζύγου του Εὐγενίας, μέγαν ἀριθμὸν τραυματιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ». Σημειώτεον ὅτι θυγάτηρ τοῦ Θωμᾶ Δραγάση - Παλαιολόγου, ἦτο ἡ Σοφία Δραγάση - Παλαιολόγου, ἥτις ὑπανδρεύθη τῷ 1472, τὸν μέγαν ἡγεμόνα τῆς Μοσκοβίας 'Ιβάν Βασιλιέβιτς Γ' συνετέλεσσα τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Ρωσίας, χάρις εἰς τὸν χριστιανισμὸν καὶ εἰς τὴν διάδοσιν τῶν καλῶν τεχνῶν. 'Η Εὐγενία Καπνίσση, ἐγεννήθη ἐκ τοῦ κόμιτος Πέτρου Καπνίσσης, προσφέροντος τὰς μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸ στέμμα τῆς Ρωσίας, τιμηθεὶς διὰ τοῦτο διὰ τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ ἁγίου Σταυριστάου, ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος. 'Η κόμισσα Εὐγενία, εἶναι γνωστὴ εἰς τὸν διεθνὴ φιλολογικὸν κόσμον, ἰδίως εἰς τὸν γαλλικόν, διὰ τῶν δύο ἐπικῶν ὁγκωδῶν ἔργων της, τὴν «'Ακρόπολιν» καὶ τὸν «Προμήθεα Δεσμώτην». Τῷ 1909 ἐνυμφεύθη τὸν κ. 'Ι. Δραγάσην - Παλαιολόγον, περὶ οὗ ἀνωτέρω. Δὲν πρέπει νὰ παραλείψῃ, ὅτι ἡ οἰκογένεια Καπνίσσης, προσέφερε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸν στρατιωτικὸν κλάδον, ὡς ὁ Βασίλειος Καπνίσσης, ἀρχηγὸς τῶν Κοζάκων τοῦ Ντόν, ὁ Κάρλος Καπνίσσης, βοηθὸς κατὰ πολὺ εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 1821, ὁ Πέτρος Καπνίσσης ὁ νεώτερος, νυμφευθεὶς τὴν ἐξαδέλφην τῶν ἡγεμόνων τοῦ πρίγκιπάτου Τσερνίγκωφ. 'Αλλ' ὅμως οὗτοι διεκρίθησαν καὶ εἰς τὸν πνευματικὸν κλάδον, ὡς ὁ Βασίλειος Καπνίσσης, ὅστις ἔδωσε νέαν πνοὴν εἰς τὴν ρωσικὴν λογοτεχνίαν, ὁ κόμης 'Ιωάννης, ὅστις ἐγένετο ἀντίπαλος τῆς Μόσχας, καθὼς καὶ ὁ Πέτρος Καπνίσσης, διδάκτωρ τῆς Νομικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μόσχας. Ταῦτα ἐν ὀλίγοις περὶ τοῦ Παλαιολόγου καὶ Εὐγενίας κομίσσης Καπνίσσης...».

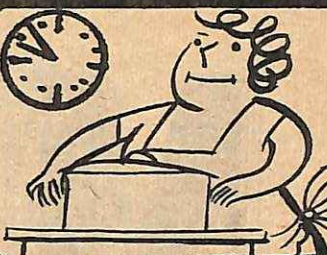
Γ. Χριστοδούλου ('Ενταύθα)

Δημοσιεύω ολόκληρη τὴν ἐπιστολήν τοῦ ἀναγνώστου μας, γιατί νομίζω ὅτι τὸ θέμα εἶναι ἐνδιαφέρον.

«ΜΗ ΜΕ ΛΗΣΜΟΝΕΙ!»

Καὶ μὴν ξεχνάτε, φίλοι μου, νὰ γράφετε καθαρά καὶ ἀπὸ τὴν μία πλευρά τοῦ χαρτιοῦ. 'Ετσι θὰ σάς εὐχαριστῶ.

τὸ ΣΙΝΕΜΑ μας

Τὸ γρήγορο

καὶ τὸ

καλὸ

πάνε μαζί
τὰ δύο

ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ

ΤΟ ΔΕΞΙ ΧΕΡΙ
ΤΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑΣ

Σ. & Ε. ΜΑΚΡΥΜΙΧΑΛΟΣ & ΣΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΜΟΝΟΙΑΣ 21
ΤΗΛ. 52-705

ΠΡΑΤΗΡΙΑ:

ΑΘΗΝΑΙ: ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 4
ΠΕΙΡΑΙΩΣ: ΒΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ
καὶ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ

ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

‘Ο αγωνιστής πού ἔγραψε τήν Ἐπανάστασι μέ «τό πάλα» καί τήν ἱστορήσε μέ «τό πέννα»

Εξω από τις μεγάλες μορφές της ἐθνεγεροσίας μας, δὲν ὑπῆρξε μικρότερη ἢ συμβολὴ τοῦ ἀγνωστοῦ πλήθους τῶν μαχητῶν, τοῦ ἀνώνυμου σμήνους τῶν νέων, πού ἔτυχε ν’ ἀνδρωθοῦν ὅταν κελάδησε τὸ πρῶτο ντουφέκι τῆς ἀνεξαρτησίας. Ἕνας τέτοιος, ἀγνωστος, σχεδόν, καὶ ἀνώνυμος, θά ἦταν ὁ Μακρυγιάννης, ἐὰν δὲν εἴχαμε τ’ «Ἀπομνημονεύματά» του. Βέβαια, ὁ βαθμὸς τοῦ στρα-

τηγοῦ πού κέρδισε, ἡ δρᾶσι του στὴν ἐπαναστατικὴ καὶ μεταπελευθερωτικὴ ζωὴ τῆς Ἀθήνας, ἡ ἀνάμιξι του, περὶ τὸ τέλος, στὴν πολιτικὴ, κάπου θά εἶχαν χαράξει τ’ ὄνομά του. Θὰ μᾶς διέφευγε ὅμως ὅλο τὸ ἄρωμα μιᾶς ἀσπίλης ἰδιωτικῆς δράσης, ἀναλωμένης στὴ θυσία τοῦ ἀγώνα, ὅλη ἡ ἀτμόσφαιρα πού ἀκολουθοῦσε τὰ ξερά πολεμικὰ γεγονότα, ὅλη ἡ συγκίνησι καὶ ἡ

γραφικότητά τῶν λεπτομερειῶν πού συνθέτουν τὴν ἐλληνικὴ ζωὴ, στὶς καίριες ὥρες τοῦ ὑπέρτατου χρέους.

Μὲ τὸν Μακρυγιάννη, ξέρομε ὅλες ἐκεῖνες τὶς νύξεις, πού ἡ σύνθεσί τους ἐρμηνεύει μιὰ σειρὰ ἐπιτευγμάτων, πού, διαφορετικά, ἔτσι αἰγλήεντα καθὼς ἀστραποβολοῦν μέσ’ στὴ διάρκειά τῆς πολεμικῆς ὀκταετίας τοῦ ξε-

σηκωμοῦ, μόνον μὲ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ θαύματος θά μπορούσαν νὰ ἐξηγηθοῦν. Ξέρομε τὴν ἴδια τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ ὡς τὶς ἐσχάτες πτυχώσεις τῶν συλλογισμῶν καὶ τῶν πόθων του. Καὶ ξέρομε τὸν ἴδιο τὸν Μακρυγιάννη — προσωποποίησι τοῦ ἀνώνυμου αὐτοῦ πολεμικοῦ πλήθους, τοῦ στρατευμένου στὴν ἐλληνικὴ ἰδέα καὶ γιὰ τὴν ἐλληνικὴ ἰδέα πρόθυμου στὸν ξεσηκωμὸ καὶ στὸ θάνατο.

«ΠΟΛΥΦΑΜΕΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΦΤΩΧΟΙ»

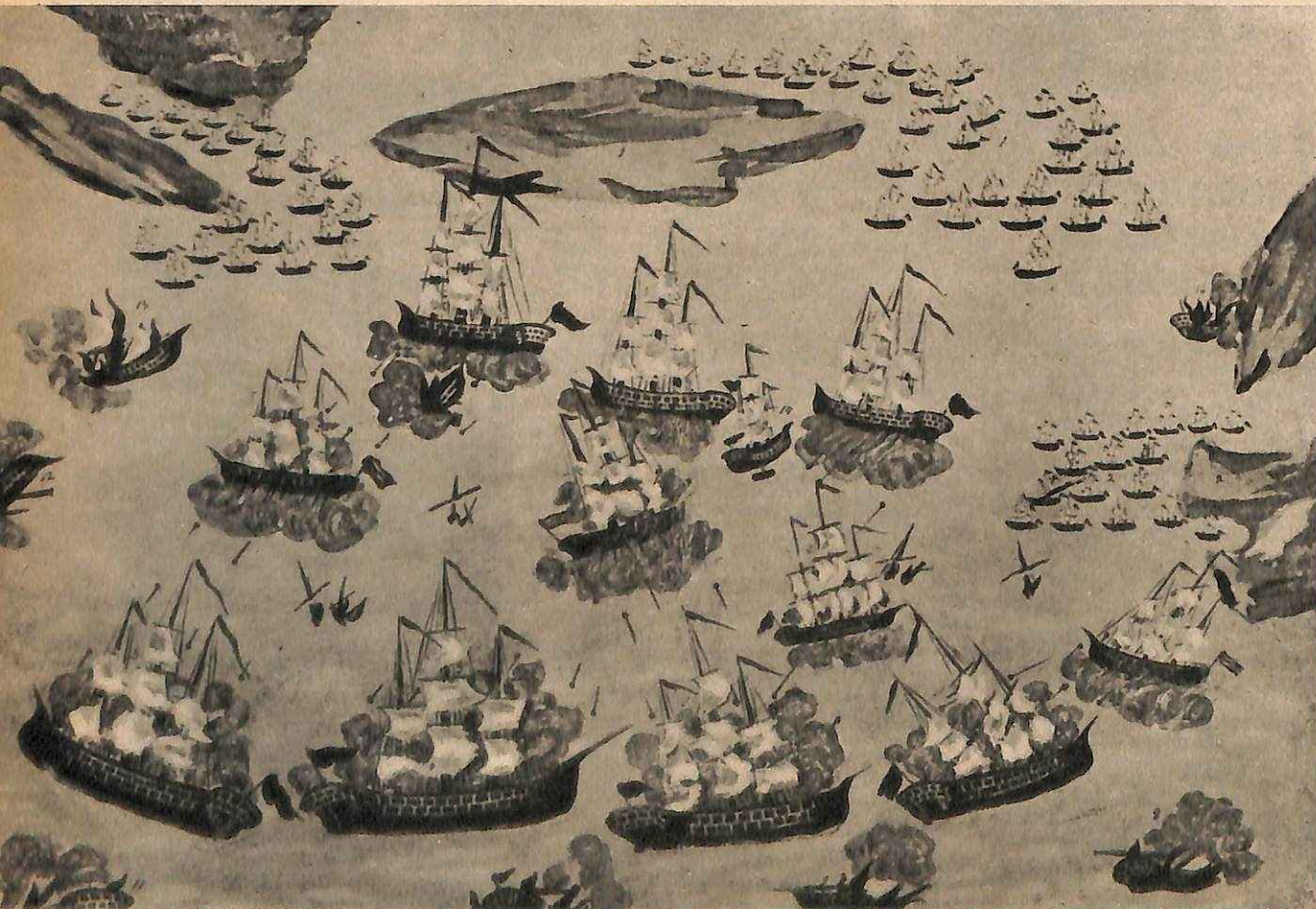
Οὔτε τίτλοι ἀρματωλικοί, οὔτε κλέφτικη προπαίδεια σὲ νταϊφάδες καὶ κορφοβούνια, οὔτε παράδοσι οἰκογενειακὴ, οὔτε κανενὸς εἵδους μόρφωσι — τίποτε δὲν ὑπῆρχε πού νὰ ἀναδείξη τὸν Μακρυγιάννη (καί, μαζί του, πόσες ἄλλες χιλιάδες Ῥωμηόπουλα!) σὲ ξεχωριστὴ μορφή τοῦ ἀγώνα.

Ἦταν ἓνα ἀσήμαντο φτωχόπαιδο, τίποτε ἄλλο.

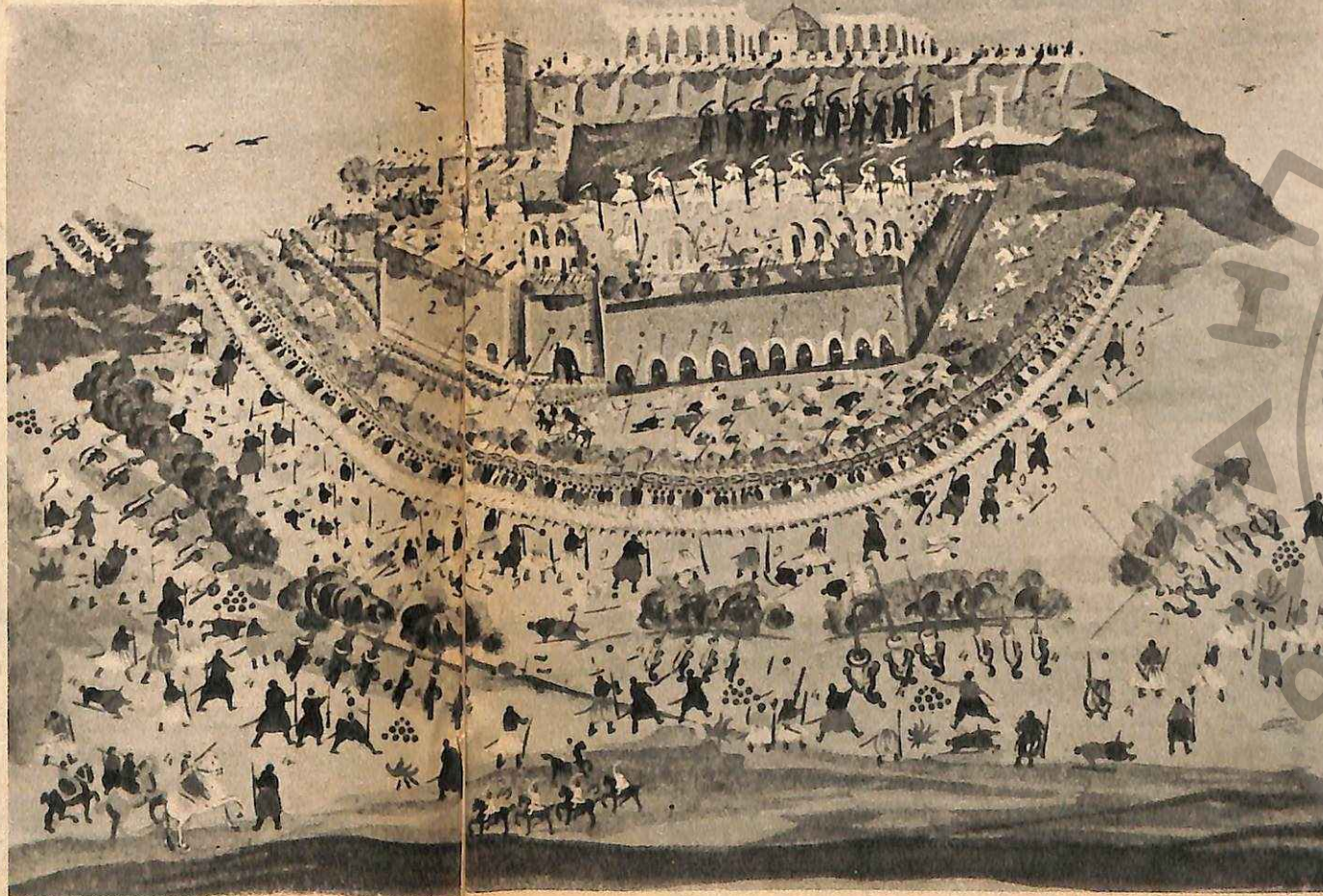
«Πολυφαμελίτες ἦταν οἱ γοναῖγοι μου καὶ φτωχοί». Ὁρφανὸς ἀπὸ πατέρα. Ἡ μάνα του τὸν γέννησε στὶς καλαμποκιές, μιὰ μέρα ποῦχε ἀνέβει στὸ δάσος γιὰ ξύλα. Τὸ χωριὸ του τῷ λεγαν Ἀθωρο, — ἓνα φτωχοχώρι κοντὰ στὸ Λιδωρίκι. Οἱ Τοῦρκοι τοὺς ἔδιωξαν κι’ ἀπὸ κεῖ κατέβηκαν στὴ Λειβαδιά, ὅπου τὰ φερναν δύ-

ΑΠΟ ΤΟ 1836 — 1839, Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ «ΥΠΑΓΟΡΕΥΣΕ» ΣΤΟΝ Π. ΖΩΓΡΑΦΟ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΠΗΘΑΝΑΤΙΖΑΝ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: «ΝΑΥΜΑΧΙΑΙ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ». ΔΕΞΙΑ: «ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1827»

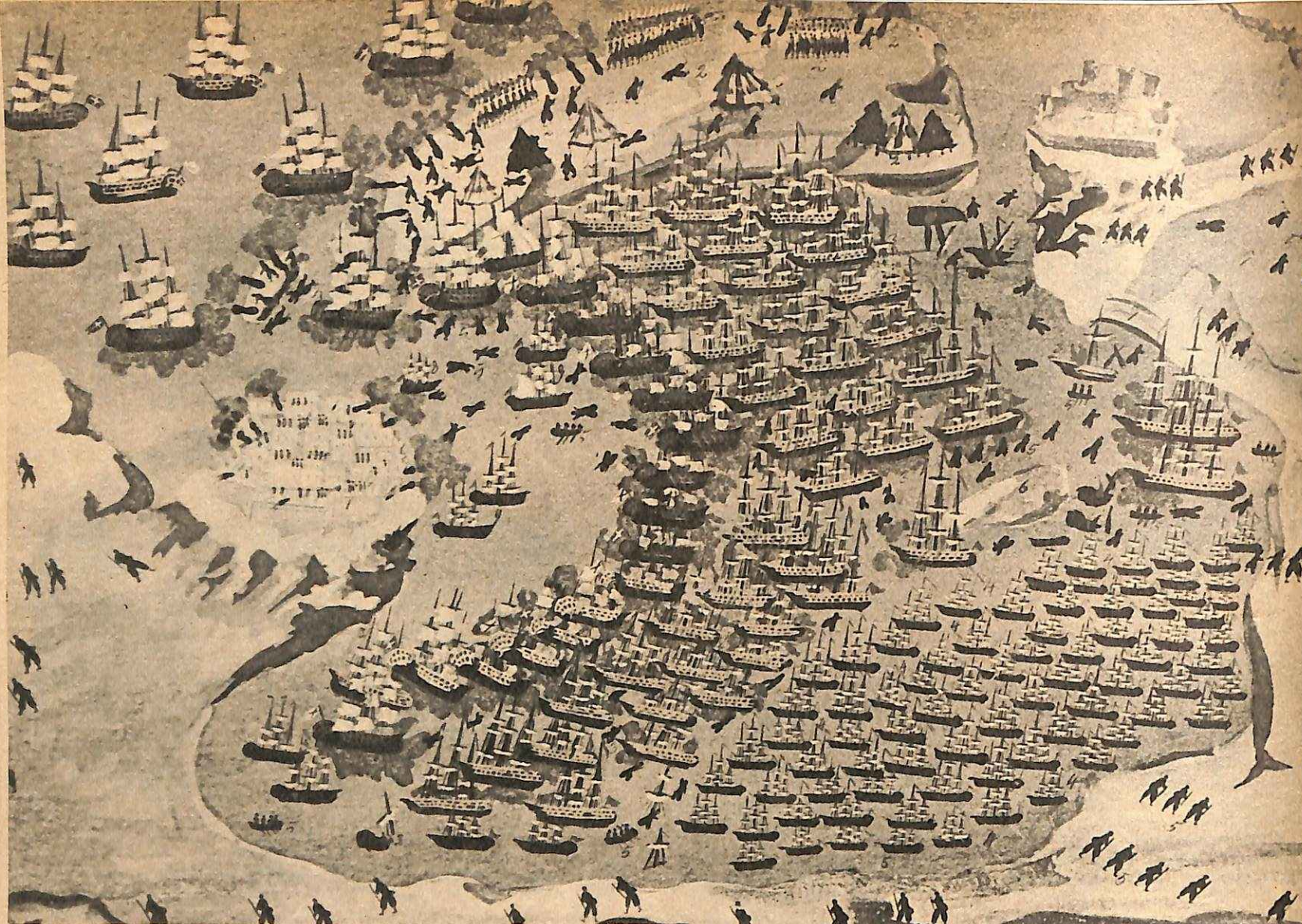

σκολα. Δὲν εἶχαν τὸν τρόπο νὰ ζήσουν. Ἐφτά χρονῶν, τὸν ἔβαλαν ὑπὲρ τῆς.

Ἄλλ’ ὥς ἀφήσουμε νὰ τὰ πῇ καλύτερα, μὲ τὸν δικό του τρόπο, ὁ ἴδιος:

«Ἐγὼ ἔγινα ὡς ἐφτά χρονῶν. Μὲ βάλαν νὰ ἐργάζωμαι σὲ ἔργα, ἐκατὸ παράδες τὸ χρόνον. Ἀπὸ ἔκανα πολλὰς δουλειάς, ἤθελαν νὰ κάνω κι’ ἄλλες δουλειές, ταπεινές, τοῦ σπιτιοῦ, νὰ περιποιώμαι τὰ παιδιά. Αὐτὸ ἦταν ὁ θάνατός μου. Δὲν ἤθελα νὰ κάνω αὐτὸ τὸ ἔργο καὶ μ’ ἔδεσαν οἱ ἀφεντιάδες μου. Σηκώθηκα καὶ πῆρα κι’ ἄλλα παιδιά καὶ πῆγαμε εἰς Φῆβα (Θήβα). Ἡ κακὴ τύχη, οἱ συγγενεῖς ἦσαν καὶ κεῖ καὶ μᾶς πιάσανε καὶ μὲ φέρον πρὶν εἰς τὴ Λιβαδιά καὶ εἰς τὸν ἴδιον ἀφέντη. Καὶ τὴν ἴδια πηροσία ἐσκολονδύσαν κάμποσον καιρό. Τότε διὰ νὰ γλυτώσω, ὅ,τι ἡ φιλοτιμία μου δὲν μ’ ἄφηνε ἥσυχον, ἄρχισα ξύλο, τριτάτημα κεφάλια τῶν παιδιῶν κι’ ἐφενγα μέσα σὺς ῥάγες. Καὶ μ’ αὐτὸ βασέδηναν καὶ μὲ λευτέρωσαν. Ἐγὼ ὡς δεκατέσσερον χρονῶν, πῆγα εἰς ἓνα πατριωτὴ μου εἰς Ντεσφίνα. Στάθηκα μὲ ἐκείνον μιὰν ἡμέρα. Ἦταν γιορτὴ καὶ παγγύρι (πανηγύρι) τ’ Ἀθηναίων. Πῆγαμε εἰς

τὸ παγγύρι. Μῶδωσε τὸ γιορτῆς τοῦ νὰ τὸ βασίω. Ἐγὼ θέλησα νὰ οἰξῶ, εἰς αἰσίοτη. Τότε μ’ ἐπίασεν σὲ ὅλο τὸν κόσμον ἀμπρός καὶ μὲ πέθανε εἰς τὸ ξύλο. Δὲν μ’ ἔδραβε τὸ ξύλο τόσο, περισσότερον ἢ νιοσπὴ τοῦ κόσμου. Τότε ὅλοι τοῦσαν καὶ πῖναν καὶ ἐγὼ ἔκλαιγα. Αὐτὸ τὸ παράπονον δὲν ἦτο ἄλλον κοιτὴ νὰ τὸ εἰπῶ, προστρέξα εἰς τὸν Ἀγ. Γεώργιον. Μπαῖνον τὴ νύχτα μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν του καὶ κλειῶ τὴν πόρτα κι’ ἀρχινῶ τὰ κλάματα μὲ μεγάλες φωνές καὶ μετάνοιες. Τ’ εἶναι αὐτὸ οὐκ οἶσται σὲ μέναν, γουῆσι εἶμαι νὰ μὲ δέρονται; Καὶ τὸν περικαλῶ νὰ μοὶ δώσῃ ἄρωμα καλὰ κι’ ἀσμένια καὶ δεκαπέντε πονγγιὰ χορήματα καὶ ἐγὼ δὰ τοῦ φτιάσω ἓνα μεγάλο καντήλι ἀσμένιον. Μὲ τὶς πολλὰς φωνές, κάμαμεν τὶς συμφωνίες μὲ τὸν ἅγιον. Σὲ ὀλίγον καιρὸ γράφει ὁ ἀδελφός τοῦ ἀφέντη μου ἀπὸ τὰ Γιάννινα δι’ ἐκεῖνα ἓνα παιδί νὰ τοῦ κἀν χομέτι. Μ’ ἐστειλαν ἐμένα, τὰ 1811. Τὸν πάντρεψε αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀγία. Ἐκατὶς κάμποσον καιρὸν εἰς Ἀγία, τὸν γύρεψε ὁ Ἀλέξανδρος νὰ πάγῃ. Τότε γυρεύει νὰ μ’ ἀφήσῃ εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἐμένα. Ἐκατὶς, μὲ συμφωνίες δι’ ἐγὼ ὡς

«Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΝΑΥΡΙΝΟΥ» ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΙΟ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

δοῦλος δὲν κάθομαι. «Κάνω τὴν περεσία τοῦ σπιτιοῦ σου, ὅμως δὲ γνωριστῶ καὶ μὲ τοὺς κατοίκους, νὰ δανειστῶ, νὰ κάμω καὶ ἐμπόριο, δι' εἶμαι γυνὸς, νὰ ντυθῶ». Πρώτη συμφωνία αὐτήν, τοῦ εἶπα. Καὶ δεύτερον τὰ ψώνια τοῦ σπιτιοῦ σου — νὰ βασίτῃ ἡ γυναῖκα σου τὰ χρήματα καὶ τὸν λογαριασμό, νὰ ἐνάξῃ διὰ τὸν φέρον ψώνιο καὶ δὲ κάνει νὰ πλερώνῃ, νὰ μὴ μὲ λέτε δι' αὐτὴν ἐκλεψα. «Οὐ τῶρα μὲ βλέπετε γυνῶν καὶ αὐτοὺς ντυμένους καὶ δὲ λέτε δι' εἶμαι κλέφτης».

Ο ΝΟΙΚΟΚΥΡΗΣ

Ἔτσι ξεκίνησε. Δεκατέσσερω χρόνων ἔφτασε στὴν Ἄρτα, εἰκοσιτέσσερων τὸν βρῆκε ὁ ξεσηκωμός. Μέσα σ' αὐτὰ τὰ χρόνια, ἀπὸ ὑπηρέτης, κατάφερε νὰ γίνῃ νοικοκύρης. Ἐκανε οικονομίες, γνωρίστηκε μὲ νοικοκύρηδες Ἀρτινούς, δανείστηκε, ἐμπορεύτηκε, προαγοράζοντας γεννήματα. Ἦταν «ὁ Γιαννάκης». Μ' αὐτὸ τ' ὄνομα τὸν ἔλεγον. Ἦ: ὁ Γιαννάκης τοῦ Λοιδορίκη, — ἀπ' τ' ὄνομα τοῦ ἀφεντικοῦ του. Ὑστερὰ ἀνοίξε καφενεῖο. Κι' ὅ,τι λεπτὰ μάζευε τὰ δάνειζε στοὺς

χωρικούς. Βρέθηκε, στὰ 21, «μὲ τὸ κεμέρι γιομάτο». Κι' ὅσα ἔτυχε νὰ τοῦ χρωστοῦν ἀκόμα, αὐτὰ τὰ χάρισε, «ὅτι ἦταν φτωχοὶ ἄνθρωποι».

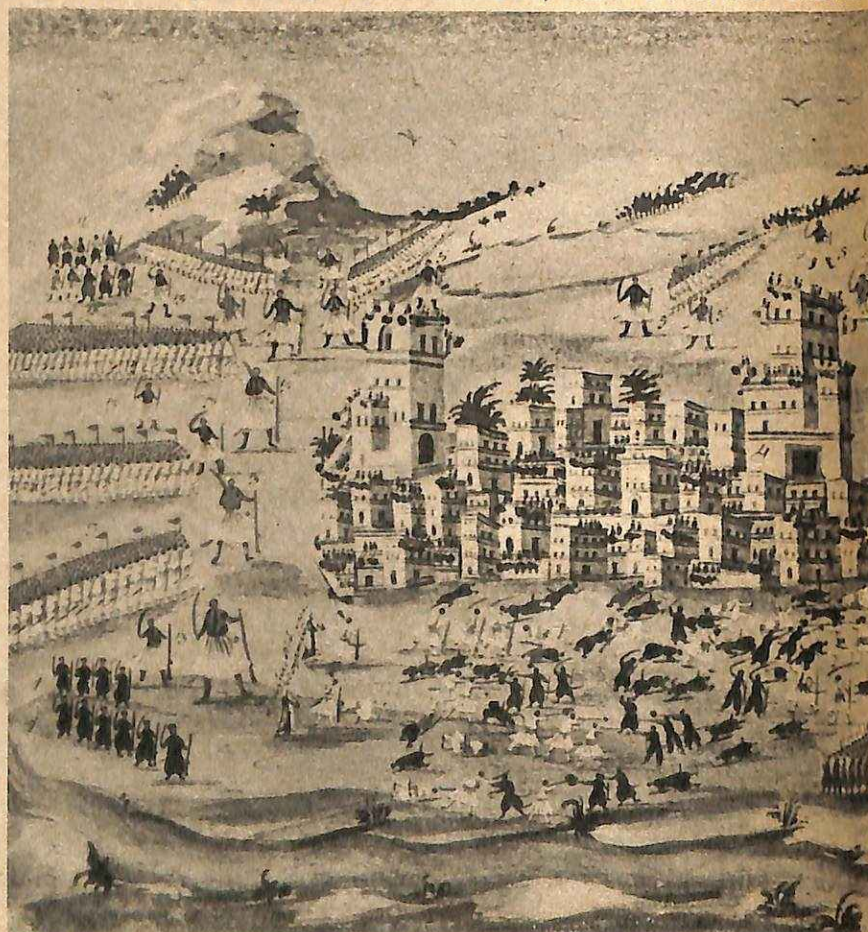
Ἀπ' τὴν παιδιάτικη φιλοτιμία του προκύπτει ἡ ἔφεσι ν' ἀποκτήσῃ ἄρματα. Ἀπ' τὴν εὐσέθεια καὶ τὴν ἐργατικότητά του, προκύπτει ὁ ὑπηρέτης μὲ τίς φιλοδοξίες γιὰ τὸ καλύτερο. Ἀπ' τὴν εἰλικρινή του τιμιότητα, δημιουργεῖται ὁ πρόωρος νοικοκύρης. Καὶ μὲς ἀπ' τὸν νοικοκύρη, μόλις βροντολαλεῖ ἡ ἔκρηξι τοῦ ἀγῶνα, ξεπηδάει ἀπροετοίμαστος ὁ πολεμιστής, πού θαυματουργεῖ, ἀρχηγὸς μικροῦ τμήματος, μαζί μὲ τὸν Καραϊσκάκη, στὴ μάχη τῆς Ἄρτας, πολλαπλασιάζοντας ἀπὸ μέρα σὲ μέρα τίς ἀδίδακτες πολεμικές του ἱκανότητες.

Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

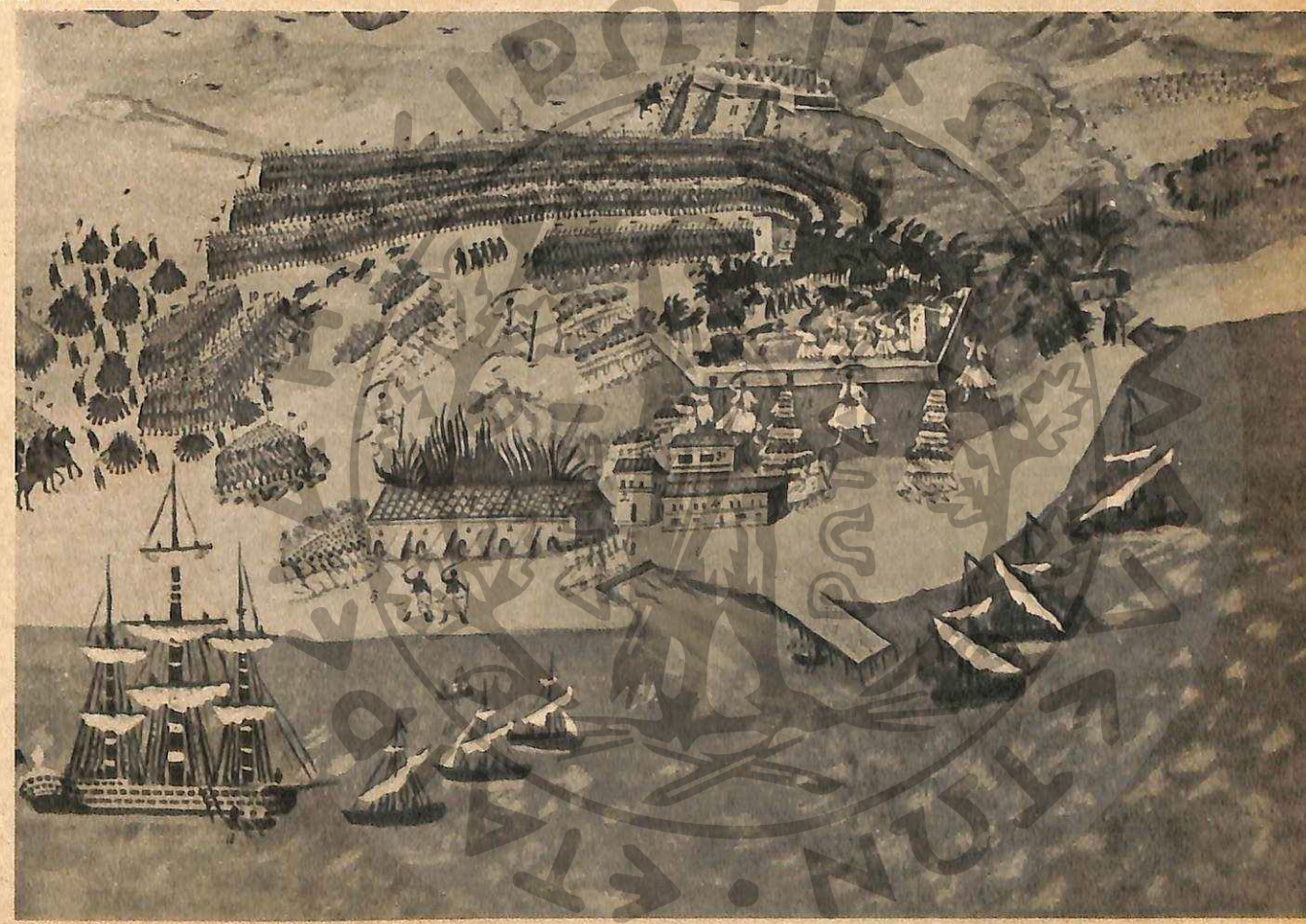
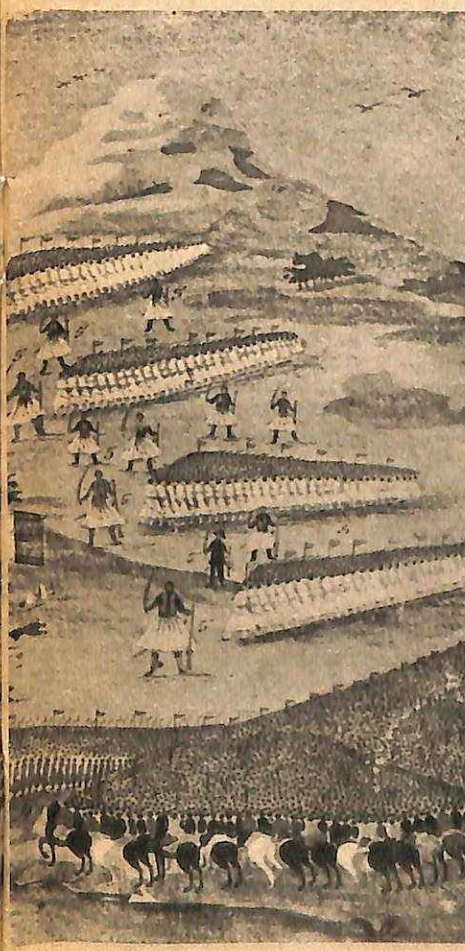
Θὰ πῆγαίνε πολὺ νὰ ἐκταθοῦμε στὰ βιογραφικά του, πού πίνουν ὅσες σελίδες καὶ τὸ βιβλίο του. Σ' ὅλη τὴν ἐπανάστασι, βρίσκεται παντοῦ, ὅπου ἡ χρεία τοῦ πολέμου τὸν φωνάζει. Πολέμησε

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΕΛ. 10

«ΜΑΧΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΥΤΗΣ ΘΗΒΑΙ»

(ΑΡΙΣΤΕΡΑ) ΚΑΙ «ΜΑΧΑΙ ΤΩΝ ΜΥΛΩΝ ΤΗΣ ΝΑΥΠΛΙΑΣ» (ΔΕΞΙΑ) —ΔΥΟ ΑΚΟΜΗ ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ ΤΟΥ 1821

ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

Ἀπὸ τὸ 1836 ὡς τὸ 1840 ὁ Μακρυγιάννης εἶχε ἀποσυρθῇ ἀπὸ κάθε ἀνάμιξι στὰ πράγματα τοῦ κράτους. Κουρασμένος ἀπ' τοὺς ἀγῶνες, ἀπηυδισμένος ἀπὸ τίς ἀτασθαλίες καὶ τὴν ἀναρχία, κλείστηκε στὸ σπίτι του. Τότε παρήγγειλε κι' ἔγιναν μὲ τὴν ἐμπνευσι καὶ τὴν καθοδήγησί του οἱ περίφημες πιά σήμερα εἰκονογραφίες τοῦ Ἀγῶνος, πού μερικές παραθέτουμε σ' αὐτὲς τίς σελίδες.

Σκοπὸς του σ' αὐτὸ τὸ ἔργο, ὅπως καὶ στ' Ἀπομνημονεύματα, ἦταν νὰ μεταδώσῃ στοὺς Ἕλληνας καὶ στοὺς ξένους τὴν ἀλήθεια γιὰ τὰ γεγονότα τῆς Ἐπανάστασης. «Καὶ διὰ τίς εἰκονογραφίες (λέει στὸ Γ' βιβλίο τῶν Ἀπομνημονευμάτων) ὅπου ἀρχισα ἀπὸ τὰ 1836 καὶ εἰς τὰ 1839 τίς τελείωσα —διὰ τίς ἔφτιασα; Ν' ἀποδείξω αὐτῶν (τῶν ἀντιπάλων του) τίς ψευτιές καὶ χαμέρπειές τους κατὰ δύναμιν».

Ὁ ἴδιος περιγράφει πῶς ἔγιναν οἱ πίνακες αὐτοί: «Πῆρα ἓνα ζωγάφο Φράγκο (εὐρωπαϊὸ) καὶ τὸν εἶχα νὰ μοῦ φκιάσῃ σὲ εἰκονογραφίες αὐτοὺς τοὺς πολέμους. Δὲν γινώριζα τὴν γλῶσσαν του. Ἐφκίασε δυὸ -τρεις, δὲν ἦταν καλές· τὸν πλέρωσα κι' ἔφυγε. Ἀφοῦ ἔδωξα αὐτὸν τὸν ζωγάφο, ἔστειλα κι' ἔφεραν ἀπὸ τὴν Σπάρτη ἓναν ἀγωνιστῇ, Παναγιώτῃ Ζωγράφον τὸν ἔλεγον· ἔφερα αὐτὸν καὶ μιλήσαμεν καὶ συνφωνήσαμεν τὸ κάθε κάδρον τὴν τιμὴν του· κι' ἔστειλε κι' ἤφερε καὶ δύο του παι-

διά· καὶ τοὺς εἶχα σπίτι μου ὅταν ἐργάζονταν. Κι' αὐτὸ ἀρχισε ἀπὸ τὰ 1836 καὶ τελείωσε τὰ 1839. Ἐπαιρνα τὸν ζωγάφο καὶ θγαίναντες εἰς τοὺς λόφους καὶ τὸλεγα· «Ἐτζί εἶναι ἐκεῖνη ἡ θέσι, ἔτζί ἐκεῖνη· αὐτὸς ὁ πόλεμος ἔτζί ἔγινε· ἀρχηγὸς ἦταν τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖνος, τῶν Τούρκων ἐκεῖνος».

Ἔτσι, μὲ τὴν ἐμπνευσι καὶ τὴν καθοδήγησι τοῦ Στρατηγοῦ («Στοχασμός τοῦ Μακρυγιάννη», γράφουν ἀποκάτω οἱ πίνακες) ἔγιναν 5 σειρές ἀπὸ 25 ζωγραφίες ἡ καθεμιά. Ἡ πρώτη σειρά ἔγινε σὲ ξύλο («τ' ἄλλοῦ πρώτα ξύλινα εἰκοσι πέντε») καὶ τὴν κράτησε ὁ ἴδιος ὁ Μακρυγιάννης. Οἱ ἄλλες τέσσαρες σειρές —ἀντίγραφα τῆς πρώτης— ἔγιναν σὲ χαρτόνι.

Γιὰ πρώτη φορὰ τίς παρουσίασε δημοσίᾳ ὁ Στρατηγὸς στὶς 25 Μαρτίου 1839, σ' ἓνα τραπέζι πού ἔδωσε στοὺς Πρέσβεις τῶν «εὐεργέτων μας Δυνάμεων» στοὺς φίλληνας, στοὺς ἀγωνιστὰς καὶ στοὺς πολιτικούς τῆς ἐποχῆς. Ἐπειτα χάρισε τίς 4 σειρές, πού εἶχαν γίνῃ σὲ χαρτόνι, στὸν Ὀθῶνα καὶ στοὺς Πρέσβεις Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσίας.

Σήμερα ἀπὸ τὴν πρώτη σειρά, πού ζωγραφίστηκε σὲ ξύλο, σώζονται μόνο 8 πίνακες πού θρίσκονται στὸ Μουσεῖο τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας. Ἀπὸ τίς ἄλλες, σώζεται ἀκέραια ἡ σει-

ρά πού χαρίστηκε στὸν Ὀθῶνα καὶ πού εἶχε χαθῇ καὶ τὴν ξαναβρῆκε τὸ 1909, σ' ἓνα παλαιοπωλεῖο τῆς Ρώμης, ὁ Ἰωάννης Γεννάδιος. Αὐτὸς τὴν ἐξέδωσε τὸ 1926 σὲ ὠραία λιθογραφικὴ ἔκδοσι. Τὰ πρωτότυπα τῆς θρίσκονται τώρα στὴ Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

Ἀκέραια ὑπάρχει κι' ἡ σειρά πού δωρήθηκε στὸν πρεσβευτῇ τῆς Ἀγγλίας E. Lyons. Αὐτὸς τὴν ἔστειλε στὴν βασίλισσα Βικτωρία κι' ἔτσι σώζεται σήμερα στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Windsor Castle.

Τέλος, τρεῖς ἀκόμα πίνακες σὲ χαρτόνι ὑπάρχουν στὸ Μουσεῖο τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας καὶ ἄλλος ἓνας στὸ Μουσεῖο Μπενάκη.

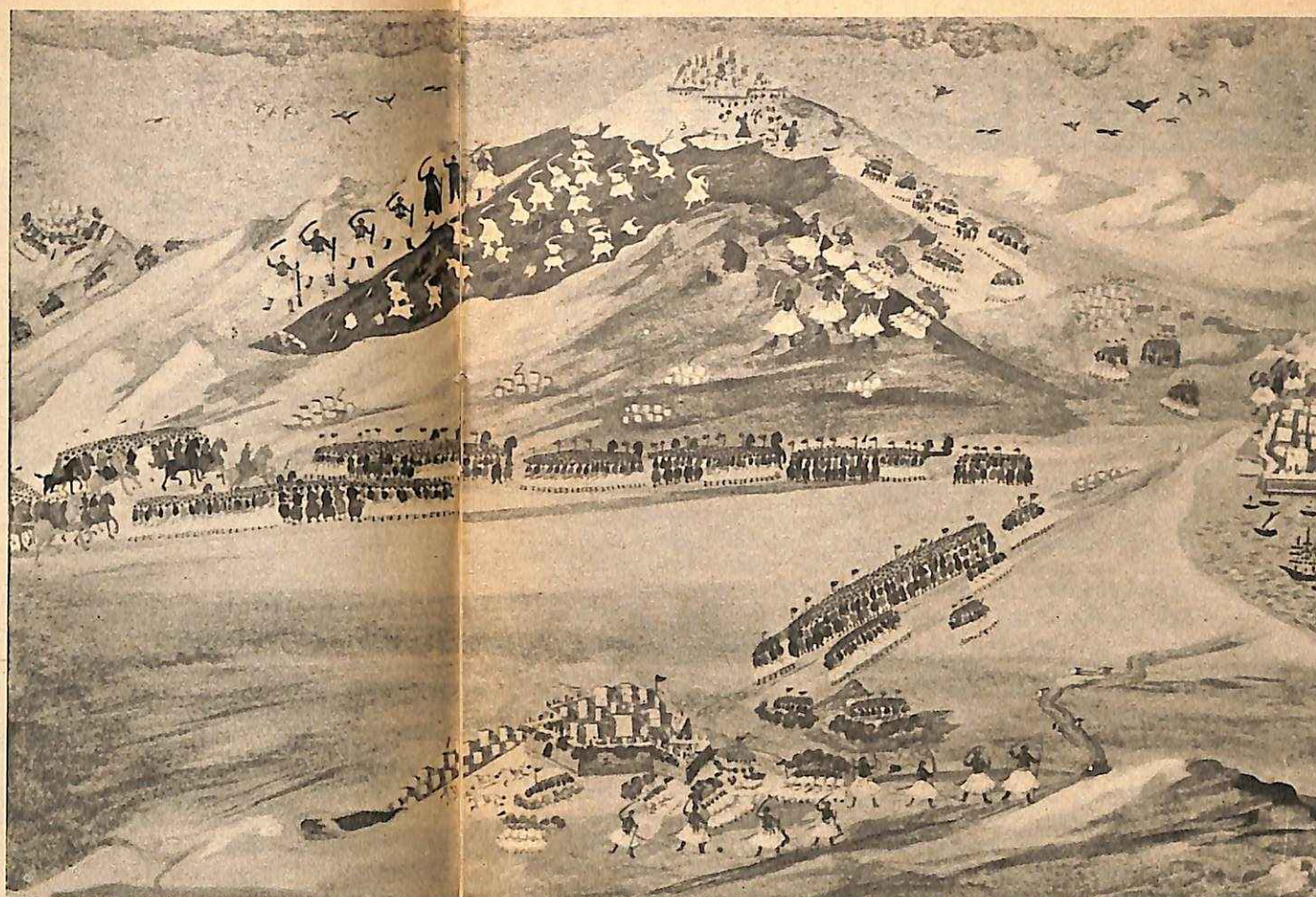
Ἔτσι, χάρις στὴν στοχαστικὴ ὑπαγόρευσι τοῦ Στρατηγοῦ καὶ τὴν ἀπρροσποίητη τέχνη τοῦ ζωγράφου, ἔχουμε σήμερα τοὺς πίνακες αὐτοὺς, πού ἀποτελοῦν ἀνεκτίμητο μνημεῖο τοῦ Ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ θησαυρὸ τῆς νέας ἐλληνικῆς τέχνης. Γεννήματα, ἀπὸ αἰσθητικὴ πλευρά, τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως, ἱστοροῦν τὴν Ἐπανάστασι κατὰ τὸν πιὸ γνήσιο τρόπο: ἐκφράζουν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴ τῆς γενιάς πού δημιούργησε τὸ Εἰκοσιένα—αὐτὸ τὸ κρᾶμα λεθεντιάς καὶ ἀπλότητας, ἡρωϊσμοῦ καὶ μετριοφροσύνης, βυζαντινῆς πίστεως καὶ ἐλληνικῆς λαγαρότητας.

Ω

Η ΣΩΓΡΑΦΙΣΜΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ ΕΚΑΛΥΨΕ ΤΙΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΕΣ ΜΑΧΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: «ΜΑΧΗ ΛΑΓΓΑΔΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΠΟΤΙ».

ΔΕΞΙΑ: «ΜΑΧΗ ΑΡΓΟΥΣ, ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΛΗ».

«Όταν οί ὀλίγοι κάνουν τήν ἀπόφασιν νά πεδάνουν, λίγες φορές χάνουν καί πολλές κερδαίνουν»

(Συνέχεια ἀπό σελ. 8)

μέ τόν Ἀντρούτσο στή Στερεά, πολέμησε στήν Πελοπόννησο, πολέμησε τόν Ἱμπραήμ στούς Μύλους καί τόν Κιουταχί στήν Ἀκρόπολι. Βρέθηκε σέ ἀλλεπάλληλες ἐρίδες καί ἀντεγκλήσεις καί διχασμούς, στή Ρούμελη μέ τόν Ἀρσίο Πάγο, στό Μωριά μέ τόν ἐμφύλιο σπαραγμό. Καί παντοῦ, μόχθησε ν' ἀμείβῃ τίς διαφορές, ἀγωνίστηκε γιά τήν κατασίγασιν τῶν παθῶν, πάσχιζε γιά τήν ἐπικράτησιν τῆς νομιμότητος. Μὲ τὴ συμφιλιοτική του παρέμβασι, μέ τὴ μεστή του παρατήρησι, μέ τὸν πειστικὸ λόγον του, ἀναδείχτηκε σ' ἓνα σοφὸ καί νουνεχὴ διαιτητὴ, ποὺ δὲν ἦταν, ὡστόσο, παραπάνω ἀπὸ 26, 28 χρόνων.

ΘΕΜΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ποῦ τὴ θῆκε, λοιπόν, αὐτὴ τὴν πολιτικότητά; Ἀπὸ ποῦ ἀντλήσε τὴ σοφία του, τόσο νέος, καί ὀλότελα ἀγράμματος;

Ὁ Μακρυγιάννης εἶναι τὸ γνήσιο καί ἀντιπροσωπευτικὸ θρέμμα τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Δὲν ἔκαμε ἄλλο παρὰ νὰ ἐκφράσῃ ὅση πείρα τοῦ προσπόρισεν ἡ πρόωρη βιοτικὴ μέριμνα, τὴν ψυχικότητα ποῦ τοῦ διαμόρφωσεν ἡ ἑλληνικὴ πραγματικότητα, τὴ με-

στότητα ποῦ τοῦ κληροδότησεν ἡ δημοτικὴ μας παράδοσι, τὴ γνώσιν ποῦ τοῦ δασκάλεψε ἡ ἴδια ἡ φύσις.

Εἶναι γενναῖος καί συντηρητικὸς, τολμητὴς καί προνοητικὸς, εὐθύς καί εὐλικρινής, ἀγνὸς καί ἀνιδιοτελής, σεμνὸς καί πειθαρχικὸς, εὐσεβὴς καί φιλοδίκαιος. Χτυπάει τὸ ἄδικο, ὅπου τὸ βρῇ, τὸ «πλιάτσικο» τὸ κυνηγáει, τὴν ἀλήθεια δὲν ντρέπεται νὰ τὴν πῇ.

Εἶναι ἓνας θησαυρὸς ψυχικῶν χαρισμάτων, ποῦ μόνον τοὺς βλάστησαν κι' ἀνθισαν μέσα του. Ἕνα ταμεῖο καθευδουσῶν δυνάμεων — τῶν αὐτοφυῶν δυνάμεων τῆς φυλῆς — ποὺ μόνες τοὺς κινητοποιήθηκαν κι' ἀνέδωσαν ὅλη τὴ χάρι τους, μόλις ἔβαλε ὡς σκοπὸ τῆς ζωῆς του ν' ἀγωνιστῇ «διὰ πατρίδα καί θρησκείαν» — φράσι ποῦ τὴν λέει καί τὴν ξαναλέει σέ κάθε σελίδα τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» του.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Μέσα σ' αὐτὰ τὰ χαρίσματα, ποῦ κανεῖς δὲν θ' ἀξίωνε περισσότερα, ὁ Μακρυγιάννης βρέθηκε ἀνεπιδιώκτα μ' ἓνα ἀκόμη, τόσο διαφορετικὸ καί τόσο δμοια μεγάλο. Βρέθηκε συγγραφέας, δίνοντας, ὅπως μέ τὴ ζωὴ του, ἔτσι καί μέ τὰ γραφτά του,

ἓνα μεγάλο μάθημα γιά τὴν ἀξία ποῦ ἔχει νὰ μὴν ψευτίζῃ ποτε κανεῖς, σέ τίποτε, τὸν ἑαυτὸ του.

Παρόρμησι, ποῦ τὸν ὥθησε στὴ συγγραφὴ, ἦταν τὸ δίχως ἄλλο οἱ πολλὲς ἀναμνήσεις του. Ὁ ἱδιὸς ἐπικαλεῖται ἄλλον λόγον τὴν ἐπικράτησιν ἀπόψεων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱστορία τῆς ἐπαναστάσεως, ποῦ δὲν ἀνταποκρίνονταν στὴν ἀλήθειαν τὴν παραμόρφωσι περιστατικῶν τὴν ἐπικράτησιν ἱδικῶν κρίσεων. Ὅλ' αὐτὰ μᾶς τὰ λέει ὁ ἴδιος τόσο ἀπλᾶ καί τόσο καλύτερα:

«Γιὰ κείνον ἔμαθα γράμματα σὰ γεράματα καί κάνω αὐτὸ τὸ γράμμο τὸ ἀπελέκητο, γιατί δὲν ὑποφέρω νὰ βλέπω τὸ ἄδικο νὰ πνίγῃ τὸ δίκιο».

Μ' ὅλα τὰ γράμματα ποῦ ἔμαθε, ὡστόσο, μ' ὅλη τὴ θέσι ποῦ εἶχε ἀποκτήσῃ στὴν κοινωνία, ὅταν ἀποφάσιζε νὰ γράψῃ τίς ἀναμνήσεις του, ὅτε στιγμὴ δὲν διανοήθηκε νὰ παραστήσῃ τὸν ἐγγράμματο (ὅπως τὸ βλέπουμε στὰ ἐξ ἱσοῦ πολῦτιμα, ἀλλωστε, «Στρατιωτικά Ἐνθυμήματα» τοῦ Κασομούλη). Ἐμεινε κι' ἐδῶ πιστὸς στὴν ἀλήθειαν καί στὸν ἑαυτὸ του. Ἐκφράστηκε δ-

πως καί μιλοῦσε, μέ τὴν γλωσσικὴν ὕλη τοῦ λαοῦ τῆς Ρούμελης καί τῆς Ἀρτας, προσφέροντας στὸ ἔθνος του, χωρὶς νὰ τὸ υποψιάζεται, ἓνα κείμενο ποῦ, ὅσο κι' ἂν τὸ φοβᾶται γιά «γράψιμο ἀπελέκητο», παραμένει ὑποδειγματικὸ γιά τὸ λαϊκὸ ὄφος του, ἓνα βιβλίον ποῦ εἶναι καί γλωσσικὸ μνημεῖο καί λογοτεχνικὸ ἐντρυφήμα.

Οἱ σελίδες τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» τοῦ μᾶς βοηθοῦν νὰ εἰσδύσουμε περισσότερο στὴν πολυσύνθετη προσωπικότητά του καί νὰ θαυμάσουμε πόσον ὁ ἀγράμματος ἀγωνιστὴς εἶχε ἀντίληψιν ξεκαθαρισμένην τοῦ ἠθικοῦ χρέους καί τοῦ πατριωτικοῦ καθήκοντος, πόσο εἶχε πλήρη γνῶσιν τῆς ἱστορικῆς μοίρας τοῦ ἔθνους, ἀπόλυτη συνείδησι τῆς ἱερότητος τοῦ ἀγῶνα, πίστι στὰ ἑλληνικὰ πεπρωμένα.

Χαρακτηριστικὸ καί τοῦ ἀν-

ΑΡΕΤΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗ

θρώπου καί τοῦ ἀγωνιστῇ καί τοῦ συγγραφέα εἶναι τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν περιγραφή τῆς μάχης τῶν Μύλων:

«Δυνάμωσα τὴν θέσιν τῶν Μύλων καλὰ νὰ πολεμήσωμεν ἐκεῖ ὅσο νὰ λιώσουμε.

γει. «Τί κάνεις αὐτοῦ; Αὐτὲς οἱ θέσες εἶναι ἀδύνατες· τί πόλεμον θὰ κάνετε μέ τὸν Μπραΐμη αὐτοῦ;» —Τοῦ λέγω, εἶναι ἀδύνατες οἱ θέσες κι' ἐμεῖς, ὅμως εἶναι δυνατὸς ὁ Θεὸς ὁποῦ μᾶς προσοικεῖν καί θὰ δείξωμεν τὴν τύχην μας σ' αὐτὲς τίς θέσες τίς ἀδύνατες. Κι' ἂν εἴμαστε ὀλίγοι εἰς τὸ πλῆθος τοῦ Μπραΐμη παρηγοριόμαστε μ' ἓναν τρόπον, διὸ ἡ τύχη μᾶς ἔχει τοὺς Ἕλληνας πάντοτε ὀλίγους. Ὅτι ἀρχὴ καί τέλος, παλαιότερον καί ὡς τώρα, ὅλα τὰ θερία πολεμοῦν νὰ μᾶς φᾶνε καί δὲν μποροῦν τρώγε ἀπὸ μᾶς καί μένει καί μαγιά. Καί οἱ ὀλίγοι ἀποφασίζουν νὰ πεδάνουν· κι' ὅταν κάνουν αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν, λίγες φορές χάνουν καί πολλὲς κερδαίνουν. Ἡ θέσι ὁποῦ εἴμαστε σήμερον ἐδῶ εἶναι τοιοῦτη· καί θὰ ἰδοῦμεν τὴν τύχην μας οἱ ἀδύνατοι μέ τοὺς δυνατοὺς. — «Τρὲ μυιέν», λέγει κι' ἀναχώρησε ὁ ναύαρχος».

Καί μερικὲς φράσεις μέσ' στὸ βιβλίον του, μοιάζουν μέ σοφὰ ἀποφθέγματα:

«Χωρὶς ἀρετὴ καί πόνο εἰς τὴν πατρίδα, χωρὶς πίστη εἰς τὴν θρησκείαν τους, ἔθνη δὲν ὑπάρχουν».

«Καί τότε λέγονται ἔθνη, ὅταν εἶναι στολισμένα μέ πατριωτικὰ αἰσθήματα. Τὸ ἐναντίον λέγονται παλιόψαδες τῶν ἐθνῶν καί βάρος τῆς γῆς».

«Γλυκύτερον προῖμα δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν πατρίδα καί θρησκείαν».

«Δὲν πλουτίνει ὁ ἄνθρωπος μέ χρήματα μοναχά. Πλουτίνει καί ἀπὸ τὰ καλὰ του ἔργα».

Αὐτὸς εἶναι ὁ Μακρυγιάννης — ὁ ἀδίδαχτος, ὁ Ἕλληνας, ὁ λαός, ποῦ μιλάει ὅτι καί ὅπως νιώθει, χωρὶς πρόθεσι νὰ ξεγελάσῃ, χωρὶς φιλοδοξίαν νὰ ἐντυπωσιάσῃ, χωρὶς ἐπιτήδευσι καί χωρὶς ψιμύθιο, μέ τὸ χάρισμα μόνον τῆς εὐλικρινείας, μέ τὴ μοσκοβολία τῆς ἀλήθειας, μέ τὴν ομορφίαν ποῦ ἔχει κάθε πηγάδι ἀνάδελυσμα.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὁ γνώμονας του. Σὰν Ἕλληνας καί σὰν ἄνθρωπος, σὰν ἀγωνιστὴς καί σὰν πολιτικὸς, ὅποια πλευρὰ του κι' ἂν ψάξῃ, ἐφάπτεται μόνον μέ τὴν ἀλήθειαν, αὐτὴν ὑπηρετεῖ κι' αὐτὴν μᾶς ζωντανεύει, ἀληθινὸς καί ὁ ἴδιος ὡς τὴν ἔσχατη λεπτομέρεια — μορφὴ μέ ἠθικὴ προσωπικότητα ἀμεμπτῇ ἀκεραιότητος καί ἀνεπλήπτου κύρους.

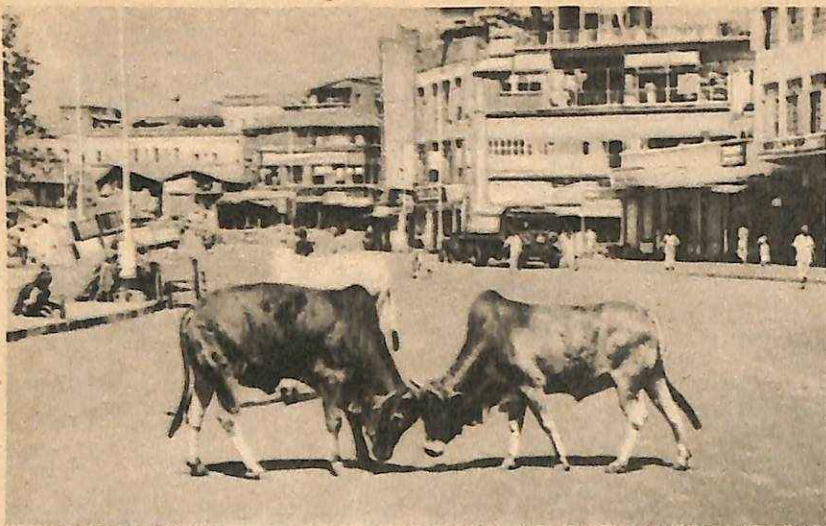
ΜΙΧ. ΠΕΡΑΝΘΗΣ

«Η ΔΙΚΑΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ». ΓΥΡΩ, ΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

«Οἱ ἂν μᾶς πάρῃ αὐτὴν τὴν θέσιν, πάγει καί τ' Ἀνάπλι. Οἱ νερόν δὲν εἶχε μέσα οὔτε δοράμι καί τὰ κανόνια πεσμένα ἀπὸ τὰ λεία. Ἦσαν σ' αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ὁποῦ τὸ κρατοῦσε ὁ Πάνος Κολοκοτρώνης. Ὑστερον ἐκεῖνοι ὁποῦ μπῆκαν εἰς τ' Ἀνάπλι νὰ κυβερνήσουν ἦσαν κι' αὐτῆνοι ὅμοιοι μέ τοὺς ἄλλους. Τέλος ἀπὸ αὐτὰ οὔτε νερό εἶχε μέσα, οὔτε κανόνι εἰς τὸν τόπον τού· κι' ἂν ἔπαιρνε τοὺς Μύλους ὁ Μπραΐμης, κεντριζὸν μέρος τῆς θάλασσης καί στερογιάς καί πλῆθος ζαϊρέδες καί πολεμοφόδια καί νερό ποταμὸς, μπλοκάρει καί τ' Ἀνάπλι. Καί εἰς τὴν κατάστασιν ὁποῦνταν κάνετε τὴν κρίσιν ἂν βασιστοῦσε.

» Ἀφοῦ τὸ δυνάμωσα, σὲ δυὸ μέρες ἦρθε ὁ Χατζημιχάλης μέ τοὺς ἀνθρώπους μου, ὁποῦ μοῦ πῆρε, ἦρθε κι' ὁ Κωσταντῆματσης Μαυρομιχάλης μ' ὀλίγους κι' ὁ Ὑψηλάντης μέ τοὺς ἀνθρώπους του, ὅλους δεκαπέντε. Ἐκεῖ ὁποῦ φαιναίτο τίς θέσεις εἰς τοὺς Μύλους ἦρθε ὁ Ντερονῆς (Σημ. ὁ Γάλλος ναύαρχος Ντερινιὺ) νὰ μέ ἰδῇ. Μοῦ λέ-

ΣΤΟΥΣ ΕΡΗΜΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ της Κακούτας όπου η κίνηση των τροχοφόρων έχει τελείως απνεκρωθή, δύο ταύροι συνεχίζουν ελεύθεροι το παμπάλαιο παιχνίδι τους αδιαφορώντας έντελώς για ό,τι γίνεται γύρω τους.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΦΟΡΟ «Αμάντα» αποκλείστηκε από τους πάγους σε απόσταση 28 περίπου μιλίων από το Τουρκικό. Η τρομερή πίεση των πάγων προκάλεσε ρήγματα στο σκάφος, που δεν θα μπορούσε να μετακινηθεί παρά μόνο με τη βοήθεια παγοθραυστικού. Ένα φινλανδικό πετρελαιοφόρο άφαιρεσε μέρος του φορτίου του για να ρυμουλκηθεί.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΑΡΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ για τη Σαουδική Αραβία φορτώθηκαν στο ατμόπλοιο «Τζέιμς Μόνροε», που απέπλευσε στις 16 Φεβρουαρίου από το λιμάνι του Μπουρκλίν. Το Στάιτ Νητάρτμεντ ανακοίνωσε ότι τα τάνκς αυτά προορίζονται για «εκπαιδευτικούς» σκοπούς.

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ

ΣΕ 7 ΗΜΕΡΕΣ

ΕΛΛΑΣ :

• Η Έναντι της Ελλάδος αμερικανική πολιτική χαρακτηρίζεται από άκαμψιαν Αί συστάσεις προς τους έδω υπευθύνους αμερικανικούς κύκλους υπό των διατηρούντων μετ' αυτών έπαφην δεν έτυχον φαίνεται της δεούσης προσοχής. Πράγματι οι κύκλοι της αμερικανικής πρεσβείας είδοποιήθησαν περί της ανάγκης όπως «άπαγκιστρωθούν» από την άγγλικήν πολιτικήν, αλλά ή ούστασις αυτή δεν έξετιμήθη κατά την άξίαν και την ελικορρίνειαν της.

• Το άγγλικής έμπνεύσεως και άρχιτεκτονικής διπλωματικόν οικόδομημα της Έγγυς και Μέσης Ανατολής παρουσιάζει δείγματα λίαν προσεχούς καταρρεύσεως. Το άγγλικόν σχέδιον ύπηρξεν όρθόν εις την σύλληψιν του, αλλά έν τη έφαρμογή του παρουσίασεν άνωμαλίας των όποιων τάς συνεπειάς δεν ήδυνήθη να προΐδη ή άγγλική διπλωματία. Το σχέδιον συνίσταται:

1. Εις την εξασθένησιν του Βαλκανικού Συμφώνου, ώστε να στερηθή ή περιοχή ένός παράγοντος ήσυχίας και άσφαλείας. Κατόπιν αυτού θα έδικαιολογείτο ή υπό των Βρεταννών κατοχή της Κύπρου εις τα έμματα των Αμερικανών.
2. Εις την δημιουργίαν καταστάσεως ρήξεως εις την Παλαιστίνη ή όποία θα επέτρεπεν εις τους Άγγλους να θέσουν σταθερώς υπό τόν έλεγχόν των τά πετρέλαια των επί του Περσικού κόλπου άραβικών άκτών.
3. Εις την εις τρίτον στάδιον και εις αντίρροπον των άνωτέρω δημιουργίαν του Συμφώνου της Βαγδάτης το όποιον θα συνετρείτο δι' αμερικανικής χρηματοδοτήσεως, θα έτέλει όμως υπό βρεταννικήν καθοδήγησιν.

Το σχέδιον δεν επέτυχε παρά μόνον εις τα άρνητικά του σημεία. Διότι ή εξασθένησις του Βαλκανικού Συμφώνου, άρχίσασα με την υπό του στρατάρχου Τίτο πρώτην προσπάθειαν μετατροπής του εις σύμφωνον πνευματικών ανταλλαγών, έπροχώρησε περισσότερον του έπιθυμητού με την άπώλειαν του έλέγχου υπό της τουρκικής κυθερνήσεως επί των όρδων της θης Σεπτεμβρίου π.έ. Η έκτοτε προϊούσα μείωσις του έσωτερικού και διεθνούς κύρους της τουρκικής κυβερνήσεως λόγω κυρίως του οικονομικού άδιεξόδου έδημιούργησε κατάστασιν εκφεύγουσαν του έλέγχου της άγγλικής διπλωματίας. Η καταστάσις ρήξεως εις την Παλαιστίνη, άφ' έτέρου, δεν έδημιουργήθη όπως έπεδίωκεν ή Άγγλία μεταξύ Αράβων—Ισραήλ, αλλά μεταξύ Αράβων—Δύσεως και ή άγγλική έπέμβασις εις την άσιν Μπουράμι δεν έκαλύφθη με άρκητην δικαιολογίαν. Η άπέλασις του Γκλάμπ Πασά από την Ιορδανίαν άπετέλεσε το τελειωτικόν πλήγμα κατά του μη έμφανίζοντος πλέον δικαιολογίαν ύπάρξεως Συμφώνου της Βαγδάτης.

ΗΝ.ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ :

• Τα πρώτα σημεία έπικειμένης άλλαγής της έξωτερικής πολιτικής των Ηνωμ. Πολιτειών είναι ή άπόφασις του προέδρου Αϊζενχάουερ περί έλευθέρας διαθέσεως 40 τόννων ούρανίου 235. Μέχρι τοϋδε ή πολιτική συνίστατο εις την προσπάθειαν άποτροπής της έξαπλώσεως του κομμουνισμού διά της δυνάμεως, ένθ ό κομμουνισμός είχε παύσει να έπιχειρή την διά του τρόπου αυτού έξάπλωσιν του. Ήδη ως άξων της δυτικής πολιτικής πρέπει να θεωρηθή ή κοινή δήλωσις των κ.κ. Αϊζενχάουερ και Ήντεν ότι: «είμεθα άποφασισμένοι να καταστήσωμεν την κατάκτησιν του ατόμου μοχλόν προς ειρηνικήν πρόδοιν και όχι προς την καταστροφήν». Η πρώτη σοβιετική αντίδρασις: Δήλωσις του Ίγκορ Κουρτσάτωφ, μέλους της Σοβιετικής Ακαδημίας Έπιστημών, ότι «ή Σοβιετική Ένωσις είναι έτοιμη να συνεργασθ ή εις την έξεύρεσιν λύσεως επί του προβλήματος του έλέγχου των θερμωπυρηνικών αντιδράσεων με έπιστήμονας όλων των χωρών, περιλαμβανομένης και της Αμερικής».

Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑ :

• Η Μ. Βρεταννία έμφανίζεται άνευ έξωτερικής πολιτικής. Όρθότροπον, άνευ πρωτοβουλίας εις άσκησιν δημιουργικής έξωτερικής πολιτικής. Οι έπικριταί της βρεταννικής κυβερνήσεως ισχυρίζονται ότι ή χώρα των δεν στερείται οικονομικών μέσων προς άσκησιν έξωτερικής πολιτικής, αλλά πολιτικών με δημιουργικήν σκέψιν. Έξ αυτού προήλθε και το φαινόμενον ό Δρ. Έρχαρτ, κατά την πρόσφατον έπίσκεψίν του εις το Λονδίνον, να θέση επί τάπητος το θέμα του υπό της Δύσεως συντονισμού των προγραμμάτων έξωτερικού έμπορίου και ανάπτυξεως. Έάν αί Ηνωμ. Πολιτεΐαι, έπενε ό κ. Έρχαρτ, έμποδίζονται να ήγηθούν τοιαύτης κινήσεως λόγω των προεδρικών εκλογών, πρέπει την ήγεσίαν ν' αναλάβη ή Δυτική Εύρώπη.

ΓΑΛΛΙΑ :

• Η αίφνιδια στροφή της γαλλικής πολιτικής δεν έξέπληξεν εκείνους που έδωκαν την όρθην έρμηνείαν εις το άποτέλεσμα των τελευταίων γαλλικών εκλογών, έν συνδυασμῳ με τάς ταυτοχρόνους έξελίξεις εις την διεθνή ιδεολογικήν προσαρμογήν του τελευταίου δωδεκαμήνου. Καί ή ιδεολογική αυτή προσαρμογή (περί της όποιας έπαυλειμμένως έγγραφή εις τάς παρούσας στήλας), συνίσταται εις τά ακόλουθα δύο βασικά:

1. Εις την άπόφασιν της συγχωνεύσεως υπό μίαν ένιαίαν Διεθνή των σοσιαλιστικών και κομμουνιστικών όργανώσεων όλων των κρατών του κόσμου. Η πρώτη εκδήλωσις της άποφάσεως αυτής ύπηρξεν ή θεαματική έπίσκεψις του παρελθόντος έαρος των Σοβιετικών ήγετών εις Βελιγράδιον.
2. Εις την άποφασισθείσαν και πέραν των συνόρων της ΕΣΣΔ άποδοχήν της συνεργασίας των κομμουνιστικών όργανώσεων με τάς παλαιάς ναζιστικές.

Αποτέλεσμα: Η γαλλική κυβέρνησις των σοσιαλιστών δέχεται την κομμουνιστικήν έξωτερικήν πολιτικήν και ουσιαστικῶς τορπιλλίζει την πολιτικήν του Στάιτ Νητάρτμεντ.

Σ Α Α Ρ :

• Υπό το φῶς του νέου προσανατολισμού της έξωτερικής πολιτικής της Γαλλίας, το πρόβλημα του μέλλοντος του Σάαρ δεν διαγράφεται λαμπρόν. Τόσον ό Γερμανός ύπουργός των Έξωτερικών φόν Μπρεντάνο, όσον και ό Γάλλος συνάδελφός του κ. Πινώ, άπέφυγον συνάντησιν με τους εκπροσώπους του τύπου κατά την έξοδόν των εκ της αίθούσης της διασκέψεως. Εκπρόσωπος του γαλλικού ύπουργείου Έξωτερικών δήλωσεν ότι: «Ισως τά ζητήματα να είναι σοβαρώτερα άπ' όσον άρχικῶς ύπετέθη».

Ε.Σ.Σ.Δ. :

• Πατριάρχης της Όρθοδόξου Αρμενικής Έκκλησίας έξελέγη ό άρχιεπίσκοπος Χαλεπίου Ζαρέχ. Παρά την προσπάθειαν του επισκόπου των όρθοδόξων της Σοβιετικής Αρμενίας όπως έπιτύχη συνένωσιν των άντιμαχομένων μερίδων, αί διάφοροι όμάδες δεν επέτυχον να καταβάλουν τους συμπαγείς έθνικιστάς (Ντσάγκ). Ό έπίσκοπος της Σοβ. Αρμενίας έδήλωσε κατά την αναχώρησιν του εκ του αεροδρομίου Βηρουττό ότι θα έπιδώξη σύγκλησιν των Αρμενίων επισκόπων εις Ιερουσαλήμ. Το συμβούλιον καλείται εις την Ιερουσαλήμ ως οϋδέτερον έδαφος, προκειμένου εκεί να έπιτύχη ό έπίσκοπος της Σοβιετικής Αρμενίας να αναγνωρισθ ή ούσία τουλάχιστον ήγέτης της Όρθοδόξου Αρμενικής Έκκλησίας, αφού δεν επέτυχε την αναγνώρισιν του, τύποις.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ :

• Το Σύμφωνον της Βαγδάτης άποτελεί τόν στόχον συστηματικής πολεμικής του άραβικού κόσμου, διά την προάσπισιν του όποιου υποτίθεται ότι προορίζεται. Η άπέλασις του Γκλάμπ Πασά άπετέλεσε τόν τελικόν θρίαμβον της έναντι του συμφώνου πολιτικής της Αιγύπτου, ή όποία διατηρεί ήδη ένισχυμένας έλπίδας ουσιαστικής και τυπικής ήγεσίας του άραβικού κόσμου. Η Περσία, ύποχωρήσασα έν αρχή εις την πίεσιν, έμφανίζει ήδη τάσεις άποσκιρτήσεως, το δε ταξίδιον του σάχου εις Ινδίας και ή έπικειμένη κατά Μάιον έπίσκεψις εις Μόσχαν άποτελούν εκδήλωσιν διαθέσεως έφαρμογής πολιτικής οϋδετερότητος. Ό δεύτερος σημαντικός εταίρος του συμφώνου, το Πακιστάν, άποστέλλει τόν προεχρή Άπρίλιον έμπορικήν αντιπροσωπείαν εις Μόσχαν διά την έναρξιν διαπραγματεύσεων και πιθανήν σύναψιν έμπορικής συμφωνίας μεταξύ των δύο χωρών. Η Τουρκία που διά της συμμετοχής εις το σύμφωνον απέβλεπεν εις την έξασφάλισιν ήγετικής θέσεως εις τόν μουσουλμανικόν κόσμον και την οικονομικήν ένίσχυσιν των Ηνωμένων Πολιτειών, βλέπει τάς έλπίδας της φυλλορροούσας. Καί μαζί με τάς τουρκικάς έλπίδας θάινει προς άναπότρεπτον φθοράν και αυτό τοϋτο το σύμφωνον.

ΑΥΣΤΡΙΑ :

• Διά ν' άποδείξη τόν ιδεολογικόν της σύνδεσμον με την Δύσιν, παρά την οϋδετερότητά της, ή Αυστρία άπεφάσισε να μετάσχη του Συμβουλίου της Εύρώπης. «Στρατιωτικῶς είμεθα οϋδέτεροι, δι' ήμās όμως δεν ύφίσταται οϋδετερότης πνευματική», δήλωσεν ό ύπουργός των Έξωτερικών Λεόπολντ Φήγκλ. Η μέχρι τοϋδε διστακτικότης διά την συμμετοχήν εις το Συμβούλιον προήρχετο εκ του σοσιαλιστού πρωθυπουργού Ράαμπ.

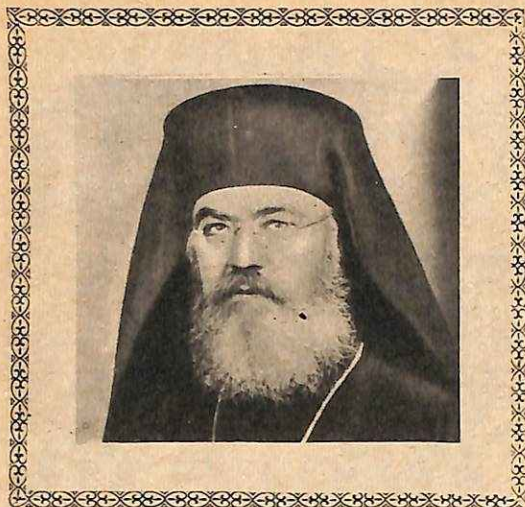
Η ΩΘΕΡΙΝ ΛΟΥΣΥ (στο κέντρο, χωρίς καπέλλο) κρατώντας τη Βίβλο στο χέρι και πίσω της (με μουστάκι και ριγωτή γραβάτα) ό δικηγόρος της Θέργκουντ Μάρσαλ, γνωστός για τους άγώνες του ύπέρ της ίσότητας των νέγων, σ' ένα διάλειμμα της δίκης για τη γνωστή ύπόθεσι του άποκλεισμού της Λούσυ από το Πανεπιστήμιο, έπειδή είναι... μαύρη.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ Νικολάι και ό Εύαγγελιστής κληρικός Τάμμυ Χίκς συναντήθηκαν στο αεροδρόμιο της Σεουτούλα και ανταλλάσσουν θερμή χειραψία —σαν καλοί, έν Χριστώ, άδελφοί.

Ο ΦΙΝΛΑΝΔΟΣ ΠΡΩΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΥΡΟ ΚΕΚΟΝΕΝ σ' ένα δωμάτιο του προεδρικού μεγάρου, άμέσως μετά την εκλογή του ως προέδρου της Δημοκρατίας. Από άριστερά: ό νέος πρόεδρος, ή γυναίκα του Σβλβι Κεκόνεν, ό γιός του Μάττι και ή νύφη του Μάργυα.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Ι'. ΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑΣ

Του κ. ΓΡΗΓ. ΔΑΦΝΗ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ

Η δικτατορία Μεταξά, ο πόλεμος και η κατοχή ανέστειλαν τὰς πολιτικές εξελίξεις εἰς τὴν χώραν μας. Τὰ πολιτικά κόμματα, τὰ ὁποῖα διέλυσε ὁ Μεταξὰς διὰ διατάγματος ἐκδοθέντος δύο ἑβδομάδας μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς δικτατορίας, προσεπάθησαν νὰ ἀνατρέψουν τὸ δικτατορικὸν καθεστὼς, ἀλλ' ἡ ὅλη δράσις των ὑπῆρξεν ἀσυντόνιστος καὶ ἐσπερήτο πίστεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν δάσιν διὰ μίαν ἐπιτυχή ἐπαναστατικὴν ἐξόρμησιν. Ἰδιαιτέρως τὰ δύο μεγάλα κόμματα, Φιλελευθέρων καὶ Λαϊκόν, ἐτήρησαν, μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν ὀρισμένων στελεχῶν, παθητικὴν στάσιν ἐναντι τῆς δικτατορίας. Ἡσθάνοντο, προφανῶς, ὅτι ὁ Μεταξὰς εἶχε δώσει τὴν μόνην δυνατὴν λύσιν διὰ τὴν ἐνσωμ. τοῦ ἀστικού κόσμου. Ἐνδομύχως ἐπίστευον ὅτι τὸ ἀστικὸν καθεστὼς, διὰ νὰ ὑπερτηρήσῃ τὴν κρίσιν πού εἶχε προκαλέσει ὁ ἀπὸ τοῦ 1916 μέχρι τοῦ 1936 ἐμφύλιος πόλεμος, εἶχε ἀνάγκην νὰ ἀναστειλῇ ἐπὶ τῇ χρονικῇ διάρκειᾳ τὰς δημοκρατικὰς ἐλευθερίας. Δὲν πρέπει ἀλλωστὲ νὰ λησμονῆται, ὅτι ἡγετικά στελέχη τῶν δύο μεγάλων κομμάτων εἶχον ἐγκρίνει προκαταβολικῶς τὴν κατάλυσιν τοῦ συνταγματικοῦ καθεστώτος. Παρὰ τὴν τοιαύτην στάσιν τῶν δύο μεγάλων κομμάτων, ἐν τούτοις στελέχη των, ὡς καὶ οἱ ἡγῆται τῶν μικροτέρων κομμάτων τῶν δύο παρατάξεων, ἐκίνηθησαν κατὰ τὴν δικτατορίαν. Ἡ σύνθεσις ὁμῶς ἀφ' ἑνὸς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, καὶ τὰ μέτρα ἀφ' ἑτέρου τὰ ὁποῖα ἐλάμβανεν ἡ δικτατορία, πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐναντίων τῆς κινήσεως, δὲν κατέστησαν δυνατὴν τὴν διαίαν ἀνατροπὴν τῆς. Τέλος, ἡ κατὰ Σεπτέμβριον 1939 ἐκρηγξίς τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου, ἔθεσε τέρμα εἰς κάθε προσπάθειαν ἀνατροπῆς τῆς δικτατορίας.

Αἱ ἀσυντόνιστοι ὁμῶς κινήσεις τῶν κομμάτων εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐκτόπισιν ὀρισμένων ἐκ τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν. Οὕτω, τὸν Σεπτέμβριον 1936, ἐτέθη ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν εἰς Κέρκυραν, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Λαϊκοῦ κόμματος Ὑ. Θεοτόκης, διότι ἀπέστειλεν εἰς τὸν βασιλέα Γεώργιον Β' ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας κατέκρινε τὴν κήρυξιν τῆς δικτατορίας. Ὁ Θεοτόκης ἐκρατήθη ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν εἰς Κέρκυραν μέχρι τῶν ἀρχῶν 1941. Τὸν Φεβρουάριον 1937, ἐξ ἀφορμῆς προκηρύξεως τὴν ὁποίαν ἐκυκλοφόρησε κατὰ τῆς δικτατορίας, συνελήφθη ὁ Π. Κανελλόπουλος, ἀρχηγὸς τοῦ νεοπαγῶς Ἐνωτικοῦ κόμματος, ὁ ὁποῖος ἐξετοπίσθη ἀρχικῶς εἰς Κύθιον, ἀκολούθως εἰς Καλλιράχην Θάσου καὶ τέλος εἰς Κάρυστον, ὅπου παρέμεινε μέχρι τοῦ Νοεμβρίου 1940. Τὸν Ἰανουάριον 1938, κατόπιν δριμυτάτης προκηρύξεως τὴν ὁποίαν ἐκυκλοφόρησε κατὰ τῆς δικτατορίας, συνελήφθη καὶ ἐξετοπίσθη εἰς Ζάκυνθον, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1941, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος Γ. Καφαντάρης. Ὀλίγας ἡμέρας ἀργότερον συνελήφθησαν οἱ Γ. Παπανδρέου καὶ Ἀλέξ. Μυλωνάς, ἐκτεπισθέντες ὁ μὲν πρῶτος εἰς Κύθηρα καὶ ἑ-

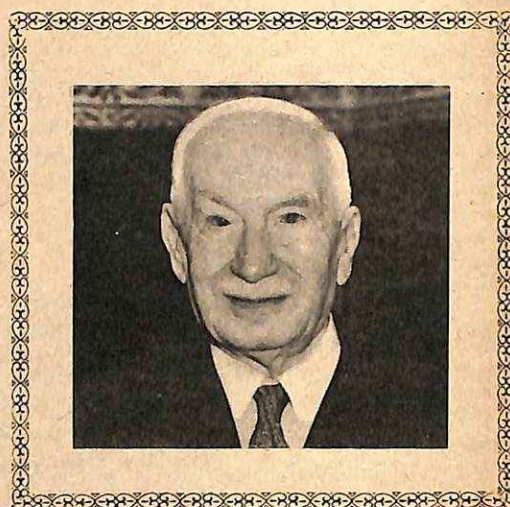
κείθεν εἰς Ἀνδρον, ὁ δὲ δεύτερος εἰς Ἰκαρίαν, Τέλος, τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1938, συνελήφθη ὁ Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος καὶ ἐξετοπίσθη αὐθιγμὸν εἰς Πάρον, παρ' ὅλον ὅτι ἦτο ἀσθενής. Ἡ ὑπὸ τοιούτους ὁρους ἐκτόπισίς του εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ἐπιδεινῶσιν τῆς ὑγείας του. Κατόπιν τούτου, τὴν 1ην Μαρτίου τοῦ ἐξῆς ἡ ἀδεια νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ ὑποβληθῇ εἰς θεράπείαν εἰς τὸ νοσοκομεῖον «Εὐαγγελισμός». Δυστυχῶς, παρὰ τὴν μετὰκλησιν καὶ ξένων ἰατρῶν, ὁ Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος ὑπέκυψε εἰς τὸ μοιραῖον τὴν 27ην Μαρτίου 1938, εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν.

Ὁ θάνατος τοῦ Μιχαλακοπούλου ἦτο τὸ τρίτον πλήγμα τὸ ὁποῖον ὑφίστατο ἡ βενιζελικὴ παράταξις εἰς διάστημα δύο ἐτῶν. Διότι ὀκτὼ μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἀπέθνησκον αἰφνιδίως, τὴν 17ην Νοεμβρίου 1936, ὁ Ἀλέξ. Παπαναστασίου, εἰς ἡλικίαν μόλις 57 ἐτῶν. Ἡ βενιζελικὴ παράταξις, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιχαλακοπούλου, δὲν εἶχε ἄλλους ἡγέτας, παρὰ τὸν Θεμ. Σοφούλην ἡλικίας 78 ἐτῶν καὶ τὸν Γεώργ. Καφαντάρην. Ἀμφότεροι, ὁμῶς, δὲν ἦσαν ἐκ τῶν βενιζελικῶν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα ἐπλαισιῶσαν τὸν Ἐλ. Βενιζέλον κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς δράσεώς του.

Ἐκτὸς τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν — ἐφέστη μόνον τοῦ Θεμ. Σοφούλη, λόγω ἡλικίας — ἡ δικτατορία συνέλαβε καὶ πολλὰ στελέχη τῶν κομμάτων καὶ ἐξήρθρωσε τοὺς διαφόρους κομματικούς μηχανισμούς, εἰς τρόπον ὥστε, οὔτε προπαγανδιστικῶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ δράσουν εἰς βάρος τῆς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΙΟΜΑΝΔΗΣ

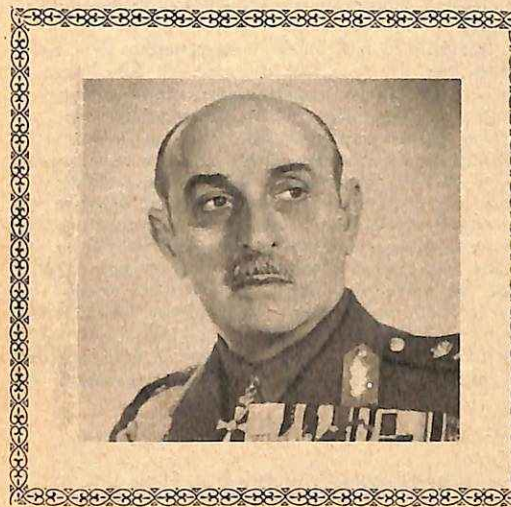
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ἐπίσης ἡ δικτατορία ἐξήρθρωσε τὴν ἀριστεράν, μετριοπαθεῖ καὶ κομμουνιστικὴν. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀριστεροῦ Ἀγροτικοῦ κόμματος Ὑ. Σοφιανόπουλος συνελήφθη τὴν νύκτα τῆς 4ης πρὸς τὴν 5ην Αὐγούστου 1936 καὶ ἐξετοπίσθη εἰς Ἀνάφη, ὅπου ἀργότερα τοῦ ἐπετράπη νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὴν ἰδίαν νύκτα συνελήφθη καὶ ὁ Ἀλέξ. Σβώλος. Ἐπίσης τὴν ἰδίαν νύκτα συνελήφθησαν καὶ σημαίνοντα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐντὸς δὲ διετίας, κατέστη δυνατὴ ἡ ἐκμηδένισις πλήρως τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ σύλληψις τῆς ἡγεσίας του, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ Ν. Ζαχαριάδη.

Η ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Κατὰ τὴν κατοχὴν τὰ πολιτικά κόμματα ἤρχισαν ἀνασυντασσόμενα, ἔθεσαν δὲ ὡς κύριον προγραμματικὸν τὸν σκοπὸν τὴν ἀνατροπὴν τῆς βασιλευμένης δημοκρατίας, διότι ἐθεώρουν τὸν βασιλέα Γεώργιον Β', ὡς τὸν ὑπεύθυνον διὰ τὴν δικτατορίαν. Ἡ κατῆλξις ὁμῶς τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος, μᾶλλον τοῦ ΕΑΜ, ἔθεσε τὰ κόμματα εἰς τὸ περιθώριον. Ἡ ἐκ νέου οἰονομ. νομιμοποίησις των ἐπραγματοποιήθη εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Λιδάου.

Εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Λιδάου, τὸ ὁποῖον ἤρχισε τὴν 17ην Μαΐου 1944 καὶ διήρκεσεν ἐπὶ τετραήμερον, λήξαν τὴν 20ην Μαΐου, μετέσχον ἐκ μέρους τῶν κομμάτων οἱ Σοφ. Βενιζέλος, Κ. Ρέντης, Γ. Ἐξηντάρης καὶ Γ. Βασιλειάδης, ὡς

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΓΟΣ

ἐκπρόσωποι τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, Δ. Λόντος, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, Σ. Θεοτόκης, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐθνικοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, Γ. Σακκαλῆς, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος, Ἀλέξ. Μυλωνάς, ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτικοῦ κόμματος, Ὑ. Σοφιανόπουλος, ἀρχηγὸς τῆς Ἐνώσεως Ἀριστερῶν (ὡς εἶχε μετονομασθῇ τὸ κόμμα του), Π. Κανελλόπουλος, ἀρχηγὸς τοῦ Ἐνωτικοῦ κόμματος, Φ. Δραγούμης, ἐκπρόσωπος τῶν ἀνεξαρτήτων καὶ Π. Ρούσσος, ἐκπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐξ ἄλλου, μετέσχον ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν ὁργανώσεων οἱ Μ. Πορφυρογιάννης, Στ. Σαράνης καὶ Δ. Σταατῆς, ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ ΕΑΜ, Κ. Πυρομάγλου, ἀντισυνταγματάρχης Μεταξᾶς καὶ λοχαγὸς Μεταξᾶς Ἀρ., ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ ΕΔΕΣ, Γ. Καρατάλης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ΕΚΚΑ, ὑποστράτηγος Κ. Βεντήρης καὶ Α. Σταθάτος, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ὁργανώσεων. Τέλος, εἰς τὸ συνέδριον ἀντεπροσώπηθη καὶ ἡ σχηματισθεῖσα τὸν Ἀπρίλιον 1944 προσωρινὴ ἐαμικὴ κυβέρνησις ὑπὸ τὸν τίτλον «Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐθνικῆς Ἀπελευθερώσεως» (ΠΕΕΑ) διὰ τῶν Ἀλέξ. Σβώλου, Ν. Ἀσκούτη καὶ Ἀ. Ἀγγελόπουλου.

Τὸ συνέδριον τοῦτο ἐπέτυχεν ἕνα συγκεκριμένον ἀποτέλεσμα. Τὸ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον ἐκυριαρχεῖτο ἀπὸ τὸ ΚΚΕ καὶ κατείχε δυναμικῶς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἑλλάδος, ἐδέχθη νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς νόμιμον τὴν ἐλευθερὰν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ὡς ἀποδίδουσαν τὸν πραγματικὸν συσχετισμὸν τῶν πολιτικῶν δυνάμεων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἂν τὰ 20% τῶν μελῶν τῆς προήρχοντο ἀπὸ τὴν ἐαμικὴν παράταξιν. Οὕτω τὸ ΕΑΜ ἀπεδέχετο ὅτι θὰ ἦτο ἀνατρεπτικὴ ὁργάνωσις, ἂν δὲν ἐπεibaρχε εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐλευθερᾶς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως. Τὸ ΚΚΕ, ὡμολογεῖ, δηλαδὴ, ὅτι δὲν ἤδυνήθη μέχρι τότε καὶ δὲν θὰ τὸ κατῴρωντο καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ ἀποκτήσῃ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, οὔτε δυναμικῶς, οὔτε πολιτικῶς.

Ἐξ ἑτέρου, τὸ συνέδριον ἀνεγνώρισεν ὡς νόμιμον τὴν ὑπαρξίν των ἀντιπροσωπευθέντων εἰς αὐτὸ κομμάτων καὶ ὑπέβαλεν εἰς ὀρισμένην διαδικασίαν τὸ αἴτημα περὶ πολιτικῆς μεταβολῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὰ ἐπιτεύγματα ταῦτα, δεδομένων τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς συνεκλήθη τὸ συνέδριον, ἀπετέλουν νίκην τῆς ἐθνικοφρόνου παρατάξεως. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ ἐν Ἑλλάδι κομμουνιστικὴ ἡγεσία προσεπάθησεν, ἀνεπιτυχῶς, νὰ ἀνατρέψῃ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις, τὸσον πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ΕΑΜ εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Γ. Παπανδρέου συμμαχικὴν κυβέρνησιν, ὅσον καὶ μετ' αὐτήν. Ἀκριβῶς δὲ ἡ ἀδυναμία τῆς νὰ ἀνατρέψῃ τὰς ἀποφάσεις ταύτας, τὴν ἤγαγεν εἰς τὴν δυναμικὴν ἀναμέτρησιν τοῦ Δεκεμβρίου 1944, ἡ ὁποία καὶ ἀπέτελεσε τὴν δευτέραν φάσιν τῆς κομμουνιστικῆς ἐξορμήσεως πρὸς κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ τρίτη φάσις ἦτο ὁ συμμοριτοπόλεμος. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἐπιθέσεις του, ὁ κομμουνισμὸς ἠττήθη.

Ὁ Λιδάου, ὁ Δεκέμβριος καὶ τὸ Πολιτικὸν εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα, μετὰ τὴν διπλὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἀνασχηματισθοῦν ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ὁργανώσεων. Τέλος, εἰς τὸ συνέδριον ἀντεπροσώπηθη καὶ ἡ σχηματισθεῖσα τὸν Ἀπρίλιον 1944 προσωρινὴ ἐαμικὴ κυβέρνησις ὑπὸ τὸν τίτλον «Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐθνικῆς Ἀπελευθερώσεως» (ΠΕΕΑ) διὰ τῶν Ἀλέξ. Σβώλου, Ν. Ἀσκούτη καὶ Ἀ. Ἀγγελόπουλου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

αἱ παλαιαὶ κομματικαὶ παρατάξεις, ἔστω καὶ ἂν ἐν τῷ μεταξύ εἶχον ἐπέλθει ὀρισμένοι μεταστροφῆς δυνάμει, εἰς βάρος τῆς βενιζελικῆς.

Η ΒΟΥΛΗ ΤΟΥ 1946

Αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 1946 εἶχον περισσότερον πολιτικὸν καὶ ὀλιγώτερον πολιτικὸν περιεχόμενον. Εἰς τὰς ἐκλογὰς ταύτας, ἡ μείζων μερίς τῆς ἀντιβενιζελικῆς παρατάξεως, ἐνισχυθεῖσα διὰ τῆς προσχωρήσεως παλαιῶν βενιζελικῶν στελεχῶν, ὡς τοῦ Στ. Γονατᾶ, ὅστις εἶχε ἀποσχισθῇ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ εἶχε ἰδρύσει τὸ κόμμα τῶν Ἐθνικῶν Φιλελευθέρων καὶ τοῦ Ἀπ. Ἀλεξανδρῆ, ὅστις εἶχε ἰδρύσει τὸ Μεταρρυθμιστικὸν κόμμα, ἐνεφανίσθη ὡς Ἡνωμένη Παράταξις Ἐθνικοφρόνων καὶ ἐπέτυχεν νὰ λάβῃ τὰ 55,12% τῶν ψήφων. Ἡ μικροτέρα μερίς κατήλθεν ὡς Ἐνωσις Ἐθνικοφρόνων καὶ ἔλαβε τὰ 2,94% τῶν ψήφων.

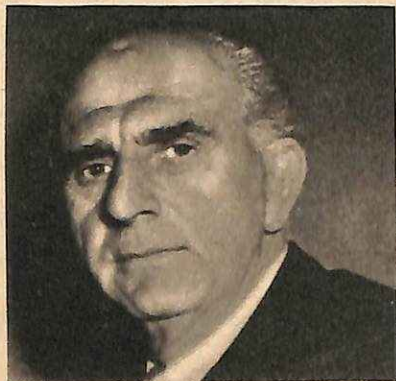
Ἡ βενιζελικὴ παράταξις παρουσιάσθη περισσότερον διηρημένη. Ἐνα τμήμα τῆς παρέμεινε εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τοῦ ὁποῖου ἡγεῖτο ὁ Θεμ. Σοφούλης, καὶ τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὰ 14,39% τῶν ψήφων. Ἐτερον τμήμα τῆς (ὁ Σοφ. Βενιζέλος, ὁ ὁποῖος ἱδρύσε τὸ κόμμα τῶν Βενιζελικῶν Φιλελευθέρων καὶ ὁ Γ. Παπανδρέου ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ κόμματός του τὸ ὁποῖον μετωνόμασεν εἰς Δημοκρατικὸν Σοσιαλιστικόν), ἡνώθη μετὰ τὸ Ἐνωτικὸν κόμμα καὶ κατήλθεν εἰς τὰς ἐκλογὰς ὡς Ἐθνικὴ Πολιτικὴ Ἐνωσις καὶ ἔλαβε τὰ 19,28% τῶν ψήφων. Τὸ τρίτον τμήμα τῆς, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ν. Ζέρβα, υἱοθέτησε τοὺς ἰδεολογικοὺς προσανατολισμούς τῆς ἀντιβενιζελικῆς παρατάξεως καὶ ἔλαβε τὰ 6,95% τῶν ψήφων. Τέταρτον τμήμα τῆς, τὸ Ἀγροτικὸν κόμμα ὑπὸ τὸν Ἀλέξ. Μυλωνάν, δὲν ἔλαβε παρὰ τὰ 0,87% τῶν ψήφων. Τέλος, τὸ Προοδευτικὸν κόμμα τοῦ Καφαντάρη, ὡς καὶ ἡ Ὀμάς Ἐμ. Τσουδεροῦ, υἱοθέτησαν τὸ ἐαμικὸν σύνθημα περὶ ἀποχῆς, καὶ δὲν μετέσχον τῶν ἐκλογῶν. Οὐσιαστικῶς, δηλαδὴ, ἡ βενιζελικὴ παράταξις ἐνεφανίσθη ἐν πλήρει ἀποσυνθέσει.

Εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 31 Μαρτίου 1946, αἱ ὁποῖαι διενεργήθησαν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν Διεθνούς Ἐπιτροπῆς, δὲν μετέσχε τὸ ΚΚΕ, οὔτε οἱ συνοδοιποροῦντες μετ' αὐτό. Ἡ ἀποχὴ τῶν κομμουνιστῶν ἦτο εὐεξηγητός. Ἀπέβλεπον εἰς νέαν δυναμικὴν ἀναμέτρησιν καὶ δὲν ἤθελον διὰ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὰς ἐκλογὰς νὰ ἀναγνωρίσουν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν καὶ ὡς νόμιμον τὴν Βουλὴν ἡ ὁποία θὰ προήρχετο ἐξ αὐτῶν. Τὴν παραμονὴν, ἄλλωστὲ, τὸν ἐκλογῶν ἐξαπέλευσαν τὴν ἐπιθεσίαν των.

Τὸ ποσοστὸν τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος πού ἀπέσχε ἐκ τῶν ἐκλογῶν, διότι ἀνήκεν εἰς τὸ ΚΚΕ, ὑπελογίσθη ἀπὸ τὴν Διεθνή Ἐπιτροπὴν εἰς 9,3%. Τὰ ἀποτέσματα τῶν ἐκλογῶν 1950, 1951 καὶ 1952, εἰς τὰ ὁποῖα μετέσχον οἱ κομμουνισταὶ, ἐπεβεβαίωσαν τὴν διαπίστωσιν τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς. Ἡ ἐκλογικὴ δύναμις τοῦ Κομμουνιστι-

κού κόμματος, δεν ενεφανίσθη εις καμμίαν έκλογικήν αναστρέψιν μεγαλύτερα του 10%.

Ἡ Βουλὴ τῆς 31 Μαρτίου 1946 κανονικῶς θὰ ἐπρεπε νὰ διαλυθῇ μετὰ τὸ δημοψήφισμα τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1946, κατὰ τὸ ὅποιον ἐλύθη ἡ πολιτικαὶ διένεξις, διότι εἶχεν ἐκλεγῇ μὲ πολιτικὰ καὶ ὄχι πολιτικὰ κριτήρια. (Εἰς τὸ δημοψήφισμα, τοῦ ὁποίου τὸ ἀπέλεγμα ἀνεγνωρίσθη καὶ ἀπὸ τὰς δύο παρατάξεις ὡς ἀδιάδητον,

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου τοῦ βασιλέως 1.135.492, ἐπὶ συνόλου ἐγκύρων ψηφοδετῶν 1.660.497, δηλαδὴ τὰ 68.37%. Μέχρι τοῦ δημοψήφισματος καὶ ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1944, δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ βασιλέως, τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν ἥσκει ὡς ἀντιβασιλεὺς ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἀείμνηστος Δαμασκηνός. Λόγω ὧς τῆς νέας κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως, ἡ ὁποία τὴν φορὰν ταύτην ὑπεβοηθεῖτο ἀμέσως ὑπὸ τὸν συννομιούσων πρὸς τὴν Ἑλλάδα κομμουνιστικῶν χωρῶν, ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἐρευνα τὴν ὁποίαν διεξήγαγεν ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν ὁ Ὄργανισμός Ἡνωμένων Ἐθνῶν, τὸ 1947 εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ λοιπὰς θαλασσιναῖς χώρας, ἡ διεξαγωγὴ ἐκλογῶν δὲν καθίστατο δυνατόν. Ἀνεζητήθη, ὡς ἐκ τούτου, διὰ διαφόρων συνδυασμῶν νὰ ἐξευρεθοῦν κυβερνητικαὶ λύσεις ἀποδίδουσαι, κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον, τὸν συσχετισμὸν τῶν πολιτικῶν δυνάμεων τῆς χώρας. Δι' αὐτὸ ἡ Βουλὴ τῆς 31 Μαρτίου 1946, ἔδωκε τὰς ἐξῆς κυβερνήσεις: 1. Δύο ὑπὸ τὸν Κ. Τσαλδάρην, ἐκλεγέντα τὴν 15 Ἀπριλίου 1946 ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, τὸ ὅποιον μέχρι τότε διηυθύνετο ὑπὸ τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν Κ. Τσαλδάρη, Σ. Στεφανοπούλου, Π. Μαυρομιχάλη καὶ Ἰ. Θεοτόκη. (Οὗτος διέλυσε τὸ κόμμα τοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Λαϊκόν). 2. Μία ὑπὸ τὸν Δημ. Μάξιμον, εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχον ἐκ τῆς βενιζελικῆς μερίδος τὰ κόμματα τῆς ΕΠΕ καὶ ὁ Ζέρβας. 3. Τέσσαρες ὑπὸ τὸν Θεμ. Σοφούλην εἰς τὰς ὁποίας ἐναλλάξ μετέσχον τὰ περισσότερα τῶν κομμάτων, ἀλλ' αἱ ὁποιαὶ κυρίως ἐβασίζοντο ἐπὶ τῶν Φιλελευθέρων καὶ τῶν Λαϊκῶν. 4. Μία ὑπὸ τὸν Ἀλέξ. Διομήδην, σχηματισθεῖσα μετὰ τὸν ἐπελθόντα τὴν 24 Ἰουνίου θάνατον τοῦ Θεμ. Σοφούλη, εἰς τὴν ὁποίαν μετείχον αἱ Λαϊκοί, οἱ Φιλελευθεροὶ καὶ τὸ Ἐνωτικὸν κόμμα. Ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως Διομήδους ἔληξε καὶ ὁ συμμοριτοπόλεμος, διὰ τῆς πλήρους νίκης τῶν ἑθνικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποιαὶ ἀπὸ τῆς 20 Ἰανουαρίου 1949 ἐτέλουν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ στρατηγοῦ Ἀλέξ. Παπάγου ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν νίκην ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ στρατάρχου.

Ἡ διατήρησις τῆς Βουλῆς τὸ 1946 ὡδήγησεν εἰς διαφοροποιήσεις καὶ ἀνασυνθέσεις τῶν δύο κομμάτων. Οὕτω, οἱ βενιζελικοὶ φιλελευθεροὶ συνεχωνεύθησαν εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων,

τοῦ Σ. Βενιζέλου, ἀνασχυρθέντος ὑπαρχηγού καὶ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σοφούλη, ἀρχηγού τοῦ κόμματος. Ἀμα δὲ τῇ διαλύσει τῆς Βουλῆς ταύτης, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ ὁ Στυλ. Γονατᾶς. Ἐξ ἄλλου, ὅμως, ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῶν Φιλελευθέρων, ὡς καὶ ἀρκετοὶ ἐκ τῶν ἀποσχόντων τὸ 1946, ἀνεγνώρισαν τὸν Δεκέμβριον 1949 ὡς ἀρχηγὸν τῶν τῶν Ν. Πλαστήραν καὶ ἱδρυσαν τὴν Ἑθνικὴν Προοδευτικὴν

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ἐνωσιν Κέντρου (ΕΠΕΚ). Τέλος, τὸ κόμμα Παπανδρέου, ὅπως καὶ τὸ κόμμα Ζέρβα, διετήρησαν τὴν αὐτοτελείαν των.

Διάφορος ἐξέλιξις ἐσημειώθη εἰς τὴν ἐτέραν παρατάξιν. Ἀπὸ τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἀπεσχίσθησαν, τὸν Φεβρουάριον 1947, 18 βουλευταὶ ὑπὸ τὸν Σπ. Μαρκεζίνη, ὁ ὁποῖος τὸ πρῶτον εἶχε πολιτευθῇ τὸ 1946 καὶ ἀπετέλεσαν τὸ Νέον κόμμα. Ἐτεροὶ 13 βουλευταὶ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπέτελεσαν, τὰ τέλη 1948, ἀνεξάρτητον ὁμάδα, ἐνῶ ἄλλοι λαϊκοὶ βουλευταὶ προσχώρησαν εἰς ἄλλα κόμματα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Βουλῆς τοῦ 1946, τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἶχε χάσει τὸ 1) 4 περίπτου τῆς εἰς βουλευτὰς δυνάμεως τὴν ὁποίαν εἶχε κερδίσει εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 31 Μαρτίου. Ἡ ὁμάς τοῦ Τουρκοβασίλη διετήρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς.

ΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ ΤΟΥ 1950

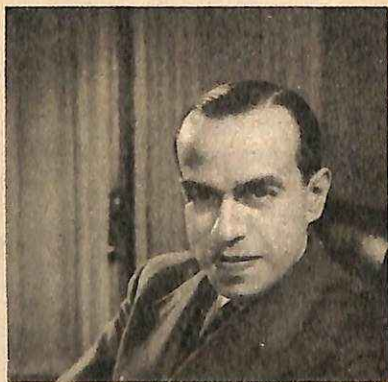
Πλήρῃ εἰκόνα ἀποσυνθέσεως παρουσίασεν ἡ ἀντιβενιζελικὴ παρατάξις εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 5ης Μαρτίου 1950. Ἐνεφανίσθη χωρισμένη εἰς πληθώραν κομμάτων καὶ ὁμάδων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπέπλευσαν τὸ Λαϊκὸν κόμμα, λαβὼν τὰ 18.80% τῶν ψήφων καὶ 62 ἔδρας ἐπὶ συνόλου 250, ἡ Πολιτικὴ Ἀνεξάρτητος Παρατάξις (ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν κομμάτων Ἑλληνικὴ Ἀναγέννησις τοῦ Κ. Μανιαδάκη καὶ Ἐθνικοφρόνων τοῦ Θ. Τουρκοβασίλη), λαβούσα τὰ 8.15% τῶν ψήφων καὶ 16 ἔδρας, τὸ Μέτωπον Ἑθνικῆς Ἀναδιοργανώσεως (ἀπαρτισθὲν ἐκ τοῦ Ἐνωτικοῦ κόμματος, τοῦ Λαϊκοῦ Προοδευτικοῦ, ἱδρυθέντος τότε ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ν. Παπαδοπούλου, καὶ τοῦ Πανελληνίου, ὅπερ εἶχεν ἱδρυθῇ τὸ 1946 ὑπὸ τὸν ναυάρχου Ἀλέξ. Σακελλαρίου καὶ εἶχε μετᾶσχει εἰς τὴν Ἡνωμένην Παρατάξιν τῶν Ἐθνικοφρόνων, κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 31 Μαρτίου) λαβὼν τὰ 5.27% τῶν ψήφων καὶ 7 ἔδρας, καὶ τὸ Νέον κόμμα λαβὼν τὰ 2.5% τῶν ψήφων καὶ μίαν ἔδραν. Αἱ ὑπόλοιποι 5 ὁμάδες τῆς ἀντιβενιζελικῆς παρατάξεως ἔλαβον συνολικῶς τὰ 3.49% τῶν ψήφων, χωρὶς νὰ κερδίσουν καμμίαν ἔδραν. Ἐν συνόλῳ, δηλαδὴ, ἡ ἀντιβενιζελικὴ παρατάξις εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 5ης Μαρτίου 1950, ἔλαβε τὰ 38.21% τῶν ψήφων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ βενιζελικὴ παρατάξις παρουσίασεν εἰκόνα ἀποσυνθέσεως. Ἐνεφανίσθη εἰς τὰς

ἐκλογὰς διηρημένη εἰς τρεῖς μεγάλους πολιτικούς ὁργανισμοὺς καὶ πλειάδα ὁμάδων. Οἱ τρεῖς μεγάλοι ὁργανισμοὶ ἦσαν τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὰ 17.24% τῶν ψήφων καὶ 56 ἔδρας, ἡ ΕΠΕΚ ἡ ὁποία ἔλαβε τὰ 16.44% τῶν ψήφων καὶ 45 ἔδρας καὶ τὸ κόμμα Παπανδρέου, τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὰ 10.67% τῶν ψήφων καὶ 35 ἔδρας. Ἐπὶ πλεόν, τὸ Ἐθνικὸν κόμμα τοῦ Ν. Ζέρβα ἔλαβε τὰ 3.65% καὶ ἐκέρδισεν 7 ἔδρας καὶ τὸ Ἀγροτικὸν κόμμα τῶν Ἀλέξ. Μυλωνᾶ καὶ Ἀλ. Μπαλατζίη ἔλαβε τὰ 2.62% τῶν ψήφων καὶ 3 ἔδρας. Αἱ ὑπόλοιποι ὁμάδες τῆς βενιζελικῆς παρατάξεως δὲν συνεκέντρωσαν οὔτε 1% τῶν ψήφων. Ἐν συνόλῳ, δηλαδὴ, ἡ βενιζελικὴ παρατάξις ἔλαβε τὰ 51.62% τῶν ψήφων καὶ 146 ἔδρας.

Εἰς τὰς ἐκλογὰς ταύτας μετέσχε καὶ ἡ ἄκρα ἀριστερὰ. Ἐπειδὴ ὅμως ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1947 τὸ ΚΚΕ εἶχε τεθῇ ἐκτὸς νόμου, ἡ ἄκρα ἀριστερὰ ὑπεστήριξε τὸν δημιουργηθέντα ad hoc πολιτικὸν σχηματισμὸν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Δημοκρατικὴ Παρατάξις, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιστήμως συνειργάζοντο ἡ Ἐνωσις Δημοκρατικῶν Ἀριστέρων τοῦ Ἰ. Σοφianoπούλου, τὸ Σοσιαλιστικὸν κόμμα ΕΛΔ τοῦ Ἀλέξ. Σβώλου καὶ οἱ Ἀριστεροὶ Φιλελευθεροὶ τοῦ Ν. Γρηγοριάδη. Εἰς τὴν πραγματικότητα, ἡ Δημοκρατικὴ Παρατάξις ἐστηρίχθη ἐπὶ τῶν ψήφων τοὺς ὁποίους ἐπηρεάζε τὸ ΚΚΕ. Ἐλαβε δὲ τὰ 9.70% τῶν ψήφων καὶ 18 ἔδρας.

Κανονικῶς ἡ βενιζελικὴ παρατάξις, ὡς κερδίσασα τὰς ἐκλογὰς, θὰ ἐπρεπε νὰ δώσῃ κυβερνήσιν. Ἀλλ' ἐκ τῶν μεγάλων τῶν πολιτικῶν ὁργανισμῶν τὸ μὲν κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὸ ὁποῖον ὀλίγον μετὰ τὰς ἐκλογὰς συνεχωνεύθη καὶ τὸ κόμμα τοῦ Ζέρβα, εἶχε δεξιὰν ἀπόκλισιν, ἐνῶ ἡ ΕΠΕΚ ἀριστερὰν. Προσπάθεια ἀνασυνθέσεως τῆς βενιζελικῆς παρατάξεως εἰς ἐνιαῖον πολιτικὸν ὁργανισμὸν, ὁ ὁποῖος θὰ κατεῖχε τὴν θέσιν τοῦ Κέντρου, μετὰξὺ ἀντιβενιζελικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐταίουν τὸν ρόλον τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερῶν, δὲν ἐπέτυχεν. Ἐτοίμῃ ἡ βενιζελικὴ παρατάξις δὲν κατάρθωσε νὰ δώσῃ κυβερνήσιν. Ἐξ κυβερνήσεως προήλθον ἀπὸ τὴν Βουλὴν τοῦ 1950 κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετημιᾶς ζωῆς τῆς. Τὸν πέντε ἐκ τῶν κυβερνήσεων τούτων πρόδραξε ἡτο

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ

ὁ Σοφ. Βενιζέλος. Καὶ αἱ πέντε κυβερνήσεις ἐστεροῦντο ἰδίως πλειοψηφίας. Ἐστηρίζοντο δὲ, πότε εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα, πότε εἰς τὴν ΕΠΕΚ. Εἰς τὰς τρεῖς ἐκ τῶν κυβερνήσεων συνειργάζετο καὶ ὁ Παπανδρέου. Μιάς δὲ κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐστηρίχθη ἐπὶ ὧν τῶν κομμάτων τῆς βενιζελικῆς παρατάξεως, προήδρευεν ὁ Ν. Πλαστήρας. Ἀλλ' ἡ κυβερνήσις αὕτη μετὰ τετράμηνον ζωὴν ἀνετράπη ὑπὸ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Βουλῆς τοῦ 1950 ἐπροχώρησεν ἡ ἀποσυνθέσις τῆς ἀντιβενιζελικῆς

παρατάξεως. Οὕτω, 27 βουλευταὶ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπεσχίσθησαν ἐξ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Στεφ. Στεφανοπούλου καὶ συνεχωνέυθησαν μετὰ τοῦ Ἐνωτικοῦ κόμματος, ἀπετέλεσαν τὸ Λαϊκὸν Ἐνωτικὸν κόμμα, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν Στεφ. Στεφανοπούλου καὶ Π. Κανελλοπούλου. Ἐξ ἄλλου, ἡ Πολιτικὴ Ἀνεξάρτητος Παρατάξις διελύθη.

Ἡ ἀδυναμία τὴν ὁποίαν παρουσίασεν ἡ Βουλὴ τοῦ 1950 νὰ δώσῃ κυβερνήσιν, ὡδήγησεν εἰς τὴν πρόωρον διάλυσιν τῆς καὶ τὴν προκήρυξιν νέων ἐκλογῶν διὰ τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1951. Αἱ νέαι ἐκλογαὶ θὰ διενεργοῦντο μὲ τὸ νεοφανὲς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐκλογικὸν σύστημα τῆς ἐνισχυμένης ἀναλογικῆς. Τὸ σύστημα τοῦτο καθιερώθη διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν δημιουργίαν ἰσχυρῶν πολιτικῶν ὁργανισμῶν, ἱκανῶν νὰ δίδουν σταθερὰς κυβερνήσεις.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

Εὐθὺς ὡς προεκηρύχθησαν αἱ ἐκλογαὶ τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1951, ὁ στρατάρχης Ἀλέξ. Παπάγος, ὁ ὁποῖος πρὸ διμήνου εἶχε παραιτηθῇ τῆς ἡγεσίας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπόφασίν του νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν ἐπὶ κεφαλῇ νέου πολιτικοῦ κινήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη ὁ τίτλος «Ἑλληνικός Συναγερμός». Εἰς τὸν νέον πολιτικὸν ὁργανισμὸν προσχώρησαν ἀμέσως, διαλυθέντα, τὸ Λαϊκὸν Ἐνωτικὸν κόμμα καὶ τὸ Νέον κόμμα, ὡς καὶ τὰ περισσότερα στελέχη τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, τῆς Πολιτικῆς Ἀνεξαρτήτου Παρατάξεως καὶ ἄλλων ὁμάδων τῆς ἀντιβενιζελικῆς παρατάξεως. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ στρατάρχης Παπάγος διεκήρυξε τὴν πρόθεσίν του νὰ δεχθῇ εἰς τὸ κόμμα του στελεχὴ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν παρατάξεων, οἱ πολιτευταὶ τῆς βενιζελικῆς παρατάξεως παρέμειναν ἐπιφυλακτικοί. Οὕτω εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1951 εὐρέθησαν ἐκ νέου ἀντιμέτωποι αἱ δύο παρατάξεις, διηρημέναι ὅμως καὶ πάλιν. Οἱ ἐκλογαὶ ὅμως ἐξεδήλωσαν τὴν διάθεσίν των νὰ ὑπάρξῃ συγκέντρωσις πολιτικῶν δυνάμεων. Τρία μόνον κόμματα ἐπέπλευσαν εἰς τὰς ἐκλογὰς ταύτας. Ὁ Συναγερμὸς, λαβὼν τὰ 36.53% τῶν ψήφων καὶ 114 ἔδρας ἐπὶ συνόλου 258, ἡ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΕΠΕΚ λαβούσα τὰ 24.49% τῶν ψήφων καὶ 74 ἔδρας καὶ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὰ 19% τῶν ψήφων καὶ 57 ἔδρας. Τὸ Λαϊκὸν κόμμα συνεκέντρωσε μόνον τὰ 6.66% καὶ ἐξέλεξε 2 βουλευτὰς. Τὸ κόμμα τοῦ Γ. Παπανδρέου ἐξεμηνείσθη, ἀποτυχόντος καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τούτου Τέλος, ἡ ἄκρα ἀριστερὰ, ἡ ὁποία ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἐνιαία Δημοκρατικὴ Ἀριστερὰ (ΕΔΑ) ἐξέλεξε 10 βουλευτὰς καὶ ἔλαβε τὰ 10.57% τῶν ψήφων. Τὸ Ἀγροτικὸν κόμμα ἐκέρδισεν ἕνα βουλευτὴν.

Καὶ ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς ταύτας ἐξῆλθε νικήτρια ἡ βενιζελικὴ παρατάξις, ἀλλὰ μὲ μικρὰν ὑπεροχήν. Πάλιν, ὅμως, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι συνηγορήθησαν ἡ ΕΠΕΚ καὶ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, σχηματίσαντα κυβερνήσιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ν. Πλαστήρα, δὲν κατάρθωσε, λόγω τῶν ἐσωτερικῶν ἀντινομιῶν ἀπὸ τὰς ὁποίας κατετράχετο, νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν. Καστῆς, κατόπιν τούτου, ἀναπόφευκτος ἡ προσφυ-

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

γὴ εἰς νέας ἐκλογὰς, αἱ ὁποιαὶ ὠρίσθησαν διὰ τὴν 16ην Νοεμβρίου 1952. Αἱ νέαι ἐκλογαὶ θὰ διενεργοῦντο μὲ τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα διὰ πρῶτην φορὰν, ὅστερα ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1933, χρησιμοποιοῦμενον. Καὶ τοῦτο, διὰ νὰ ἀποφανθῇ ὁ λαὸς ὀριστικῶς ὑπὲρ τῆς μίας ἢ τῆς ἄλλης ἐκ τῶν δύο παρατάξεων. Ἀλλὰ τότε ἐσημειώθη μετατόπισις στελεχῶν. Πλείστοι πολιτευταὶ τῆς βενιζελικῆς παρατάξεως, μετ' ἐπὶ κεφαλῇ τὸν Ἐμ. Τσουδερόν, ὑπαρχηγὸν τῆς ΕΠΕΚ μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1951, προσχώρησαν εἰς τὸν Συναγερμὸν, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐδέχθη νὰ συνεργασθῇ ἐκλογικῶς καὶ ὁ Γ. Παπανδρέου, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου τὸ Λαϊκὸν κόμμα καὶ τὸ κόμμα τῶν Ἐθνικοφρόνων ἐδέχοντο νὰ συνεργασθοῦν εἰς ἑνιαῖαν ἐκλογικὴν παρατάξιν μετ' τὴν ΕΠΕΚ καὶ τοὺς Φιλελευθεροὺς. Διὰ τὸν τρόπον τούτου ἐκάτερα τῶν παρατάξεων ἔπαυσε νὰ εἶναι ἀμειγρῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν ἔδωσε συντριπτικὴν νίκην εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Συναγερμὸν, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὰ 49.22% τῶν ψήφων καὶ 247 ἔδρας ἐπὶ συνόλου 300, ἐναντὶ 34.22% καὶ 51 ἔδρων τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἡ βενιζελικὴ παρατάξις. Ὁ Συναγερμὸς ἐλάβανε πλειοψηφίαν τοιαύτην, ἡ ὁποία τοῦ ἐπέτρεπε νὰ κυβερνήσῃ ἀνενόχλητος ὁλόκληρον τὴν βουλευτικὴν περίοδον.

Η ΒΟΥΛΗ ΤΟΥ 1952

Ἡ μορφή τὴν ὁποίαν ἔλαβον αἱ δύο παρατάξεις, κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 16 Νοεμβρίου, ἦτο ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ. Ὅπως μετὰ τὰς ἐκλογὰς ἔσται ἐοικέναι ἀδύνατον ἡ περαιτέρω ἐπιδιώξις τῶν δύο παρατάξεων.

Ἡ πρώτη σημειωθεῖσα διαφοροποίησις εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ 1952 ἦτο ἡ ἀπαγκίστρωσις τοῦ Γ. Παπανδρέου ἀπὸ τῶν Συναγερμῶν καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ, τὴν 1ην Μαΐου 1953, εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ὡς συναρχηγού. Ἐπηρεολοῦσεν ἡ ἀποχώρησις ἀπὸ τὴν ΕΠΕΚ ὁμάδος στελεχῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Γ. Καρτάλη (ὁ ὁποῖος προπολεμικῶς ἦτο ἐνεργὸν στέλεχος τῆς ἀντιβενιζελικῆς παρατάξεως). Οἱ ἀποσχισθέντες ἀπὸ τὴν ΕΠΕΚ συνειργάζοντο μετ' τὸν Ἀλέξ. Σβώλον, διαφοροποιήθησαν ἐν τῷ μετὰξὺ τῶν ἄκρων ἀριστερῶν, καὶ ἱδρυσαν τὸ Δημοκρατικὸν Κόμμα, μὲ σαφὴ ἀριστερὰν ἀπόκλισιν. Ἡ ἀποχώρησις αὕτη δὲν θὰ εἶχεν εὐρύτεραν πολιτικὴν ἀπήχησιν ἢν ὁ-

λίγον ἀργότερον, τὴν 26 Ἰουλίου 1953, δὲν ἀπέθνησκεν ὁ Νικ. Πλαστήρας. Ὁ θάνατός του εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν οὐσιαστικὴν διάλυσιν τῆς ΕΠΕΚ.

Ὅκτῳ μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πλαστήρα, ὁ Σοφ. Βενιζέλος ἐγκατέλειπε τὴν ἡγεσίαν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων τὸ ὁποῖον ἀνεκήρυξεν ὡς ἀρχηγὸν τοῦ τῶν Γ. Παπανδρέου. Ἀκριβῶς τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἐπῆλθεν ἡ πρώτη διάσπα-

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

σις τοῦ Συναγερμοῦ, διὰ τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς κυβερνήσεως τοῦ ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ Σ. Μαρκεζίνη, ὁ ὁποῖος μέχρι τότε ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ πρῶτος ἐπιτελὴς τοῦ Παπάγου. Ὁ Μαρκεζίνης παρέμεινεν ἐπὶ τι διάστημα εἰς τὸν Συναγερμὸν ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀπεχώρησε μετ' ἄλλων 23 βουλευτῶν τὸν Νοέμβριον 1954, ἱδρυσάς δύο μῆνας ἀργότερον τὸ κόμμα τῶν Προοδευτικῶν, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Βουλῆς τοῦ 1952, εἶχε δύναμιν 30 βουλευτῶν καὶ παρουσιάζετο ὡς ἡ μείζων ἐν τῇ Βουλῇ ἀντιπολιτεύσις.

Νέα διαφοροποίησις ἐσημειώθη εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ 1952, τὸν Ἀπρίλιον 1955, ὅτε ὁ Σοφ. Βενιζέλος ἱδρυσάμενος νέον κόμμα, τὴν Φιλελευθέραν Δημοκρατικὴν Ἐνωσιν, ἡ ὁποία περιέλαβε στελέχη προσερχόμενα ἐξ ὧν τῶν βενιζελικῶν κομμάτων καὶ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς. Ἡ ΦΔΕ ἀπέβλεπε νὰ καταλάβῃ τὸν χῶρον τῶν ὁποίων κατεῖχε ἡ ΕΠΕΚ.

Ἡ λήξις τῆς Βουλῆς τοῦ 1952, ἡ ὁποία διελύθη τὴν 11ην Ἰανουαρίου 1956, μετὰ διὸν 3 ἐτῶν καὶ 26 ἡμερῶν, συνέπεσε μετ' τὴν διάρκειαν τοῦ Συναγερμοῦ. Μετὰ τὸν ἐπελθόντα, τὴν 5ην Ὀκτωβρίου 1955, θάνατον τοῦ στρατάρχου Παπάγου ὁ Συναγερμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιζῇ ὡς κομματικὸς ὁργανισμός. Ἡ διάλυσις τοῦ Συναγερμοῦ ἐπῆλθε τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1956, ὅτε ὁ Κ. Καραμανλὴς ἀνεκοίνωσε ὅτι ἱδρύει τὴν Ἑθνικὴν Ριζοσπαστικὴν Ἐνωσιν. Ἡ μεγαλύτερα μερὶς συναγερμικῶν στελεχῶν προσχώρησεν εἰς τὸ νέον κόμμα, ὡς καὶ μερικοὶ πολιτευταὶ τῆς βενιζελικῆς παρατάξεως. Ἀφ' ἑτέρου, μικρὰ ὁμάς συναγερμικῶν στελεχῶν ἠκολούθησε τὸν Στ. Στεφανόπουλον ὁ ὁποῖος ἱδρυσάμενος τὸ Λαϊκὸν Κοινωνικὸν Κόμμα.

Ἡ διάλυσις τοῦ Συναγερμοῦ, ὡς καὶ ἡ προκληθεῖσα διάλυσις τῆς ΕΠΕΚ καὶ ἡ ἐκ μέρους τοῦ Σ. Βενιζέλου ἐγκατάλειψις τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἐνεφάνισαν σαφῶς τὴν κρατοῦσαν διάθεσιν ὅπως ἡ πολιτικὴ ζωὴ τοῦ τόπου ἐκφυγῇ ἐκ τοῦ σχήματος τῶν δύο παρατάξεων, αἱ ὁποιαὶ διετηρήθησαν ἐν ζωῇ ἐπὶ μίαν εικοσαετίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑλ. Βενιζέλου, χωρὶς νὰ ἀναποκρίνωται πρὸς τὰς μεταπολεμικὰς πολιτικὰς ἀπαιτήσεις.

Εξη τεράστια φράγματα άρκουν για ν' αλλάξουν ριζικά τη μορφή της γης.

Το παλιό αυτό όνειρο των μηχανικών όλου του κόσμου μπορεί να πραγματοποιηθεί στη σημερινή ατομική εποχή. Αυτό, τουλάχιστον, πιστεύουν οι Σοβιετικοί μηχανικοί, που προτείνουν στους Αμερικανούς συνεργασία για την πραγματοποίηση του μεγαλειώδους αυτού σχεδίου.

Το πρώτο μεγάλο φράγμα, που θα ενώσει την Αμερική με τη Σοβιετική Ένωση, θα γίνει στο Βερίγγειο πορθμό, λένε οι Ρώσοι μηχανικοί, δηλαδή, ανάμεσα στην Άλσκα και στη χερσόνησο των Τσουκτσών. Αυτή θα είναι η πρώτη μεγάλη επιχείρηση της χειρουργικής του πλανήτη μας.

Δύο άλλα φράγματα, ένα στον ποταμό Όμπι κι' ένα στον ποταμό Γενισσέι της Σιβηρίας, θ' αποτελειώσαν —πάντα κατά τους Ρώσους μηχανικούς— την ανασφάλεια της Σιβηρίας και θα την μετέβαλλαν σε βιομηχανική περιοχή. Αυτή είναι η κεντρική ιδέα του σχεδίου του μηχανικού Μιτροφάν Νταβύντσοφ: να γονιμοποιήσει τα στεριά εδάφη της Κεντρικής Άσίας με τα άφθονα νερά του Όμπι και του Γενισσέι και να δημιουργήσει μια «σιβηρική θάλασσα», κάνοντας έτσι τη δυτική Σιβηρία, δραστήρια βιομηχανική βάση. Η επιφάνεια των εδαφών που θα αρδεύονται με τον τρόπο αυτό θα ξεπερνά τα 25 εκατομμύρια εκτάρια, λέει ο Νταβύντσοφ. Κι' έπειτα απ' αυτό, τα υδροηλεκτρικά έργα που θα γίνουν με βάση τα δύο φράγματα, θα δίνουν τόση ενέργεια, όση ήταν η παραγωγή ενέργειας σ' όλη τη Σοβιετική Ένωση το 1949, δηλαδή 82 δισεκατομμύρια κιλοβατώρα. Τό κλίμα ολόκληρης της περιοχής θα γινόταν πιο γλυκό και τα δέντρα των αιωνίων πάγων θα άνθιζαν πολύ πιο ψηλά, προς το βορρά.

Αλλά οι Ρώσοι δεν είναι οι πρώτοι, που καταστρώνουν τέτοια μεγαλειώδη σχέδια —παρ' όλο που οι ίδιοι ισχυρίζονται πως κάθε εφεύρεση και κάθε μεγάλη σκέψη είναι πάντα δική τους...

Η ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Το 1928, ένας απ' αυτούς τους «όνειροπόλους», ο Γερμανός γεωλόγος Χέρμαν Ζαίργκελ, δημοσίευσε ένα έργο με τον τίτλο: «Ο περιορισμός της Μεσογείου». Η βασική του ιδέα ήταν απλή: Πριν από 50.000 χρόνια, η στάθμη της Μεσογείου ήταν πιο χαμηλή από σήμερα, κατά 1.000 περίπου μέτρα. Η παλιά Μεσόγειος ήταν, λοιπόν, πολύ μικρότερη από τη σημερινή. Αν ξανακερδίσαμε αυτό το χιλιόμετρο, 650.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα θ' αναδυθούν και πάλι από τα νερά.

Η, ακόμη καλύτερα: Η Εύρωπη, πριν από 50.000 χρόνια, συνδεόταν με την Αφρική με τρεις μεγάλους πορθμούς, ένα στη θέση του σημερινού Γιβραλτάρ, έναν από τη Σικελία στην Τύνιδα κι' έναν από την Ελλάδα μέσα από τη σημερινή ανατολική Μεσόγειο. Αργότερα, όταν οι παγετώνες προχώρησαν προς το νότο, μεγάλες εκτάσεις ξηράς σκεπάστηκαν από τη θάλασσα. Στη θέση των δύο λιμνών που υπήρχαν προηγουμένως, απλώθηκε μια πλατεία θάλασσα, η Μεσόγειος, ανοικτή προς τον Ατλαντικό μ' ένα στενό.

Αν, λοιπόν, καταρθώναμε να ξαναδώσουμε στη σημερινή Μεσόγειο τις παλιές της διαστάσεις, λέει ο Ζαίργκελ, θ' ανοίγονταν τρεις διάδρομοι: ξηράς ανάμεσα στην Εύρωπη και στην Αφρική.

Αλλά πώς θα κατορθωθεί αυτό; Πρώτα - πρώτα: άπαντα ο Ζαίργκελ, φράσσονται το στενό του Γιβραλτάρ (14 χιλιόμετρα) μ' ένα τεράστιο πρόχωμα. Η Μεσόγειος είναι θερμή θάλασσα και η εξάτμιση σ' αυτή είναι, πραγματικά, πολύ έντονη. Υπολογίζεται σε 4.144 εκατομμύρια κυβικά μέτρα το σύνολο της ετήσιας εξάτμισης στην επιφάνεια της Μεσογείου. Αν το νερό αυτό δεν αντικαθίστατο, η στάθμη της Μεσογείου θα χαμήλωνε περισσότερο από ένα μέτρο το χρόνο. Αλλά η βροχή, τα ποτάμια και κυρίως τα νερά που έρχονται από τον Ατλαντικό, αντικαθιστούν τα δύο τρίτα της ετήσιας εξάτμισης. Κάθε δευτερόλεπτο ο Ατλαντικός χύνει στη Μεσόγειο 80.000 κυβικά μέτρα νερό. Αν η «πηγή» αυτή στερέψει, μόνη η θερμότητα του ήλιου αρκεί για να χαμηλώσει τη στάθμη της θάλασσας.

Δέκα χρόνια, λοιπόν, μετά την εγκατάσταση του φράγματος, η στάθμη της Μεσογείου θα χαμήλωνε κατά δέκα μέτρα. Σ' έναν αιώνα, περισσότερο από 250.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα νέα εδάφη θα έρχονταν στην επιφάνεια. Τη στιγμή

αυτή, η μορφή της Μεσογείου θα είχε κιόλας πολύ αλλάξει.

Ο Ζαίργκελ επρόβλεπε για τότε μια δεύτερη φάση του σχεδίου. Δύο νέα φράγματα θα χτίζονταν: ένα ανάμεσα στη Σικελία και την Ιταλία κι' ένα ανάμεσα στην Τύνιδα και την Σικελία. Παράλληλα προς τη σταθεροποίηση της δυτικής λίμνης, η ταπεινώσις της ανατολικής θα συνεχίζονταν και θα έφτανε τα 100 περίπου μέτρα, τον επόμενο αιώνα. Ύστερα, η ανατολική λίμνη θα εσταθεροποιείτο με τη σειρά της, με τη βοήθεια των νερών της Μαύρης Θάλασσας.

Στο δεύτερο αυτό στάδιο, η Μεσόγειος θα έχανε 350.000 κυβικά χιλιόμετρα νερό. Περισσότερα από 650.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα νέα εδάφη θα ξεπρόβαιναν απ' τη θάλασσα.

Η ΑΡΔΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΣΑΧΑΡΑΣ

Αλλά τί θα όφειλυνε ή επέκτασις της ξηράς, ή δημιουργία γεφυρών, ο πολλαπλασιασμός των ανταλλαγών ανάμεσα στην Εύρωπη και στην Αφρική, αν ή Σαχάρα άπλωνε πάντα την αδιάβαστη έκτασί της ανάμεσα στη Μεσόγειο και την Κεντρική Αφρική, αν τα πλούτη της μαύρης ήπειρου έμεναν άνεμετάλλευτα;

Σ' αυτό ο Ζαίργκελ άπαντά μ' ένα τελευταίο κεφάλαιο. Όπως οι Ρώσοι συμπληρώνουν το φράγμα του Βερίγγειου με τη σιβηρική θάλασσα, ο Ζαίργκελ συμπληρώνει τον περιορισμό της Μεσογείου με την άρδευσι της Σαχάρας, με τη δημιουργία μίας μεγάλης έσωτερικής θάλασσας, στο Κογκό.

Στη βάση, ή ίδια ιδέα έπικρατεί: να επικοινωνήσιν μιά περιοχή με νερά υπερβολικά άφθονα και άχρηστα, με μιά περιοχή έρημική, αλλά γονιμοποιήσιμη.

Η λεκάνη του Κογκό, λέει ο Ζαίργκελ, είναι μιά φυσική λεκάνη που περιβάλλεται από ύψώματα. Ο πυθμένας της λεκάνης βρίσκεται ανάμεσα στον Ισημερινό και στο «διάδρομο» του Κογκό, κοντά στην Μπραζαβίλ, προς τον παραπόταμο του Κασσάι. Έδώ ο ποταμός πλαταίνει. Έχει μέσο πλάτος 5 χιλιόμετρα και σχηματίζει σε ώριμα μέρη μιά τράπεζα από νερό πλάτους 15 χιλιομέτρων, σπαρμένη με χαμηλά νησιά. Βρίσκεται κανείς μπροστά σ' ένα πλατύ ένδοχωρικό δέλτα, που πλημμυρίζει περιοδικά, όταν φουσκώνουν τα ποτάμια. Στον παραπόταμο του Κασσάι, ο Κόγκο αρχίζει να ξαναστενεύει και σε μήκος 200 χιλιομέτρων, ως το Στάνλεϊ Πούλ, το πλάτος του δεν είναι πιά παρά 1.000 ή 2.000 μέτρα. Είναι το μέρος του ποταμού που είναι γνωστό με το όνομα «διάδρομος». Κατά τον Ζαίργκελ, πρέπει να κτισθ ή ένα φράγμα ανάμεσα στον παραπόταμο του Κασσάι και στο Στάνλεϊ Πούλ, για να ξαναδημιουργηθούν οι πρωταρχικές συνθήκες που έσχημάτισαν, στις προηγούμενες γεωλογικές έποχές, μιά πλατεία έσωτερική θάλασσα στη θέση της σημερινής λεκάνης του Κογκό. Το Στάνλεϊ Πούλ δεν είναι παρά το υπόδειγμα της παλιάς αυτής θάλασσας, που ξεχύθηκε στον Ατλαντικό από μιά χαράδρα στην όροσειρά των παραλιακών ύψωμάτων.

Το πρόβλημα είναι να φραχθ ή αυτή ή διέξοδος. Και αυτό δεν είναι καθόλου δύσκολο στην τοποθεσία που αναφέραμε. Οι νέες σοβιετικές τεχνικές αντιμετώπιζουν για το σκοπό αυτό τη μαζική χρήση ατομικών έκρηκτικών ύλών. Σε έξη λεπτά, με τον τρόπο αυτό, το φράγμα θα ήταν έτοιμο.

Όταν ή διέξοδος του Κόγκο έφραζε, ή λεκάνη θα γέμιζε προοδευτικά και θα σχηματιζόταν μιά έσωτερική θάλασσα, που ή επιφάνειά της θα ήταν ένα εκατομμύριο τετραγωνικά μέτρα και ή περίμετρος 6.000 χιλιόμετρα. Το επίπεδο της λίμνης αυτής θα δρισκόταν 300 μέτρα επάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Οι συνέπειες για την βιομηχανοποίησι της ήπειρου θα ήταν, δέβαια, σημαντικές. Ο Ζαίργκελ επρόβλεπε ολόκληρο σύστημα μεγάλων υδροηλεκτρικών έργων. Με την ένωση της θάλασσας του Κόγκο με τη λίμνη Τσάντ, όχι μόνον ή άρδευσι της Σαχάρας θα ήταν εξασφαλισμένη και ή έρημος θα γινόταν εύφορη και παραγωγική, αλλά και το πρόβλημα της επικοινωνίας της με τη θάλασσα θα ήταν λυμένο απ' το σχηματισμό ενός «δεύτερου Νείλου», ενός ποταμού που θα χυνόταν μέσα απ' τη Σαχάρα προς τα νότια της Αλγερίας, ύστερα θα στρεφόταν προς τ' ανατολικά, θα περιούσε την Τύνιδα και θα χυνόταν στον κόλπο του Γκαμπές, στη Μεσόγειο. Ο ποταμός αυτός θα ήταν πλωτός και θα επέτρεπε

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΕΛ. 48

"ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΕΓΧΕΙΡΗΣΕΙΣ,, ΣΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΜΑΣ

“Εξη φράγματα θα ενώσουν ήπειρους, θ' αποξηράνουν θάλασσες, θα άρδευσουν έρήμους και θα θερμάνουν παγωμένες περιοχές

ΑΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΠΗΒΟΛΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΧΕΡΜΑΝ ΖΑΙΡΓΚΕΛ, ΘΑ ΠΡΟΣΤΕΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ, ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΚΑΝΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ, 650.000 ΤΕΤΡ. ΧΛΜ. ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΙΜΗΣ ΓΗΣ

ΟΙΚΟΥΡΣΑΡΩ

Ανέκδοτο διήγημα του Φρειδερίκου Ένγκελς

Εικονογράφησης Μ. Μαυρουτίου

Ηταν ένα χειμωνιάτικο πρωινό του 1820. Το καράβι έτοιμαζόταν να σαλπάρη από την Κούλουρη, την αρχαία Σαλαμίνα, όπου οι Άθηναίοι είχαν πολεμήσει τόσο θαυμασία. Ήταν ένα ελληνικό εμπορικό μπρίκι, με πολυάριθμο πλήρωμα, που έφερνε για την Αθήνα μαστίχα της Χίος, άραπικη γόμμα, δαμασκηνά σπαθιά, ξυλεία από κέδρο κι' άραχνούφαντα μεταξωτά της Ανατολής.

Στο μπουράγιο όλα βρίσκονταν σε κίνηση. Ο καπετάνιος σουλατσάρει ανάμεσα στο τσούρμιο του, δίνοντας κάθε τόσο κομάντο. Για μια στιγμή ένας ναύτης σιγοψιθύρισε στο σύντροφό του:

—Βλέπεις, Φίλιππα, αυτό το καλόπαιδο που στέκεται κει κάτω; Είναι καινούργιος μουσαφίρης, που τον φώνισαν χτές ο καπετάνιος. Θέλει να τον πάρη στο τσούρμιο... Μά, σαν δε δεχτή, θα τον φουντάρη, λέει, στη θάλασσα, γιατί δεν πρέπει να φτάσει στην Πόλη που ζητάει να πάη!...

—Μά, ρώτησε ο Φίλιππας, τί άνθρωπος είναι;

—Για την ώρα δεν ξέρω. Μά ο καπετάνιος κάτι θάχει σίγουρα στο νου του...

Κείνη τη στιγμή απ' το καράβι ρίχτηκε μια κανονιά κι' όλοι τρέσανε στις βάρκες. Ο καπετάνιος πήδησε σε μια και φώναξε:

—Αντε, παλληκάρη, ξεχάστηκες; Αντε, έλα, θα σαλπάρουμε!

Ο νεαρός, που άφορούσαν αυτά τα λόγια και που στεκότανε ως τότε άκουμπισμένος και σκεφτικός πλάι σε μια κολώνα, κύτταξε σαν αφηρημένος τον καπετάνιο κι' άποκριθηκε:

—Ναί, έρχομαι!

Και διασκελίζοντας το μπουράγιο, πήδησε στη βάρκα.

Όταν οι ναύτες ανέβηκαν στο καράβι, ρίχτηκε πάλι μια κανονιά. Το τσούρμιο μαζεύνθηκε στην κουβέρτα, ή άγκυρα σηκώθηκε γρήγορα και το μπρίκι, ανοίγοντας όλα του τα πανιά, κύλησε πάνω στη γαλάζια θάλασσα, σαν τεράστιος κύκνος.

Ο καπετάνιος, δίνοντας ως τότε κομάντο στους ναύτες, διπλόρωσε τον νεαρό, πού, άκουμπισμένος στην κουπαστή, κύτταζε θλιμμένα τις κορφές του Ύμνητου, που όλο και χάνονταν στο βάθος.

—Παλληκάρη μου, τούπε. Έρχεσαι μαζί μου κάτω να σου μιλήσω;

—Μετά χαράς, απάντησε ο νεαρός κι' άκούλουθησε τον καπετάνιο στην καμπίνα του.

Έκει ο καπετάνιος του πρόσφερε κολασσιό κι' ύστερα γιομίζοντας μια κούπα με χιώτικο κρασί, τούπε:

—Άκου τί θα σου ζητήσω... Μά πές μου πρώτα, πώς σε λένε κι' από πού είσαι;

—Τ' όνομά μου είναι Λέων Πάπος κι' είμαι από την Αθήνα. Έσύ;

—Καπετάν Λεωνίδας Σπετσιώτης (από τις Σπέτσες). Μά άκου: Θα νομίζεις, σίγουρα, πώς είμαστε τίμιοι καραδοκώρηδες... Ε; Λοιπόν κανείς λάθος! Άν κυττάξεις τα κανόνια μας, τ' άρματά μας, την παρτουαποθήκη μας, τότε θα καταλάβεις, πώς εμείς κάνουμε μόνο για τα μάτια του κόσμου τον καραδοκώρη. Πρέπει να ξέρεις, όμως, πώς εμείς είμαστε καλύτεροι απ' τους άλλους, γιατί είμαστε άληθινοί Έλληνες, άνθρωποι, δηλαδή, που ξέρουμε ακόμα να τιμάμε τη λευτεριά. Είμαστε μ' άλλα λόγια κουρσάροι, όπως μάς λένε οι Άγαρηνοί που τιμωράμε. Μ' άρέσεις γιατί, βλέποντάς σε, θυμάμαι το γυιόκα μου, που τον σκοτώσανε πέρσι, μπροστά στα μάτια μου, οί μουρτάτες. Γι' αυτό και θάθελα νάρθω κι' έσύ μαζί μας και να πάρης μέρος στον άγώνα για τη λευτεριά των Έλλήνων. Να πολεμήσης κι' έσύ τους Άγαρηνούς, που γι' αυτούς ταιριάζουνε σίγουρα οί στίχοι του Όμηρου:

Θάρρη μία μέρα πού ή Τροία θά καταστραφή
Καί μαζί της ό Πριάμος κι' ό λαός του κοντα-
ροφόρου Πριάμου

—Άν όμως, συνέχισε ο καπετάνιος, δεν σ' όρέσει αυτό, τότε δεν ξέρω τί μπορείς να πάθης. Όταν το τσούρμιο μου μάθι πώς σου φανέρωσα τ' έμυστικά μας, σίγουρα θα ζητήση να σε σκο-

τώση... Κι' έγώ, μά την άλήθεια, τίποτα δεν θα μπορέσω να κάνω για σένα...

—Τί είπες; Κουρσάροι; Και ζητάς νάρθω μαζί σας; Τώρα κιόλας! Ψάχνω να δρώ περίστασι για να πάρω πίσω το αίμα του πατέρα μου! Ω, μετά χαράς! Θάρρω μαζί σας και θα πολεμήσω τους Τούρκους άλύπητα, σφάζοντάς τους σαν τραγιά!

Στην κατηγορία των μεγάλων και φιλογερών φιλελλήνων του 19ου αιώνα ανήκει και ο Φρειδερίκος Ένγκελς, το διήγημα του όποιου δημοσιεύουμε σήμερα. Γεννημένος στά 1820, ο Ένγκελς άνωσε τους άντίλαλους της ελληνικής επανάστασης στά παιδικά του χρόνια. Τά κατορθώματα των καπετανίων και των μουρλοτιέρηδων του 21, στη στεριά και τη θάλασσα, κυκλοφορούσαν τότε σ' όλη την Εύρώπη. Ίδιαίτερα στη Γερμανία, όπου ο κλασικισμός είχε πάρει μια τεράστια ανάπτυξη, ή λατρεία για την Ελλάδα και για κάθε τι τό ελληνικό είχε καταντήσει νάνα της μόδας άνάμεσα στους κύκλους των διανοουμένων.

Τελειώνοντας στά 1837 τό γυμνάσιο του Έλμπερφελντ, ο νεαρός Ένγκελς ήτανε κιόλας κάτοχος της ελληνικής γλώσσας, όχι μόνον της αρχαίας, μά και της νέας.

Σ' όλη του τη ζωή ήτανε περήφανος ο Ένγκελς για τά ελληνικά του και συχνά έγραφε στους φίλους του στη γλώσσα μας.

Νά ό χαρακτηρισμός που δίνει σ' ένα ποιήμα του στα γερμανικά, για την ελληνική γλώσσα:

Σάν κύματα της θάλασσας όμοια, ή πλέ-
ρια ήχητική γλώσσα του Όμηρου.
Κατρακύλα από έρχαο σε έρχαο ο Άλφου-
λως απ' τις βουνοκορφές στά λειβάδια.

Τό θαυμασμό του αυτόν για την Ελλάδα έκδηλώνει ο Ένγκελς στο διήγημά του για τους Έλληνες κουρσάρους, που έγραψε στά 1837, τη χρονιά δηλαδή που τελείωσε κατό το γυμνάσιο. Ο Ένγκελς δεν ήτανε, δέβαια, ούτε ποιητής, ούτε νοβελλίστας. Άν στα νεανικά του χρόνια άσχολήθηκε μ' αυτά τά δυό μέσα του λόγου για να έκφραση τά συναισθημάτά του, ή προσπάθειά του αυτή δεν μπορεί να ξεπεράση τά όρια του έρασιτεχνισμού. Πρέπει συνεπώς να είμαστε πολύ συγκρατημένοι στις κρίσεις μας, άν επζητήσουμε να άνακαλιψουμε στους στίχους του κάποιο πρωτότυπο ποιητικό ταλέντο. Ο,τι έγραψε, τούραψε κάτω από την επίδραση άλλων ποιητών, πράγμα όμως που μαρτυρεί ότι ήταν γνώστης, όχι μόνον της γερμανικής ποιήσεως, αλλά και της ξένης, ιδιαίτερα δε του Καλντερόν και του Σέλλεϋ. Και δεν άπολείεται, κάτω από την επίδραση του άγνωστου και μεγάλου Βρεταννού φιλέλληνα, που ο Ένγκελς έθαύμαζε και υπεργαυλούσε, να έγραψε και τους «Κουρσάρους» του.

Η νοβέλλα του αυτή είναι τό μοναδικό του πεζογράφημα, που δεν δημοσιεύτηκε όμως μέχρι σήμερα πουθενά. Βρέθηκε στά κατάλοιπα του και έχει περιληφθή στην έκδοσι των Άπάντων του (τ. II, παράρτημα νεανικών συγγραμμάτων).

—Μπράβο! Έτσι μ' άρέσεις, Λέων. Άς πιού-
με τότε μία μπουκάλα χιώτικο κρασί για τό κον-
τράτο μας.

Κι' ό γέρο μπεκρής ξαναέγινε πάλι τις κού-
πες, παρακινώντας κάθε τόσο τό σύντροφό του να πιή, μέχρι που ή μποτίλια άδειασε:

—Πιές, πιές λοιπόν, Λέων!

Ύστερα πήρε τον σύντροφό του και τον γύρισε σ' όλο τό καράβι, για να του δείξη την άρματωσιά του. Στην αρχή πήγανε στην όπλαποθήκη. Αυτόν κρεμότανε κάθε είδους άκρίδα, κουτσούμια, στενές ναυτικές μπελαμάνες, φαρδειά καπτάνια, ψηλά καπέλλα, κοντά ελληνικά φέσια, πλατεία τουρμπάνια, στενά φράγκακια παντελόνια και φαρδειά τούρκικα σαλβάρια, άτζέμικα κεντήματα γιλέκα, σύγγραφέικες πατατούκες για τούσους, ρούσικες γούνες, άραδισμένα όλα πάνω σε ράφια. Τά πλευρά ήσαν σκεπασμένα από άρματα όλων τών λαών, από κάθε είδους πυροβόλα όπλα —από τά μικρά πιστόλια της τσέπης μέχρι τά βαρειά μουσκέτα με τις τρεις μπουκές. Κάθε είδους σπαθιά, δαμασκηνές χαντζάρες, ισπανικές σπάδες, φαρδειά γερμανικά ξίφη, κοντά ιταλικά στιλέττα, άσημοκαπνισμένα γιγαγάνια κρεμότανε στις θήκες τους. Στις γωνίες βρίσκονταν θήκες για κοντάρια, έτσι που όλο τό διαμέρισμα ήταν γεμάτο.

Πήγανε μετά στην μπαρουταποθήκη. Αυτόν υπήρχαν όκτώ μεγάλα μπαρουτοβάρελα, με έκατό φούντια μπαρουτί τό καθένα και τέσσερα τάν όγδόντα φουντιών. Τρία βαρέλια είχανε μέσα μπόμπες και δυό άλλα μεγαλύτερα μυδράλλια. Τά ράφια στα πλευρά ήσαν γεμάτα από κανάτες και γλάστρες, πούχανε μέσα κομμάτια μολύβι, πέτρες και σιδηρά. Άπ' εκεί μπήκανε σ' ένα διαιμέρισμα, όπου ο Λεωνίδας έδειξε μερικά σακιά με τόπια κι' ύστερα ανέβηκαν στο κατάστρωμα για να δούν τά κανόνια. Κι' από τις δυό πλευρές του καραβιού άρθώνονταν από δώδεκα μεγάλα κανόνια και στην πλώρη δυό άλλα άκόμα, τάν 48 φουντιών. Άνάμεσα σ' αυτά βρίσκονταν, παντού, ένα σύνολο από τριάντα άλλα μικρότερα κινούμενα κανόνια.

Σάν ξαναγύρισαν στην καμπίνα ο Λεωνίδας έδειξε στο σύντροφό του τρία κασσόνια γεμάτα με ντουφέκια και βόλια και δυό άλλα με μπάλλες.

—Λοιπόν, σ' άρεσε τό καράβι μας; ρώτησε ο Λεωνίδας.

—Σπουδαίο, άποκρίθηκε ο Λέων. Δεν μπορούσε νάτανε καλύτερο. Θάθελα μόνο να μ' άφηνες, τώρα, να πεταχτώ για λίγο στην κουβέρτα...

Ανέβηκε και πλησιάζοντας στην κουπαστή έγειρε πάνω της, με τό βλέμμα στη στεριά.

Κείνη τη στιγμή άκριδώς καθατζάρανε τις Κάδο - Κολώνες, τό άρχαιο Σούνιο. Ο Λέων ξανακύτταξε πάλι με θλίψη προς τις κορφές του Ύμνητου, που χάνονταν πιά απ' τά μάτια του στο βάθος του ορίζοντα.

Ο Λεωνίδας τον πλησίασε.

—Μά γιατί, παιδί μου, είσαι τόσο θλιμμένος;

Πόμε στην πλώρη να μού πης τά δάσανά σου.

Ο Λέων τον άκολουθήσε κι' εκεί του άφηγή-
θηκε τά παρακάτω:

11

«Σέ λίγο θάμαι δεκάξη χρονών. Ο πατέρας μου λεγότανε Γρηγόρης Πάπος. Ήταν έμπορας. Τη μάνα μου τη λέγανε Άρτεμι. Είχα μιάν αδελφή —τη Ζωή, κι' έναν άδελφό —τον Άλέξαντρο. Έδώ και τρεις μήνες ο παπάς της Βρεθνης είδε μία μέρα τη δούλα μας, τη Σελμία και την άρέχηκε για τό χαρέμι του. Μά ο πατέρας μου, που την είχε άναστήσει κοντά μας από μικρή, άρνήθηκε να τη δώση. Τότε ο παπάς άρκίσθηκε να μάς έκδικήη και κράτησε τον όρκο του για συμ-

φορά μας. "Έτσι, ένα θράδυ, πού εγώ, ή Ζωή, ή 'Αλέξανδρος κι' ή Σελιμά τραγουδούσαμε, παίζοντας μ' ένα λαγούτο, μπήκαν ξαφνικά στο σπίτι μας οι τζοχανταραίοι του πασά. "Αρπαξαν τόν πατέρα μου και ή Σελιμά κι' έμάς τούς άλλους μάς πέταξαν έξω. Μή ξέροντας πού πηγαίναμε, δρεθήκαμε ξαφνικά στην πόρτα του παλιού κάστρου. Αυτό μάς συμμαζέψανε οι χωριάτες και μάς δώσανε ψωμί και λίγο κρέας. Σάν ξαποστάσαμε, πήραμε απ' εκεί τὸ δρόμο γιά τὸν Πειραιά. "Αδικά όμως... "Η αδελφή μου κουράστηκε τόσο στο δρόμο, πού έπεσε αναίσθητη κάτω από μιάν ελιά. Αυτό μ' έκανε νά γυρίσω πίσω στην 'Αθήνα γιά νά ζητήσω βοήθεια από τούς συγγενείς μου.. Παραδéléποντας τις κλάμες τής μάνας μου, έφυγα. Μόλις έφτασα κοντά στην 'Ακρόπολι κι' έτοιμαζόμουν νά προχωρήσω, βλέπω μπροστά μου — σκέψου τή χαρά μου! — τὸν πατέρα μου. Δέν μπορώ νά σου περιγράψω με τί λαχτάρα τὸν ἀγκάλιασα, όταν συλλογίστηκα και τή χαρά τής μάνας μου. Αυτό όμως δέν κράτησε πολύ. Λίγα βήματα πιό πέρα, πέσαμε πάνω στον καπετάνιο τὸν τζοχανταραίων του πασά. Σάν εἶδε τὸν πατέρα μου, χωρίς νά πη άλλη κουβέντα, τράβηξε τὸ γιγαγάνι του και ρίχτηκε πάνω του με λύσσα. "Ο πατέρας αρπάξε τότε κι' αὐτὸς ένα ροζιασμένο ξύλο πού δῆρκε μπροστά του και σταμάτησε. "Ο Τούρκος ρίχτηκε με τὸ γιγαγάνι, έκοψε μ' αὐτὸ στα δυο τὸ ξύλο και τὸν τραυμάτισε στον ὦμο. "Υστερα τὸν ξαναχτύπησε, στο κεφάλι αὐτὴ τή φορά. Κι' ὁ πατέρας έπεσε κατάχαμα. "Εγὼ σήκωσα από κάτω τὸ ξύλο και τὸ πέταξα στη μούρη του Τούρκου. Τότε αὐτὸς ξανάδγαλε τὸ γιγαγάνι: του, μὰ σάν νά μετάνιωσε ὕστερα τράβηξε από τὸ ζουγρί του ένα σφυρί. Μ' αὐτὸ με χτύπησε τόσο δυνατά στο κεφάλι, πού έπεσα κάτω ξερός.

»Όταν ξεζαλίστηκε, ὁ πατέρας μου, ξαπλωμένος πλάι μου, ψυχορραγούσε.

—Λέων, παιδί μου, μοῦπε. Φύγε, φύγε όσο πιό γρήγορα μπορείς από δω! Κινδυνεύεις! "Η μόνα σου είναι καλά;

—Ναί, πατέρα... Μὰ πού νά πάμε; —Περάστε στην Κούλουρη... "Απ' εκεί τραβήχτε στ' "Ανάπλι... αὐτοῦ ἔχω φίλους...

—Πῶς τὸν λένε τὸ φονιά σου, πατέρα; —Μουσταφά μπέη, παιδί μου... "Ο Θεός ἄς με σχωρήσει τὸν ἀμαρτωλό...

»Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ πατέρας μου ξεψύχησε. "Αγκάλιασα τὸ κουφάρι του, ἔκλαψα, φώναξα, μὰ κανείς δέν δρέθηκε νά μου παρασταθῇ. Μὲ βουρκομένα μάτια σηκώθηκα, ζώστηκε τὸ σελάχι του πατέρα μου, κρέμασα σ' αὐτὸ τὸ γιγαγάνι του φονιά κι' ὠρκίστηκε νά μὴν τ' ἀφήσω από κοντά μου, ὥσπου νά τὸ ξεπλύνω με τούρκικο αἷμα.

»Μὲ ψυχή πού ἔβραζε ἄρχισα νά τρέχω γιά νά βρῶ τούς δικούς μου. Μὰ φτάνοντας στο μέρος πού τὸν ἔβραζε, καινούργια συμφορά με περίμενε. Κανείς δέν ἦταν ἐκεῖ! "Ενα ματωμένο μαχαίρι, τὸ σάλι τής μάνας μου και τὸ φέσι του "Αλέξη, ματωμένα κι' αὐτὰ, δείχνανε πῶς κι' ἐδῶ εἶχανε γίνει τὰ ἴδια. Νά, τὸ φέσι πού τὸ φορῶ τώρα ἐγώ. Νά και τὸ μαχαίρι στη μέση μου. Τὸ σάλι τὸ φυλάω από τότε στον κόρφο μου...

»Τότε μόνο, συνέχισε ὁ Λέων, σκέφτηκα τή λαβωματιά μου. "Αρχισα νά νιώθω πόνο κι' ὅταν σήκωσα τὸ φέσι μου τὰ μούτρα μου ξαναγέμισαν αἷμα. Ξάπλωσα κάτω από ένα δέντρο κι' ἔδεσα τὸ κεφάλι μου μ' ένα πανί.

»Μέσα στον ὕπνο μου νειρεύτηκα τὸν πατέρα μου —δυνατὸ και ψυχωμένο ὅπως τὸν ἤξερα. Πλάι του στεκόταν ή Ζωή και ή Ζωή κι' ὁ "Αλέξης, πού προσπαθοῦσαν νά με σηκώσουν, τή στιγμή πού ὁ φονιάς του έπεφτε μπήγοντας μιά φωνή. "Ανοίγοντας τὰ μάτια μου, εἶδα πῶς βρισκόμουν ξαπλωμένος σ' έναν ἀραμπά. "Από πάνω μου στεκόταν ένας γέρος πού με παρηγορούσε. Αὐτὸς με κουβάλησε στον "Αἰ-Νικὼλα και με γιάτρεψε στο σπίτι του. Τέσσαρες βδομάδες έμεινα κοντά του. "Υστερα μούδωσε μερικά λεπτά και με βάρα με πέρασε στην Κούλουρη. "Εκεῖ χωριστήκαμε και γιά ἐνθύμιο κάναμε τράμπα ἑνα γρόσι.. "Εμεινα κάμποσες μέρες στην Κούλουρη, περιμένοντας νά βρῶ μέσο γιά νά φύγω. "Ο-λα τ' ἄλλα τὰ ξέρεις...»

III

Αὐτὴ ἦταν με λίγα λόγια ή ἱστορία του νεαροῦ Πάππου. "Ο Λεωνίδας τὸν πήρε τότε από τὸ χέρι, τὸν ἔφερε στην ὀλιπαροθήκη κι' ἐκεῖ τὸ πρότεινε ν' ἀρματοθῇ. Γιά στολή, ὁ Λέων, φόρε-

σε τὴν ἑλληνική φουστανέλλα κι' ὥπλιστκε μ' ένα διμούτσουνο μουσκέττο, με δυο διμούτσουνες πιστόλες και μ' ένα σφυρί.

—Μὰ πάρε και γιγαγάνι... ή τουλάχιστον διάλεξε θηκάρι γιά τὸ δικό σου, τούτε ὁ καπετάν Λεωνίδας.

—"Οχι, ἀπάντησε ὁ Λέων. Τὸ γιγαγάνι μου αὐτὸ θὰ τῶχω πάντα στη μέση μου, γυμνὸ, μέχρι πού νάβρω μόνος μου θηκάρι.

"Αρχισε πιά νά σκοτεινιάζει. Εἶχαν δάλει ρότα γιά τή Τζιά. Χωρίς νά προσεγγίσουνε στην ἀκτὴ, κατέβασαν ὅλα τους τὰ πανιά και ρίξανε μιά ρουκέττα απ' τὸ μεγάλο ἄλμπουρο του καραβιού. Σὲ λίγο μιά φελοῦκα τούς διπλάρωσε, πού πάνω της κυμάτιζε μιά σημαία με σταυρό. "Εξη ἑνοπλοὶ βρισκότανε σ' αὐτὴ. Δέσανε τή φελοῦκα στο καράβι και σαλτάρανε στην κουβέρτα. "Ο Λεωνίδας τούς σύστησε τὸν καινούργιο τους σύντροφο κι' ὕστερα ρώτησε:

—Λοιπόν, Στέφανε, τί ἀπόκαμες;

—Στὸ λιμάνι. Εἶναι ἀραγμένο ένα τούρκικο ἐμπορικὸ, ἀπάντησε ὁ Στέφανος. Κάνοντας τὸν ἐμπορο ἀνέδρακα σ' αὐτὸ. Μὰ ποιὸν νομίζεις, Λεωνίδα, πῶς ἀντάμωσα πάνω;... Δέν θὰ τὸ πιστέψης... "Ἦταν ὁ παλιὸς σύντροφός μας, ὁ Δούκας, πού τὸν εἶχανε πιάσει σκλάβο. Κατάφερα ὅμως νά τὸν γλυτώσω κρύδοντας τον σ' ένα κασσόνι. Τὸ καράβι ἔχει μόνον τρία κανόνια, μὰ τὸ τσοῦρμιο του εἶναι δυνατό και καλὰ ἀρματομένο. "Εχει καμμιὰ τριανταριά Τούρκους. Μὰ ἐγὼ κατάφερα νά πάρω με τὸ μέρος μου δυο "Ελληνες ἐπιβάτες, πού πάνε στην "Αθήνα. Αὐτοὶ θὰ πιάσουν τή μπαρουταποθήκη.

—Εἶσαι σπουδαῖος! Μείνιτε ἐδῶ και θὰ σὰς πῶ σὲ λίγο, εἶπε ὁ Λεωνίδας και πετάχτηκε γιά μιά στιγμή στην καμπίνα του.

"Όταν γύρισε κρατούσε στα χέρια του τρεῖς μπιτιλίες κρασί. Τίς ἀπόθεσε πάνω σὲ μιά σανίδα κι' ἄρχισε νά τούς κερνά με τή σειρά.

—Τώρα ἄς δοῦμε πόσοι εἴμαστε: ἔξη ἐσείς, εἰκοσι πάνω στο καράβι, ὁ Λέων κι' ἐγὼ —δηλαδή εἰκοσιοκτὼ. Δυο Τούρκοι ἐπιβάτες πού πάνε στη Σέριφο κι' ὁ ένας τους εἶναι γενίτασρος, εἶπε ὁ Λεωνίδας σάν νά μονολογούσε. Καί ξαφνικά φώναξε:

—Νότη!

"Ο Νότης ἔτρεξε ἀμέσως.

—Πάρε μαζί σου τὸν Πρωτέα και τὸν Ταρά και πετάξου στην καμπίνα νά ξαρματώσης τούς Τούρκους και νά τούς φέρης ἐδῶ.

"Όταν ὁ Νότης ἔφυγε, ὁ Λεωνίδας φώναξε πάλι:

—Μιχάλη!

—Εἰδὼ εἶμαι, ἀποκρίθηκε μιά φωνή από τὸ δάθος.

—Γέμισε τὰ κανόνια ἀμέσως. "Ετοίμασε τίς μπουμπάρδες, γέμισε τρία κανόνια με μπάλλες και τόπια και τ' ἄλλα με μολύβια, με γυαλιά, πέτρες και σιδήρα. Φέρτε μου ἔξῃντα χερομπόμπες, δυο μπόμπες κι' ένα κασσόνι τόπια! "Ολοι ν' ἀρματοθούν!

Οἱ διαταγές του ἐκτελέστηκαν.

—Και τώρα, παιδί μου, εἶπε ὁ Λεωνίδας ἀποτεινόμενος στον Λέοντα, σοῦ δίνεται πιά γιά πρώτη φορά ή εὐκαιρία νά πολεμήσης κοντά μας. Μόνον μὴν πηδήσης στο τούρκικο πρὶν από μένα γιατὶ θὰ τὸ πληρώσης ἀσχημα...

—Ναί, εἶπε ὁ Στέφανος, κάτι ξέρω κι' ἐγὼ απ' αὐτὰ. Κάποτε ἔκανα ρεσάλτο, πηδώντας με δυο παλληκαρόπουλα τής ἡλικίας σου στο ἔχθρικό καράβι. Οἱ ἔχθροι ὅμως κόψανε τούς γάντζους και δρεθήκαμε μοναχοί μας σ' αὐτὸ. Πολεμήσαμε, βέβαια, μὰ ἀφού οἱ δυο μου σύντροφοι σκοτώθηκαν κι' ἐγὼ τσαλαπατηθήκα ἀσχημα, τραυματίστηκα στο τέλος με σφαῖρα στο κεφάλι. Καί δέν θὰ τή γλύτωνα, ἂν οἱ δικοί μου δέν προλαβαίνανε νά κάνουν καινούργιο ρεσάλτο.

Στὸ μεταξύ ἔφτασε ὁ Νότης με τούς δυο Τούρκους, πού ὁ ένας τους εἶχε δεμένο τὸ χέρι.

—Τους ἔφερα, εἶπε δίνοντας ραπόρτο ὁ Νότης. "Αντισταθῇκανε σκυλήσια. Αὐτὸς ὁ γιανίτασρος ἔδωσε μαζί στον φοκαρά τὸν Πρωτέα, πού εἶναι ζήτημα ἂν θὰ γίνη καλά. Μὰ γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ τοῦ λιδνίσω τὸ χέρι, τή στιγμή πού ὁ Ταράς ριχνόταν στον ἄλλο και τὸν ξάπλωνε κατάχαμα.

—Βέβαια, ἀποκρίθηκε ὁ γιανίτασρος, δέν ἦταν σωστὸ πράγμα νά μάς ξαρματώσουν, τὴν ὥρα πού καθόμασταν ἡσυχά στο γιατάκι μας! Μὰ τὸ πληρώσαν ἀκριβὰ κι' αὐτὸ με παρηγορεῖ.

—"Όσο γιά τὴν παλληκαριά σας, ποτὲ δέν ἀμφεβάλλα. Γι' αὐτὸ και θὰ σὰς πληρώσω. Σὰ θέτε, ἀύριο τὸ πρωί, σὰς ξεμπαρκάρω στα Θερε-

μιά. Μὰ θέλω νά μου δώση ὁ καθένας σας γι' αὐτὲ πενήντα γρόσα.

Οἱ Τούρκοι συμφώνησαν κι' ἄφησαν νά τούς γυρίσουν πίσω στην καμπίνα, ὅπου ἀνέλαβε τή φύλαξί τους ὁ Νότης. Στὸ μεταξύ ὁ Λεωνίδας ἐπισκέφτηκε τὸν πληγωμένο Πρωτέα. Τὸ τραῦμα του εἶχε προξενηθῇ από ἀσημοκαπνισμένο γιγαγάνι στο κεφάλι. "Αν και θανατηφόρο από πρώτη ὥρα, δέν ἀπέκλειε πάντως τὴν ἐλπίδα τής γιαιτριάς του. Τὸ κόλλησε ένα μπλάστρι ἀπάνω και τραβήχτηκε ὕστερα με τὸ Λέοντα στην καμπίνα του. Σ' αὐτὸν ἔδωσε μιά κουκέτα ἀπέναντι στη δική του.

Τὴ νύκτα τούς ξύπνησαν. Μπροστά τους στεκόταν ὁ Στέφανος.

—Σηκωθῆτε γρήγορα. Στὸ βοριά φανήκανε πανιά. Φαίνονται τὰ φανάρια.

"Αρματοθήκανε στα γρήγορα. "Ο Λεωνίδας ἀνοίξε ένα ἑρμάρι κι' ἔδωσε στον Λέοντα ένα σακκὶ με βόλια, ένα σακκούλι με θραύσματα κι' ένα δμορφο κέρατο με μπαρούτι. Φορτώθηκε κι' ὁ ἴδιος φυσέκια κι' ἀνεβήκανε στο κατὰστρωμα.

—Μιχάλη, εἶπε ὁ καπετάνιος, πούναι οἱ μπουμπάρδες;

"Όταν τίς ἔδειξαν, στάθηκε μπροστά στη μιά ὁ ἴδιος, στην ἄλλη ὁ Λέων και στην τρίτη ὁ Στέφανος.

Τὸ πλήρωμα μαζεῦτηκε στην κουβέρτα. "Ο Λεωνίδας ἔκανε σύναξη. "Ολοι τους, με τούς μούτσους μαζί, δρεθήκανε τριάντα ἔξη. "Υστερα κάλεσε τὸ Νότη και τὸν ἔβαλε νά σταθῇ μπροστά σ' ένα κανόνι τὸν 48 φουντιῶν και σ' ένα ἄλλο ἔβαλε τὸ Μιχάλη. Οἱ μπουμπάρδες ἦταν στα πλάγια. "Ολοι κυττάζανε πρὸς τὰ φανάρια. Πλέανε κοντά τους. Τότε τὰ φανάρια σήσανε και χρειάστηκε νά ταξιθεῖουν στην ἴδια ρότα. Κάμποσες φορές τὰ φανάρια ξαναφανήκανε, μὰ στο τέλος χάθηκαν.

"Εφεξε. "Η θάλασσα ἦτανε σκεπασμένη με πούσι. Σιγά-σιγά ὅμως κι' αὐτὸ διαλύθηκε. Ξαφνικά ὁ Στέφανος ἀνεβασμένος στ' ἄλμπουρο φώναξε:

—Τὸ βλέπω! Εἶναι κείνο πούτανε στο λιμάνι τής Τζιάς!

"Ο καπετάν Λεωνίδας τὸ εἶδε τώρα κι' αὐτὸς με τὸ κανοκούλι. "Ο Στέφανος κατέβηκε στην κουβέρτα. "Αμέσως ἀνοῖξαν ὅλα τὰ πανιά γιά νά τὸ προλάβουνε και σὲ λίγο τὸ βλέπανε με γυμνά μάτια. Σήκωσαν τουρκικὴ σημαία κι' ἄρχισαν νά τὸ διπλωρώνουνε. Τρεῖς ὥρες ἀργότερα εἶχανε φτάσει σχεδὸν σὲ ἀπόστασι βολῆς απ' αὐτὸ. Τότε ὁ Λεωνίδας πρόσταξε νά κατεβάσουν τὴν τουρκικὴ σημαία και νά σηκώσουν τή μαυροκόκκινη με τὸ λευκὸ σταυρό. Μὰ τὸ τούρκικο, πρὶν απ' αὐτὸ ἄκόμα, ἄλλαξε ρότα πρὸς τὸ μαστρο και με σηκωμένα ὅλα τὰ πανιά του, προσπαθοῦσε νά ξεφύγῃ πρὸς τὸ Μακρονήσι. Γρήγορα ὁ Λεωνίδας ἄρχισε πάλι νά τὸ διπλωρῶν και σὲ λίγο διέταξε νά ρίξουν τὴν πρώτη κανονιά στα ἔατρια τοῦ ἔχθρικού. Οἱ Τούρκοι ἀπάντησαν κι' αὐτοὶ ἀμέσως μὰ και ἀπομακρύνθηκαν.

"Ο καπετάν Λεωνίδας φώναξε τότε:

—Μιχάλη, πάρε ἀκόμα δεκαπέντε νοματαῖους και πιάστε τὰ κουτιά! Δέν πρέπει νά μάς ξεφύγουν! Νότη! Τράβα στην πλώρη και βάρα τους μὸλις διπλωρώσουμε στα μισά τους! "Εσύ, Ταρά, θὰ μείνεις ἐδῶ με τούς ἄλλους.

Τὸ καράβι ἄρχισε νά κυλᾷ γρήγορα και νά πλησιάζῃ ὅλο πρὸς τὴ λεία του.

"Ο Λεωνίδας ἔδινε τώρα τίς τελευταῖες του προσταγές.

—Ταρά, φώναξε, μὸλις γυρίση ὁ Μιχάλης νά πᾶς στα δεξιά κανόνια. "Ο Στέφανος νά βρῖσκεται στην πρύμη. "Ο Λέων νά μείνῃ μαζί μου.

"Ο Νότης ἄρχισε νά ρίχνῃ κιόλας με τὸ κανόνι τὸν 12 φουντιῶν. "Υστερα χτυπήσανε με πέντε ἀκόμα κανόνια και τὰ πανιά τοῦ τούρκικου σωριαστήκανε μαζί με τὴ μύτη τοῦ καταρτιοῦ του. Μιά χαρούμενη ἰαχὴ ἀκούστηκε. Ξαναρίξιανε πάλι με τὰ κανόνια κι' ή μάσκα τοῦ ἔχθρικού πινάχτηκε σὲ συντριμμία. Οἱ Τούρκοι δέν μπορούσανε πιά νά ξεφύγουν. Τὸ ἑλληνικὸ ἔπλεε κοντά κι' ὁ Λεωνίδας με τὸν Λέοντα ρίχνανε γρήγορα με τίς μπουμπάρδες τους. Μερικοὶ Τούρκοι πέσανε, μὰ οἱ κανονιές δέν εἶχανε φαίνεται μεγάλο ἀποτέλεσμα. "Ο Μιχάλης γύρισε. Οἱ Τούρκοι ἦταν πιά πολὺ κοντά.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΗΣ ΤΖΟΚΟΝΤΑΣ;

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΠΑΡΙΣΙΝΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΑΝΟΙΞΕ ΠΡΟ ΚΑΙΡΟΥ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΕΚΘΕΣΙ ΠΛΑΣΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΣΩΓΡΑΦΩΝ. Η ΜΟΝΑ - ΛΙΖΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΙΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΩΝ. ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ, ΕΠΑΝΩ, ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΑΙ ΟΛΟΓΥΡΑ ΕΠΤΑ ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΤΟΥ

Τὰ χαμόγελα τὸν ὀκτὼ πινάκων πού εἰκονίζονται ἐπάνω εἶναι ὅλα ἐξ ἰσου αἰνιγματικά, ἀρχαῖα και πασιγνώστα.

Κι' ὅμως μόνον ένα ἀνήκει στον Λεονάρντο Ντὰ Βίντσι. Τὰ ὑπόλοιπα εἶναι παρμένα από ἑπτὰ πίνακες τής Μόνα-Λίζα —πού εἶχαν ὀλοι τὴν ὑπογραφή τοῦ μεγάλου "Ιταλοῦ ζωγράφου— και πολλοὶ από αὐτοὺς μοχοπουλήθηκαν σὲ ἀφελεῖς νεόπλουτους φιλοτεχνούς— κυρίως "Αμερικανούς. "Η γαλλικὴ "Αστυνομία ἀπεφάσισε, γιά νά προφυλάξῃ τὴ σωρεία τὸν "Αμερικανὸν συλλογέων πού κατακλύζουν τὸ καλοκαίρι τὸ Παρίσι και δέν ἔννοοῦν νά φύγουν ἂν δέν συναποκο-

μίσουν ένα Γκρέκο, ένα Ραφαήλ ή, ἔστω, κατὰ συγκατάθεσιν, έναν Βαν Γκόγκ,—γιά νά τούς προφυλάξῃ λοιπὸν ἀπεφάσισε νά διοργανώση μιάν ἐκθεσὶ πλάστων πινάκων και νά ἐκθέσῃ 250 «ἔργα» διασημὸν ζωγράφων, καμωμένα από δεξιότητες τοῦ πινέλου τόσο ἀριστουργηματικά ὥστε και ἐμπειρογνώμονες τῶν καλῶν τεχνῶν νά μὴν εἶναι σὲ θέσι νά τὰ ξεχωρίσουν.

Πραγματικά, γιά ν' ἀποφανθῇ κανείς με βεβαιότητα ὅτι ένα ἔργο εἶναι ἀντίγραφο, πρέπει νά καταφύγῃ στο Χιμεῖο τοῦ κράτους. Μόνον με μιά εἰδικὴ χημικὴ ἀνάλυσι, πού γίνεται από ένα ὀρισμένο τμήμα τοῦ Χιμεῖου,

εἶναι δυνατόν νά ἐξακριβωθῇ με βεβαιότητα ἂν ένας πίνακας ἔγινε πράγματι πρὸ τριῶν ή τεσσάρων αἰώνων. "Αλλὰ ή ἐργαστηριακὴ αὐτὴ μελέτη δέν ἀπαιτεῖ μόνο πολὺ χρήμα —αὐτὸ τὸ διαθέτουν ἐν ἀφθονία οἱ θαυόπλουτοι τουρίστες— ἀλλὰ και πολὺ χρόνο. Καί γιά τούς "Αμερικανούς, ὡς γνωστὸν, «τάξις μάς» —μονέδα!

Πάντως πολλοὶ από τούς πλαστογράφους εἶναι ζωγράφοι πού ξεκίνησαν με μεγάλες φιλοδοξίες και, ὅταν ἀπογοητεύθηκαν από τὴν ψυχρὴ ὑποδοχὴ τοῦ κοινοῦ, ἀποφάσισαν νά μιμηθοῦν ἐκείνους πού φθονοῦσαν τὴν τύχη τους.

ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΚΑΤΑΚΤΑ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΣΙΓΚΟΥ

Ήθοποιός - σκηνοθέτις - διευθύντρια θεάτρου

ΕΝΑ ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΗΘΟΠΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΣ ΗΘΟΠΙΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΣΙΓΚΟΥ ΟΠΩΣ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ Σ' ΕΝΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ

Ενας πατέρας, μία μητέρα και πέντε κορίτσια. Οικογένεια τραπέζιτη. Αιγυπτιακής ελληνισμός. Αυτά είναι τα δεδομένα του προβλήματος. Το αθροίσμα; Ζωή άνετη, ταξίδια στο εξωτερικό, σπουδές των παιδιών στο Παρίσι. 'Αλλά η μοίρα λέγεται «βάσκανος». Και είναι. Στο διάστημα ενός χρόνου πεθαίνει ο πατέρας, πεθαίνει η μητέρα και απομένουν πέντε κορίτσια όρφανα με αρκετή περιουσία.

Έμιας όμως από τα πέντε κορίτσια μιάς ενδιαφέρει η μία: η μικρότερη, ο Βενιαμίν της οικογενείας, η Χριστίνα.

Αυτή μένει στο Παρίσι. Είναι έννεα χρονών όταν χάνονται ο πατέρας και η μητέρα. Και είναι κλεισμένη εσωτερική σ' ένα κολλέγιο κοριτσιών, για να τελειώσει τον λεγόμενο κύκλο των μέσων σπουδών. Μελαγχολία και πλῆξη. Κάποια στιγμή η Χριστίνα παίρνει την απόφαση να σταματήσει τις σπουδές της. Γιατί; Μά απλούςτατα γιατί τις βρίσκει ανούσιες, πληκτικές και περιττές. Ένα σωρό πράγματα που δεν την ενδιαφέρουν. Που πιστεύει πως δεν πρόκειται να τα χρειαστεί ποτέ. «Φτάνει πιά», είπε στην αδελφή της τη μεγάλη που είναι και κηδεμόνας της.

Αλλά η αδελφή της, πολύ δικαιολογημένα, δεν θέλει να καταλάβει τίποτε από αυτή τη λογική του δυο και δυο κάνουν τέσσερα. 'Η της δίνει διαφορετικό νόημα... 'Η Χριστίνα μένει εσωτερική, ανήμπορη να τρέξει έξω από τους τέσσαρες ψυχρούς τοίχους του οικοτροφείου και να χαρή το δικό της μερίδιο από την πατρική κληρονομία. Να φορέσει ωραία φορέματα, να απολαστική με μπιζού, να τρέξει, να χορέψει, να γελάσει.

Η φαντασία εκάλπαζε και ο μονότροπος του κολλεγίου ψήλωνε. Μιά λύσι υπήρχε μονάχα. Οι καλές σπουδές και το άπολυτήριο. Μονάχα

τότε θα έπαιρνε το έπαθλο, που αποζητούσε η φαντασία της. Τη χειραφέτησι!

Η στιγμή ήρθε. Αλλά δεν ήρθε μόνη. Τη συνώδευσαν ένα σωρό αντιδρότητες: 'Ο πόλεμος, ή ήττα της Γαλλίας, ή γερμανική κατοχή. Τα μπιζού δεν τα φορούσαν πιά οι παλιοί τους κάτοχοι. Αυτοί τα πουλούσαν για να ζήσουν και τ' αγοράζαν οι μαυραγορίτες. Τα φορέματα δεν είχαν πέρασι. Ποιοι να τα δούν και να τα καμαρώσουν; Οί Γερμανοί; Και η χειραφέτεια; Τι να την κάνουν η Χριστίνα τη χειραφέτησι; Τώρα καταλαβαίνει πως κι' η ελευθερία χρειάζεται ένα σκοπό.

Πήγε στο Πανεπιστήμιο. Στην Ιατρική. Ήταν δυνατή στη φυσική και πέρασε άκοπα. Φοίτησε ένα χρόνο. Κι' η μεγάλη αδελφή ήταν ήσυχη, ικανοποιημένη που η Χριστίνα άδευε τον καλό δρόμο της επιστήμης και των παραδόσεων της οικογενείας. Πλῆν. 'Η Χριστίνα είναι φύσι εκρηκτική. Σχετίζεται με νέους που σπουδάζουν θέατρο... Ένθουσιασμοί, φιλοδοξίες, όνειρα. Τό φως της ράμπας θαμπώνει το φως των ανθρώπων κι' όταν ακόμη δεν είναι νέοι. Όταν όμως είναι δεκαεπτά χρονών, όπως η Χριστίνα; Τότε μαγνητίζει, αίχμαλωτίζει, ψηλώνει το νου του ανθρώπου και τον σπρώχνει με καλπασμό προς το σανίδι της σκηνής. 'Η λογική παραμερίζεται, τα κατάλοιπα της συντηρητικής νοοτροπίας εξαφανίζονται και η Χριστίνα μπλέκει σ' έναν δμίλο σπουδαστών θεάτρου, που ανάμεσά τους βρίσκεται και ο γιουός του Πισοέφ.

Στην αρχή παρακολουθεί δοκιμές. Έτσι αρχίζουν όλοι και όλες. Στερεότυπες μικρές σκιές στη σκοτεινή σάλα έχουν κορφώσει τ' ανήσυχια στη φωτισμένη σκηνή. Έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον η κουζίνα όπου μαγειρεύεται μιά παράσταση. Όλα φαίνονται απλά, φυσικά, άνυ-

Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΣΙΓΚΟΥ (ΟΡΘΙΑ, ΣΤΗ ΜΕΣΗ) ΣΕ ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ ΤΟΥ ΤΖΩΡΤΖ ΜΠΕΡΝΑΡ ΣΩ «Ο ΑΝΔΡΟΚΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ»

πόκριτα, εγκάρδια. Μίμησι ζωής ωραίας, που δεν φαίνεται μίμησι. Και όμως είναι.

Κάτι μυρίζεται η μεγάλη αδελφή που είχε σπορή μητέρας για τη Χριστίνα. Και μεταβάλλεται σε μυστικό αστυνόμο. Παρακολουθεί τη Χριστίνα ως το γνωστό Théâtre de Mathurin, όπου γίνονταν οι δοκιμές. Άνοιγει κρυφά την πόρτα και δλέπει τη Χριστίνα. Την ξανακλείνει με τον ίδιο μυστηριώδη τρόπο που την άνοιξε και εξαφανίζεται.

Όταν το δράδυ γύρισε η Χριστίνα ανύποπτη, ή αδελφή της την ρωτά αν παρακολουθή τακτικά τα μαθήματά της και πού πήγε κείνο το απόγευμα. Και η Χριστίνα, με τσιπ χιλίων καμποτινών, πλέκει δλόκληρο μυθιστόρημα με καταπληκτικές λεπτομέρειες. 'Η αδελφή την άφησε και είπε όσα μπορεί να κατεβάσει μιά καλπάζουσα φαντασία. Κι' όταν τελείωσε το μυθιστόρημά της ικανοποιημένη, άκουσε μιά παγερή φράσι: «Όλα όσα μου άράδιασες είναι ψέματα, γιατί όλο το απόγευμα ήσουν στο θέατρο και παρακολουθούσες δοκιμές».

Πτώσις της θερμοκρασίας. 'Ο υδράργυρος ύπό το μηδέν.

Όστόσο μετά την πρώτη, την όδυνηρή προσγείωσι, ή αγανάκτησι ξεσπά σε διαμαρτυρία: —'Αφού τα ήξερες όλα, τότε γιατί μ' άφησες να πά τόσα ψέματα; Αυτό που έκανες έσύ ήταν χειρότερο απ' αυτό που έκανα εγώ.

Φαίνεται πως ή διαμαρτυρία αυτή επηρέασε την αδελφή και μετά δύο μέρες είπε στην Χριστίνα πως είναι ελεύθερη ν' ακολουθήσει τις κλίσεις της.

Αρχίζει ή σταδιοδρομία. Το πρώτο δίλημμα είναι ή έκλογη δασκάλου. Το καρτέλ των τεσσάρων: Μπαττύ, Ζουδέ, Ντυλλέν, Πισοέφ, αποτελούσε την επιβεδλημένη πνευματική ήγεσία στο γαλλικό θέατρο. 'Ο Ντυλλέν όμως ήταν ό πιο δύσκολος. Κι' αυτόν διάλεξε για δασκάλο ή Χριστίνα. 'Η μαθητεία στον Ντυλλέν ήταν μιά σωστή καλογερική. Καμιά θαπεία της νεανικής ματαιοδοξίας, καμιά ενθάρρυνσι του γενετισμού. Δρόμος ανηφορικός, δύσβατος, και ή πύλη της δόξας στενή και δυσκολοτέραστη. Έσπαζε νεύρα

και κόκκαλα. 'Η Χριστίνα δεν άνθεξε στην πρώτη δοκιμασία και φεύγει απ' τον Ντυλλέν. 'Αποζητά γρηγορότερα την έπαφή με το κοινό. Βιάζεται να άντικρύσει το φοβερό θηρίο με τα χίλια μάτια, όπως απέκάλυψε το κοινό ο Μπέρναρ Σω. 'Ακολουθεί ένα θίασο νέων. Πού άλλου; Στην έπαρ-χία. Φαίνεται πως το θηρίο με τα χίλια μάτια είναι άνεκτικώτερο και νωθρό μακριά από το πολύδουο Παρίσι. Τί ρόλο παίζει σ' αυτό τον δι-μυλο των νέων; Τί άλλο ρόλο παρά διακοσμητικό; 'Ομως γρήγορα καταλαβαίνει πως στραβοπατά. Και ξαναγυρίζει στον Ντυλλέν. Στη δοκιμασία κρίνεται ή στερεότητα του ταλέντου. Αυτή τη φορά μπαίνει στο νόημα της σοβαρότητας της Τέ-χνης και δουλεύει κοντά στο δάσκαλο, χω-ρίς ματαιοδοξούς έγωισμούς: Με ύπομονη, με έ-πιμονή και, το σπουδαιότερο, με ταπεινοφροσύ-νη. Αυτή τη φορά δεν έπιχειρεί καμιά λαχανια-σμένη τρεχάλα κυνηγώντας το ρόλο. 'Αντί να τρέ-ξη αυτή προς το ρόλο, αφήνει ναρδή ο ρόλος προς αυτήν. 'Ενας 'Ελληνας καλλιτέχνης που τον γνώρισε εδώ και χρόνια ή 'Αθήνα, ο Βιτσιώρης, την φέρνει σ' έπαφή με τον σκηνοθέτη, τον Μι-σέλ Βιτόλντ στην πρόβα ενός έργου του Ζαν Πωλ Σάρτρ. Του συνέστησε να χρησιμοποιήσει την Χριστίνα σ' ένα ρόλο που δοκίμαζε μία άλ-λη. 'Η πρώτη έπαφή με τον Βιτόλντ ήταν άπο-

καρδιωτική. Την είχε και περίμενε δυό ώρες και παρακολουθούσε την άλλη που προδάρριζε. Κι' όταν τελείωσαν κι' οι άλλοι ένας-ένας εγκατέλει-παν τη σκηνή, ο Βιτόλντ θυμήθηκε την Χριστίνα. 'Αλλά πώς;

«Δεν μου κάνετε, της είπε, γιατί δεν είστε ο τύπος που ζητάω γι' αυτό το ρόλο. Είστε πολύ μελαχρινή και χρειάζομαι ξανθεία και γαλανο-μάτα... Για να μην έχετε όμως το αίσθημα πως είμαι προκατειλημμένος, άνεβείτε στη σκηνή, πάρ-τε το χειρόγραφο του ρόλου κι' έλάτε να σας δο-κιμάσω». 'Η δοκιμή έγινε. Και μετά την πρώτη αυτή δοκιμή ο Βιτόλντ άλλαξε γνώμη. Ούτε ξαν-θεία, ούτε γαλανομάτα του χρειαζόταν πιά. 'Εμ-πιστεύθηκε το ρόλο στη Χριστίνα. Και ή Χριστί-να τον έβγαλε άσπροπρόσωπο. 'Η καριέρα είχε άρχισι με καλούς οίανους. Πηγαίνει τουρνέ στο Βέλγιο, στην 'Ελβετία, στη Μεσημβρινή Γαλλία.

Στο μεταξύ ή Χριστίνα είχε παντρευτή τον αρχιτέκτονα κ. Τσίγκο. 'Αρχιτέκτονας, ζωγράφος, διακοσμητής. Φύσι άνήσυχη και εύαισθητη. Αυ-τός περισσότερο από κάθε άλλον κάνει τη σω-στή διάγνωση γιά τις καλλιτεχνικές δυνατότητες της γυναίκας του. Κι' αυτός την τονώνει ψυχικά να τολμήσει να κάνει δικό της θέατρο.

Μιά νέα ήθσποιός δικό της θέατρο στο Παρί-σι, είναι άθλος 'Ηράκλειος. Κι' όμως έγινε. Με

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΕΚΡΟΤΗΣΕ ΟΜΟΦΩΝΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΙ ΤΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΟΥΓΚΩ «ΘΑ ΦΑΝΕ ;»

ΣΤΗ «ΣΟΝΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ» ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ (ΑΡΙΣΤΕΡΑ) ΚΑΙ ΣΤΙΣ «ΑΒΑΣΙΜΕΣ, ΥΠΟΨΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ» ΤΟΥ ΖΑΝ ΚΟΚΤΩ (ΔΕΞΙΑ) ΕΔΕΙΞΕ ΤΟ ΠΟΛΥΠΛΕΥΡΟ ΤΑΛΑΝΤΟ ΤΗΣ

Περισσότερη φρεσκάδα στην έρμηνεία, περισσότερη απλότητα στο ύφος

χρήματα του ζεύγους Τσίγκου και με σκηνοθέτη τον Ροζέ Μπλέν νοικιάζονται οι Γκαίτε - Μονπα-νάς και άρχίζει ο άγώνας γιά την επιβολή του νέου θεάτρου. 'Αλλά τι το πραγματικά νέο έρ-χόταν να προσκομίση το νέο θέατρο της Χριστί-νας Τσίγκου; Περισσότερη φρεσκάδα στην έρμηνεία και περισσότερη απλότητα στο ύφος της έρμηνείας του διακόσμου, του κοστούμιού. 'Ε-πιδίωξις μεγάλη και καταπληκτική, αλλά έντιμη και γιά τοούτο πνευματική. 'Η ταπεινοφροσύνη και το άντιδεντετικό πνεύμα που κληρονόμησε από την μαθητεία της στον Ντυλλέν χαρακτηρίζουν το νέο θέατρο απ' τα πρώτα του θέματα. Στα δυό πρώτα έργα, το έναρκτήριο και το δεύτερο, ή θιασαρχίνα δεν έχει ρόλο. Περιμένει το έργο και την ώρα της. 'Εμφανίζεται στην «Σονάτα των Φαντασμάτων» του Αύγουστου Στρίνπεργκ με έ-πιτυχία μοναδική. 'Ακολουθεί μιά διαφωνία με τον σκηνοθέτη και ο Ροζέ Μπλέν άποχωρεί και έτσι μένει ή Χριστίνα μόνη υπεύθυνη γιά όλα. 'Ο ρόλος του συζύγου, όπως κι' ή ίδια το άναγνω-ρίζει, τώρα που έχουν χωρίσει πιά, στάθηκε μο-ναδικός. Αυτός τόνωσε το ήθικό της, αυτός την

έκανε να συνειδητοποιήσει τις δυνατότητές της να σταθή έπικεφαλής μιάς τέτοιας προσπάθειας. 'Ο άγώνας άρχίζει. 'Ανεβάζει το «'Ανδροκλής και το λιοντάρι» του Μπέρναρ Σω και ή παράστασι ά-φήνει έποχή. Τόσο στο «'Ανδροκλής και το λιον-τάρι» όσο και στο «Κρινολίνο και κρεμανιόλα» που είναι δεκατέσσερα δραματικά σκέτες του 'Ανρύ Μονιέ, ή κριτική στάθηκε ένθουσιαστική.

«Έχω ύπ' όψει μου μιά σειρά κριτικές γιά το τελευταίο αυτό έργο που παίχθηκε κατά τα τέλη Μαρτίου του 1954, που θα ζήλευε κάθε καλλι-τέχνης του θεάτρου. Γιατί σ' αυτό το έργο πα-ρουσιάζεται το πολύπλευρο ταλέντο της Χριστί-νας Τσίγκου: Είναι δική της ή διασκευή, δική της ή σκηνοθεσία και σοβαρή ή ύποκριτική συμ-βολή της με την άριστοτεχνική έρμηνεία δυό ση-μαντικών ρόλων. Της γυναίκας ενός καταδικασμέ-νου σε θάνατο και ενός παιδιού.

«Ο Ρομπέρ Σαζάλ, στο «Παρί-Πρές» της 26 Μαρτίου 1954, γράφει ότι: «ή Χριστίνα Τσίγκου στο ρόλο της γυναίκας του μελλοθανάτου υπήρ-ξε τελείας.

«Ο Μαρσέλ Καρπέν στην «Κομπά» της 30ης

Μαρτίου 1954 γράφει ότι: «ή ακρίβεια των τόνων της φωνής του νέου κι' άνυπόφορο παιδιού στά-θηκε μιά από τις πιο έντονες εντυπώσεις της βρα-δυάς». Και άναγνωρίζει ότι ο ρόλος της γυναίκας του καταδίκου, ρόλος συνθετικός, άνήκει στους ρόλους που προσαρμόζονται στο ταλέντο της.

«Ο Ζαν Ζακ Γκωτιέ στο «Φιγκαρώ» άναγνω-ρίζει ότι ή Χριστίνα Τσίγκου στάθηκε στο ύψος των ρόλων της.

«Ο Ζωρζ Ριβόν στο κυριακάτικο «Μόντ» της 2ας 'Απριλίου γράφει ότι: «ή Χριστίνα Τσίγκου κατήγαγε μεγάλη έπιτυχία στους ρόλους της».

Υπό το ίδιο πνεύμα έγραψαν οι Μάρκ Μπε-ίσμπεντέρ στα «Γαλλικά Γράμματα», ή Χριστίνα Γκαρνιέ, ο Ζαν Μισέλ Ρεναιτούρ στη «Ματέν», ο Γ. Ζολύ στην «'Ορόρ» και ο Ζαν-Ντάρς στην «'Ε-βδομάδας» της 7ης 'Απριλίου την ονομάζει «κα-ταπληκτική».

Το πρόβλημα που άπασχολεί την Χριστίνα Τσίγκου, μετά από τόσην έπιτυχία, είναι ένα πρόβλημα καθαρά πνευματικό: 'Η ποιότητα του δραματολογίου. 'Αναγνωρίζει ότι ή θεατρική πα-ραγωγή περνά μιά έντονη κρίσι που μοιραία έ-

χει τον σοβαρό της άντίκτυπο σ' όλο το παγκό-σμιο θέατρο. Πιστεύει ότι θέατρο σημαίνει κατά πρώτο λόγο ο ποιητής του θεάτρου. Χωρίς αυτόν το θέατρο ξεπέφτει σ' έναν άχαρο βιοπορισμό. «Όταν λέμε γαλλικό θέατρο, έννοούμε κατά πρώ-το λόγο Μολιέρο, Κορνήλιο, Ρακίνα κλπ. «Όταν λέμε άγγλικό, έννοούμε την πλειάδα των μεγάλων ποιητών του θεάτρου, από τον Σαίξπηρ ως τον Μπέρναρ Σω. «Όταν λέμε ισπανικό θέατρο, έν-νοούμε την άνάλογη πλειάδα ποιητών, που άρχί-ζει από τον Καλντερόν και τον Λόπε ντε Βέγκα και φτάνει ως τον 'Υάκινθο Μπεναβέντε... Παρά όμως την κρίσι της δραματογραφίας ή Χριστίνα Τσίγκου πιστεύει και έλπίζει ότι ο ποιητής του συγχρόνου θεάτρου κυοφορείται. Πότε και πού ακριβώς θα παρουσιαστή δεν είναι εύκολο να προ-καθοριστή. 'Αλλά θά παρουσιαστή. Αυτή είναι ή πίστις της. Και έν όνόματι αυτού του «έρχου» μέ-νο υ δουλεύει με πίστι, με άυταπάτη, με φα-νατισμό. Και είναι τόσο σπάνιες παρόμοιες έκ-δηλώσεις!

Ἡ Αἰωνία ἀσκή... ἡ νέα γραμμή ἀέ-
φλει ὁλόγισια ἀπὸ τοὺς ὤμους ἕως τὸ
στρίψωμα

Πρώτη ἐμφάνισις :

Ἡ νέα μόδα τοῦ 1956 ἔκαμε
τὴν ἐμφάνισί της ἀπὸ ἑκατοντά-
δες περιοδικὰ καὶ ἡμερηίδες.
Ἐρχεται ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ ἔ-
χει γεννηθῇ μέσα σὲ λιγοστά,
διαλεχτὰ σπίτια μετὰ ἀπὸ πολ-
λοὺς μῆνες ἀγωνίας, ἐργασίας
καὶ μελέτης. Πρὶν ἀπὸ τὴν 1η
Μαρτίου καμμιά φωτογραφία δὲν
εἶχε δικαίωμα νὰ δημοσιευθῇ.
Εἶναι μία παράδοσις πού κρατιέ-
ται αὐστηρότατα τὰ τελευταῖα
χρόνια καὶ πού ἔτσι ἔχει δώσει,
μέσα στὸ χρόνο, δυὸ μεγάλες
πρεμιέρες, μιὰ ἀνοιξιὰτικὴ καὶ
μιὰ φθινοπωρινή, στὴν ἐπίδειξι
τῆς κάθε νέας γραμμῆς.

Ὅλο καὶ πιὸ ἀπλά...

Ἀπογυμνωμένη ἀπὸ κάθε πε-
ρίπλοκο στολίδι, πού χαλὰ τὴν
βασικὴ ἀρχιτεκτονικὴ γραμμὴ
τοῦ φορέματος, ἡ νέα μόδα 1956
συνδυάζει τὴν μεγάλῃ ἀπλότητα
καὶ τὴν μελετημένη κατάνοια
γραμμῆς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι
θερίζει τώρα αὐτὰ πού ἔχει σπεί-
ρει ὁ Κριστιάν Ντιὸρ πρὸ διετί-
ας. Μόνον οἱ ἀδασεῖς εἶχαν πιστέ-
ψει ὅτι ἦταν δυνατόν νὰ σώσουν
μερικὲς στὰρ τοῦ Χόλλυγουντ,
Μαίριλιν Μονρόε καὶ Ἀνίτες
Ἐκμπεργκ, τὴν γυναικεῖα καμ-
πύλη καὶ νὰ ἀδιαφορήσουν γιὰ
τὸν Ντιὸρ ὁ ὁποῖος ἀνήγγειλε
ὅτι ξαναγεννιέται ἡ λεπτὴ γυναι-
κα «βέλος».

Βέλος ἡ ἄνθος

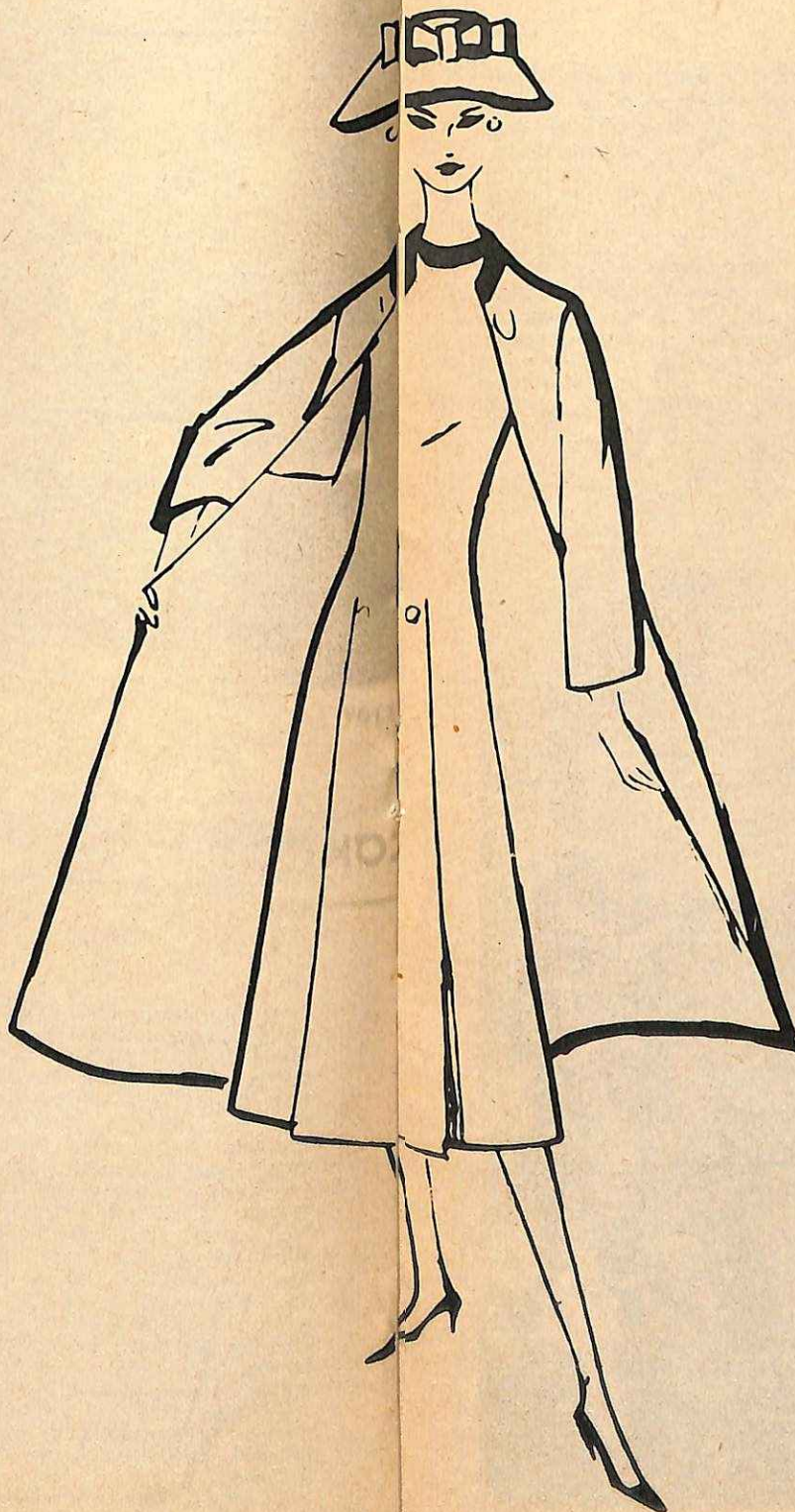
Φυσικὰ ἡ δικτατορία τοῦ Πα-
ρισιοῦ ἐνίκησε πέρα ὡς πέρα,
καὶ ἐφέτος ἡ ἀνοιξιὰτικὴ συγκο-
μιδὴ τῶν νέων μοντέλων παρου-
σιάζεται ἀπὸ γυναικεῖες λεπτές
καὶ ἰσχνές σὰν στάχια. Τὰ σώμα-
τα πού μόλις διαφαίνονται κάτω
ἀπὸ τὰ φορέματα δὲν εἶναι σχη-
ματισμένα γυναικεῖα σώματα,
ἀλλὰ ὀλόγινα κορμιά ἐφήθων.

«ΦΟΡΕΜΑ — ΠΑΛΤΟ» ἀπὸ
ζέρεσϋ μὲλλινο, σὲ ἴσια
γραμμὴ μπροστὰ, μ' ἓνα «ἐφ-
φὲ» μπλουζάν πίσω.

Ἡ Νέα Μόδα

Ἡ γυναίκα - ἄνδρος τοῦ 1956

Ἐνα σκίλσο παρὰσλαϊκὸ ποὺ συγκεντρώνει
τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῆς νέας μόδας

Φορέματα, παλτά, ταγιέρ πέ-
φτουν ἐλαφρὰ καὶ μοιάζουν ν'
ἀνεμίζουν ἐπάνω στὶς σιλουέττες
τῶν μαννεκέν, ὡχρὰ καὶ ἀέρινα
πλάσματα μὲ πολὺ βαμμένα χεί-
λη καὶ μάτια κατὰμαυρα ἀπὸ
ρίμμελ. Τὴν παρουσιάζουν τὴν
γυναῖκα τοῦ 1956 σὲ ἄνθος, μὲ
τὸ ὀλόγινο σῶμα πού σχηματί-
ζει τὸ κλαρί, καὶ τὸ πελώριο κα-
πέλλο πού σχηματίζει τὸ λουλού-
δι. Αὐτὸ τὸ καπέλλο ἔχει ἐφέ-
τος τεραστίαι σημασία, καὶ ἔχει
κληρονομίησιν ὅλο τὸ στολίδι πού
ἔχει ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ φόρεμα.
Συχνὰ τυλιγμένο μὲ λουλού-
δια καὶ κορδέλλες, βαθὺ καὶ με-
γάλο, καὶ ἀκόμη τόσο καινούρ-
γιο σὲ ὕφος καὶ γραμμὴ ὥστε
νὰ μοιάζῃ ἐλάχιστα κολακευτι-
κὸ, τὸ νέο καπέλλο εἶναι τὸ δύ-
σκολο σημεῖο τῆς νέας μόδας, ἡ
ἐπικίνδυνη παγίδα πού θὰ κατα-
τροπώσῃ ὅσες δὲν τὸ ἀντιμετω-
πίσουν μὲ πολλὴ προσοχή.

Τρία ἀστέρια

Τὸ «μπολερό» βασιλεύει καὶ
παρουσιάζεται ἐφέτος μὲ τρεῖς
διαφορετικὲς ὀνομασίες. Τὰ «κα-
νεζού» καὶ τὰ «καρὰκό» δὲν
εἶναι παρὰ ξαδερφάκια τοῦ «μπο-
λερό» καὶ χρησιμεύουν εἰς τὸ νὰ
σχηματίζουν τὴν ἴδια γραμμὴ,
νὰ πέφτουν δηλαδὴ ἐπάνω στὸ
ὀλόγισιο βασικὸ «φόρεμα-φουρ-
ρώ» καὶ νὰ φαρδαινούν, νὰ τε-
τραγωνίζουν τὸν μπούστο. Ἐ-
χουν χίλιες διαφορετικὲς μορφές
αὐτὰ τὰ τρία ἀστέρια τῆς ἐφε-
τεινῆς μόδας. Ἀλλὰ εἶναι ἀπλά
ζακετάκια, κομμένα κοντὰ ἐπά-
νω ἀπὸ τὴν μέση, ἀλλὰ μοιάζουν
μὲ «μπέρτες» καὶ περνοῦν ἐπάνω
ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀλλὰ κουμπώ-
νουν, ἀλλὰ δένουν μὲ ἓνα ὑφα-
ματένιο φλόγγο, ἀλλὰ εἶναι ἐν-
τελῶς ἀπλά καὶ σπὸρ, ἀλλὰ ὀ-
λοκέντητα, στολίζουν τὰ μεγάλα
βραδυνά.

ΑΠὸ ΛΙΝΟ ΜΠΛΕ ἀνοικτὸ,
τὸ χαριτωμένο αὐτὸ φόρεμα
εἶναι κομμένο σὲ γραμμὴ πού
τὸ κάνει νὰ μοιάζῃ ὅτι ἔχει
μπολερό.

Τὸ ὀνομάζουν «κανεζού», ἢ «καρὰκό»,
τὸ γινώριμο «μωολερὸ», ποὺ ἐμφανίζε-
ται σὲ ὅλες τὶς συλλογές.

Τά ωραία, γά εύκομα ... Τά δύσκολα αλλα κομψά!..

ΕΠΑΝΩ ΑΡΙΣΤΕΡΑ : Σεμιζιέ του οίκου «Ζακ Φάτ», μπλέ με λευκή ρίγα, με ώμους λίγο τετράγωνους, μανίκι κάτω από τον αγκώνα, ίσια φούστα και λευκό «άξεσσουάρ».

ΚΑΤΩ: Πάλι του ιδίου οίκου, απογευματινό από άλμπακά μπλε σκούρο, φούστα ίσια σε σχήμα «φακέλου» και ένα κολακευτικό γιακά από όργαντι λευκό, πλισσέ.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ : 'Από τη συλλογή του Ζαν Ντεσσέ, που θριάμβευσε έφετος στο Παρίσι: "Ένα χαριτωμένο απογευματινό από ταφτά έμπριμέ σε τόνους γκρι και ρόζ, με την «κινητή» μπέρτα που είναι μια έμπνευσις του Έλληνοσ δημιουργού και ένα από τὰ μεγάλα «σουξέ» τής έφετεινής σαιζόν.

ΔΕΞΙΑ: Κλασσικό μοντέλο 1956 του Κριστιάν Ντιόρ. Φαρδύ, κοντόμεσο, με μανίκια πλούσια και μπούστο τετράγωνο, ίσια φούστα και ζώνη δεμένη με άνεσι, είναι από μάλλινο σε τόνους μπέζ και φοριέται με μαύρα γάντια και μαύρο καπέλλο.

ΚΑΤΩ: Πάλι του Ντιόρ, θαυμάσιο σε γραμμή με το ψεύτικό του μπολερό, φόρεμα λινό «γκρέζ» που άπαιτεί άπεριόριστη κομψότητα

Ήρμονία και χάρις...

Άνοικτοι γιακάδες που αφήνουν τόν λεπτό γυμνό λαιμό να ξεπετιέται ανενόχλητος, είναι ένα από τὰ χαρακτηριστικά σημεία τών φορεμάτων. Τίποτε δέν σφίγγει, ή, τουλάχιστον, τίποτε δέν πρέπει να μοιάζει ότι σφίγγει την γυναίκα του 1956, και ή ζώνη δένει ελεύθερα, έλαφρά, χωρίς ούτε να συγκρατή, ούτε να υπογραμμίζει. Συχνά μια φαρδειά κορδέλλα έρχεται και σημειώνει την μέση, άσπρη, ή σε χρώμα δυνατά αντίθετο απ' αυτό του φορέματος. Οι περισσότερες, γάρνιτούρες είναι πολύ άπλές και βασίζονται στο χρώμα για να γίνουν αντίληπτες.

Στενές και φαρδείες

Οι φούστες ακολουθούν δύο σχολές, την ίσια και την έλαφρώς φαρδειά με τονισμένη προτίμησι προς την πρώτη. Είναι ή έποχή τής άπέριτης γραμμής και όλες οι περιπλοκές, οι πιέττες, οι σουρες, τὰ πολλά πλισσέ έχουν μείνει στο περιθώριο. Νεωτερισμός που έχει πιάσει πολύ, είναι τὸ στενό «φουρρώ» και ή διπλή σχιστή φούστα που πέφτει από πάνω. Γενικά τὸ «καφτάνι» που άνεκάλυψε πέρυσι τὸ Παρίσι έμφανίζεται σε πολλές μορφές, και τὰ σχιστά παλτά, που φοριούνται περαστά πάνω από τὸ κεφάλι, είναι ιδιαίτέρως αγαπητά.

Σκουλαρίκια και χάνδρες...

Μαργαριτάρια, χάνδρες λευκές, χάνδρες χρωματιστές, γύρω από τὸ λαιμό, ούτε σφικτά τοποθετημένες σαν κολλιέ σκύλου, ούτε άφημένες να κρέμονται σε νοσταλγία του 1920, φοριούνται από όλα τὰ μαντενά, σε όλες τις συλλογές. Και πολλά σκουλαρίκια, συχνά βαρεία και πελώρια και πολύχρωμα, βοηθούν την τάσι που υπάρχει ν' αρχίζει τὸ στολίδι και ὁ πλούτος γύρω από τὸ γυναικείο κεφάλι. Και τὰ κτενίσματα, άλλωστε, έχουν βαρύνει και δέν είναι πιά τής μόδας τὰ έντελώς κουτσουρεμένα και άκτένιστα κεφάλια.

Σοβαρότης στις λεπτομέρειες...

"Όλα τὰ κουμπιά έφετος άνήκουν σε δύο κατηγορίες: ή άπλά άνδρικά, ή ντυμένα σκέτα από τὸ ίδιο ύφασμα του φορέματος, του ταγιέρ, ή του παλτοῦ. Καμμιά «φανταζία» δέν φοριέται, κανένα σκαλισματάκι, κανένα χρυσό μοτίβο δέν χρειάζεται για να πλουτίσει τὸ κουμπί, που θρίσκειται εκεί που θρίσκειται μόνο για να κουμπώνει. Τὸ ίδιο και οι ζώνες, δερμάτινες ή ύφασματένιες, τελείως άπλές, χωρίς γαρνιτούρες, ή φιθύμπες, πρέπει άπαραιτήτως να μένουν εις τὸ περιθώριο τής προσοχής.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Θαυμάσιο βραδινό φόρεμα του Κριστιάν Ντιόρ, λευκό, κεντημένο, σε τύπο δροσερά καλοκαιρινό που συνεχίζει την σειρά των «κολακευτικών» μοντέλων και που με ένα «μπολερό» μεταμορφώνεται σ' ένα ωραιότατο νυφικό.

ΣΤΗΝ ΔΕΞΙΑ ΣΕΛΙΔΑ: Κομψότατο μοντέλλο του Ζάν Ντεσσε, που συγκεντρώνει τα ωραιότερα σημεία της νέας γραμμής. Από μουςσελίνα, σε χρώμα «μπλέ - νουί», έχει την λευκή κορδέλλα που ντραπάρει στο στήθος και στολίζει το φόρεμα με το φωτεινό της πέρασμα

Η Μόδα που έρχεται...

♥ Χρώματα: Κυρίως το μπλε σε όλες τις αποχρώσεις και όλοι οι τόνοι του μπέζ... ♥ Το ύφασμα «πρένς - ντέ - Γκάλ» το ανδρικό με τα σχέδια τα τετράγωνα για φορέματα σπόρ και ταγιέρ... ♥ Οι μπλουζες ή πολύ «γυναικείες», από οργαντζά, λευκές με μεγάλους γιακάδες και «ζαμπώ»... ♥ Η κορδέλλες παντού... καπέλλα, γαρνιτούρες, ζώνες, γιακάδες, μανικέτια... ♥ Το λινό, το ζέρσεϋ, ο ταφτς έμπριμέ... για το πρωί, το απόγευμα, το βράδυ... ♥ Τα μεγάλα βαρειά σκουλαρίκια, οι χάντρες χρωματιστές που σχηματίζουν κολλιέ, ούτε πολύ στενά στον λαιμό, ούτε πολύ κρεμαστά... ♥ Τα παπούτσια με ύψηλο τακούνι και πολύ μυτερά και λεπτά... ♥ Τα βαθειά ντεκολτέ στο ταγιέρ και στα πρωινά φορέματα... ♥ Πάλι οι ώμοι άνασκημένοι έλαφρά... και φαρδειά μανίκια... ♥ Ύψηλά ή μέση... Ύψηλά το στήθος και χαμηλά στο μέτωπο το καπέλλο... ♥ Πολλές λευκές γαρνιτούρες...

Όνόματα που ξεχωρίζουν έφετος και βρίσκονται στην κορυφή των δημιουργικών του επαγγέλματος: Κριστιάν Ντιόρ, Ζάν Ντεσσε, Μπαλμαίν, Φάτ, Λανθέν - Καστίλλο.

Η Μόδα που φεύγει...

♥ Τα πολύ κοντά, αγορίστικα και άκτένιστα μαλλιά... ♥ Η έπιρροή Γκρέϊς Κέλλυ, ένικησε την μόδα Όντρεϋ Χέμπουρν... ♥ Τα καπέλλα που αφήνουν ξέσκεπο το μέτωπο... ♥ Ξεπερασμένα: Η πολύ έκφραστικές μέσες, που σφίγγουν πολύ φαρδείες χωριάτικες φούστες... ♥ Τα μανίκια που φθάνουν έως το χέρι — όλα σταματούν γύρω από τον αγκώνα... ♥ Το παλαιό κλασσικό ταγιέρ... έδωσε την θέση του σ' ένα πιο καινούργιο, πιο ζωηρό, με κοντή ζακέττα κομμένη σε άνετη γραμμή... ♥ Τίποτε στο στυλ «πρενσές»... κανένα παλτό έφαρμοστό και σφιχτό... ♥ Ούτε πολύ κοντά τα φορέματα, ούτε πολύ μακριά... ♥ Γενικά: κάθε έκκεντρίκότης είναι σε δυσμένεια, εκτός εάν παρουσιάζεται υπό μορφήν καπέλλου...

ΜΟΔΑ

Η μόδα το βράδυ

Θαυμάσια βραδινά, άλλα στενά και σχετικώς απλά και άλλα με φαρδείες, πλούσιες και πολυεργασμένες φούστες, εμφανίζονται σε όλες τις συλλογές. Επίσης ξεαναγύρισαν έφετος την άνοιξη τα μακριά, χωρίς να χάσουν ακόμη την θέση τους τα κοντά χορευτικά βραδινά. Μπορεί κανείς να πη ότι έπι-

κρατούν τρία βασικά «στυλ». Είναι τα κοντά και μάλλον φαρδειά, πάντα χαριτωμένα και νεανικά, συχνά από νταντέλλα, μουςσελίνα ή έμπριμέ με μεγάλα άνθη, που συνοδεύονται από παλτά ριχτά άσορτί. Μερικά ιδίως του Μπαλμαίν, κρατούν το «στυλ» το κοντό, αλλά ανήκουν εις την επίσημη κατηγορία, διότι είναι φτιαγμένα από πλούσια ύφασματα, βαρύτατα κεντημένα, με σφιχτά πολύχρωμα,

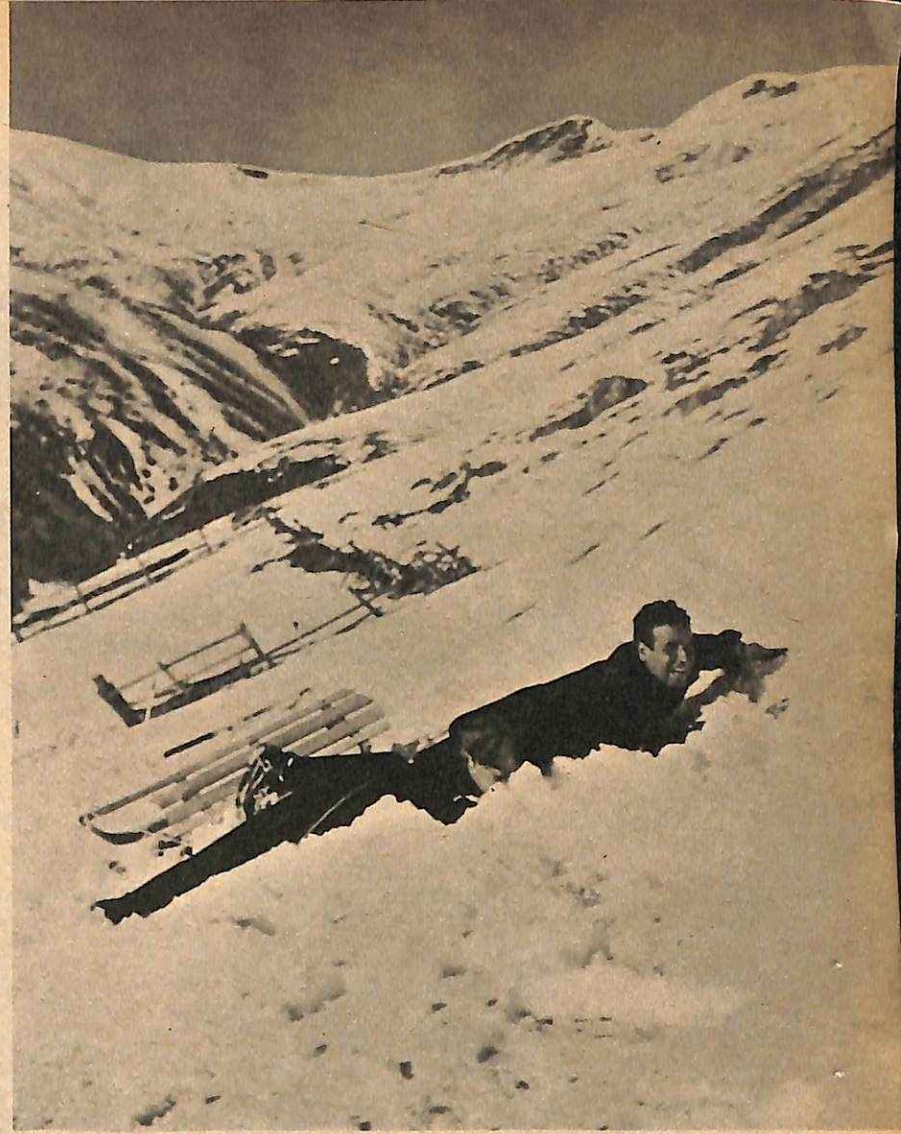
χρυσafiά μοτίβα. Δεύτερο στη σειρά έρχεται το μακρύ ίσιο φόρεμα, σαν αυτό το θαυμάσιο μοντέλλο του Ζάν Ντεσσε που δημοσιεύουμε, που είναι και για μικρές και μεγάλες δεξιώσεις και κολακεύει περισσότερο τις αδύνατες σιλουέττες. Ένα από τα καινούργια του σημεία είναι ή μεταχείρισις της μουςσελίνας. Σ' αυτό το στενό φόρεμα, το λεπτό ύφασμα πέφτει έλαφρό επάνω από το βασι-

κό «φουρρώ» και ή όλη γραμμή χάνει λίγο την αυστηρότητά της. Το τρίτο, το μεγάλο, φαρδύ βραδινό, εμφανίζεται θαυμάσιο, κεφατο, χαρούμενο, με μπουστους έφαρμοστούς, μέσες στενές, και φούστες πλούσιες από βολάν, νταντέλλες, κορδέλλες, «μπροντερί - άγκλαϊζ» και «τρου - τρού», το παλιό γνώριμο μαύρο βελουδάκι περασμένο ανάμεσα στην κεντημένη λευκή μπατίστα.

Συμπεράσματα...

Τίποτε το έπναστατικό δέν έχει έμφανισθή, όλα τα φορέματα που κρέμονται σε όλες τις ντουλάπες της γής, μπορούν ακόμη να φορεθούν, και όχι μόνο λόγω ανάγκης, όπως συμβαίνει σε εκατομμύρια γυναίκες, είτε αλλάζει ή μόδα, είτε όχι... Λίγο «κλάδεμα» θέλουν τα περισσότερα, ένα ψαλλίδι που ν' ά-

φαίρεση γιακαδάκια, σούρες, στολίδια, «μπάσκ», πιέττες, τσέπες έξωτερικές και πάσης μορφής «μπιχλιμπιδία». Όσο πιο γυνικό, όσο περισσότερο μοιάζει με μαθητική ποδιά ή με μακρύ κοστούμι του μπάνιου, όσο πιο στεγνό, ίσιο «φτωχό» είναι το φόρεμα, τόσο περισσότερο ανήκει στο 1956...

Η ΜΑΡΤΙΝ ΚΑΡΟΛ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΡΑΣ ΤΗΣ, Ο ΣΚΗΝΟΘΗΤΗΣ ΚΡΙΣΤΙΑΝ ΖΑΚ, ΠΕΡΝΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΣΚΙ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

ΞΕΚΙΝΑΝ ΓΕΛΑΣΤΟΙ ΚΑΙ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΙ —ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΥΠΟΨΙΑΖΩΝΤΑΙ ΟΤΙ ΛΙΓΑ ΜΕΤΡΑ ΠΙΟ ΠΕΡΑ ΘΑ ΠΕΣΟΥΝ, ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥΣ...

‘Η Μαρτίν, ό Κριστιάν, τὰ χιόνια καί οί τούμπες

Η Μαρτίν Καρόλ καί ό σύζυγός της Κριστιάν - Ζάκ είναι σίγουρα πολυάσχολοι άνθρωποι. Καί οί άσχαλίες κουράζουν τά νεύρα, ένώ μία ήθοποιός καί ένας σκηνοθέτης πρέπει νά είναι πάντα φρέσκοι καί έτοιμοι γιά δουλειά. Τόν περασμένο χρόνο, ή Μαρτίν έχασε 4 κιλά καί ό Κριστιάν άρχισε νά φοβάται τήν υπερέκπωση. Σκέφθηκαν, λοιπόν, νά έπωφεληθούν άπό τόν φοβερό έφετεινό χειμώνα καί νά περάσουν μερικές μέρες στά βουνά παίζοντας μέ τό χιόνι.

Στούς πρόποδες του Αλχένος Ντ' Άλλός, στό μικρό ξενοδοχείο τών 22 δωματίων, μόνον τρείς πελάτες κατοικούν: ‘Η Μαρτίν, ό άνδρας της καί ή μητέρα της κυρία Μουρέ. ‘Η Μαρτίν ανεκάλυψε τό γραφικό καί ήσυχο αυτό καταφύγιο έδώ καί 5 χρόνια, όταν γνώριζε τίς πρώτες μεγάλες της κινηματογραφικές έπιτυχίες. ‘Ηδη, οί ιδιοκτήτες τής πανσιόν είναι παλιοί της φίλοι.

Γιά τά χιόνια, ή υπέρκομψη στάρ δέν πήρε μαζί της πολλά ρούχα. Μερικά πουλόβερ, δερμάτινες ζακέτες, 3 μόνον φορέματα, 4 ζεύγη κάλτσες, γάντια, παπούτσια γιά τό χιόνι καί δύο ζευγάρια ειδικά γυαλιά.

Μετά τό πρωινό τους, φεύγουν καί οί δύο γιά έναν περίπατο, μέ τό σκι στό χέρι, καί γυρίζουν γιά τό μεσημεριανό φαγητό κουρασμένοι άλλα ήρεμοι. ‘Ο Κριστιάν είναι καλός χιονοδρόμος, ή Μαρτίν όμως δέν τά

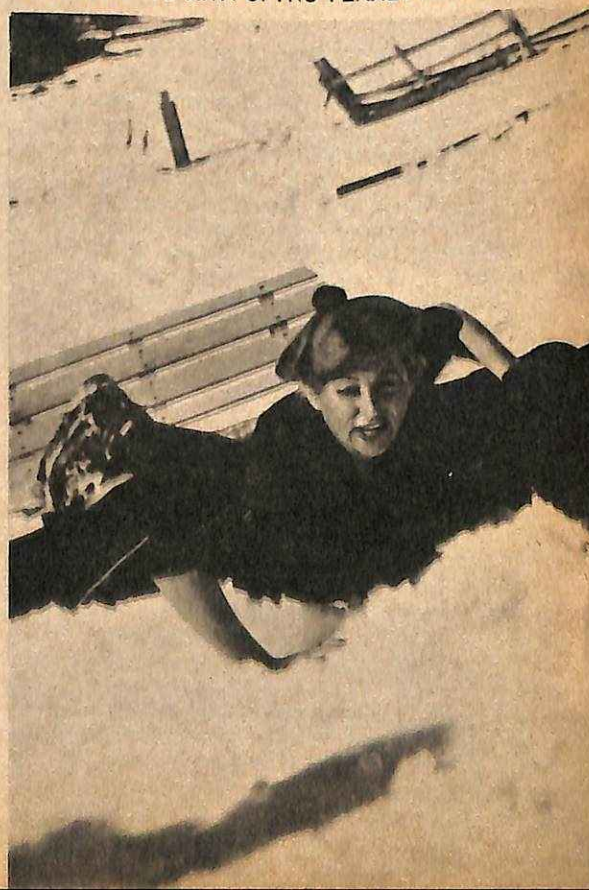
καταφέρνει. Ούτε φαίνεται νά μπορέση ποτέ νά μάθη, γιατί δέν έχει τό δικαίωμα νά έξασκηθί σοβαρά. Σύμφωνα μέ τό συμβόλαιό της δέν μπορεί νά διακινδυνεύση σπασμένα πόδια καί μπράτσα καί πρέπει νά προσέχη πολύ.

‘Αντιθέτως, όμως, άπολαμβάνει τό χιόνι σαν μέσον νά γίνη ακόμη πιό ήμορφη. Κάνει μασσάζ μέ χιόνι, πού δροσίζει καί μαλακώνει τό δέρμα καί κάνει ήλιοθεραπεία πού θα τήν έκτιμήσωμε όλοι στήν προσεχή έγχρωμη ταινία της. Γιατί είναι γνωστό ότι ό ήλιος στά χιόνια χρυσίζει τό δέρμα, χωρίς νά τό κοκκινίζει καί νά τό άγριεύη όπως ό ήλιος του μεσοκαλόκαιρου!

Μετά τό φαγητό, ξεπλώνουν λίγο καί τ' άπογεύματα κατεβαίνουν στό γειτονικό χωριό. Αύτή τήν έποχή σκοτεινιάζει γρήγορα. Τά θράδνα, λοιπόν, ή Μαρτίν, ξεπλωμένη, διαθάζει άστυνομικά μυθιστορήματα, ένώ ό Κριστιάν - Ζάκ μελετά καί διορθώνει τό «ντεκουπάζ» τής επόμενης ταινίας του. Στήν όποιαν όμως δέν πρόκειται νά παίξη ή Μαρτίν, γιατί καί οί δύο έδήλωσαν ότι καιρός είναι ν' άνανεωθούν καλλιτεχνικά καί νά δοκιμάσουν καί άλλα είδη έργων έκτός άπό αυτά πού μπορούν νά γυρίζουν μαζί.

Γιά τήν ώρα όμως, μεταξύ μιάς τούμπας στά χιόνια καί ένός «ντετέκτιβ στόρυ», ζούν μιά δεύτερη σελήνη του μέλιτος, πριν ξαναρχίση ή σκληρή δουλειά στά στούντιο.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΤΟ ΑΝΤΡΟΓΥΝΟ ΓΕΛΑΕΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ. ΔΕΞΙΑ: Η ΚΑΡΟΛ, ΟΜΩΣ, ΠΕΦΤΟΝΤΑΣ, ΧΤΥΠΗΣΕ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΗΣ: ΜΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙΞΗ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΗΝ ΤΡΥΦΕΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

22

Αὐτὰ παθαίνει μιὰ χώρα, εἶπε, ὅταν στρέφεται ἐναντίον τὸν συμμάχων της. Τὰ τελευταία γεγονότα θὰ ἔπρεπε νὰ δάλουν σὲ σκέψεις κάθε λογικοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Νέλσων ἦρθε στὴ Νεάπολη σὰν φίλος πρὶν τέσσαρα χρόνια. Θὰ ἦταν ἀλήθεια κρίμα ἂν ἐρχότανε γιὰ δευτέρα φορὰ σὰν ἐχθρὸς.

Ὁ Φερδινάνδος γέλασε ξηρὰ μὲ ὕφος πολὺ κουτό. Εἶπε πὼς τὰ γαλλικὰ τῆς λαίδης Χάμιλτον δὲν ἦταν ἐκείνη τὴ μέρα τόσο καλὰ ὅσο συνήθως καὶ δῆκε ἀπ' τὸ δωμάτιο. Ἡ Μαρία γέλασε, ὡστόσο θεώρησε σωστὸ νὰ κάνῃ μιὰ ἥπια παρατήρηση.

—Ὅπως θάλεγε ἡ μητέρα σου, ἀγαπητὴ μου Ἔμμα, εἶπε, δὲν εἶσαι στὰ καλὰ σου σήμερα.

—Γιὰ νὰ εἶμαι εὐλικρινὴς, ἀποκρίθηκε ἡ Ἔμμα, δὲν εἶμαι στὰ καλὰ μου ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ἔμαθα τὴ μεγάλη μας νίκη στὸν Ἅγ. Βικέντιο. Πάντως, ζητῶ συγγνώμην. Τὸ ξέρω πὼς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ προσπαθῶ νὰ δάλω ἕνα βασιλεῖα στὴ θέση του.

—Καὶ ὅμως ἔβαλες τὸν χοντρὸ Φερδινάνδο μου στὴ θέση του, ὠμόλογησε ἡ Μαρία-Καρολίνα. Τὰ λόγια σου με διασκέδασαν πολὺ. Κι' ὅταν σκέπτομαι, πὼς χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ, μόνος του ἔδωσε τὴν προειδοποίηση ποὺ ὠδήγησε τὴν Ἰσπανία στὴν ἥττα, ἡ χαρὰ μου δὲν ἔχει ὅρια.

Ἡ Ἔμμα σήκωσε ψηλὰ τὸ κεφάλι μὲ μεγάλη περηφάνεια. Δὲν τῆς χρειαζόταν παρὰ μόνον αὐτὴ ἡ ὁμολογία γιὰ νὰ πεισθῇ ὀριστικά πὼς αὐτὴ, ἡ Ἔμμα Χάμιλτον—μὲ τὴ βοήθεια, βέβαια, καὶ τῆς Μαρίας-Καρολίνας—εἶχε χαρίσει τὴ νίκη στὸ βρετανικὸ στόλο.

—Ἀν καί, γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, πρόσθεσε ἡ Μαρία-Καρολίνα, ἡ Ἰσπανία κήρυξε τὸν πόλεμο ἐναντίον τῆς Ἀγγλίας πολὺ πρὶν ἀπ' τὴ ναυμαχία.

Ἡ Ἔμμα ζάρωσε σὰ νὰ εἶχε δεχτὴ μιὰ ψυχρολουσία.

—Κι' ὅμως τὸ γράμμα ποὺ ἀντέγραψα ἔπαιξε μεγάλου ρόλου, εἶπε ζωηρὰ. Ὅποιοι ξέρεи τὸν κίνδυνο ποὺ τὸν περιμένει, ἔχει καὶ νὰ φυλάγεται. Ὁ Νέλσων ὁ ἴδιος λέει πὼς χάρις στὴν προειδοποίησή μας εἶχε ὅλο τὸν καιρὸ νὰ εἰσπραχθῇ.

—Ἀλήθεια; ρώτησε ἡ Μαρία εὐφρονικά.

—Μάλιστα, ἀλήθεια, ἀποκρίθηκε ἡ Ἔμμα μὲ θέρμη.

Μιὰ μικρὴ φασαρία ἀκούστηκε στὸ διάδρομο καὶ σὲ λίγο ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ μπήκε διαστικά στὸ δωμάτιο. Εἶχε τρέξει καὶ ἦταν λαχανιασμένος ἀπ' τὴν κούραση. Ἡ ἀπροσδόκητη ἐμφάνισή του καὶ ἡ πρόδηλη ταραχὴ τοῦ ἀνησυχῆσαν τὴν Ἔμμα.

—Χάμιλτον, τί συμβαίνει;

—Πολὺ τρομερὰ καὶ δυσάρεστα νέα, τραύλισε ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ με κομμένη ἀναπνοή, δίνοντας ἕνα γράμμα στὴν Ἔμμα.

—Ἀπ' τὸν Νέλσωνα, ἀγαπητὴ μου.

Ἡ Μαρία σγκώθηκε ἀπ' τὸ κάθισμά της.

—Μετά τὴ νίκη, ἡ ἥττα! ψιθύρισε.

Ἡ Ἔμμα κύτταξε τὸ γράμμα. Τῆς ἦταν ἐντελῶς ἀδύνατο νὰ διαβάσῃ τίς λίγες, τρομερὰ κακογραμμένες φράσεις.

—Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ γράψιμό του, εἶπε.

—Ἐγγραψε τὸ γράμμα μὲ τὸ ἀριστερὸ του χέρι, ἐξήγησε ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ. Τραυματίσθηκε πάλι πάνω στὴ μάχη. Ὁ καημένος... νάι, ἀγάπη μου, ὁ καημένος ἔχασε τὸ δεξιὸ του χέρι.

—Ὡ, Χάμιλτον... δὲν εἶναι δυνατόν!

—Πρέπει νὰ τοῦ γράψῃς δυὸ λόγια γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃς, ἀγάπη μου. Νομίζει... καὶ εἶναι τόσο παράλογο... νομίζει πὼς εἶναι πιὰ ἀχρηστος γιὰ τὴν πατρίδα του.

Λίγες μέρες ἀργότερα, ἦρθε ἕνα γράμμα ἀπ' τὸν Ἰωσία μ' ὅλες τίς λεπτομέρειες τοῦ τραυματισμοῦ ποὺ εἶχε γίνῃ στὴν ἐπίθεση κατὰ τῆς Σάντα Κρούζ.

«Εἶχε ἀποθιβάσθῃ στὴν ἀκτὴ—ἔγραφε ὁ Ἰωσίας—καὶ εἶχε σύρει τὸ ξίφος του. Μὲς' στὴ γενική σύγχυση, κάτω ἀπ' τὰ ἐχθρικά πυρὰ, τὸν ἔχασα μπροστά ἀπ' τὰ μάτια μου. Ἀνησυχῶσα μὴν εἶχε πάθει τίποτε, γιατί γύρω μας εἶχαν πέσει κιόλας πολλοὶ ἀπὸ τοὺς γενναίους πολεμιστές μας. Γύρισα πίσω μερικά θήματα καὶ τὸν βρήκα σωριασμένο χάμω, ἀνίσθητο. Φαινότανε σὰν πεθαμένος. Ὁ δεξιὸς του ἀγκώνας εἶχε γίνῃ κομμάτι ἀπὸ ἕνα βόλι».

Τὰ μάτια τῆς Ἐmmas γέμισαν δάκρυα. Ἐβλεπε τὴ σκηνή. Ἐβλεπε τὸν Νέλσωνα, σωριασμένο μπροστά της, τὸν Νέλσωνα, τὸν ἥρωά της, τὸν ἄνθρωπο ποὺ εἶχε ξυπνήσει μέσα τῆς τὸ μῦθος, ἐπειδὴ εἶχε μείνῃ ἀδιάφορος μπροστά στὴν ὁμορφιά της. Συνέχισε τὴν ἀνάγνωση μὲ κόπο.

«Τὸν ἔβαλα σὲ μιὰ δάρκα. Τόσο ἀβάστακτο ἦταν οἱ πόνοι του ἀπ' τὴ μεταφορά, ποὺ συνήρθε ἀπ' τὴ λιποθυμία του. Προσπάθησα νὰ σκεπάζω τὸν ἀγκώνα του μὲ τὸ καπέλλο μου, ἀλλὰ ἐκεῖνος ἐπέμεινε νὰ δῇ τὸ τραῦμα καὶ λιποθύμησε ξανά. Ἐβγαλα τὸ μαντλὶ ἀπ' τὸ λαιμό μου καὶ τοῦ ἔδεσα τὸ μπράτσο πάνω ἀπ' τὸν ἀγκώνα καὶ ἡ τρομερὴ αἱμορραγία ἐπιτέλους σταμάτησε. Ὁρκίζεται πὼς ἔτσι τοῦ ἔσωσα τὴ ζωή. Ὁ Λόβελ, ὁ ναύτης ποὺ ὠδηγοῦσε τὴ δάρκα, ἕνας ἀνθρώπος πολὺ ἀφοσιωμένος στὸν σὲρ Ὁράτιο, ἔσκιζε τὸ ποικαμισὸ του γιὰ νὰ τὸ κάνῃ ἐπίδεσμο. Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ, ὁ ναύαρχος συνήρθε κάπως. Ἐπέμεινε νὰ σηκωθῇ καὶ μ' ὅλο ποὺ πονοῦσε ἀνάνταστα, μὰς βοήθησε νὰ σώσουμε πολλοὺς ἀπ' τοὺς τραυματίες. Μαοῦ ἔμειναν ἀκόμη τὰ πόδια μου καὶ τὸ ἕνα χέρι», ἔλεγε. Ἀχ, λαίδη Χάμιλτον, δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ αὐτὴ τὴ σκηνή, ποτέ! Κι' ἔπειτα, ὅταν τὸν μεταφέραμε στὸ καράδι, εἶπε ἡρεμα: «Πῆς στὸν χειρουργὸ νὰ κάνῃ γρήγορα καὶ νὰ φέρῃ τὰ ἐργαλεῖα του. Ξέρω πὼς πρέπει νὰ μοῦ κόψῃ αὐτὸ τὸ χέρι. Ὅσο τὸ ταχύτερο, λοιπόν, τόσο τὸ καλύτερο».

Ἡ Ἔμμα δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ διαβάσῃ περισσότερα. Τὰ δάκρυα κυλοῦσαν στὰ μάγουλά της, ἀλλὰ ἔβαλε τὰ δυνατὰ της καὶ συνέχισε.

«Ὁ γιατρός ἔκανε τὴν ἐγχείρηση ὑπὸ συνθήκες δραματικές. Τὸ καράδι κλυδωνιζόταν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ ἀπ' τὴν τρικυμία καὶ γιὰ μόνο φωτισμὸ εἶχαμε ἕνα μικρὸ φανάρι. Ὁ ναύαρχος ἀρνήθηκε νὰ πῇ λίγο ροῦμι, ποῦ, ὅπως λένε, βοηθεῖ πολὺ, πρὶν ἀπὸ μιὰ ἐγχείρηση.

»Λέει πὼς θ' ἀποσυρθῇ ἀπ' τὸ ναυτικὸ, εἶμαι ὅμως βέβαιος πὼς δὲν θὰ τὸν ἀφήσουν νὰ κάνῃ τέ-

τοιο πράγμα. Μ' ἕνα μόνο χέρι εἶναι τώρα πιὸ σπουδαῖος ἀπ' ὅ,τι ἦταν μὲ δυό. Λέει πὼς θὰ προτιμοῦσε νὰ ἔχανε καὶ τὰ δυὸ χέρια του παρὰ τοὺς διακόσιους ἄντρες ποὺ ἔπесαν στὴ Σάντα Κρούζ. Ἐκεῖνοι, ὅμως, ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν, εἶμαι βέβαιοι πὼς θὰ προτιμοῦσαν χίλιες φορὲς τὸ θάνατο παρὰ νὰ τὸν δοῦν νὰ ὑποφέρει ἔτσι».

Ἡ Ἔμμα, κλαίγοντας, κάθισε νὰ γράψῃ λόγια λόγια παρηγοριάς, ὅπως τῆς εἶχε πῇ ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ. Τὸ χέρι της ὅμως ἔτρεμε καὶ τῆς ἦταν ἀδύνατο νὰ βρῇ λέξεις γιὰ νὰ ἐκφράσῃ αὐτὸ ποὺ ἐνῴησε στὴν καρδιά της.

Καταλάβαινε τώρα τί ἦταν ἐκεῖνο ποὺ εἶχε αἰσθανθῇ ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή.

Στὴν πραγματικότητα, δὲν εἶχε μισήσει ποτὲ τὸν Νέλσωνα. Ἡ αὐταρέσκεια καὶ ἡ κενοδοξία τῆς τὴν εἶχαν τυφλώσει. Κράτησε τὴν πέννα της πιὸ σφικτά. Ἦθελε νὰ γράψῃ τὴν ἀλήθεια, νὰ χαράξῃ ἐπάνω στὸ χαρτί ξανά καὶ ξανά τίς ἴδιες λέξεις: «Νέλσων, σ' ἀγαπῶ! Σ' ἀγάπησα ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή ποὺ σὲ εἶδα». Ἦθελε νὰ τοῦ πῇ τὴν ἀλήθεια, μὰ ἡ σκέψη τῆς γυναίκας ποὺ ὁ Νέλσων ἀγαποῦσε καὶ λαχταροῦσε νὰ γυρίσῃ κοντὰ της, τὴ σταμάτησε. Ἀντὶ, λοιπόν, νὰ τοῦ γράψῃ γιὰ τὸν ἔρωτά της, τοῦ ἔγραψε πὼς εἶχε λυπηθῇ τρομερὰ, πὼς ἀνησυχοῦσε ἀνάνταστα, πὼς ζοῦσε μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ τῆς ἔκανε τὴ χάρις νάρθῃ ἀμέσως στὴ Νεάπολη γιὰ νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ τὸν περιποιηθῇ καὶ πὼς φανταζόταν πόσο περῆφανος θὰ ἦταν γιὰ τὸ μικρὸ Ἰωσία ποὺ τοῦ εἶχε σώσει τὴ ζωή.

Ὅταν ὅμως τελείωσε τὸ γράμμα, ἡ Ἔμμα, δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ ἕνα ξέσπασμα θυμοῦ.

—Ὡ, ἄς πάῃ στὸ διάβολο ἡ λαίδη Νέλσων! ἀναφώνησε. Στὸ διάβολο!

Προστατεύοντας μὲ τὸ χέρι τὰ μάτια της ἀπ' τὸν ἥλιο, ἡ Ἔμμα κύτταζε πέρα μακριὰ τὴ θάλασσα. Ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ, ποὺ στεκότανε πλάι της, κούνησε τὸ κεφάλι.

—Ὅχι, εἶπε. Δὲν εἶναι τὸ «Βάνγκαρντ».

Ἡ Ἔμμα δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ τὴν ἀπογοήτευσή της.

—Δὲν ἀποκλείεται ὅμως ὁ Νέλσων νὰ εἶναι σ' αὐτὸ τὸ καράδι, ὅποιο κι' ἂν εἶναι.

—Ἀν ἦταν ὁ Νέλσων ἐπάνω, τὸ πλοῖο θὰ εἶχε τὸ ναυαρχικὸ σήμα. Τὸ μόνο ποὺ μπορούμε νὰ ἐλπίζουμε, ἀγαπητὴ μου, εἶναι νὰ μάθουμε νέα του.

Ἦταν Ἰούνιος τοῦ 1798. Ὁ Νέλσων, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ σύντομη παραμονὴ στὴν Ἀγγλία, δρισκετότανε πάλι στὴ Μεσόγειο, μ' ἕνα καινούργιο πλοῖο, τὸ «Βάνγκαρντ», ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς μοίρας. Εἶχε τὴν ἐντολή—ἔγραφε σ' ἕνα πρόσφατο γράμμα του στοὺς Χάμιλτον—νὰ ἐπιδιώξῃ μιὰ συνάντησιν μὲ τὸν ἐχθρικό στόλο, νὰ τὸν κυριεύσῃ, νὰ τὸν βυθίσῃ ἢ ὅπωςδήποτε νὰ τὸν καταστρέψῃ. Ἡ Νεάπολη εἶχε χαιρετίσει μὲ μεγάλες γιορτὲς τοῦτο τὸ νέο ποὺ εἶχε ἀκόμη μεγαλύτερη σημασία τώρα ποὺ τὰ γαλλικὰ στρατεύματα δρισκετόταν τόσο τρομακτικὰ κοντὰ.

—Ἐνα πάλιν εἶναι βέβαιο, εἶπε ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ. Ἀν οἱ φήμες ποὺ διαδίδονται εἶναι σωστὲς κι' ὁ Βοναπάρτης ἔχει πραγματικὰ σκοπὸ νὰ ἐπιτεθῇ στὴν Αἴγυπτο, θὰ κάνῃ μεγάλο λάθος. Θὰ ἦταν σωστὴ παραφροσύνη, γιατί ὁ Νέλσων εἶναι ἐτοιμος νὰ τὸν ἀπομονώσῃ ἀπ' τὴ Γαλλία.

Ἀργότερα, τὸ ἴδιο πρωί, ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ καὶ ἡ Ἔμμα ἔφυγαν ἀπ' τὸ Παλάτιο Σέσσα καὶ πῆγαν στὴν πρεσβεία στὴ Νεάπολη γιὰ νὰ δεχτοῦν τὸν κυβερνήτη τοῦ βρετανικοῦ πολεμικοῦ «Μιούτιν», τὸν πλοίαρχο Τρούμπριτζ, ποὺ τὸν ἀνέφερε συχνὰ ὁ Νέλσων στὰ γράμματά του.

—Τί γίνεται ὁ Νέλσων; Περιμένομε νὰ μάθουμε νέα του, εἶπε ἡ Ἔμμα, ἀφήνοντας κατὰ μέρος τοὺς τύπους. Ποῦ δρισκεται; Εἶναι καλὰ στὴν ὕγεια του;

Μιὰ σκιά ἀπλώθηκε στὸ τραχύ, πρόσχαρο πρόσωπο τοῦ Τρούμπριτζ καὶ ἡ Ἔμμα, βλέποντάς την, μάνεψε τὴ δυσφορία του. Ἀσφαλῶς ὁ Τρούμπριτζ τὸ εὑρίσκε ἀνάμυστο ἐκ μέρους της νὰ μιλάῃ γιὰ τὸν Νέλσωνα σὰ νὰ ἦταν ἕνας ἀνθρώπος δικὸς της.

—Ὁ σὲρ Ὁράτιος, ἀποκρίθηκε ὁ Τρούμπριτζ τονίζοντας ἰδιαιτέρως τὸν τίτλο γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀποδοκιμασία του εἶναι καλὰ στὴν ὑγεία του. Γυρίζοντας πρὸς τὸν σὲρ Οὐίλλιαμ καὶ ἀγνοώντας ἐπιδεικτικὰ τὴν Ἔμμα, συνέχισε:

—Ἐχω ἕνα γράμμα γιὰ σὰς, ἐξοχώτατε. Ὁ σὲρ Ὁράτιος μοῦ εἶπε νά...

—Μὰ ποῦ εἶναι; τὸν ἔκοψε ἡ Ἔμμα.

Χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ τὴν κυττάξῃ, ὁ Τρούμπριτζ εἶπε:

—Ὅχι πάνω ἀπὸ δέκα μίλια μακριὰ. Περιμένει μὲ τὸ στόλο του νὰ γυρίσω γιὰ νὰ τοῦ πῶν τὴν ἀπάντησιν τοῦ λόρδου Χάμιλτον.

Ἐδωσε στὸν σὲρ Οὐίλλιαμ ἕνα γράμμα.

—Ἐλπίζω, ἐξοχώτατε, πὼς θὰ μπόρεσετε νὰ μὰς δώσετε τὴ βοήθεια ποὺ μὰς χρειάζεται.

—Θὰ κάνωμε ὅ,τι θέλει ὁ Νέλσων, ὅ,τι θέλει! ἀναφώνησε ἡ Ἔμμα.

—Ἐμεῖς δὲ μπορούμε νὰ κάνωμε μεγάλα πράγματα, παρὰ μονάχα νὰ συζητήσωμε μὲ τὸν βασιλέα Φερδινάνδο, εἶπε ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ ἀφοῦ διάβασε τὸ γράμμα τοῦ Νέλσωνος. Ὁ φίλος μας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ προμήθειες καί, ἂν εἶναι δυνατόν, θέλει νὰ ἐνισχύσῃ τὸ στόλο του μὲ ναπολιτάνικες φρεγάτες.

Ἡ Ἔμμα ἤξερε καλὰ ποιά στάση ἤθελε τώρα νὰ κρατήσῃ ὁ Φερδινάνδος. Ἡ χώρα του δρισκετόταν σὲ εἰρηνικὲς σχέσεις τόσο μὲ τὴ Γαλλία ὅσο καὶ μὲ τὴν Ἀγγλία καί, παρ' ὅλο ποῦ ἡ κατάσταση αὐτὴ ἦταν ἐξαιρετικὰ λεπτή, ὁ Φερδινάνδος ἐπιθυμοῦσε νὰ τὴ διατηρήσῃ. Μπορεῖ νὰ διαλαλοῦσε τὸ μῖσος του γιὰ τοὺς Γάλλους, στὸ βάθος ὅμως τοὺς φοβόταν καί, ὅπως εἶχαν ἐκείνη τὴ στιγμή τὰ πράγματα, θὰ προτιμοῦσε νὰ δυσχερστήσῃ τὴν Ἀγγλία παρὰ τὴ Γαλλία.

—Θὰ σὰς παρουσιάσω ἀμέσως στὸ Μεγαλειότατο, εἶπε ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ στὸν πλοίαρχο Τρούμπριτζ, δὲν ἔχω ὅμως μεγάλες ἐλπίδες πὼς θὰ θελήσῃ νὰ μὰς βοηθήσῃ.

Ὅταν οἱ δυὸ τοὺς γύρισαν ἀπ' τὸ παλάτι, ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ κούνησε μελαγχολικὰ τὸ κεφάλι.

Εἰκονογράφησις Χ. Κουσέντου

...Γύρισα πίσω μερικά βήματα καὶ τὸν βρήκα σωριασμένο χάμω, ἀνίσθητο.

Ὅσο γιὰ τὸν πλοίαρχο Τρούμπριτζ, αὐτὸς ἦταν ἐξω φρενὼν ἀπ' τὴν ἀγανάκτησιν του.

—Περιμένω ν' ἀκούσω τί ἔγινε, τοῦ εἶπε ἡ Ἔμμα ἐπιτακτικὰ καὶ εἶδε ἀμέσως πὼς ὁ τόνος τῆς φωνῆς της τὸν θύμωσε ἀκόμη περισσότερο.

—Ὁ βασιλεὺς μὰς δέχτηκε εὐγενικά, ἀποκρίθηκε ὁ Τρούμπριτζ μ' ἕνα ὕφος ποὺ ἔδειχνε καθαρά πὼς αὐτὴ, μιὰ γυναίκα, δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐπεμβαίη. Ἀλλὰ δὲν θέλησε νὰ μὰς βοηθήσῃ. Μοῦ εὐχήθηκε νὰ μὰς ἐρθουν ὅλα βολικά. Ὡ, ἔδγαλε ἕνα πολὺ ὠραῖο λόγο! Καὶ μοῦ εἶπε πὼς μισεῖ τοὺς Γάλλους καὶ παρακαλεῖ τὸ Θεὸ νὰ νικήσουν οἱ Ἀγγελοι. Μεγάλη του καλωσύνη, ἀλήθεια!

—Τώρα, λοιπόν, ποῦ ἀποτύχατε στὴν ἀποστολή σας, εἶπε ἡ Ἔμμα γλυκά, θὰ γυρίσετε μὲ ἄδεια χέρια στὸν Νέλσωνα.

Ὁ Τρούμπριτζ σήκωσε θυμωμένος ψηλὰ τὸ κεφάλι. Ἐτρεμε ὀλόκληρος. Μὰ δὲν μίλησε.

—Ἐχω κάποια μικρὴ ἐπιρροή στὴν Αὐλή, εἶπε ἡ Ἔμμα ἡρεμα. Μείνετε ἐδῶ λίγο ἀκόμη καὶ θὰ πάω νὰ δῶ τί μπορεῖ νὰ κάνῃ μιὰ ἀνίσχυρη γυναίκα.

Ὁ σὲρ Οὐίλλιαμ γέλασε.

—Ἡ λαίδη Χάμιλτον, εἶπε, εἶναι τόσο ἐξυπνη ὅσο καὶ ὠραία. Πολλὲς φορὲς λέω πὼς εἶναι ἡ δύναμη ποὺ κρύβεται πίσω ἀπ' τὸ θρόνο τῆς Νεαπόλεως.

—Ἀλήθεια; εἶπε ὁ Τρούμπριτζ ψυχρά, ἀλλὰ δέχτηκε ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀναχώρησή του ὥσπου νὰ γυρίσῃ ἡ Ἔμμα ἀπ' τὴν ἐπίσκεψιν της στὴ Μαρία-Καρολίνα. Ἀν καὶ μπορῶ νὰ πῶ—πρόσθεσε— πὼς μίλησα στὸν Μεγαλειότατο ἀπερίφραστα.

—Ἐγὼ θὰ τοῦ μιλήσω ἐξω ἀπ' τὰ δόντια, δεβαίωσε ἡ Ἔμμα.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΕΛΙΣ 47

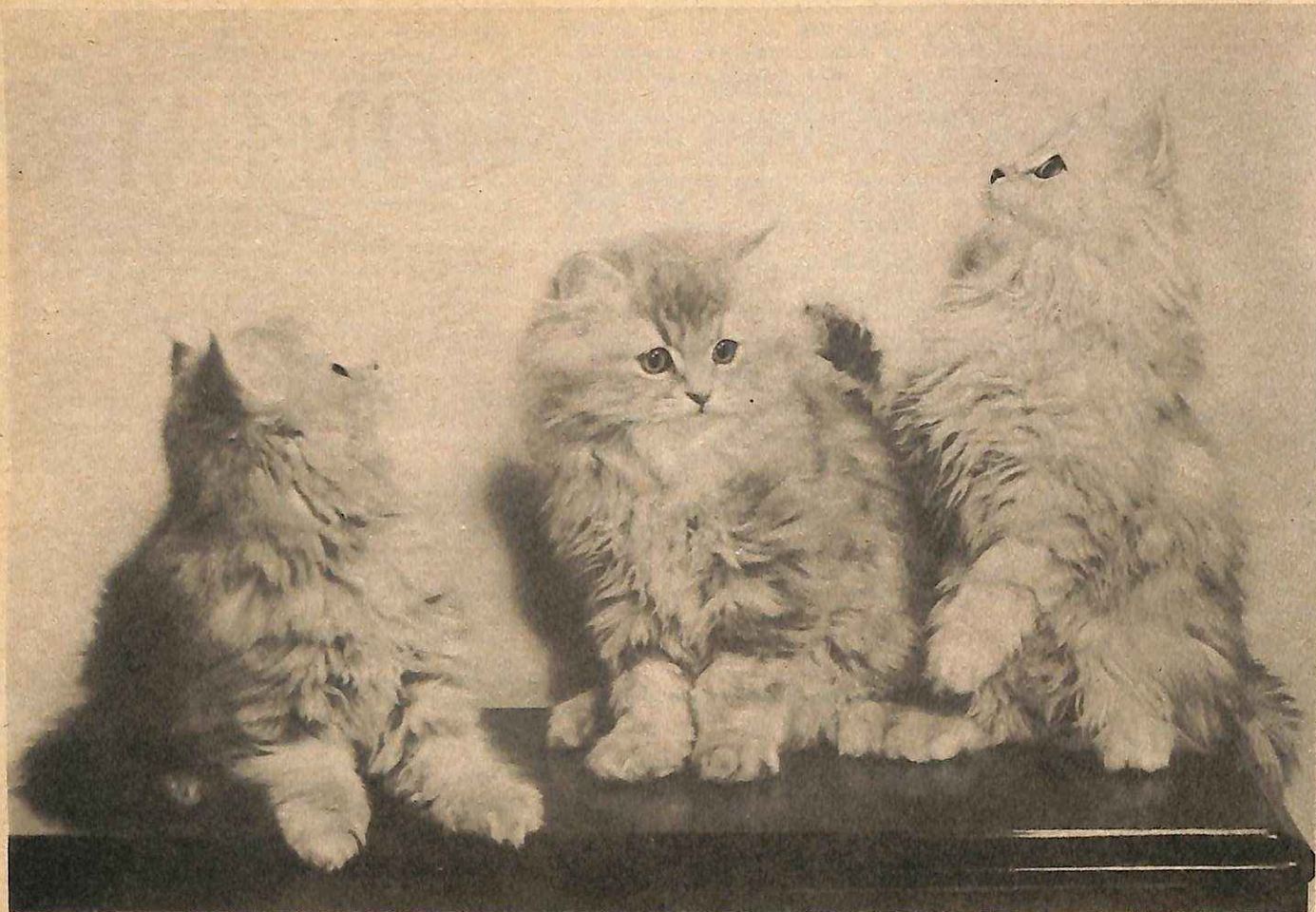
ΤΟΥ Σ. KENYON

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Τὸν Μάιο τοῦ 1871, ἡ Ἔμμα Χάρτ, μιὰ νέα ἐντελὴς ἀμόρφωτη, μὲ ὁμορφιὰ ἐκθαμβωτικὴ καὶ πορτοκὶνὸν ὄχι ἀμεμπτο γινώσκεται τυχαία μὲ τὸν Οὐίλλητ Πάιν. Ἀπὸ τὴν γνωριμία αὐτὴ ἀρχίζει μιὰ νέα φάση τῆς ζωῆς της. Μπαίνει σ' ἕνα κύκλο γλεντζέδων ἀριστοκρατῶν καὶ συνδέεται πρῶτα μὲ τὸν Οὐίλλητ Πάιν καὶ κατόπιν μ' ἕνα φίλο του, τὸν σὲρ Χένρυ Φέρστον. Ἐκεῖ γνωρίζεται μὲ τὸν Τσαρλς Γρεβίλ, ἀνεψιὸ τοῦ πρεσβευτῆ τῆς Ἀγγλίας στὴ Νεάπολη. Ὁ Γρεβίλ, γοητευμένος ἀπὸ τὴ γνωριμία της, τὴν παίρνει στὸ σπίτι του, στὸ Λονδίνο, μὰζι μὲ τὴ μητέρα της, τὴν κ. Κάντογκαν, ἐντελῶς ἀνιστερόβουλα, μὲ μόνον τὸ σκοπὸ νὰ τῆς δώσῃ μιὰ μόρφωση ἀντάξια τῆς ὁμορφιάς της. Ἡ Ἔμμα ὅμως τὸν ἐρωτεύεται καί, ὑπερνικώντας τοὺς δισταγμούς της, γίνεται ἐρωμένη του. Ἀλλὰ ὁ Γρεβίλ ἔχει οικονομικὲς στενοχώριες καὶ θέλει νὰ κάνῃ ἕναν πλούσιον γάμο. Γιὰ νὰ βεβαιωθῇ τὴν Ἔμμα τὴν πείθει νὰ δεχτῇ τὴν πρόσκλησιν τοῦ θείου του, τοῦ λόρδου Χάμιλτον, καὶ νὰ φύγῃ γιὰ τὴ Νεάπολη. Πολὺ ἀπρόθυμα, ἡ Ἔμμα ἐφεύγει. Στὸ ταξίδι τὴ συνοδεύουν ἡ μητέρα της καὶ ὁ Γρεβίλ, ἕνας συγγενὴς τοῦ λόρδου Χάμιλτον. Ἡ ἐπιτυχία της στὴ Νεάπολη εἶναι καταπληκτικὴ. Σιγὰ-σιγὰ, μὲς' στὸ νοῦ της ὀριμάζει ἡ σκέψη πὼς θὰ μπορούσε νὰ κατάρχη τὸν σὲρ Οὐίλλιαμ Χάμιλτον νὰ τὴν παντρευθῇ. Καὶ τὸ κατορθώνει. Ἡ Ἔμμα γίνεται Λαίδη Χάμιλτον. Συνδέεται μὲ στενὴ φιλία μὲ τὴ βασίλισσα τῆς Νεαπόλεως Μαρία-Καρολίνα καὶ σιγὰ-σιγὰ ἀρχίζει νὰ χειρίζεται αὐτὴ τίς διπλωματικὲς ὑποθέσεις τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας στὴν Νεάπολη.

Ἐνα ἐγγλέζικο πολεμικὸ πλοῖο μὲ κυβερνήτη τὸν ἀγνωστο ἀκόμη πλοίαρχο Ὁράτιο Νέλσωνα ἀγκυροβολεῖ στὸ λιμάνι τῆς Νεαπόλεως. Σκοπὸς τοῦ Νέλσωνος εἶναι νὰ ζητήσῃ στρατιωτικὲς ἐνισχύσεις ἀπ' τὸν βασιλεῖα τῆς Νεαπόλεως. Εἶναι ὁ μόνος ἄνδρας ποὺ μὲνι ἀσυγκρίτως μπροστὰ στὴν καλλοῦν τῆς Ἐmmas. Ἐκείνη ἀνευρίσκεται, ὡστόσο τὸν βοηθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸ του μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ἔτσι θὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον του.

ΤΡΙΑ ΓΑΤΑΚΙΑ ΚΑΘΟΝΤΑΙ...

Φωτ. ΧΑΡΙ ΣΙΑΔΗ

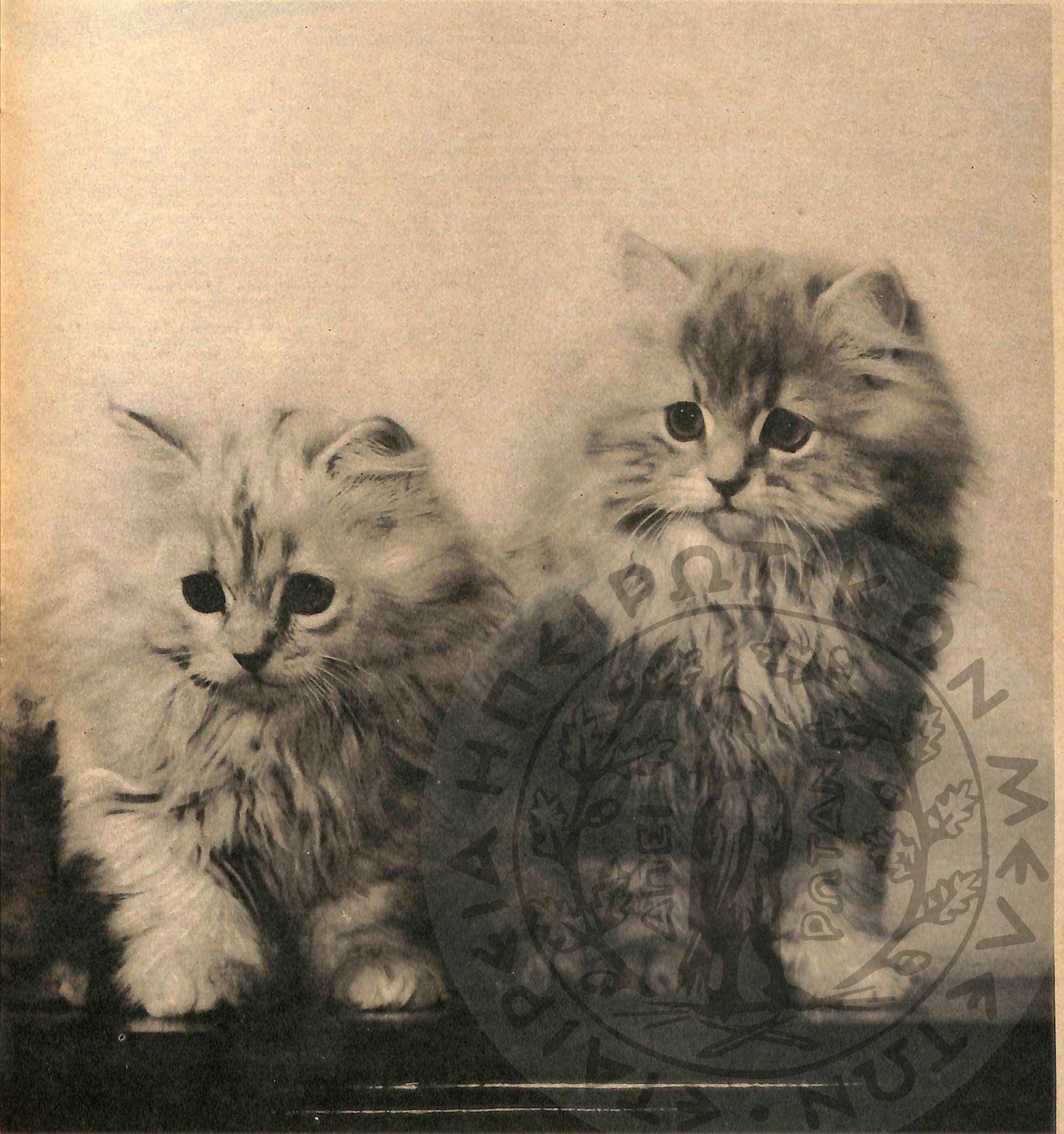
Μικροὶ ἀριστοκράτες τοῦ βασιλείου τῶν λευραώδων

Τρία φουντωτά ἀδελφάκια, με τρίχα λευκή πιτσιλισμένη με λίγο μαύρο χρώμα στην ἄκρη, πού τοὺς δίνει μαλακὲς ἀνταύγειες ἀσημένιες καὶ με κιτρινοπράσινα μάτια, ποζάρουν εὐχάριστα μπροστὰ στὸν φωτογραφικὸ φακὸ. Δὲν φοβοῦνται διόλου τὸν ἄνθρωπο, δὲν ἔχουν μέσα στὶς φλέβες τοὺς καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἀνησυχίες, πού στέλνουν τὰ μικρὰ κοινὰ γατάκια νὰ κρυφθοῦν, μόλις δοῦνε μπροστὰ τοὺς ξένο. Εἶναι καθαρόαιμα περσικά, κατηγορίας «Σινσιλά» καὶ δὲν ἔχουν γνωρίσει, καὶ αὐτὰ καὶ οἱ πρόγονοί τους, παρὰ χάδια καὶ περιποίησι.

Τὸν παλιὸ καιρὸ ἦσαν φυλαγμένα στὰ βουνήσια μοναστήρια τοῦ Θιβέτ καὶ τῶν περσικῶν ὀροπεδίων. Σήμερα, εἶναι ζωντανὰ στολίδια, πού κρατοῦν ἀκόμη τὴν ἀξία τους καὶ τὴν ὑπερηφάνειά τους, διότι ἔχουν βρῇ τὸ μυστικὸ νὰ εἶναι σπάνια καὶ συνεπὶς ἀκριβὰ. Μία θηλυκὴ περσικὴ γάτα πανδρεύεται δύσκολα, ἀποβάλλει με τὴν πρώτη στενοχώρια, γεννᾷ ἓνα ἢ δύο γατάκια, τὰ ὁποῖα εἶναι συχνὰ ἀσθενικά καὶ δὲν ἐπιζοῦν, καὶ με αὐτὸ τὸν ἀπλὸ τρόπο κρατᾷ τὴν τιμὴ τους στὸ σεβαστὸ ποσὸ τῶν εἴκοσι ἀγγλικῶν λιρῶν καὶ ἐπάνω... Ἡ ἀντίστοιχη νόστιμη γατούλα ράτσας «κεραμίδι» ἔχει ἐν τῷ μεταξύ πνίξει τὴ γειτονιά με τσοῦρμα ἀπὸ γατάκια τὰ ὁποῖα, ἐπειδὴ εἶναι ὑγιέστατα καὶ ἐφτάψυχα, ὑφίστανται ὅλες τὶς ταλαιπωρίες, ὅλα τὰ μαρτύρια, τὶς πείνες καὶ τὶς κακιές τῶν ἀνθρώπων.

Γιὰ νὰ γυρίσωμε στὰ τρία ἀδελφάκια — Σπίγγος, Σοράγια καὶ Σαντρίνα — ἔχουν φωτογραφηθῇ πρὶν χωρισθοῦν γιὰ νὰ παραλάβουν τὸ καθένα ἀπὸ ἓνα σπιτί γεμάτο ἀπὸ πειθαρχικοὺς γατο-ὑπηρετές, πού θὰ ἀσχολοῦνται, ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα, με τὸ νὰ ἱκανοποιοῦν τὸ κάθε τους «μιάου»...

Α. Κ.

Πρωτότυπο μυθιστόρημα

Ἐκνευρίσθηκα. Τὰ χέρια μου κάτω ἀπ' τὴ ζεστή γούνα ἔπασσαν νὰ χαϊδεύουν τὰ μπράτσα τῆς Ράινα.

—Οχι. Ἀπὸ κείνον. Ἐφυγες τόσο ξαφνικά κι' ἔλειψες τόσο πολὺν καιρό...

Δὲν ἤθελα νὰ μοῦ κάνῃ ἐρωτήσεις, οὔτε νὰ μαντέψῃ πὼς ὁ Ἀρκάντιν μὲ πλήρωνε γιὰ νὰ τοῦ κάνω κάποια δουλειά. Χρειαζόμουν τὴ Ράινα, ναί, ἀλλὰ τὴ χρειαζόμουν μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα ξεγνιασιάς, τρυφερότητας, λήθης.

—Ράινα, ἀγάπη μου, γιατί δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνη σὲ μένα; εἶπα μὲ παράπονο, κάνοντας τὸν πειραγμένο.

Αὐτὸ τὸ ἄνδρo κὼλοπο ἔπιανε πάντα μὲ τὶς ἄλλες γυναῖκες. Ἀλλὰ ἡ Ράινα δὲν ἦταν σὰν τὶς ἄλλες γυναῖκες. Μὲ κύτταξε σκεπτική, μὲ μιὰ ἔκφραση καχυποψίας μὲς' στὰ μάτια.

—Παράξενο, ψιθύρισε.

Εἶχαμε φτάσει ἐπιτέλους στὸ ὄγδοο πάτωμα. Ἀνοίγοντας τὴν συρτὴ, καγκλωλιτὴ πόρτα καὶ παραμερίζοντας γιὰ νὰ περάσουμε, ὁ νεαρὸς τοῦ ἀσανσέρ κατὶ μουμουρίσε. Ἐκνευρισμένος, ξανάκλεισα μόνος μου τὴν πόρτα καὶ πέρασα ἐπιδεικτικά τὸ χέρι μου στὸ μπράτσο τῆς Ράινα. Ἐκείνη μ' ἀφῆσε νὰ τὴν ὀδηγήσω χωρὶς νὰ φέρῃ καμμιὰ ἀντίσταση.

—Περίεργο, ξανάπε, κι' ὁ πατέρας τὴν ἴδια ἐρώτηση μοῦ κάνει πάντα. Μὲ ρωτᾷ διαρκῶς ἂν τοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη.

Γέλασε. Ἐνα μικρὸ γέλιο γεμάτο τρυφερότητα.

—Καὶ τὸ θρίσκω πολὺ περίεργο...

Ἐνιωθα δυσφορία, χωρὶς νὰ ξέρω γιατί. Τί ἦταν τέλος πάντων αὐτὸ ποῦ εὑρίσκε τόσο περίεργο;

—... γιατί δὲν φαντάζομαι νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος στὸν κόσμo... θέλω νὰ πῶ ἄνθρωπος ποῦ νὰ ἔχῃ τόσο δα μυαλό... ποῦ νὰ μπορῇ νὰ ἔχῃ τὴν παρμικρὴ ἐμπιστοσύνη σ' ἐκείνον καὶ σὲ σένα.

Τὸ δωμάτιό μου ἦτανε στὸ δάθος τοῦ διαδρόμου, κάπως ἀπομονωμένο. Ἐφαχνά στὴν τσέπη μου γιὰ νὰ βγάλω τὸ κλειδί, ἀλλὰ ἤμουν τόσο ταραγμένος, ποῦ δὲν κατάρθωσα νὰ τὸ βρῶ ἀμέσως.

Ξανάπιασα τὴ Ράινα ἀπ' τὸ μπράτσο. Αἰσθανόμουν σὲ σημεῖο ὀδυνηρὸν τὴν ἀνάγκη λίγης τρυφερότητας. —Οχι πιά ἐρωτήσεις, ὑπεκφυγές, ποιηρίες. Εἶχα βαρεθῇ αὐτὸ τὸ ἐξαντλητικὸ παίγνιο δι' τῆς ἐιρωνείας καὶ τῶν υπαινιγμῶν, ποῦ δὲν ἤμουν ικανὸς νὰ τὸ συνεχίσω. Λαχταροῦσα νὰ δάλω τὸ κεφάλι μου στὸν ὦμο τῆς, νὰ νιώσω τὴ ζεστασιά τοῦ κορμιοῦ τῆς, νὰ φιλήσω τὸ στόμα τῆς παράφορα. Νὰ τὴν κάνω δική μου; Ἰσως. Ἀργότερα.

Ἀφοῦ πρώτα θὰ ἔμενα ὦρα πολλὰ κοντά τῆς, ἀφοῦ θὰ ἐνιωθα ὡς τὰ τριςθὰ τῆς ψυχῆς μου τὴ γοητεία τῆς παρουσίας τῆς. Ἡ ὀλοκλήρωσή θὰ ἐργάζοντο σιγά - σιγά σὰν κατὶ ἀναπόφευκτο, σὰν τὸ τέρμα μιᾶς μακρᾶς οἰκειότητας, μὲς' σὴν σιωπῇ, μὲς' στὸ μισοσκόταδο. Τὴν ἐσφίγγα ἀπὸ πηγυλωμένα μέσ' στὰ χέρια μου, τὴ φιλοῦσα πεταχτά, ἀνάλαφρα, χωρὶς τὰ φιλία μου νὰ σταματοῦν πουθενά, οὔτε πάνω, σὲ ὑγρά, τρεμουλιαστά βλέφαρα, οὔτε στὸν μεταξένιο λαιμὸ καὶ πίσω ἀπὸ τ' αὐτὴ, οὔτε κὰν στὸ στόμα τῆς ποῦ ἔτρεμε κάτω ἀπ' τὸ δικό μου καὶ ἀποζητοῦσε ὀλοένα τὰ χεῖλιά μου. Εἶχε πῇ πρὶν ἀπὸ λίγο πὼς δὲ μοῦ εἶχε καμμιὰ ἐμπιστοσύνη. Κι' ὥστόσο θρικότανε μαζί μου σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ ξενοδοχεῖο, στὴ διάθεσή μου, σιωπηλὴ ὅπως τὴν ἤθελα, σιωπηλὴ καὶ πειθνία.

Δὲν εἶχα παρὰ νὰ σπρώξω τὴν πόρτα. Δὲν πρόσεζα πῶς, μ' ὅλο ποῦ δὲν τὴν εἶχα ἀνοίξει μὲ τὸ κλειδί μου, ἡ πόρτα ἦτανε μισοανοιγμένη. Δὲν ὑπῆρχε λόγος γι' ἀνάψω φῶς. Τὸ ντιβάνι ἦταν ἀριστέρα μὲς' ἑμπάνης μέσα.

Καθὼς ὅμως ξανάκλεινα πίσω μου τὴν πόρτα, μὲ τὴ Ράινα σφικταγκωμένη ἀπάνω μου, ἄσφαι ἡ κάμερα φωτίσθηκε καὶ εἶδα τὸν Ἀρκάντιν ὄρθιο μπροστὰ στὸ ψεύτικο τζάκι.

Στὴ φωτεινὴ δέσμη τῆς χαμηλῆς λάμπας ποῦ τὸν φωτίζει ἀπὸ κάτω, μπορούσα νὰ τὸν δῶ καλύτερα ἀπ' ὅ,τι μ' ἔδλεπε ἐκείνος. Ἐξ ἄλλου, ὁ Ἀρκάντιν δὲν κύτταζε ἐμένα. Τὰ μάτια του ἦταν σπηλαιώδη στὴ Ράινα καὶ —πρόσεξα μὲ φευγαλέα, ἀλλὰ ἐντονη ἱκανοποίηση— ἦταν φανερό πὼς ὑπέφερε. Ὡστόσο ἡ φωνὴ τοῦ ἦταν ψυχρὴ καὶ ἀδιάφορη ὅπως πάντα, ὅταν ρώτησε:

—Ράινα, τί γυρεύεις στὸ δωμάτιο αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου;

Ἡ Ράινα χλώμιασε ἀνεπαίσθητα —ἡ μήπως ἦταν ἦδη χλωμὴ ἀπ' τὴ συγκίνηση τῶν φιλιῶν μὰς ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα;— ἀλλὰ ἀποκρίθηκε ἀμέσως χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμία τῆς:

—Μάλλον ἐγὼ πρέπει νὰ σοῦ κάνω αὐτὴ τὴν ἐρώτηση. Τί γυρεύεις ἐδῶ; Μὴ μοῦ πῆς πὼς θέλεις πὼς θὰ ἀναρροῦμαι καὶ γι' αὐτὸ ἤρθες. Γιατί οὐτ' ἐγὼ ἡ ἴδια τῶξερα...

Εἶχε ἄραγε διστάσει πολὺ πρὶν ἀποφασίσῃ νὰ ἔρθῃ; Πὼς εἶχε μάθει τὴ διεύθυνσή μου;

—Εἶχα νὰ κανονίσω ἕνα ζήτημα μὲ τὸν Βὰν Στράττεν, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀρκάντιν.

Ἦταν πρόδηλο πὼς μ' ἀφῆναν ἔξω ἀπ' τὴ συζήτηση. Ὁ ρόλος μου ἦταν ρόλος κομπάρσου, τὸ πρόβλημα ἀφοροῦσε τοὺς δύο τοὺς μονάχα.

—Ἐνα ζήτημα... ἐπανελάβε ἡ Ράινα μὲ σκληρὴ φωνή. Καὶ μοῦ εἶχες δώσει τὸ λόγο σου πὼς...

Τὴν δέικομε. Μάντευα τὸ θυμὸ ποῦ προσπαθοῦσε νὰ κρῖνῃ κάτω ἀπ' τὸ προσωπεῖο τῆς ἀταραξίας.

—Καὶ αὐτὸς μοῦ εἶχε δώσει τὸ λόγο του πὼς δὲ θὰ σὲ ξανάβλεπε.

Μπορούσα νὰ διαβάσω πᾶνω στὸ διάφανο πρόσωπο τῆς Ράινα τὶς σκέψεις ποῦ, διαστακτικῶς καὶ συγκεχυμένες, περνοῦσαν ἀπ' τὸ νοῦ τῆς. Στὴν ἀρχὴ μιὰ φευγαλέα λάμψῃ χαρὰς φωτίσε τὰ μάτια τῆς. Ἀρα δὲν εἶχα φύγει μόνος μου θεληματικά, ἡ μακρόχρονη σιωπὴ μου δὲν ἦτανε δική μου ἐπιθυμία...

Ἀμέσως ὅμως κατόπιν, ἕνα ἄλλο συμπεράσμα κυριαρχῆσε. Εἶχα δώσει τὸ λόγο μου στὸν πατέρα τῆς... Γιατί; Μὲ ποῖο μέσο εἶχα κατορθώσει νὰ μοῦ ἐπιβάλῃ τὴ θέλησή του; Ἡ ἀπάντησή σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἦταν, ἀλλοίμονο, πολὺ ἀπλήρ, πολὺ ταπεινωτική, τόσο γιὰ κείνην ὅσο καὶ γιὰ μένα. Μὲ εἶχε πληρώσει. Κι' ἐγὼ εἶχα συμμορφωθῇ πειθνία μὲ τὴ διαταγή του καὶ εἶχα ἀπαρνηθῇ τὴ Ράινα.

—Πόσα; ρώτησε μὲ σκληρὴ φωνή.

Ἦταν γυρισμένη πρὸς τὸ μέρος μου. Ἀνάμεσα ἀπ' τὸ μισοανοιγμένο γούλινο παλτὸ φαίνονταν τὸ κομψὸ κολλητὸ φόρεμα ποῦ πρόδινε τὶς γραμμὲς τοῦ κορμιοῦ τῆς. Ἀλλὰ ἡ Ράινα αὐτῇ, ποῦ πρὶν ἀπὸ λίγα λεπτὰ ἦτανε τόσο κοντά μου, τόσο κοντὰ ποῦ οἱ ἀναπνοὲς μὰς ἐσμίγαν καὶ γίνονταν μιὰ, μὲ κύτταζε τώρα σὰ νάταν ξένη, μὲ τὴ σκληρότητα τῆς γυναίκας ποῦ τὴν ἔχουν προσβάλει.

Ὁ Ἀρκάντιν θέλησε νὰ ἐπέμβῃ, ἀλλὰ τώρα ἦταν ἡ σειρά του νὰ εἶναι ἔξω ἀπ' τὴ συζήτηση.

—Ἐκανα μιὰ ἐρώτηση, ξανάπε ἡ Ράινα, το-νίζοντας μιὰ - μιὰ τὶς συλλαβές: Πόσα;

Συμβαίνει πολλὲς φορές νὰ νιώθῃ κανεὶς μιὰ γλυκύτητα ἡδονὴ ἀναμεισώντας τὴ ντροπὴ του. Εἶπα τὸ ποσό.

—Δεκαπέντε χιλιάδες δολλάρια.

Ἐπειτα, ἄσφαι, ὁ θυμὸς φούντωσε ἀπότομα μέσα μου καί, ἀδιαφορώντας γιὰ τοὺς Ἀρκάντιν καὶ τὰ καμώματά τους, συνέχισα χωρὶς κὰν νὰ προσπαθῶ νὰ κρῖνω τὸ θυμὸ μου:

—Ἦθελες νὰ μάθης τὴν ἀλήθεια. Σοῦ τὴν εἶπα. Ἀλλωστε, γιατί ἀπορεῖς; Ποτέ δὲ μοῦ εἶχες ἐμπιστοσύνη, τὸ ὁμολόγησες μόνι σου τώρα δά.

Καὶ κυττάζοντας φουρκισμένα τὸν Ἀρκάντιν:

—Ὅσο γιὰ σὰς, κάντε μου τὴ χάρη νὰ μὲ ἀπαλλάξετε ἀπὸ τὴ μελοδραματικὴ σκηνὴ τοῦ πατέρα ποῦ τσακώνει τὸ ἄθωο κορίτσι του στὴν κάμερα ἐνὸς ἀκόλαστου νέου. Δὲν τὴν ἔφερα ἐγὼ ἐδῶ. Ἦρθε μόνι τῆς καὶ μὲ βρῆκε. Ἐξ ἄλλου, σὰς δεβαδὼ πὼς δὲν ὑπῆρχε κανένας λόγος ν' ἀνησυχῆτε, γιατί, κι' ἂν ἀκόμῃ δὲν σὰς δρίσκουμε ἐδῶ, πάλι ἡ κόρη σας δὲν εἶχε τίποτε νὰ βοδῇ...

Σὰ νὰ τὸ εἶχα παραγγεῖλει ἐπιτήδες, τὸ τηλεφώνω κουδούνισε. Ἦταν ὁ θυρωρὸς ποῦ ἤθελε νὰ μάθῃ ἂν ἔπρεπε νὰ στείλῃ τὸν μικρὸ νὰ μοῦ κατεβάσῃ τὶς βαλίτσες μου.

—... γιατί ἄπλουστατά δὲν ἔχω καιρὸ νὰ χάνω, οὔτε μ' ἐκείνην οὔτε μὲ σὰς. Φεύγω σὲ τα-ξίδι. Ἀπόψε κίολας. Γιὰ μιὰ δουλειά. Μιὰ δουλειά ποῦ θὰ σὰς ἐνδιαφέρῃ φαντάζομαι κι' ἐσὰς, κύριε Ἀρκάντιν.

Φλυαρῶ πάντα πολὺ. Ἡ μητέρα μου μοῦ τᾶ-χει πῇ χιλιάδες φορές. Καταστρέφω ὅλα μου τὰ «ἀτοῦς» φανερώνοντάς τα γιὰ νὰ κάνω τὸν σπουδαῖο. Ξοδεύω ὅλη μου τὴ ζωτικότητα χωρὶς σοβαρὸ λόγο. Τὸ καταλαβαίνω ὅταν εἶναι πιά πολὺ ἄργα. Εἶναι κι' αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικά τῆς γυναικείας πλεωρᾶς τοῦ ἐπιπόλαιου χαρακτήρα μου. Ἀνάμεσα στὸν Ἀρκάντιν, ποῦ ἦταν ὅλη τὴν ὥρα ὀρθιος μπροστὰ στὸ τζάκι καὶ στὴ Ράινα, ποῦ στεκότανε κι' αὐτὴ ἀκίνητη κοντά στὴν πόρτα, πηγαίνοντο ἐξ ἄλλου, χειρονομώντας καὶ σκουνοουλιώντας πᾶνω στὶς βαλίτσες μου. Ἡ μόνι μου ἐπιθυμία ἦταν τώρα νὰ κάνω μιὰ ἔξοδο ἀξιοπρεπὴ καὶ ἐντυπωσιακὴ, ὅπως στὸν κινματογράφο. Ἐπρεπε ὅμως νὰ πᾶω καὶ στὸ μπάνιο γιὰ νὰ πάρω τὴ βούρτσα τῶν

δοντιῶν μου, τὴν ξυριστικὴ μηχανή μου καὶ τὶς παντόφλες μου κι' ἔπρεπε ἀκόμῃ νὰ κλείσω τὴ μεγάλη βαλίτσα μου ποῦ μὲ δυσκόλευε πάντα τόσο πολὺ. Τὰ δάκτυλά μου ἔτρεμαν καὶ δὺο φορές σκόνταψα σ' ἕνα σκαμνὶ ποῦ ἦταν μπροστὰ στὸ ραδιόφωνο.

—Δεκαπέντε χιλιάδες δολλάρια, εἶπε ἡ Ράινα μὲ χαμηλὴ φωνή.

Ἐπαναλαμβάνε τὸ ποσὸ γιὰ τὸν ἑαυτὸ τῆς. Ἐγὼινα κατακόκκινος κάνοντας τὴ σκέψη πὼς δεκαπέντε χιλιάδες δολλάρια ἦτανε γι' αὐτὴ ἕνα ποσὸ γελοῖο. Ἡ Ράινα μὲ περιφρονούσε, δχι μόνον γι' αὐτὸ ποῦ εἶχα κάνει, ἀλλὰ καὶ γιατί εἶχα πουλήσει τὴν ἀγάπη μὰς σὲ τόσο ἐξευτελιστικὴ τιμὴ. Στὸ κάτω - κάτω ἡ Ράινα ἦταν κόρη τοῦ πατέρα τῆς. Ἐκρινε τοὺς ἀνθρώπους ἀνάλογα μὲ τὸ βάρος τους, σὲ δολλάρια.

—Ναί, εἶπε ὁ Ἀρκάντιν σ' ἕνα τόνο προσ-βλητικῆς ἀδιέφορο, δὲν ἄξιζε περισσότερα.

Αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ εἶχε παρακάνει. Ἡρέμησα στὸ λεπτὸ. Πετάξα τὰ πράγματα ποῦ κρατοῦσα στὰ χέρια μου.

—Ἐτσι εἶναι. Δὲν ἄξιζω περισσότερα. Κι' ἐσεῖς, κύριε Ἀρκάντιν; Πόσα ἀξίζετε ἐσεῖς; Διακόσιες χιλιάδες ἐλβετικά φράγκα.

Ὁ Ἀρκάντιν ἔμεινε ἀτάραχος. Ἀλλὰ ἡ Ράινα προχώρησε μερικὰ δῆματα καὶ στάθηκε ἀνά-μεσά μας. Ἐκανα μιὰ κίνηση νὰ τὴν παραμερί-σω καὶ τότε εἶδα τὴν ἔκφραση τῶν ματιῶν τῆς. Ἦταν γεμάτη ἐνδιαφέρον, ἀπερίγραπτο ἐνδια-φέρον. Καὶ μὲ μιὰ χαρούμενη ἐκπλήξη. Μ' ἔδλεπε

ἐπιτέλους νὰ ἀντιδρῶ. Παρακολουθοῦσε τὸν σκληρὸ ἄνδρα ποῦ εἶχαμε ἀρჩίσει ὁ πατέρας τῆς κι' ἐγὼ, ἔτοιμα νὰ σημειώσῃ τὶς ἐπιτυχίες. Καὶ εὐ-χότανε τὴ δική μου νίκη. Ἡ σκέψη μὲ μέθυσε σὰν ἕνα δυνατὸ ποτὶ.

—Γιατί αὐτὴ εἶναι ἡ βάση τῆς ἀμύθητης πε-ριουσίας τῶν Ἀρκάντιν. Τῶξερες αὐτὸ, Ράινα; Διακόσιες χιλιάδες ἐλβετικά φράγκα... Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ νὰ γίνω κι' ἐγὼ πλούσιος μιὰ μέ-ρα μὲ τὶς δεκαπέντε μου χιλιάδες δολλάρια.

Τὸ ξαφνικὸ θράσος μου μὲ ἠλκείριζε. Οἱ λέ-ξεις ἔδιναν ἀσυγκράτητες ἀπ' τὸ στόμα μου. Ἐχω δῇ στὴν Ἰσπανία ταυρομάχους νὰ χάνουν κάθε συναίσθηση τοῦ κινδύνου, νὰ μὴ λογαριά-ζουν τίποτε, γιατί τὸ βλέμμα μιᾶς γυναίκας εἶ-ναι στηλωμένο ἀπάνω τους. Τὶς περισσότερες φορές, ὅστερ' ἀπὸ δὺο - τρεῖς ἐντυπωσιακὲς ἐ-πιθέσεις, ποῦ κάνουν τὴν ἀρένα δόλοκληρὴ νὰ συ-νῆται ἀπὸ ἐνθουσιασμό, ὁ ταῦρος τοῦς σηκώνει ψηλὰ μὲ τὰ κέρατά του καὶ τότε πιά δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς σώσῃ. Εἶναι ὅμως καὶ φορές ποῦ ἡ τρελ-λὴ τὸλμη τους ἀμείβεται, ποῦ ὁ ταῦρος σιγὰ - σιγὰ χάνει τὰ νερά του καί, νικημένος, ὑποτάσ-σεται.

Ὁ Ἀρκάντιν εἶπε κατὶ ποῦ πρόδωσε τὴν τα-ραχή του, κατὶ ἀνάξιο του.

—Ἄν νομίζετε πὼς θὰ σὰς δώσω αὐτές τὶς δεκαπέντε χιλιάδες δολλάρια...

Τόση μικροπρέπεια ἀπ' αὐτὸν τὸν γίγα-να!... Δὲ μπορεῖς νὰ συγκρατήσῃ ἕνα μειδία-μα. Εἶδα ἀπογοήτευση, μομφὴ στὸ βλέμμα τῆς Ράινα. Ὅχι γιὰ μένα. Γιὰ κείνον. Ἡ διαπιστώ-ση δυνάμει τὴν τὸλμη μου.

—Γιατί δχι, κύριε Ἀρκάντιν; Κάνουμε μιὰ συμφωνία. Ὁ κόσμος σὰς ἔχει γιὰ ἄνθρωπο σο-βαρὸ στὶς συναλλαγές σας. Καὶ τὸ ξέρετε κι' ἐ-σεῖς πὼς τὸ χρήμα φέρνει τὸ χρήμα. Ὅταν ἔχῃς κατὶ γιὰ νὰ ξεκινήσης...

Σχεδὸν διασκέδαζα, σὰν τὸν ταχυδακτυλου-γὸ ποῦ, κάνοντας ἕνα νοῦμερο πολὺ δύσκολο, θαμβώνεται ὁ ἴδιος ἀπὸ τὴν δεξιότητά του.

—Πὼς θέλετε νὰ ζητήσῃ ἀπ' τὴν κόρη σας νὰ μὲ παντρευτῇ, ἂν δὲν ἔχω δεκάρα; Θὰ μὲ παίρ-νατε ὅλοι γιὰ προκοπήρα.

Οὔτε ὁ ἕνας, οὔτε ὁ ἄλλος δὲ μπορεσαν νὰ συγκρατήσουν μιὰ μικρὴ κραυγὴ. Τὸ πατέρα, ἦταν κραυγὴ ἀγανακτήσεως. Καὶ τῆς κόρης, κραυγὴ ἐκπλήξεως, ναί, ἀλλὰ καὶ χαρὰς, σχεδὸν παιδικῆς.

Ποτέ μου δὲν εἶχα σκεφθῇ νὰ παντρευτῶ τὴ Ράινα. Ἡ ἰδέα δὲν εἶχε περάσει ἀπ' τὸ μυαλό μου οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή. Ἦταν κατὶ τόσο πα-ράλογο! Νὰ παντρευτῇ ἕνας ἄνθρωπος σὰν ἐ-μένα; Καὶ μάλιστα νὰ πάρῃ μιὰ κοπέλλα σὰν τὴ Ράινα; Εἶχα ρίξει αὐτές τὶς λέξεις ἀπερί-σκεπτα, μόνον γιὰ νὰ κάνω ἐντύπωση. Ἦταν τὸ κόκκινο πανὶ ποῦ εἶχα ἀπλώσει κάτω ἀπ' τὴ μύτη τοῦ Ἀρκάντιν, ποῦ στεκότανε ἄφωνος ἀπὸ τὴ λύσσα του. Καὶ νὰ ποῦ, ἄσφαι, ἡ τερατώδης σκέψη πῆρε μορφή μὲς' στὸ νοῦ μου. Ὅπως στὴν ἀρένα πετοῦν τριαντάφυλλα στὸν νικητὴ, ἔτσι καὶ ἡ Ράινα εἶχε πετάξει τ' ὄνομά μου. Τὰ μά-γουλά τῆς ἦταν ξανθάμένα. Ὡ, ναί, ἦταν συγ-κινήμενη σὰ μαθητιοῦσα. Εἶχε πάρει τὰ λό-για μου στὰ σοβαρά. Νόμιζε πὼς ἤθελα νὰ τὴν παντρευτῶ. Νόμιζε...

Καὶ γιατί δχι, στὸ κάτω - κάτω; Ἡ Ράινα ἦταν ἐνῆλικη. Ἐλεύθερη. Ἐρωτευμένη μαζί μου. Ὅσο γι' αὐτὸ δὲ χωροῦσε ἀμφιβολία. Κι' ἐγὼ τὴν ἀγαποῦσα. Τὴν ἀγαποῦσα; Τί λέω, ἤμου-να ξετρελλαμένος μαζί τῆς. Ἐτοίμος νὰ κάνω τὸ πᾶν, τὸ πᾶν γι' αὐτὴν. Τὸ μόνον πράγμα ποῦ δὲ θὰ μπορούσα νὰ ὑποφέρω ποτέ πιά, ἦταν νὰ τὴν ξαναχάσω. Τί παράξενο, ἀλήθεια! Μήνες ὀ-λόκληρους ἡ ἀνάμνηση τῆς Ράινα ζοῦσε μέσα μου. Ἀνάμνηση ζεστή, γλυκεῖα, ἀλλὰ κρυμμένη στὰ τριςθὰ τῆς ψυχῆς μου, λαθάνουσα. Κά-θε μέρα, ἀνέβαλλα γι' ἀργότερα τὸ θέμα τῆς Ράι-να. Ὑποσυνείδητα, ὑπολόγιζα σ' ἕνα μοιραῖο γεγονός. Ἰσως στὴν ἀπομύνη μὰς συνάντησή... Τώρα ὅμως ποῦ τὴν εἶχα ξαναβρῇ, ποῦ ἦτανε πάλι δική μου, δὲ θὰ παραδεχόμουν μὴ κανένα τρόπο νὰ τὴ χάσω. Κι' ὁ Ἀρκάντιν δὲ μπορού-σε νὰ κάνῃ τίποτε ἐναντίον μου, ἐναντίον μὰς. Ὅ,τι εἶχε νὰ πῇ στὴ Ράινα καὶ σὲ μένα, τὸ εἶ-χε γράφει σ' ἐκείνη τὴν περὶφηρη ἐκθεσὴ, ποῦ ἡ Ράινα δὲν εἶχε καταδεχθῇ οὔτε νὰ τὴν διαβάσῃ καλὰ - καλὰ. Ὅ,τι εἶχε διαβάσει, τὴν εἶχε ἀφῇ-σει ἀδιάφορη. Μὲ εἶχε ἐπιθυμήσει. Μὲ εἶχε ἀ-ποζητήσῃ. Εἶχε ἐρθεῖ σὲ μένα, πρώτη ἐκείνη, χω-ρὶς τὸν παραμικρὸ ἐγωισμό, κι' ἐγὼ δὲν εἶχα πα-ρὰ ν' ἀπλώσω τὸ χέρι μου γιὰ νὰ δρέψω τὸν γλυκὸ καρπὸ ποῦ περίμενε νὰ κοπῇ.

Σὰν νὰ τὸ εἶχα παραγγεῖλει ἐπιτήδες, τὸ τηλεφώνω κουδούνισε.

τοῦ ΟΡΣΟΝ ΟΥΕΛΛΕΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

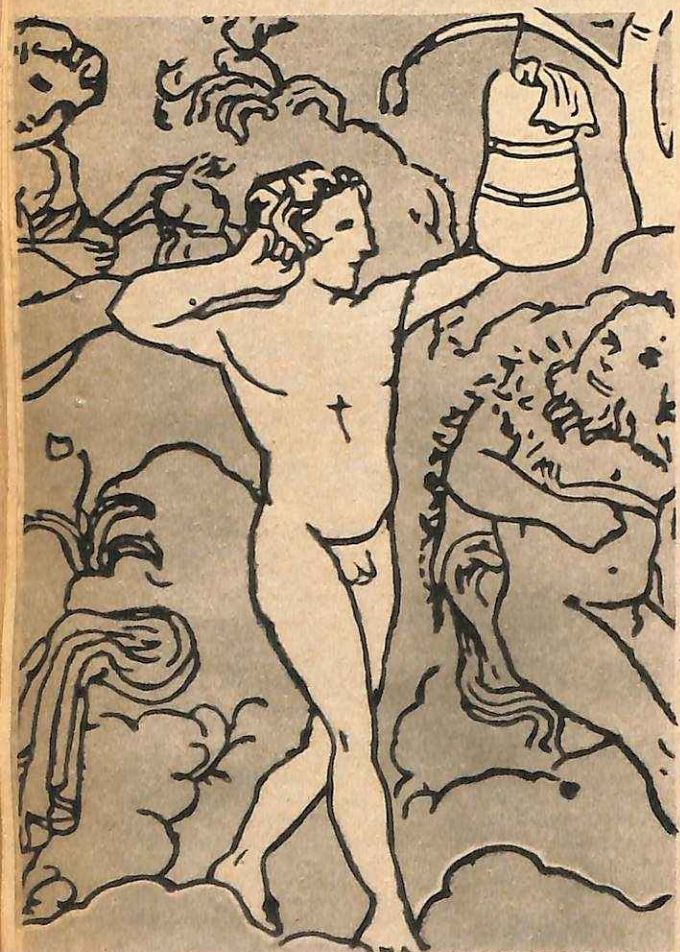
Ὁ Γκάυ Βὰν Στράττεν, ἕνας τύπος τυχοδιωκτι-κός, νέος, ὠραίος, διαρκῶς μπλεγμένος μὲ γυναῖκες καὶ μὲ ἐπιχειρήσεις ὑποπτες, βάζει σκοπὸ στὴ ζωὴ του νὰ πλησιάσῃ τὸν θαυμάσιο Ἀρκάντιν, τὸν ἄν-θρωπο ποῦ εἶναι ἀνακατεμένος στὶς πιδὲ κολοσιαιεῖς ἐπιχειρήσεις καὶ ποῦ ζῇ τυλιγμένος μ' ἕναν πέπλο μυ-στηρίου. Μαθαίνει πὼς ὁ Ἀρκάντιν ἔχει μιὰ κό-ρη, τὴν ὁμορφὴ καὶ ἀπρόσιτη Ράινα, καὶ μὲ πολλὴ τέχνη κατορθώνει νὰ τὴν πλησιάσῃ. Τελεβεῖται μαζί τῆς ὡς τὸ Σὰν Τίρο τῆς Ἰσπανίας, ὅπου ὁ Ἀρκάν-τιν ἔχει ἕνα πύργο καὶ ὅπου πρόκειται νὰ δώσῃ ἕνα μεγάλο χορὸ. Ὁ Ἀρκάντιν ὅμως πληροφορεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του τὴ φιλία τῆς κόρης του μὲ τὸν Γκάυ Βὰν Στράττεν καὶ ὅταν τὸν βλέπῃ στὸ χορὸ, τὸν καλεῖ στὸ γραφεῖο του γιὰ νὰ συζητήσῃ μαζί του. Ἐκεῖ τοῦ ἐκμυστηρεῖται κατὶ καταπληκτικῆς. Δὲν ἔρε-ναι —λέει ὁ Ἀρκάντιν στὸν Βὰν Στράττεν— ποὶὸς ἀκριβὴς εἶναι. Δὲν θυμάται τίποτε ἀπ' τὰ πρώτα χρό-νια τῆς ζωῆς του. Οἱ ἀναμνήσεις του ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ 1927, ἀπὸ κάποιο δρόμo ποῦ, μὲς' στὸ κρῖνο, τριγύρι-ζε ὁ σκοπὸς στοὺς δρόμους τῆς Ζυρίχης μὲ διακόσιες χι-λιᾶδες ἐλβετικά φράγκα στὴν τσέπη, χωρὶς νὰ ξέρῃ οὔτε ὁ ἴδιος ποῦ τὰ εἶχε βρῇ. Δὲν ἔρεῖ κὰν ἂν τ' ὄνο-μα ποῦ ἔχει—τ' ὄνομα Ἀρκάντιν—εἶναι δικό του. Ἀ-ναβέβαιε λοιπὸν στὸν Γκάυ Βὰν Στράττεν νὰ κἀν ἔρευν-ες γιὰ νὰ τοῦ πῇ ποὶὸς ἀκριβὴς εἶναι. Τὸν πληρό-νει γενναῖα. Ὁ Βὰν Στράττεν ἀρχίζει τὶς ἐρευνές του. Ὅστερ' ἀπὸ πολλὰς περιπέτειες μαθαίνει πὼς κάποια Σοφία ἔχει παῖζει ἕνα σημαντικὸ ρόλο στὴ ζωὴ τοῦ Ἀρκάντιν καὶ ἀνακαλύπτει τὰ ἔχρη τῆς. Ἡ Σοφία αὐτὴ ἦταν μιὰ Πολωνέζα ποῦ εἶχε ἀρჩίσει τὴν ὁδοι-πορία τῆς διεκδύοντας ἕνα κοσμοφῶνο σπῆτι στὴ Βαρσοβία. Ἀργότερα εἶχε γίνῃ ἀρχηγὸς μιᾶς με-γάλης σπείρας σωματομαζοῦ. Τώρα —καταρθώσε νὰ μάθῃ ὁ Βὰν Στράττεν— ἦταν παντρεμένη μ' ἕνα στρατηγὸ κι' ἔμενε στὸ Μεξικό. Ὁ περιφημὸς Ἀρ-κάντιν ἦταν κάποτε, ὅπως ἔδειχναν τὰ πράγματα, μέ-λος τῆς σπείρας τῆς Σοφίας. Ὁ Βὰν Στράττεν ξε-κινεῖ γιὰ τὸ Μεξικὸ περνώντας πρώτα ἀπ' τὴ Νέα Ὑόρκη. Ἐκεῖ, χωρὶς νὰ τὸ φαντάζεται, βλέπει ἕνα δρόμo τὴ Ράινα νὰ τὸν περιμένῃ στὸ ξενοδοχεῖο του. Ἀρκάντιν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ.

12

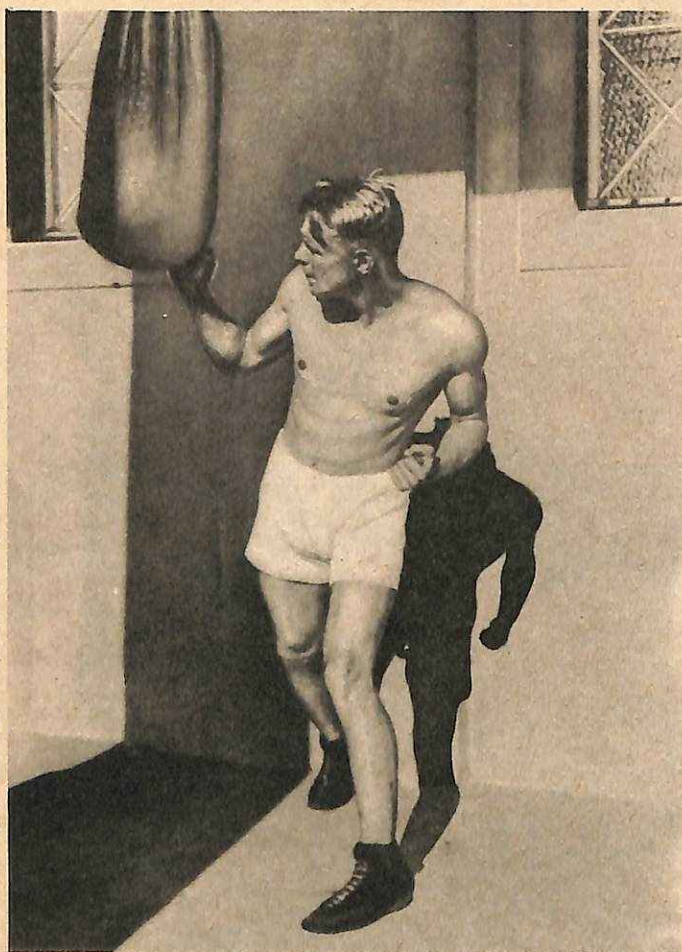
Ὅχι γιὰ τὸν πατέρα σου, τὴν δεβαίωσα. Ἀλλὰ ἡ Ράινα δὲ φάνηκε νὰ μὲ πίστεψε. Περίεργο, εἶπε, εἶχα τὴν ἐντύπωση... Ἐξ ἄλλου, ἦταν κατὶ ποῦ τὸ περίμενα... —Τὸ περίμενες ἀπὸ ποῖον, ἀπὸ μένα;

ΟΥΔΕΝ ΚΑΙΝΟΝ... ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΝ

Τὰ «μοντέρνα» σπόρ ἔχουν ἡλικία 20 — 50 αἰώνων!

ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ, Η ΠΥΓΜΑΧΙΑ ΉΤΑΝ ΓΝΩΣΤΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 2500 ΧΡΟΝΙΑ. ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΉΤΑΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ

δειγμα: ποτέ δεν ἐπιχειρήθηκε — και πολύ λιγώτερο πραγματοποιήθηκε στα νεώτερα χρόνια ή κατασκευή θερμών λουτρών με τόσο τεράστιο ύψος.

Δεν είναι, λοιπόν, ν' απορήσει κανείς ότι και ο ἀθλητισμός ἐκαλλιεργείτο σε δλους σχεδόν τους κλάδους πριν από χιλιάδες χρόνια. 'Ακόμη και οι κανόνες που διέπουν σήμερα τὰ περισσότερα ἀγωνίσματα, μοιάζουν κατά πολύ με τους παλιούς.

ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Μία σύγκριση θα πείσει και τον πιο διστακτικό. Σε μια εικόνα βλέπουμε ένα νεαρό Έλληνα, πριν από 2.500 χρόνια, να παίζει στην παλαιότερα «σφαιρομαχία». Ο αρχαίος ἀθλητής προσέχει πολύ την τύχη και ἀγγίζει τη μπάλλα με τα χέρια του. Δίπλα, βλέπουμε ένα σύγχρονο ποδοσφαιριστή σε ανάλογη στάση. Η μεταξύ τους ομοιότητα είναι καταπληκτική.

Ξέρουμε ότι και άλλοι λαοί, όπως οι Κινέζοι και οι 'Ινδοί, ἀγαπούσαν από τὰ παλιά χρόνια ένα παιγνίδι, που σε πολλά σημεία έμοιαζε με το νεώτερο ποδόσφαιρο. 'Ακόμη και η πυγμαχία είναι παμπάλαιη. Περιγράφεται κι' όλος από τον 'Όμηρο στην 'Ιλιάδα και στην 'Οδύσσεια. Ο πρώτος επίσημος ἀγώνας για το «πρωτάθλημα βαρέων βαρών», έγινε στους 25ους 'Ολυμπιακούς ἀγώνες το 688 π.Χ. Καθώς γράφει ο Φιλόστρατος, τὸ ἐπάθλο τὴν κέρδισε ὁ 'Ονομαστός ὁ Σμυρναῖος.

Οι ἀρχαιολογικές έρευνες τῶν τελευταίων καιρῶν μᾶς ἔχουν μάθει πολλά πράγματα για τὴ ζωή και τους πολιτισμούς του παρελθόντος. 'Ετσι, ἐμάθαμε για τεχνικά ἐπιτεύγματα που μᾶς γεννοῦν τὴν κατάπληξη ἀκόμη και σήμερα. Ποιὸς θα πίστευε, λ.χ., ότι στην ἀρχαίότητα ὑπῆρχαν «θαλαμηγοί», ὅπως ἡ τρικάρτη του 'Ιέρωνος, τυράννου τῶν Συρακουσῶν, με πλῆρωμα 4.000 ἀνδρῶν και ἐκτόπισμα 6.000 τόννων; Οἱ ἀνασκαφές μᾶς ἀπεκάλυψαν ότι ὁλόκληρη σειρά πόλεις, ὅπως ἡ Βαβυλών, ἔχαν πληθυσμὸ περισσότερο ἀπὸ δύο ἑκατομύρια ψυχές.

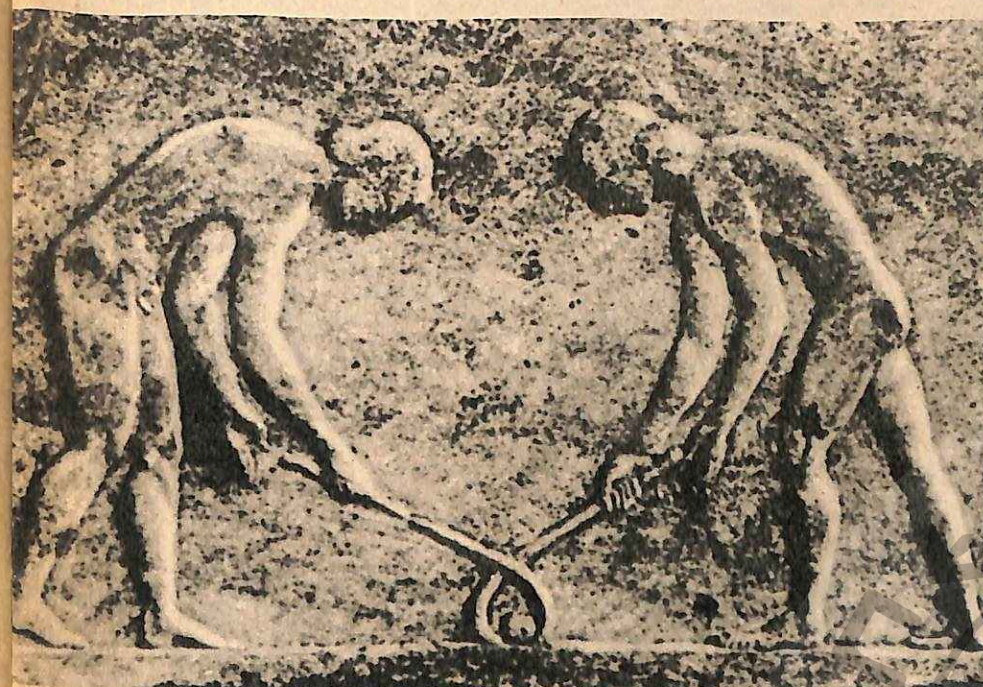
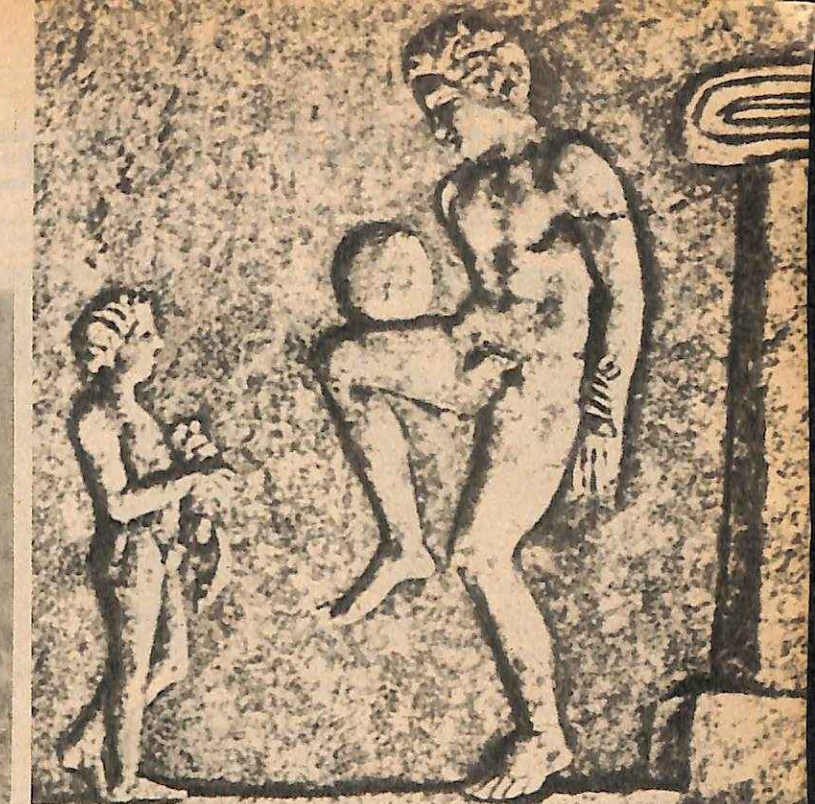
Τεχνικά ἔργα, ὅπως οἱ Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, που χρειάστηκαν τὴν ἐργασία 100.000 ἐργατῶν ἐπὶ εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια, μπορούν να συγκριθοῦν με τὴ διώρυγα του Παναμά, ἀλλὰ δεν πρέπει να ξεχνῶμε ότι τὸ τελευταῖο αὐτὸ ἔργο ἐκτελέστηκε κάτω ἀπὸ πολὺ εὐνοϊκότερες συνθήκες μεταφοράς και μηχανικῆς βοήθειας.

Πολλά πράγματα μάλιστα ἦταν καλύτερα στα παλιά χρόνια, παρὰ σήμερα! 'Η κατασκευή τῶν λουτρῶν στὴ Ρώμη εἶναι ἓνα χτυπητὸ παρά-

ΤΟ «ΚΡΟΟΥΛ» ΕΔΩ ΚΑΙ 5000 ΧΡΟΝΙΑ! ΚΑΘΩΣ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΑ ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΑ, ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΞΙ «ΚΟΛΥΜΠΙ» ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ ΉΞΕΡΑΝ ΤΟ «ΚΡΟΟΥΛ», ΠΟΥ ΗΡΘΕ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟ 1912 ΑΠΟ ΤΗ ΧΑΒΑΗ

Η ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΗ ΟΜΟΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΜΕ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ: ΑΠΟ ΤΟΤΕ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΤΑΝ ΤΟ ΑΓΓΙΓΜΑ ΤΗΣ ΜΠΑΛΛΑΣ ΜΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ

ΦΥΣΙΚΑ ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΜΑΣ ΔΙΕΠΡΕΠΑΝ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΟΚΕΥ. — ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΠΩΣ ΤΟ ΕΛΕΓΑΝ ΤΟΤΕ. ΣΕ ΑΝΑΓΛΥΦΟ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΣΤΗΛΗΣ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΜΙΑ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΑΠΟ ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΤΕΧΝΙΚΗ

Καθώς δείχνει ἡ εἰκόνα ἑνὸς ἐλληνικοῦ ἀγγείου, οἱ πυγμαχοὶ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς χρησιμοποιοῦσαν στὶς ἀσκήσεις τους σακκία γεμάτοι ἄμμο, που στὴν ἐξωτερικὴ τους μορφή συμπίπτουν ἀπολύτως με ἐκείνα που χρησιμοποιοῦν γιὰ τὸν ἱδιο σκοπὸ οἱ σημερινοὶ μποξέρ. Σε ἄλλα ἀγγεία βλέπουμε ἄλλωστε πὼς διεξάγονταν αὐτοὶ οἱ ἀγῶνες.

Σ' ἓνα τέτοιο ἀγῶνα βλέπουμε δύο πυγμαχοὺς νὰ στέκουν ἑτοιμοὶ ὁ ἓνας ἀπέναντι τοῦ ἄλλου. Δεξιὰ βλέπουμε καθαρὰ ἓνα «νὸκ ἄουτ». Στὴ μέση, κρατώντας ἓνα μπασιτόνι ἓνας διαιτητής, φροντίζει γιὰ τὴν τήρησι τῶν καθιερωμένων κανονισμῶν τοῦ ἀγωνίσματος (εἰκόνα 5).

Οἱ ἀρχαῖοι ἤξεραν πολλοὺς τρόπους γιὰ νὰ τονώσουν τὴ μαχητικότητά τοῦ κάθε πυγμαχοῦ. 'Επίσης, γιὰ κάθε εἶδος σπόρ ἔκαναν και ἓνα ἱδιαίτερο μασσάζ, που τὰ περιγράφουν με κάθε λεπτομέρεια ὁ 'Αριστοτέλης και ἀργότερα ὁ Ρωμαῖος ποιητὴς Βιργίλιος.

'Αλλὰ ὁχι μόνον στὴν ἀρχαία 'Ελλάδα, μα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΕΛ. 48

Έδω κι' Εκεί

ΓΕΝΙΚΗ ΑΡΧΗΓΟΣ του Σώματος Έλληνίδων Όδηγών. Η Α.Β.Υ. ή Πριγκίπισσα Σοφία ηύδωκε να δεχθί τώ άξίωμα αυτό. Η πριγκίπισσα άρχισε τήν όδηγηκή της σταδιοδρομία σέ παιδική ήλικία τόν Δεκέμβριο 1943

● Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ γράφει στό ήμερολόγιο τού πλοίου:

«Σήμερα ό δεύτερος μέθυσε».

Ό δεύτερος τόν παρακάλεσε νά σήση ατή τή δυσφημιστική παρατήρησι, αλλά ό καπετάνιος άνήθηκε λέγοντας πώς ό,τι γράφτηκε, γράφτηκε και ό,τι, άλλωστε, ήταν αλήθεια.

Τήν προσεχή έβδομάδα ό δεύτερος κρατούσε τό ήμερολόγιο τού πλοίου κι' έγραψε:

«Σήμερα ό καπετάνιος δέν μέθυσε».

● Ο ΝΤΕ ΣΙΚΑ μιλούσε μέ μερικούς φίλους του γιά τό ζήτημα τών προλήψεων. Καί ένας άνεφερε τό έξης παράδειγμα:

—Γνωρίζω κάποιον πού είναι τόσο προληπτικός, ώστε δέν έργάζεται τήν έβδομάδα πού έχει και Παρασκευή!

● ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΥΤΥΧΙΑ; Τό νά έχης λίγο παραπάνω άπ' αύτό πού αξίζεις.

Μισέλ Σιμόν

...Γιά τούς συλλέκτες γραμματοσήμων: Τά ελληνικά ταχυδρομεία άνήγγειλαν τήν έκδοσι μιάς σειράς γραμματοσήμων μέ τās προσωπογραφίας τών βασιλέων και βασιλισσών τής Έλλάδος. Η πρώτη σειρά θα περιλαμβάνη γραμματόσημον τών 30 λεπτών μέ τόν Γεώργιον Α' (1845—1913), 50 λεπτών μέ τήν Όλγαν, 70 λεπτών μέ τόν Όθωνα Α' (1815—1867), μιάς δραχμής και 50 λεπτών μέ τόν Κωνσταντίνον Α' (1868—1923), τριών δραχμών και πενήντα λεπτών μέ τήν Σοφίαν, και, τέλος, τών τεσσάρων δραχμών μέ τήν βασίλισσαν Φρειδερίκην. Η Σοφοεαλιστικά! Δημοσιεύθηκε τό πιό πρωτότυπο άστυνομικό μυθιστόρημα! Τό θυμα σκοτώνεται άπό τόν ήρωα ενός άλλου βιβλίου!... Η Τελευταία είδησεις άπό τόν γάμο τής χρονιάς: Η Γκερής Κέλλυ παρήγγειλε τά νυφικά της παπούτσια και ό υποδηματοποιός ψιθύρισε μία άδικακρισία. «Θά είναι σχεδόν χωρίς τακούνια» Δηλαδή, ή ύψη εύφύης άπέφασισε νά μήν ύψωση άνάστημα είς τόν πρίγκιπα γυμνόν... Η Ηχη τής Άποκρήας άφησε λίγη κίνησι άκόμη γιά τήν άρχή τής Σαρακοστής. Ένας καλλιτεχνικός χορός πρόκειται νά συγκεντρώση όλη τήν πομπή τής Άθήνας. Άλλος χορός, τών αρχιτεκτόνων, θα στεγασθή είς τό ωραιότερο κέντρον, είς τά «Αστέρια» Γλυφάδας... Η Σύγχρονοι στοχασμοί. Σήμερα πιά, τό μόνο πράγμα τό οποίον δέν μπορείς νά πληρώσης μέ δόσεις, είναι οι ίδιες οι δόσεις πού χρεωσάς... Οι περισσότερες άπό τίς ύποψίες μας γιά τούς άλλους προέρχονται άπό αύτά πού γνωρίζουμε γιά τόν ίδιο τόν εαυτό μας... Η Νέεςθεντέρες. Η Βούλα Ζουμπουλάκη είς τό νέο έργο τού Άλέκου Λιδωρίκη «Χωρίς γάντια». Σύζυγος τού Δημήτρη Μυράτ, νόστιμη γυναίκα, μέ ωραία φωνή και πολύ ταλέντο, σέ κάθε νέα της εμφάνισι παρουσιάζεται πιό ώριμη και έξελιγμένη... Η Φορική λεπτομέρεια! Ό καθηγητής Άρθουρ Μπράουν τού Πανεπιστημίου τής Βαλτιμόρης, άπεκάλυψε ό,τι δύο έρωτευμένοι πού φιλιούνται άνταλλάσσουν: 9 χιλιοστά τού γραμμαρίου νερό, 0,7 χιλιοστά λευκόματος, 0,18 χιλιοστά άδενικών έκκρίσεων, 0,71 χιλιοστά λιπών, 0,45 χιλιοστά άλάνων και 250 ειδών μικρόβια... Η Τελευταία ιστορία. Ένας νεαρός διπλωμάτης, τοποθετημένος τό λονδίνο, άπαντά στήν έρώτησι πώς πέρασε τό Σαββατοκύριακο πού ήταν προσκεκλημένος σ' έναν άρχοντικό πύργο: «Αν ή σούπα ήταν ζεστή σάν τό κρασί, και τό κρασί γέρικο σάν τήν κόττα, και ή κόττα τρυφερή σάν τήν καμαριέρα, και ή καμαριέρα πρόθυμη σάν τήν δούκισσα, θα είχα περάσει άσφαλώς θαυμάσια!»

444

● ΜΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ άπό τό Λός «Αντζελες άναγγέλλει ό,τι βρέθηκε τό άνασθητικό πού σήνει άπό τή μνήμη άκόμη και ό,τι έγινε χειρουργική επέμβασις.

«Καταπληκτικό! γράφει τό άγγλικό χιουμοριστικό περιοδικό «Πάντς». Οι φίλοι σας δέν θα ύποφέρουν πιά άκούγοντάς σας νά διηγήςτε τά τής έχειρήσεως...»

● Η ΖΑΖΑ ΓΚΑΜΠΟΡ έλαβε τό βραβείο τής ήθοποιού πού μοιάζει περισσότερο μέ άρχαία Έλληνίδα βεά! Τής τό άπένειμαν τά είκοσι χιλιάδες μέλη τής Ένώσεως Έλλήνων τής Άμερικής, γιά τήν «κλασική της όμορφιά, τό παράστημά της, τό πνεύμα και τήν γοητεία της!»

ΔΥΟ ΛΙΛΛΙΠΟΥΤΕΙΟΙ ΧΟΡΕΥΤΑΙ τού άφρικανικού μπαλλέτου Κέλτ Φοντεμπά, πού εμφανίζονται στό θέατρο Σάνζ-Έλυζ, προσφέρουν στήν Ντομνίκ, τό ώραιότερο μαννεκέν τού μεγάλου οίκου μόδας Ζακ Φάτ, μία ζώνη άπό «γκρι-γκρι» είς ένδειξι ευγνωμοσύνης πρós τήν διευθύντρια τού οίκου κ. Ζενεβιέβ Φάτ, πού άνέλαβε ύπό τήν προστασία της τίς παραστάσεις.

● ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ενός επίσημου γεύματος στό Παρίσι, ένας Άμερικανός γερουσιαστής έμίλησε πολλήν ώρα μέ τήν πριγκίπισσα Ισαβέλλαν τής Γαλλίας, κόρη τού κόμιτος τών Παρισίων, μέ θέμα τήν ζωήν ενός Γάλλου πρωθυπουργού. Ό γερουσιαστής, όταν τού παρουσίασαν τήν πριγκίπισσαν ως «Ιζαμπέλ Ντέ Φράνς» ενόμισεν ό,τι έπρόκειτο γιά τήν κόρη τού κ. Μαντές - Φράνς!

● Ο ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΠΕΡΙΕ διηγείται τήν έξης ιστορία:

«Ένας κύριος διδάσκει τήν σιζυγό του νά οδηγεί αύτοκίνητο, καθισμένος στό πεζοδρόμιο. Σέ κάποιον πού τού παρατηρεί ό,τι θα ήταν πιό άπλό νά καθίση πλάι τής άπάντης:

—Όχι, γιατί τό αύτοκίνητο είναι άσφαλισμένο, αλλά έγώ δέν είμαι!»

● ΕΝΑΣ ΝΕΑΡΟΣ ήθοποιός τής Τσινετσιττά διηγείται μέ κομπασμό τίς γυναίκες κατακτήσεις του:

—Τίς βλέπω τίς γυναίκες, τίς παραλαμβάνω, τίς φτιάχνω, τίς μεταμορφώνω και τίς έγκαταλείπω! Ναι... ό-δες οι γυναίκες πού είχαν σχέσεις μαζί μου έπέτυχαν!

—Όλες, συμφωνεί εύρυνικά ή Άννα Μανιάνι. Όλες, έκτός άπό τή μητέρα σου!

Μία καινούργια φωτογραφική μηχανή φωτογραφίζει στό σκοτάδι μέ χρώμα!

Μία νέα μέθοδος γιά τήν φωτογράφισι σέ τέλειο σκοτάδι άπεκαλύφθη γιά πρώτη φορά.

«Εύα» είναι τό όνομα πού δόθηκε στήν καινούργια ατή μηχανή πού μοιάζει σάν κανονική επαγγελματική μηχανή σέ τρίποδο.

Ό Μπρούς Μπίλλιγκς, πασίγνωστος φυσικός και γενικός διευθυντής τής «Μπαίρντ Άσσοσιέιτες Ίνκ», έκανε μία επίδειξι τής «Εύας» —ή, όπως όνομάζεται επιστημονικά, τού «έδαπορογράφου»— στους μετόχους τής εταιρίας.

Η βασική άνακάλυψις έγινε τό 1933 άπό έναν Γερμανό φυσικό όνόματι Τσέρνυ, και σήμερα ή μηχανή έχει τελειοποιηθή σέ σημείο νά δαζέει και έυχρωμες φωτογραφίες.

Η «Εύα» μπορεί νά «δθ» τά πάντα. Άπό έναν άνθρωπο μέχρι μία πόλι τή νύχτα σέ ώρα συσκοτίσεως.

Ό Τσέρνυ βρήκε ό,τι μπορεί νά χρησιμοποιήσει τήν έξαερίωσι τού λαδιού

άπό μία ταινία μέ λάδι γιά τήν σύλληψι υπερύθρων ακτίνων στίς φασματογραφικές του μελέτες. Αυτό υπήρξε τό πρώτο δήμα πού κατέληξε, μετά άπό πολύχρονες μελέτες, στήν πραγματοποίηση τής «Εύας».

Τό μυστικό της, πού μόλις τώρα έγινε γνωστό, είναι ό,τι αντί νά συγκεντρώνη τό άντικατοπτριζόμενο φώς όπως οι συνθισμένες φωτογραφικές μηχανές, συγκεντρώνει θερμότητα ή όποια στέλλεται σέ διάφορους θαμνούς και σέ διάφορα κύματα άπό διάφορα άντικείμενα. Κατόπιν ή έστία άποτυπώνει αύτες τίς ακτινοβολίες σέ ένα λεπτό όμοιομορφο έπίστρωμα λαδιού.

Οι διαφημίσεις δείχνουν τήν φωτογραφία ενός ανθρώπου πού πήρε ή «Εύα» άπό άπόστασι 300 μέτρων, μιά νύχτα χωρίς φεγγάρι και δίχως καμία πηγή φωτός.

Λέγεται, μάλιστα, ό,τι ή «Εύα» μπορεί νά «δθ» και σπíti σέ άπόστασι ενάμιση χιλιόμετρου.

● ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ καμαρώνει γιά τίς γεωγραφικές του γνώσεις:

—Έμμεσα σήμερα στό σχολείο τί είναι ό Ίσημερινός! Είναι μία χώρα πολύ ζεστή, πού κάνει τό γύρο τού κόσμου. Όλοι εκεί γυρίζουν όλόγυμνοι σέ δάση άπό παρθένες.

● Ο Κ. ΧΤΑΠΟΔΙ και ή δις Χταπόδι άρραδωνιάστηκαν και πήγαν ύστερα νά παντρευτούν. Μετά τό γάμο, βγήκαν άπό τήν εκκλησία πλάι—πλάι, περπατώντας πιασμένοι μπράτσο, μπράτσο, μπράτσο, μπράτσο, μπράτσο, μπράτσο, μπράτσο.

ΕΝΑ ΑΓΝΩΣΤΟ ΓΑΥΠΤΙΚΟ έργο τού Μιχαήλ Άγγέλου, μέ τόν τίτλο «ΑΤΡΟΠΟΣ», άνεκαλύφθηκε τελευταία. Ό βασιμπλουτός κρασέμπορος, και μαρινώδης συλλέκτης έργων τέχνης, κ. Ζαν Ζανσι, προσέφερε ήδη 350 εκ. φράγκα γιά τήν αγορά του. Έπάνω, δύο όψεις τού χαλκίνου γλυπτού.

● ΣΤΗΝ ΒΙΑ ΒΕΝΕΤΟ, στή Ρώμη, μιλούν γιά τίς κοπέλλες πού φθάνουν στήν πρωτεύουσα φρέσκιες — φρέσκιες άπό τήν επαρχία: ύστερα άπό έλαγιστό χρονικό διάστημα, τί μεταμόρφωσις!

Κι' ό Άλμπέρτο Σόρντι καθορίζει: —Μου θυμίζουν ζωολογικό κήπο!

—Τί έννοεί;

—Νά! φθάνουν άρνάκια. Συναντούν τόν λύκο, μεταμορφώνονται σέ άλεπούδες και... καταλήχουν στό δίζόν!

● Ο ΜΠΙΓΚ ΚΡΟΣΜΠΥ, ό Μπόμπ Χόουπ, ό Κάρο Γκράντ, ό Τζέιμς Στιούαρτ, ό Κλάρκ Γκαϊνμπλ και Γκρέγκορυ Πέκ πληρώνονται καλύτερα άπό κάθε άλλον ήθοποιό στήν Άμερική. Άμέσως κατόπιν έρχεται ό Σινάτρα, ό όποιος δέν παίρνει παρά... 150.000 δολάρια γιά κάθε ταινία του.

● —ΑΛΛΟΤΕ ΕΙΧΑ μεγάλη ιδέα γιά τόν εαυτό μου, έξομολογείται ένας στάρ τού Χόλλυγουντ, αλλά ό ψυχαναλύτης μου μέ δόθησε νά διορθώθω και τώρα είνα ένας έξαιρετικός άν-θρώπος!

● ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ πού έτέθησαν στήν Σχολή τής Καναδικής Βασιλικής Άεροπορίας, στίς εξετάσεις, ήταν ή έξης:

—Τί θα ήταν τό πρώτο πράγμα πού θα κάνατε εάν οδηγούσατε άεροπλάνο μέ τήν Βασίλισσα τής Άγγλίας, και καταλαβαίνατε πώς έπρεσε άπό τό πίσω καθίσμα;

Οι άπαντήσεις ήταν πολλές και διάφορες. Άλλος είπε πως θ' αύτοκτονούσε, άλλος πώς θα έξαφανιζόταν, άλλος πώς θα έκανε βουτιά μέ τό άεροπλάνο, προσπαθώντας νά τήν πιάση στόν... άέρα.

Η σωστή λύσις: Άπλούστατα:

—Θά προσήρμζα τά έντός τού άεροπλάνου άντικείμενα διά νά έξουδετερώσω τό άπολεσθέν βάρος είς τό όπισθεν ήμισυ τού άεροπλάνου.

● ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ έδήλωσε, πώς δέν τόν ένοχλούσαν καθόλου τά γυαλιά πού τού έπέβαλε μία πρόωρη μυωπία:

—Έτσι, έξήγησε, ούτε τ' άγόρια μέ χτυπούν ούτε τά κορίτσια μέ φιλούν.

● ΣΤΑΓΟΝΕΣ ΣΟΦΙΑΣ: Πείρα δέν είναι ό,τι σου συμβαίνει. Είναι τό πώς αντιδράς σ' ό,τι σου συμβαίνει.

Άλντους Χάξλεϋ

● ΕΝΑΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ καθηγητής κατάλαβε πώς γρήγορα περουνν τά χρόνια, όταν ρώτησε τήν κορούλα του τί μελετούσε στό σχολείο:

—Τή ζωή κάποιου ανόητου πού τόν λέγανε Χίτλερ, άπάντησε.

Ρίπ Κίρμπυ

Ρίπ Κίρμπυ

Για την εβδομάδα από 26 Μαρτίου — 1 'Απριλίου 1956

ΚΡΙΟΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 21 Μαρτίου - 20 'Απριλίου: Σκεφθήτε λογικά και με περισσότερη μετριοφροσύνη τα μελλοντικά σας σχέδια. Δεν αρκεί να λέτε ώρισμα πράγματα, πρέπει και να τα εφαρμόζετε. Έργασθήτε. Εύνοική ημέρα: Δευτέρα, άριθ. 7.

ΤΑΥΡΟΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 21 'Απριλίου - 20 Μαΐου: Περισπλογή πρέπει να είναι πλέον ή μοναδική σας προοπτική. Δείξτε στους ανθρώπους του κύκλου σας, πώς μπορείτε ακόμη να δημιουργήσετε αν καταβάλετε προσπάθεια. Εύνοική ημέρα: Πέμπτη, άριθ. 5.

ΔΙΔΥΜΟΙ.—Για όσους γεννήθηκαν από 21 Μαΐου - 21 'Ιουνίου: Παραβολές γεγονότων θα έμποδίσουν την πραγματοποίηση των σχεδίων σας. Σκεφθήτε πριν αποφασίσετε να κτυπήσετε τους έχθρους σας. Να είστε καλός στρατηγός. Εύνοική ημέρα: Τετάρτη, άριθ. 2.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 22 'Ιουν. - 22 'Ιουλίου: Ήλθε πλέον ο καιρός να δράσετε. Μη παρασυρθήτε όμως από συναισθηματισμούς που θ' ανακόψουν την εύτυχία σας. Θα λάβετε κάποιο γράμμα που θα σας φέρη σέ άμνηνα. Εύνοική ημέρα: Παρασκευή, άρ. 4.

ΛΕΩΝ.—Για όσους γεννήθηκαν από 23 'Ιουλίου - 22 Αύγούστου: Η λιποψυχία δεν είναι κάτι που συμβιβάζεται με τον χαρακτήρα σας. Τώρα πρέπει να συγκρατηθήτε και ν' αποδείξετε ότι είστε άνθρωπος δυνατός. Βεβαία έπιτυχία στο μέλλον. Εύνοική ημέρα: Κυριακή, άρ. 7.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 23 Αύγ. - 22 Σ'βρίου: Μη τυραννάτε τον εαυτό σας με άσκοπες προσπάθειες στον επαγγελματικό και αισθηματικό τομέα. Έργασθήτε με κέφι και μακριά από στενόχωρες σκέψεις και έννευρισμούς. Εύνοική ημέρα: Τρίτη, άριθ. 79.

ΖΥΓΟΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 23 Σεπτ. - 22 'Οκτωβρίου: Θα συναντήσετε πρόσωπο που αντιπαθείτε και ξέρετε πώς προσπαθεί να σας θλάψη. Διπλωματικοί έλιγμοι μπορούν να ανατρέψουν τα σχέδιά του και να σας διευκολύνουν πολύ. Εύνοική ημέρα: Τετάρτη, άριθ. 5.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 23 'Οκτ. - 22 Νοεμβρ.: Κάποιο γεγονός που δεν τ'ο περιμένατε θ' ανατρέψη την στασιμότητα. Κερδίζετε μία έπιτερη έπαγγελματική ύπόθεσι και μπορείτε πλέον να βοηθήσετε συγγενικά πρόσωπα. Εύνοική ημέρα: Πέμπτη, άριθ. 9.

ΤΟΞΟΤΗΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 23 Νοεμ. - 21 Δεκεμβρ.: Οί δυσκολίες περνούν και σ'ας άφήνουν έκπληκτον τ'ά εύνοικά αποτελέσματα. Χειρισθήτε με μυστηρία τα θέματα που σ'ας άπασχολούν και θ'ά ήγτε πώς όλα είναι εύκολα. Εύνοική ημέρα: Δευτέρα, άριθ. 4.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 22 Δεκ. - 19 'Ιανουαρ.: Η προσωρινή ήσυχία δεν έπρεπε να σ'ας κάνει να εγκαταλείψετε τον άγώνα. Σχεδιάζουν να σ'ας αϊφνιδιάσουν άτομα που δεν σ'ας έμνεύουν έμπιστοσύνη. Προλάβετε την έπιθεσι. Εύνοική ημέρα: Πέμπτη, άρ. 6.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 20 'Ιαν. - 18 Φεβ'ρίου: Παραμερίσετε τους έγωϊσμούς ύταν πρόκειται για ανθρώπους που θυσίασθηκαν για την εύτυχία σας. Μη κάνετε έπίδειξι προσωπικότητας και δυναμισμό με άνόητο έγωϊσμό. Εύνοική ημέρα: Παρασκευή, άρ. 5.

ΙΧΘΥΕΣ.—Για όσους γεννήθηκαν από 19 Φεβρ. - 18 Μαρτίου: Δειλιάζετε την στιγμή που πρέπει να προχωρήσετε μπροστά. Οί συλλογισμοί σας δεν είναι σωστοί, γιατί παίρνετε ως μέτρο την έπιφανειακή κατάσταση και όχι την πραγματική. Εύνοική ημέρα: Σάββατο, άρ. 2.

ΠΟΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ;

Το δεύτερο σκίτσο διαφέρει από το πρώτο σε 9 σημεία. Μπορείτε να τ'ά βρήτε;

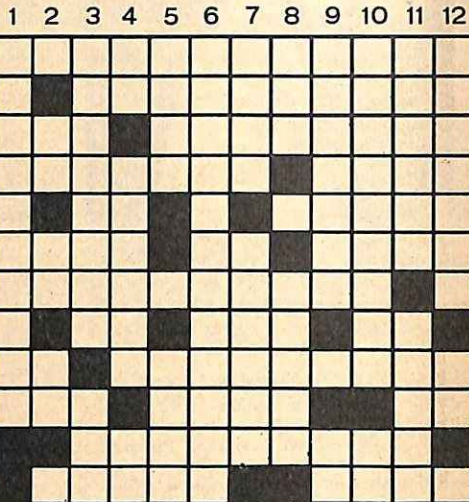
ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

- Αυτός είναι ή μέθη της πεποιθήσεως... Έλεγαν ο Ασπαρτίνας.
- Η γενική γνωστού λυρικού ύμνου μας.
- Πρόθεσις — Διευθύνει το ΙΚΑ (ένάθρως).
- Ευρωπαϊκού κράτους γενική — Έτέρα όνομασία της προδοτοκαμύλου.
- Άρθρον — Γαλλικό άνδρικό όνομα.
- Έπιδοκιμαστικόν έπιφώνημα — Καλοί γεωργοί καλή... — Το ουδέτερον μιας άντωνυμίας δεικτικής.
- Κύριος δημιουργός και θεμελιωτής της ύπηρεσις ο Νικόλαος Πολίτης (αίτ.).
- Κοιμένη μέση... — 'Υποκορ. γυναικείου όνόματος — Άνθη.
- Μετοχή ουδέτερου — Σκιστάρα σημαίνει τ' αυτό.
- Άλλοί άποδοχόν — Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα — «Εγώ είμι ό...» έπεν ο Θεός εις τόν Μωύσα.
- Νέος ελληνικός μήν (αίτ.).
- Ένα από τ'ά τρία χρώματα της σημαίας της Συρίας Χρόνου μελέτη, ...κάμωμα (παροιμ.).

ΚΑΘΕΤΩΣ:

- Είναι διά την θρησκείαν, ό,τι ή 'Ιλιάς διά την ποίησιν...
- Βυζαντινή νάτα — Άντιστροφή διθόγγου — Τελικός σύνδεσμος.
- Κάτοχος μιας έπιστήμης — Τελικός σύνδεσμος.
- Ποταμός της 'Ιταλίας, άντιστροφή — Μεγάλη άχυρωμένη πόλις του Βελγίου (γεν.). — Άρρητικόν.
- Πενήντα ήσαν του νομού Ροδανού Γαλλική πόλις του νομού Ροδανού

- (σημαίνει «αυλή» γαλλιστί).
- Η αίτιατική ενός μέσου θανάτου (δημ.).
 - Θεά... που μάς μπάνει στο μάτι — Μπουκαλί (ένάθρως).
 - Μέλη του είναι πολλοί Κηφισιώτες άλληται (άρχη) — Πρόσωπον του «'Οθέλλου» (αίτ.).
 - Ιταλικής προελεύσεως λέξις διά την έπαρμίδα — Μυθολογική ήρωίς.
 - Τ'ά άγαθούν πολύ οί 'Ιταλοί — Ένικόν μέτρον έπιφανείων.
 - Σιδηρούν έλασμα χρησιμοποιούμενον προς δάμασιν αντίθεσων ήππων (ένάθρως) — Είναι τ'ά ψάρια...
 - Το μεταχειρίζονται πολύ οί άρτοποιοί (καθαρ.) — Μετοχή βοηθητικού ρήματος.

ΖΙΓΚ ΖΑΓΚ

Ό σκοπός του ενδιαφέροντος και διασκεδαστικού αυτού άτομικού, άλλα και όμαδικού παιχνιδιού, είναι να έπιτύχη κανείς όσο το δυνατόν μεγαλύτερη βαθμολογία στο σχηματισμό λέξεων.

Άρχιστε λοιπόν από οποιαδήποτε γραμμή θέλετε και προχωρήστε από το τετράγωνο αυτό σε οποιοδήποτε, γειτονικό πάντοτε, τετράγωνο, όριζοντίως, καθέτως ή διαγώνίως, προσπαθώντας να διαβάσετε την μεγαλύτερη λέξι που μπορείτε να βρήτε. Σημειώστε τώρα τη λέξι, που βρήκατε και σβήστε στα τετράγωνα τ'ά γράμματα που μεταχειρισθήκατε. Ψάξτε τώρα για μίαν άλλη λέξι και συνεχίστε, έως ότου δεν μπορείτε να βρήτε άλλες.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Για κάθε λέξι των δύο γραμμάτων μετρήσετε 1 βαθμό.
Για κάθε λέξι των 3 γραμμάτων μετρήσετε 3 βαθμούς.
Για κάθε λέξι των 4 γραμμάτων μετρήσετε 5 βαθμούς.
Για κάθε λέξι των 5 γραμμάτων μετρήσετε 7 βαθμούς.
Για κάθε λέξι των 6 γραμμάτων μετρήσετε 9 βαθμούς.
Για κάθε λέξι των 7 γραμμάτων μετρήσετε 11 βαθμούς.
Για κάθε λέξι των 8 γραμμάτων μετρήσετε 13 βαθμούς.
Για κάθε λέξι των 9 γραμμάτων μετρήσετε 15 βαθμούς.

Για κάθε λέξι των 10 γραμμάτων μετρήσετε 17 βαθμούς.
Και ούτω καθ' έξης, προσθέτοντας δύο πάντοτε βαθμούς για κάθε πρόσθετο γράμμα.
Προσθέστε τώρα τ'ά σύνολο των βαθμών που μόρεσατε να πετύχετε. Βαθμοί από 1 - 29 βαθμολογούνται με «ΜΕΤΡΙΑ».
Βαθμοί από 30 - 35 βαθμολογούνται με «ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΑ».
Βαθμοί από 36 - 40 βαθμολογούνται με «ΚΑΛΑ».
Βαθμοί από 41 - 45 βαθμολογούνται με «ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ».
Βαθμοί από 46 και άνω βαθμολογούνται με «ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ».

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΕΛ. 49

ΕΜΜΑ

(Συνέχεια από σελ. 37)

Η Μαρία που είχε πληροφορηθή τί είχε γίνει, δέχτηκε την Έμμα με συμπάθεια και οί δυο μαζί πήγαν να δρουν τόν Φερδινάνδο. Τόν βρήκαν με τόν πρωθυπουργό του, τόν Άκτον.

Η Έμμα προσπάθησε να θυμηθί τί ήξερε γι' αυτόν τόν άνθρωπο. Είχε γεννηθί στο Μπεζανσόν. Ό πατέρας του, ένας χρυσόχοός άπ' τόν Λονδίνο, είχε εγκατασταθί στη Γαλλία και είχε παντρευθί εκεί μιά Γαλλίδα. Πολύ νέος, ό Άκτον είχε μπη στο ναυτικό της Νεαπόλεως. Από άπλός αξιωματικός είχε άνεθί σιγά - σιγά στα άνώτερα αξιώματα, ως τη μέρα που, πριν από είκοσι χρόνια, ή Μαρία - Καρολίνα τού είχε αναθέσει την άναδιοργάνωση τού στόλου. Ό έρωτικός δεσμός του με τη βασίλισσα ήταν γνωστότατος. Τώρα, ήταν όχι μόνο πρωθυπουργός, άλλα και ύπουργός των Οικονομικών. Έξ άλλου, τόν τελευταίο καιρό, ύστερα άπ' τόν θάνατο ενός εξαδέλφου του στην Άγγλία, είχε άποκτήσει έναν άγγλικό τίτλο ευγενείας και λεγότανε σερ Τζών Άκτον, έκτος βαρυνέτος μ' αυτό τόν όνομα. Δεν χωρούσε άμφιβολία πώς οί συμπαθείς του έκλιναν προς την Άγγλία, όπως όμως ό Φερδινάνδος, έτσι κι ό Άκτον φοβόταν τούς Γάλλους.

Κυττάζοντας μιά τόν Άκτον, μιά τόν βασιλέα, ή Έμμα μπήκε άμέσως στο θέμα.

— Άν ό ναύαρχος Νέλσων νικηθί άπ' τούς Γάλλους, έπειδή δεν θ' έχη στη διάθεσί του τη βοήθεια που ό Μεγαλειότατος μπορεί να τού δώση, ή ουδετερότης σας δεν θ' έχη καμμία αξία γιατί τότε ό γαλλικός στρατός θ' ασρώση όπωσδήποτε τη Νεάπολη.

Ό Φερδινάνδος διαμαρτυρήθηκε λέγοντας πώς αν βοηθούσε τόν Νέλσωνα, ό Γάλλος πρεσβευτής στη Νεάπολη θ' ά τ' μάβαινε.

— Καί, τώρα που ό γαλλικός στόλος περιπολεί έξω άπ' τη Μάλτα, πρόσθεσε, δεν μπορώ...

— Όχι, όχι, αυτό που ζητάτε είναι άδύνατον, λαίδη Χάμιλτον.

— Έξω άπ' τη Μάλτα; ρώτησε ή Έμμα θριαμβευτικά. — Όστε, Μεγαλειότατε, ξέρετε που βρίσκεται ό γαλλικός στόλος!

— Η πληροφορία είναι έμπιστευτική, τραύλισε ό Φερδινάνδος. Δεν έκανα καλά να μιλήσω.

— Πληροφορία, έσπευσε να προσθέθί ό Άκτον, που δεν ξέρομε καν αν είναι αξιόπιστη.

— Έίτε είναι αξιόπιστη, είτε όχι, τόν δέσαιο είναι πώς είχατε σκοπό να την κρατήσετε μυστική άπ' τόν ναύαρχο Νέλσωνα, έπτε ή Έμμα. — Ω, μά είναι ντροπή!

Ό Άκτον άνασέκωσε τούς άμους.

— Έχομε την πληροφορία άπ' τόν Γάλλο πρεσβευτή. Και είναι... αξιόπιστη, έπτε. Άλλά — συνέχισε με πρόδηλο δισταγμό — αν δεν την κρατούσαμε μυστική, ό πρεσβευτής θ' καταλάβαινε από ποιόν την έμαθε ό ναύαρχος Νέλσων. Μας την έπτε, φυσικά, με κάποιο σκοπό. Ήταν μιά προειδοποίηση για ν' άποφύγωμε τούς έπικίνδυνους έλιγμούς.

Η Έμμα γέλασε.

Ό Νέλσων θ' άμθθ την πληροφορία από μένα, όχι από σ'ας. Πάντως, καταλαβαίνω, πώς ή μομφή μπορεί να πέση έπάνω σας. — Ω, να σ'ας πω την άλήθεια — έξοσπασε — μούρχεται άηδία όταν σ'ας δλέπω να τρέμετε έτσι άπ' τόν φόβο σας!

Σκεπτόταν πώς αν γύριζε στόν πλέραρχο Τρούμπριτζ έστω και μόνο με την πληροφορία για τη θέση τού γαλλικού στόλου, θ' άξυπηρετούσε κατά κάποιον τρόπο τόν Νέλσωνα. Αυτό όμως δεν ήταν άρκετό. Έπρεπε όπωσδήποτε να πετύχη κάτι περισσότερο.

— Άν ή Μάλτα πέση στα χέρια των Γάλλων,

έίπτε, άμέσως κατόπιν θάρθη ή σειρά της Νεαπόλεως και της Σικελίας.

— Όσο όμως υπάρχει ό άγγλικός στόλος έδώ κοντά... τραύλισε ό Φερδινάνδος.

— Δεν θέλετε να βοηθήσετε και όμως έχετε την άπαίτηση να σ'ας προστατεύση ό άγγλικός στόλος! έίπτε ή Έμμα σαρκαστικά.

— Η θέση μας είναι πολύ λεπτή, πρέπει να τ'ε παραδεχτήτε, άποκρίθηκε ό Άκτον.

— Ό Νέλσων έχει άπόλυτη άνάγκη ν' άνεφοδιάση τ'ά πλοία του, έπτε ή Έμμα άπορώντας και ή ίδια με τόν πάθος που είχε ή φωνή της. Κρατήστε τίς φρεγάτες σας στο λιμάνι άφού δεν μπορείτε να κάνετε διαφορετικά, ό Νέλσων θ' ά καταφέρη και χωρίς αυτές, δόστε του όμως τουλάχιστον νερό και προμήθειες.

Ό Φερδινάνδος άρχισε να κλονίζεται.

— Άν αυτό μπορούσε να γίνη χωρίς να τ'ά πάρουν έιδηση οί Γάλλοι άμέσως...

Η Έμμα είχε έτοιμη την άπάντηση.

— Υπάρχουν κι' άλλα λιμάνια έκτός άπ' τη Νεάπολη. Οί Συρακούσες, λόγω χάρη, ή τόν Παλέρμο.

— Για τ' όνομα τού Θεού, πάρε έπιτέλους μιά άνδρική άπόφαση! έπτενέθηκε ή Μαρία - Καρολίνα.

Ό Φερδινάνδος στράφηκε στόν πρωθυπουργό του.

— Άκτον, φίλε μου...

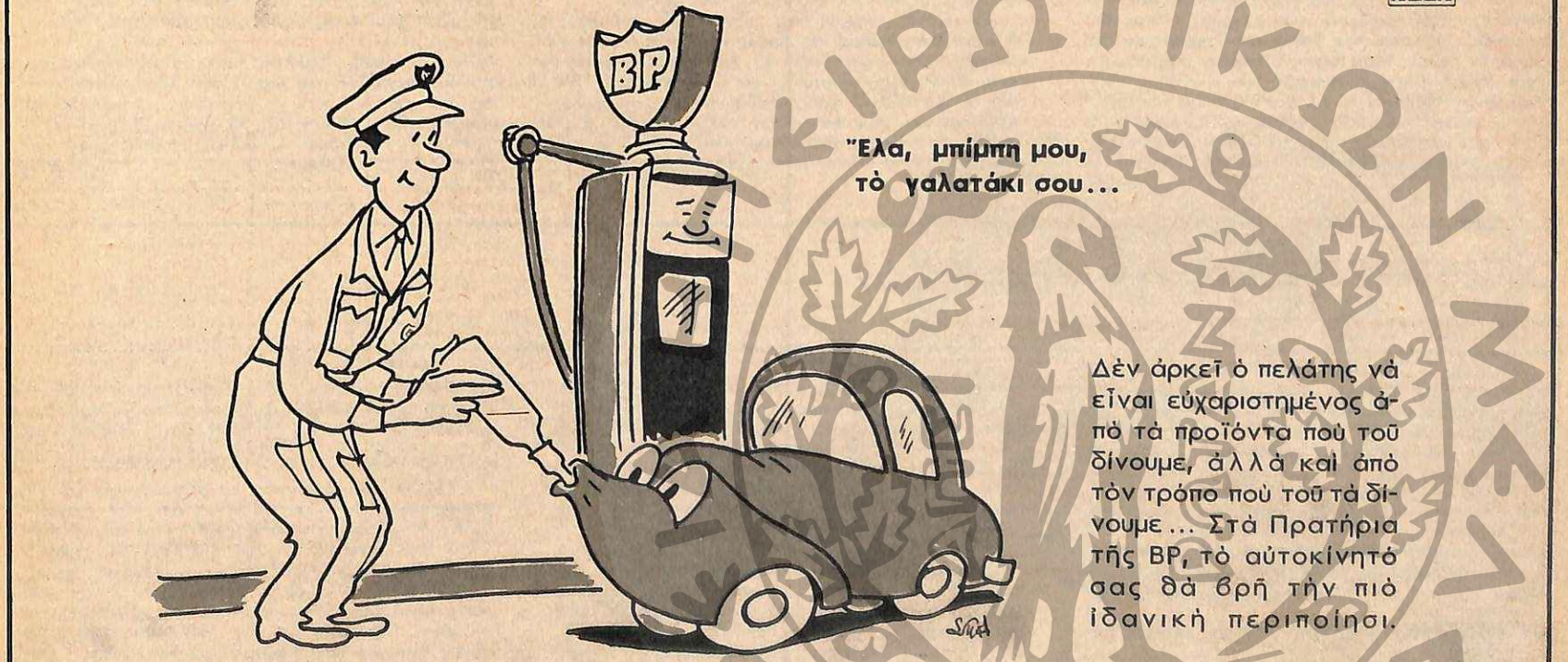
Ό Άκτον έβγαλε ένα βαθύ άναστεναγμό.

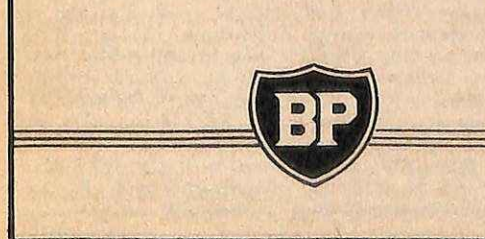
Σ. Μ. Στο προηγούμενο τεύχος, από τυπογραφική παραδρομή, τόν λιμάνι τού Λιόβρου έγράφ «Λεγκόρνα».

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΕΙΡΩΤΙΚΟΝ

ΑΔΕΛΑ

ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

Δέν άρκει ό πελάτης να είναι εύχαριστημένος από τ'ά προϊόντα που τού δίνουμε, αλλά και από τόν τρόπο που τ'ά δίνουμε... Στα Πρατήρια της BP, τόν αυτοκίνητό σας θ'ά βρή την πιό ιδανική περιποίησι.

‘Ο κύριος ‘Αρκάντιν

(Συνέχεια από σελ. 41)

Κακόμοιρε ‘Αρκάντιν! ‘Ηλίθιε ‘Αρκάντιν, με τὰ εκατομμύρια καὶ τὶς πανουργίες σου καὶ τὴν ἀχρηστὴ δύναμή σου! ‘Ενῶθα μιά ἀνέκφραστη ἱκανοποίηση. Τώρα ἤμουνα σὲ θέση ἐγὼ νὰ τὸν δασανίζω, νὰ τὸν προσβάλλω, αὐτὸν ποὺ μοῦ εἶχε φερθῇ μὲ τόσο παγερὴ περιφρόνηση.

—Ὅλα μὲ κάνουν νὰ πιστεῦω, πὼς ἐκεῖνες οἱ διακόσιες χιλιάδες ἐλβετικά φράγκα, τὰ πρῶτα σας λεπτά, δὲν ἦταν τίμια κερδιμένα. Σὲ λίγο θὰ ξέρω τὸ μυστικὸ τῆς λαμπρῆς σας σταδιοδρομίας καί, ποῖος ξέρει, μιά καὶ θάχω στὰ χέρια μου τὴ συνταγή, θὰ γίνω ἴσως κι’ ἐγὼ ἕνας ‘Αρκάντιν μιά μέρα.

Μὲ κινήσεις ἀργές, μ’ ὅλο ποὺ ἔκανε ζέστη μὲς’ στὸ δωμάτιο, ἡ Ράϊνα ἐσφίξε γύρω ἀπ’ τὴ μέση τῆς τὸ γούνινο παλτό τῆς. ‘Ήτανε χλωμή, μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ ἀλλοιωμένα ἀπ’ τὴν ἐντονη συγκίνηση. Τὸ πρόσωπό τῆς μοῦ θύμισε τὴν ἔκφραση ποὺ εἶχε στὸ Σάν Τίρσο, τὴ νύχτα τῆς λιτανείας.

—‘Ακουσες τί εἶπε Ράϊνα; ἀκούστηκε δαρεῖα ἡ φωνὴ τοῦ ‘Αρκάντιν.

Μιλοῦσε κουρασμένα, σὰν ἄνθρωπος ποὺ συναισθάνεται τὴν ἥττα του.

«Αἰσθητικές ἐγχειρήσεις» στὸν Πλανήτη μας

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 19)

τὴν ἐπικοινωνία, μέσα ἀπὸ τὴν ‘Αφρική, ἀνάμεσα στὰ λιμάνια τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Μπραζαβίλ.

Η ΓΕΩΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

Μιά ἀληθινὴ πλαστικὴ χειρουργικὴ τοῦ γηίνου φλοιοῦ, αὐτὸ θὰ εἶναι ἴσως τὸ γιγαντιαῖο ἔργο τῆς ἀτομικῆς ἐποχῆς.

“Ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες συμφωνοῦν, πραγματικά, ὅτι ὁ φλοιὸς τῆς γῆς (ἕνα γρανιτικὸ στρώμα ἐκατὸ χιλιόμετρον πᾶχος) ἐπαναπαύεται ἐπάνω σ’ ἕνα ἐσωτερικὸ μάγμα πρὸ πυκνὸ καὶ πρὸ εὐπλάστο, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν μανδύα. Πέρα ἀπ’ τὸν μανδύα κι’ ἀπὸ ἕνα ἐνδιάμεσο περιδῆλημα θὰ βρίσκεται, τέλος, ἕνας θαρὺς πυρήνας, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα κράμα σιδήρου καὶ νικελίου, πλαστικὸ ὅπως τὸ ἀτσάλι. Σὲ ἀναλογία μὲ τὴν ἀκτίνα τῆς γηίνης σφαίρας (6.400 χιλιόμετρα), τὸ πᾶχος τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς εἶναι τόσο μικρὸ, ποὺ μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὸ τόσφλι τοῦ αὐγοῦ.

Οὐδέν καινόν...εἰς τὸν ἀθλητισμὸν

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 43)

ἀκόμη καὶ στὰ μακρινὰ μέρη τοῦ πλανήτη μας, ἡ πυγμαχία ἀκολουθοῦσε κανόνες ἀνάλογους μὲ τοὺς σημερινούς. ‘Ο ‘Αγγλος περιηγητὴς Κούκ μᾶς δίνει μίαν ἀκριδέστατη περιγραφή ἀπὸ ἀγῶνες πυγμαχίας τῶν κατοίκων τῶν νησιῶν Τόνγκα. ‘Αλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ «χόκεϊ» δὲν εἶναι καινούργιο, ὅπως πιστεῖτε ὅλος ὁ κόσμος. Σὲ ἀνάγλυφο μιάς ἀθηναϊκῆς στήλης τοῦ 500 π. Χ., βλέπουμε μιά συναρπαστικὴ σκηνὴ ἀπὸ ἕνα τέτοιο παιγνίδι, ποὺ παρουσιάζει πολλὲς ἀναλογίες μὲ τὸ σημερινόν.

ΟΙ ΑἰΓΥΠΤΙΟΙ ΚΟΛΥΜΠΟΥΣΑΝ «ΚΡΟΟΥΛ»

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὶς ἄλλες σωματικές ἀσκήσεις! Τὸ τόσο ἀγαπητὸ σήμερα κολύμπι σὲ στυλ «κρόουλ» ποὺ μεταφέρθηκε τὸ 1812 ἀπὸ τὴ Χαδὰ τὴν Εὐρώπῃ, ἦταν πολὺ τῆς μόδας στοὺς ἀρχαίους ‘Ελληνες. Πολλὰ ἀρχαῖα βάζα τὸ εἰκονίζουν.

Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι, ὁ Λέανδρος μ’ αὐτὸ τὸ κολύμπημα κατῴρθωσε νὰ περάσῃ τὸν ‘Ελλήσποντο. ‘Αλλὰ καὶ στοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους τὸ «κρόουλ» δὲν ἦταν καθόλου ἀγνωστο. Τοῦτο φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ ἕνα αἰγυπτιακὸ

—Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄντρας ποὺ νομίζεις πὼς ἀγαπᾷς... “Ένας κοινὸς ἐκδιστής.

Καὶ νὰ συλλογίζωμαι πὼς κάποτε τὰ εἶχα χάσει μπροστὰ σ’ αὐτὸν τὸν ἀνθρωπάκο! Τώρα εἶχα τὴν ἐντύπωσιν πὼς ἦμουν ἕνας Δαυὶδ μπροστὰ σ’ ἕνα Γολιάθ, ἕνα Γολιάθ τρατὸ, ἀνίκανο νὰ μοῦ ἀντισταθῇ. ‘Η Ράϊνα σήκωσε ψηλὰ τὸ κεφάλι:

—Εἶπα πὼς τὸν ἀγαπᾷ;

Πρόφερε τὶς λέξεις αὐτές μὲ μιά φωνὴ παράξενη, σὰ νὰ μιλοῦσε γιὰ κάτι ποὺ δὲν τὴν ἀγύγιζε, κάτι μακρινόν. Τώρα ἐγὼ ἤμουν ὁ ἄσπλος. Δέχτηκε τὸ κτύπημα.

—Δὲν τὸν ἀγαπᾷς; ρώτησε ὁ ‘Αρκάντιν.

Φυσικά, τὰ λόγια τῆς Ράϊνα τοῦ ξανάδωσαν κάποια ἐλπίδα. ‘Αλλὰ τί σημασία εἶχαν τὰ λόγια τῆς; Δὲν εἶχα παρὰ νὰ τὴν πλησιάσω, νὰ τὴν πάρω στὴν ἀγκαλιά μου, νὰ τολμήσω... ὅπως μὲ εἶχε προκαλέσει νὰ τολμήσω τότε στὴν ‘Ισπανία. ‘Ήταν δική μου...

—Δὲν τὸν ἀγαπᾷς, δὲν εἶναι ἔτσι, Ράϊνα;

Πάλιν ἡ φωνὴ τοῦ ἦταν ἀνήσυχη. ‘Η Ράϊνα δὲν τὸν λυπότανε, δὲν τὸν καθυσχύαζε. Δὲν σκεπτότανε παρὰ τὸν ἑαυτὸ τῆς κι’ ἐμένα.

—‘Εκδιστής, εἶπες; “Αν κατάλαβα, καλά,

μοῦ φάνηκε μάλλον πὼς τὸν πλήρωσες γιὰ νὰ τὸν ἀπομακρύνῃς ἀπὸ κοντὰ μου...

Σ’ ἕναν ἀγῶνα σὰν κι’ αὐτὸν, καὶ τὰ πρὸ ταπεινὰ μέσα ἐπιτρέπονται ‘Εξ ἄλλου, δὲ μπορούσα νὰ προσφέρω στὸν ἑαυτὸ μου τὴν πολυτέλεια τῆς ἀνωτερότητας. Εἶπα ψέματα.

—Δὲν εἶπα ποτέ πὼς δέχομαι νὰ σὲ ἀπαρνηθῶ, Ράϊνα. Μοῦ ἀνέθεσε μιά παράξενη ἀποστολή... Καὶ εἶναι ἀλήθεια πὼς τὴ δέχθηκα... γιὰ τὰ λεπτά... Γιὰ νὰ μπορέσω νάρθω πάλι κοντὰ σου, Ράϊνα, μὲ λίγα λεπτά στὴν τέσπη, τουλάχιστον ὅσα θὰ μᾶς χρειάζονταν γιὰ νὰ παντρευτοῦμε...

Τὴν ἐξαλλῇ, τὴ συναρπαστικὴ ἔρευνα ποὺ τέσσερες μῆνες τώρα εἶχε ἀπορροφήσει ὅλη μου τὴ δραστηριότητα κι’ ὅλη τὴ ζωικότητά μου, τὴν πετοῦσα σὰν κάτι ἀσήμαντο, τιποτένιο. Γιὰ τὴν ὥρα, ἐκεῖνο ποὺ εἶχε σημασία ἦταν νὰ πείσω τὴ Ράϊνα. Καὶ κάτι μοῦ ἔλεγε πὼς ὁ φανφαρονισμὸς μου θὰ ἐπῆνε, γιατί ἡ Ράϊνα ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ δὲν ἦταν σὲ θέση οὔτε νὰ κρίνῃ, οὔτε νὰ σκεφθῇ ψύχραιμα. Τὸ μόνο ποὺ ἤθελε, ἦταν νὰ πιστέψῃ ἐμένα, νὰ συντριψῇ τὸν πατέρα τῆς.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΘΥΜΑΣΤΕ ΠΟΤΕ;

...ἢ ξέρετε πότε ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὸ Νέον Φάληρον οἱ εἰκονιζόμενοι ἐστεμμένοι;

Εἶναι ὁ Βασίλειος Κωνσταντῖνος μαζί με τὴν Αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσίας καὶ τὴν Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, κατὰ τὴν ἐπιτεκνέψιν τῶν εἰς Ἀθήνας, τὸ 1901.

ΛΥΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡ. 22

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ : 1. ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΣ. 2. ΕΠΙΤΡΟΠΑΚΗ. 3. ΑΠΟ — Ο «ΡΙΚΑΚΗΣ». 4. ΓΑΛΛΙΑΣ — ΛΑΜΑ. 5. ΟΙ — ΖΕΡΟΜ. 6. ΕΥΓΕ — ΓΗ — ΤΟΣΟ. 7. ΛΟΓΓΡΑΦΙΑΝ. 8. ΣΗ — ΛΙΑ — ΙΑ. 9. ΟΝ — ΣΚΙΑ — ΓΡΑΦΩ. 10. ΝΑΙ — ΟΣΛΟ — ΩΝ. 11. ΝΟΥΜΗΝΙΑΝ. 12. ΜΑΥΡΟ — Ω — ΡΑΣ.

ΚΑΘΕΤΩΣ : 1. ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. 2. ΠΑ — ΑΥ — ΝΑ. 3. ΘΕΟΛΟΓΟΣ — ΙΝΑ. 4. ΠΟ — ΛΙΕΓΗΣ — ΟΥ. 5. ΥΙΟΙ — ΚΟΥΡ. 6. ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΣΜΟ. 7. ΙΡΙΣ — Η «ΦΙΛΛΗ». 8. Α.Ο.Κ. (‘Αθλ. “Ομιλος Κηφισίας) — ΙΑΓΟΝ. 9. ΣΠΑΛΕΤ(Τ)Α — ΙΩ. 10. ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ — ΑΡ. 11. Ο «ΚΗ — ΜΟΣ» — ΑΦΩΝΑ. 12. ΣΗΣΑΜΟΝ — ΩΝ.

ΖΙΓΚ - ΖΑΓΚ ΑΡ. 22

‘Ο ειδικὸς συνεργάτης μας ἐπέτυχε μὲ τὰς λέξεις: ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟΝ — ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ — ΤΑ — ΗΤΟ, σύνολον 52 βαθμῶν.

“Όσοι εὐρῆκαν τὸν συνδυασμὸν αὐτὸν : ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ — ΛΟΥΣΙΜΟ — ΛΕΙΑΣ — ΥΒΟΝ ἐπιτυγχάνουν ἐπίσης 52 βαθμούς.

Μερικὲς ἄλλες λέξεις ἀπὸ τὶς πολλὰς ποὺ σχηματίζονται ἐδῶ : ΥΠΝΟΤΙΣΜΕΝΟΙ — ΤΙΜΙΟΤΗΤΑ — ΕΠΕΛΑΣΙΝ — ΜΠΑΤΙΣΤΑ — ΥΠΟΤΑΞΙΝ — ΠΟΤΙΣΜΕΝΟΙ — ΟΒΕΛΟΥ — ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ — ΥΠΤΙΟΙ — ΒΟΥΤΙΑΣ κ.λ.π.

ΠΟΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΡ. 22

1. ‘Αλογουρά κοπέλλας. 2. Φύλλωμα δένδρων εἰς παράθυρα. 3. Στεφάνι σκαμπῶ. 4. Βάσις πεντάλ. 5. Καρούλι μπροστινοῦ ποδιοῦ πιάνου. 6. Μέγεθος παρτιτούρας. 7. Στήριγμα καπακιού. 8. Κρεμαστάρι κάδρου. 9. ‘Οροφῇ.

ΛΥΣΙΣ ΤΥΖΑΛ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ : 1. ΕΥΓΕΝΕΙΑ. 2. ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟ. 3. ΗΜΕΡΑ — ΒΑΡΥ. 4. ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΣ. 5. ΕΝΟΝ — ΙΑΜΑ. 6. ΡΗΣΟ — ΕΚ. 7. ΙΣ — ΝΥΦΙΤΣΑ. 8. ΟΙ. 9. ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ. 10. ΣΩ — ΒΟΤΑΝΩΝ.

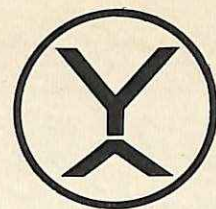
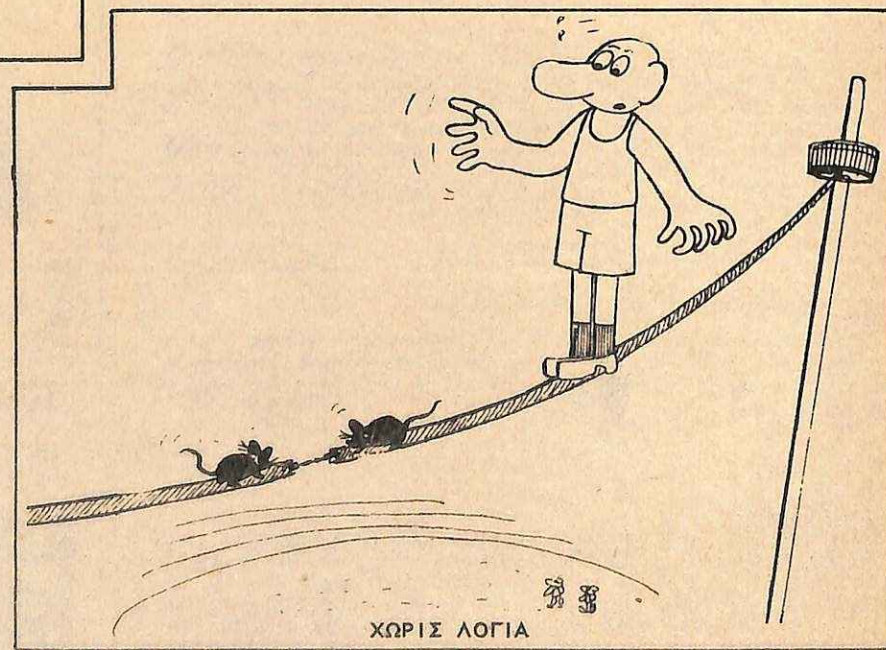
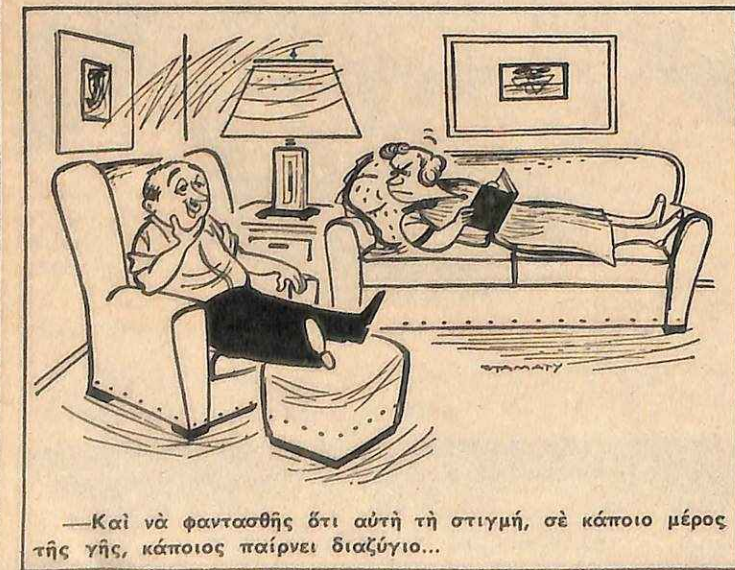
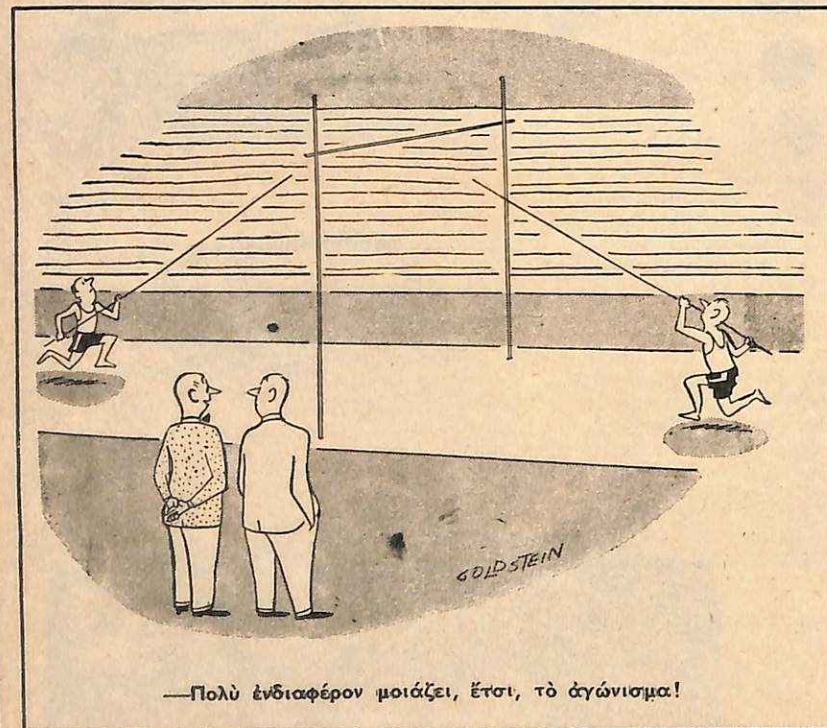
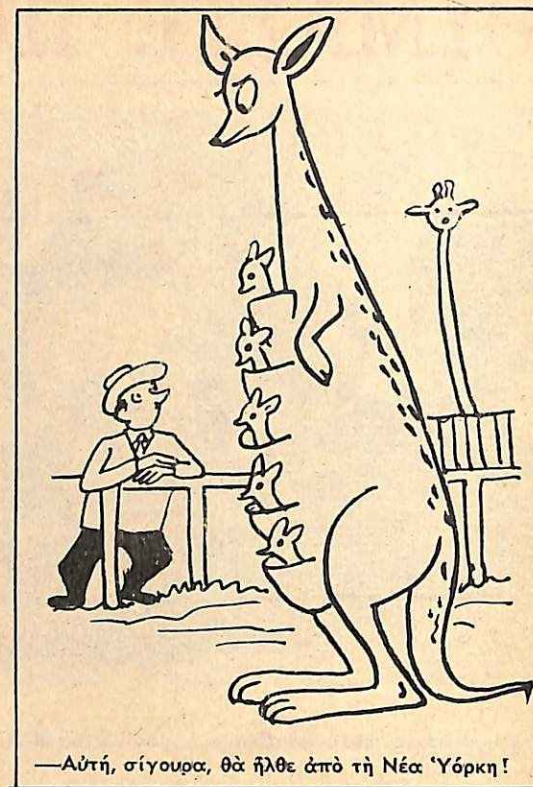
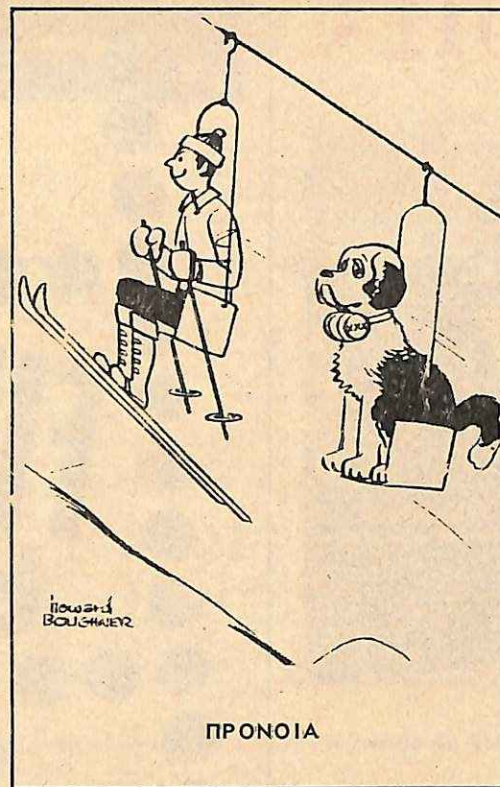
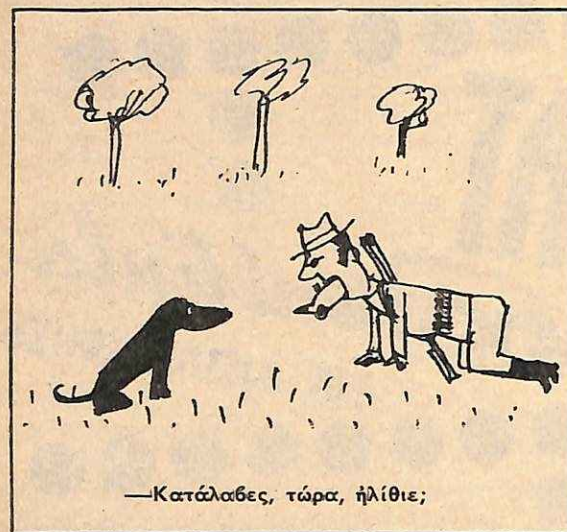
ΚΑΘΕΤΩΣ : 1. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ. 2. ΥΕΜΕΝΗΣ — ΒΩ. 3. ΓΡΕΤΟΣ — ΙΔ’ (14ος). 4. ΕΔΑΡΑΝΟΝ — ΟΒ. 5. ΝΙΑΣ — ΟΜΟΥ. 6. ΕΝ — ΦΙΛΑΤ. 7. ΙΑΒΑΙΟΙ — ΔΑ. 8. ΑΝΑΣΑ — ΤΣΕΝ. 9. ΔΡΙΜΕΣ — ΣΩ. 10. ΜΟΥΣΑΚΑΣ.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ ΣΤΑ 280 ΧΛΜ. • 4 ΘΥΡΩΝ • 6 ΘΕΣΕΩΝ ΦΟΡΤΙΟ 350 Kg. ΕΚΤΟΣ ΔΑΗΓΟΥ • ΟΡΑΤΟΤΗΣ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΕΤΑΛΛΑΣ Α.Ε. ΛΕΩΦ.ΒΑΣ.ΣΟΦΙΑΣ Κ.ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ (ΣΤΕΓΗ ΠΑΤΡΙΔΟΣ) ΤΗΛ. 662-182

ΧΙΟΥΜΟΡ

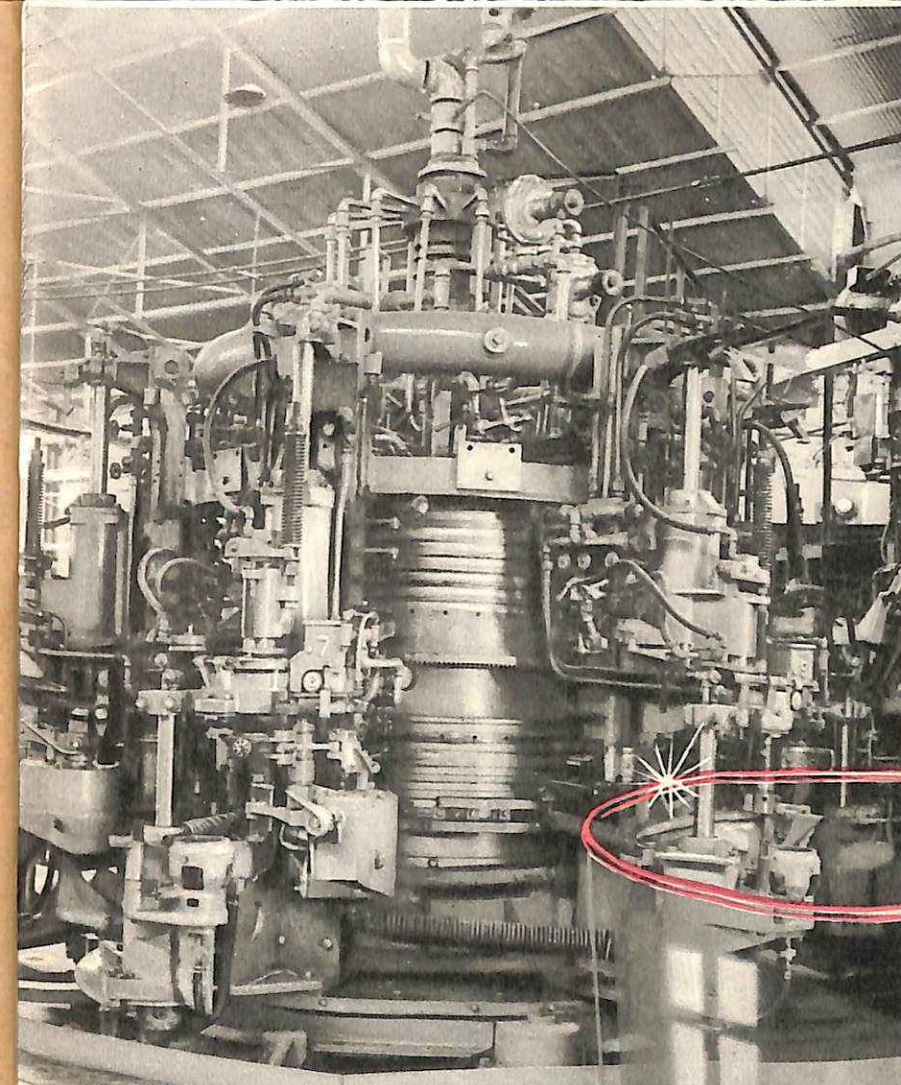

Τα νέα ποτήρια λεπτών τοιχωμάτων κοινής χρήσεως του Ύαλουργείου της ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ συνδυάζουν με τα ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΑ ΧΕΙΛΗ την λεπτότητα με την μεγαλύτεραν άντοχήν.

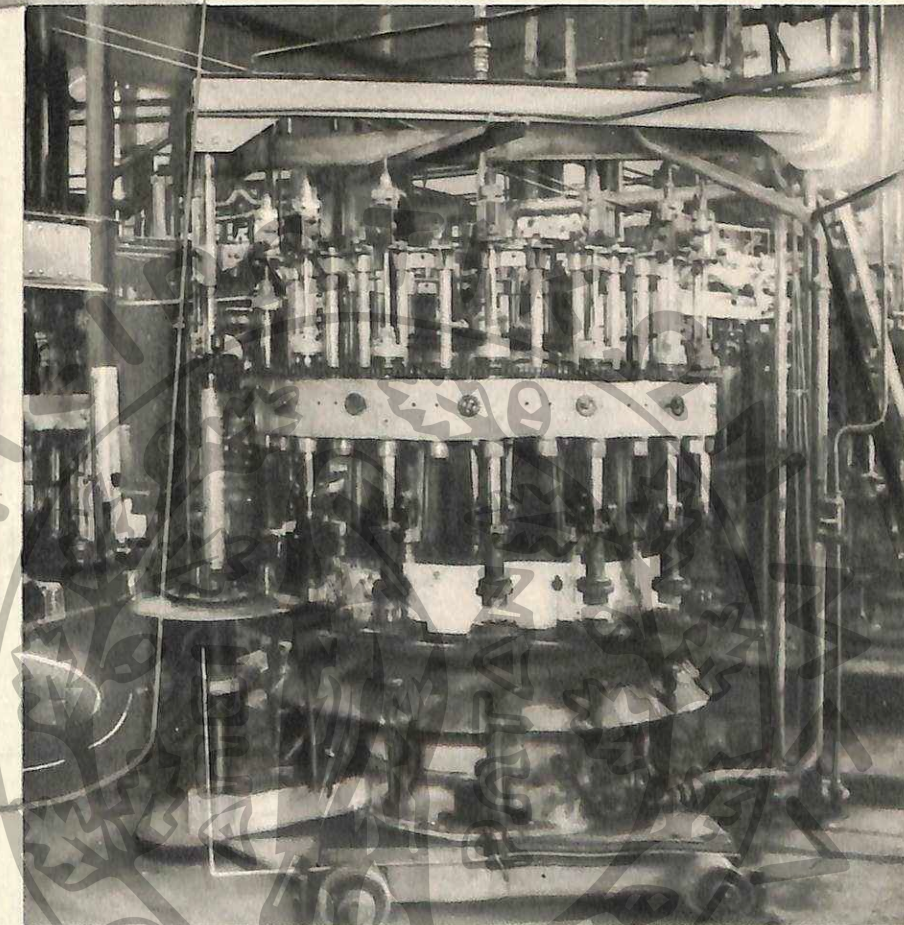
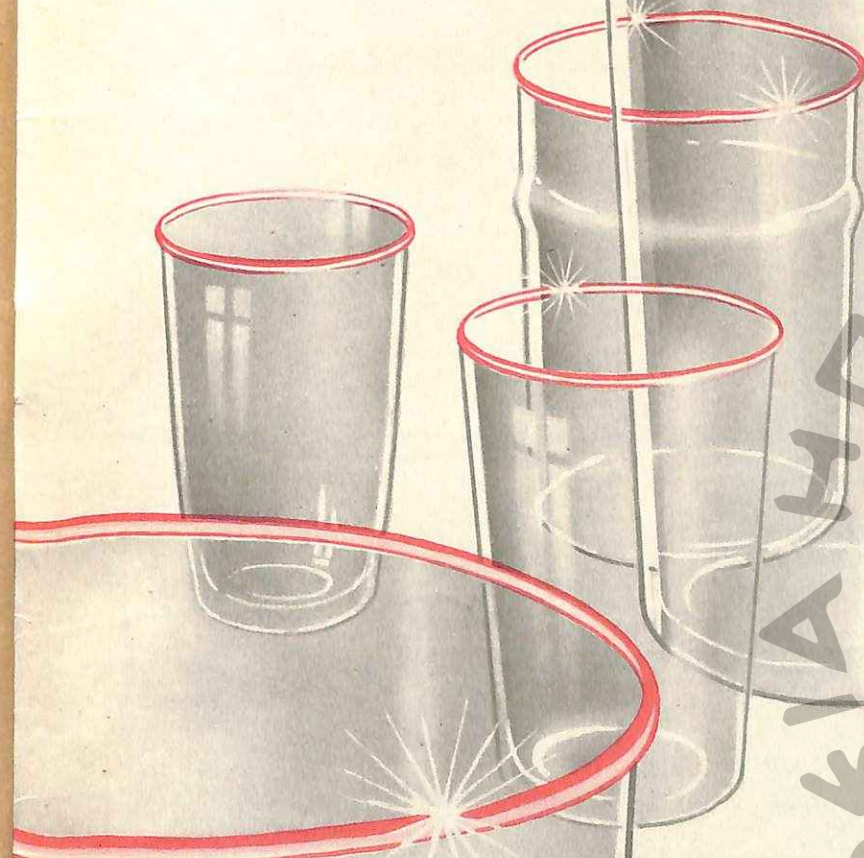
Αγοράζοντες λεπτά ποτήρια κοινής χρήσεως ζητείτε πάντοτε να είναι με ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΑ ΧΕΙΛΗ

Εξασφαλίσετε περισσότερον από φθοράν και τραυματισμούς κατά την έν γένει χρήσιν και ειδικώτερα τὸ πλύσιμον.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΥΑΛΟΠΩΛΕΙΑ.

Ἡ αὐτόματος μηχανὴ παραγωγῆς ποτηρίων λεπτῶν τοιχωμάτων ἀποδόσεως 30.000 τεμαχίων ἡμερησίως.

Ἡ μηχανὴ διὰ τὴν εἰδικὴν ἐπεξεργασίαν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνισχύονται τὰ χεῖλη.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ

ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

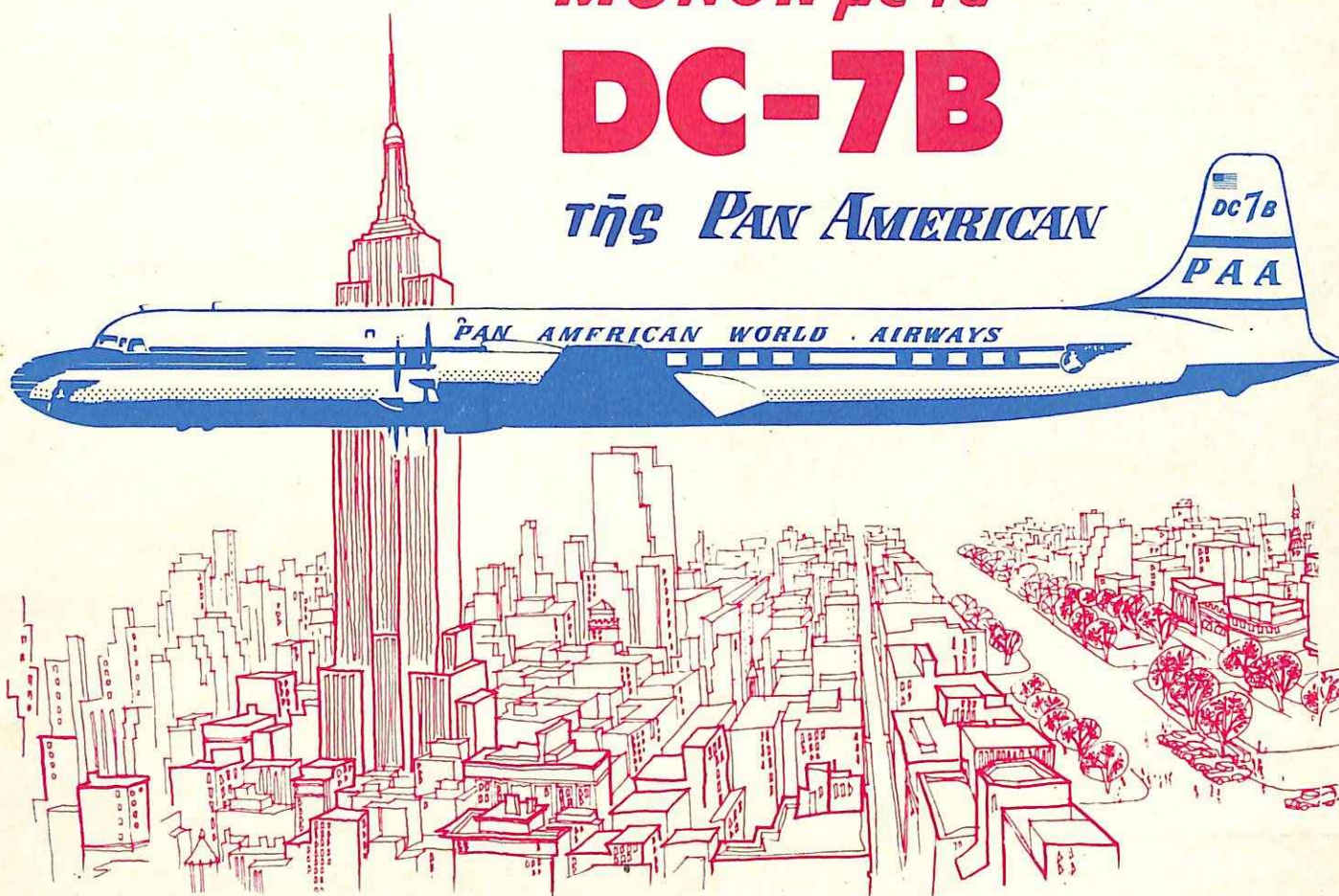
ΑΘΗΝΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Ἡ συντομωτέρα διάπτησις τοῦ Ἀτλαντικοῦ

ΜΟΝΟΝ μέ τό

DC-7B

τῆς **PAN AMERICAN**

Ὅταν ταξιδεύετε πρὸς Ἀμερικὴν μέ τὴν DC-7B μέ ταχύτητα ἄνω τῶν 580 χλμ. καθ' ὥραν-συντομεύετε τὴν διάπτησιν τοῦ Ἀτλαντικοῦ κατὰ μίαν ὥραν καὶ πλέον!

Τὰ DC-7B μία ἀποκλειστικότης τῆς PAN AMERICAN, ἀποτελοῦν τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς ἀεροναυπηγικῆς.

Τὰ πάντα εἰς τὰ σκάφη αὐτὰ ἔχουν προβλεφθῇ ὥστε νὰ παρέχουν κάθε δυνατὴ ἄνεσιν εἰς τὸν ἐπιβάτην.

Τὸ σκάφος αὐτό, μιά ἀποκλειστικότης τῆς PAN AMERICAN ὑπεράνω τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ ἡ πείρα μιᾶς ἐταιρείας πού συνεπλήρωσε ἤδη ἄνω τῶν 54.000 ὑπερατλαντικῶν πτήσεων θὰ σᾶς χαρίσουν ἓνα ἀλησμόνητο ταξεῖδι.

Δοκιμάσατέ το κατὰ τὴν προσεχῇ σας μετάβασιν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας.

Ἀπευδύνεσθε εἰς τὰ γραφεῖα ταξιδίων τῆς ἀρεσκείας σας ἢ τὴν PAN AMERICAN AIRWAYS 5, Πλατεῖα Συντάγματος παρὰ τῇ ΤΑΕ, Τηλ. 22-334 ἢ 24-382

★ **54.000 διαπτήσεις**
τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι σήμερον!

Ἡ ΠΛΕΟΝ ΠΕΠΕΙΡΑΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

PAN AMERICAN